

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ “СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ”
ВО СКОПЈЕ**

Б И Л Т Е Н

**НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ”
ВО СКОПЈЕ**

**Билтен број 1021
Скопје, 15 декември 2011 година**

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

**Главен и одговорен уредник: м-р Илија ПИПЕРКОСКИ,
генерален секретар**

Уредник: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска-Цветановска

**Умножено на Универзитетот во Скопје
Тираж: 70 примероци**

Содржина на Билтен број 1021 од 15 декември 2011 година

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Економскиот институт во Скопје (м-р Елена Михајловска-Серафимовски, м-р Александар Дејановски, м-р Непад Николовски, м-р Ирена Ашталкоска, м-р Борис Арсов, м-р Катерина Јази Наумова-Михајловска).....1
2. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (Билјана Ивчевска, Александар Спасов, Ванчо Костадиновски, Флора Мерсими, Марија Цветковиќ, Валентина Божиловска Гошевска, Трајко Дангов, Марија Трајковска, Игор Николовски, Андријана Велевска, Виктор Младеновски, Марија Билеска).....2-3

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје (м-р Виктор Димовски, м-р Резак Јакупи, м-р Андријана Скерлев Чакар).....4
2. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (Исидора Сидоровска, Сара Трајковска, Ружица Бошнаковска Јотевска, Африм Гаши, Татјана Андреевска).....5-6

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Рецензија на ракописот *Меѓународно јавно право*, од авторите проф. д-р Љубомир Данаилов Фрчкоски, проф. д-р Сашо Георгиевски и проф. д-р Татјана Петрушевска, пријавен на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје.....7-11

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот факултет во Скопје (Даниела Донова, Сања Манасијевиќ Манчева, Марјан Стојановски, Ана Здравеска, Ирена Бачановиќ, Александра Михајлова, Тони Додевски, Елена Крстовска, Марија Гогова, Мирјана Герасимова).....12

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракописот *Медицинска генетика*, од проф. д-р Мирјана Кочова и соработниците, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....13-17

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТАРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (Златко Перовски).....18

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (Димитар Шоповски, Александра Ставрева, Лазар Мурџев, Горан Блажевски, Горјан Гугуловски, Бобан Јакимовски, Петар Шимлеша, Александар Неделкоски, Симона Темелкова, Зоран Савески, Наташа Паункоска, Катерина Јакова, Марија Ангелова, Драган Маневски).....19-20
2. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (м-р Михаил Дигаловски, м-р Јовица Вулетиќ, м-р Јорданчо Ангелов, м-р Халим Халими, м-р Ирфан Шакири, м-р Ивица Ѓорѓиев).....21

ФАРМАЦЕВТСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебното помагало под наслов **Практикум за вежби по органска хемија**, подготвено од наставен кадар на Катедрата за органска хемија, на Фармацевтскиот факултет во Скопје.....22-27

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за оцена на подобноста на темата за изработка на докторска дисертација **Градење на ефективни тимови како предуслов за зголемување на квалитетот на дадената услуга и зголемена продуктивност** и оспособеноста на кандидатот **м-р Васил Стамболиски** за научна работа, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....28-33

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТАРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (**м-р Александар Додовски**).....34

ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ

1. Реферат за избор на соработник во звањето помлад асистент по наставната дисциплина филмско и тв-сценарио на Факултетот за драмски уметности во Скопје (**м-р Катерина Момева**).....35-36

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Реферат за избор на соработник во наставно-научната област електроника при Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (**м-р Томислав Карталов**).....37-41

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања за група предмети од областа на урбанизмот на Институтот за урбанизам при Архитектонскиот факултет во Скопје (**д-р Дивна Пенчиќ**).....42-58

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Современи концепти на ревизија на финансиски извештаи и ревизија на успешност во комерцијалното банкарство** од **м-р Синиша Наумоски**, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....59-67

ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на докторски труд на Факултетот за драмски уметности во Скопје (**м-р Софија Ристовска, м-р Александра Бошковска**).....68

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски дисертации на Економскиот факултет во Скопје (**м-р Ана Станковска, м-р Јасмина Велеска, м-р Ешија Шехаби, м-р Светлана Ристеска, м-р Љупка Наумовска, м-р Мартина Крстевска, м-р Дејан Крстевски, м-р Фросина Целеска, м-р Билјана Ташевска, м-р Никола Левков, м-р Марина Величкова, м-р Лулјета Садик, м-р Зоран Голубовски, м-р Елизабета Антовска, м-р Маја Столевска**).....69-70

ИНСТИТУТ ЗА ФОЛКЛОР "МАРКО ЦЕПЕНКОВ"

1. Реферат за избор во соработничко звање-асистент-истражувач на фолклорот и етнологијата на албанскиот народ во Република Македонија при Институтот за фолклор "Марко Цепенков" во Скопје (**м-р Ермаљ Мехмети**).....71-73

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. **Приговор** на Рефератот за избор на помлад асистент за научните области: латински јазик, дидактика и општа и компаративна лингвистика на Филозофскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен број 1020 од 1.12.2011 година, поднесен од д-р **Лидија Ковачева**.....74-75
2. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на рефератот за избор на помлад асистент за научните области: латински јазик, дидактика и општа и компаративна лингвистика на Филозофскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен број 1020 од 1.12.2011 година.....76-77

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на научни советници по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје (в.н.сор. д-р **Љубинка Лозапче**, в.н.сор. д-р **Лилјана Тозија**, в.н.сор. д-р **Светлана Станковиќ**).....78-115

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТАРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања од научната област анатомија на животните на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (д-р **Лазо Пендовски**).....116-151

ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА

1. Реферат за подобност на темата за докторска дисертација **Карактеристики на тектониката, ссизмичноста, активните раседи и моделот на земјината кора - основа за генерирање на синтетички акцелерограми и нивно споредување со регистрации добиени на мрежата сеизмолошки станици на Косово**, и научна оспособеност на кандидатот м-р **Шемси Мустафа**, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....152-155

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Спектрофотометриска анализа на боите на предните максиларни заби и промената според полот и возраста од ас. д-р Теута Пустипа-Красниќи**, пријавена на Стоматолошкиот факултет во Скопје.....156-160

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКА КУЛТУРА

1. **Исправка** на Рефератот за избор на наставник, извршител по предметот кинизиолошка антропологија на Факултетот за физичка култура во Скопје (д-р **Митричка Џ. Старделова**).....161

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТАРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (**Мирко Проданов**).....162

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје (м-р **Бошко Бошковски**, м-р **Дарко Димитровски**, м-р **Елена Ановска Јовчева**, м-р **Катерина Буревска**, м-р **Александра Тодоровиќ**, м-р **Науаф Мохамед Баара**, м-р **Мартин Арсов**, м-р **Александар Чадиковски**, м-р **Ерхан Сулејмани**, м-р **Војо Јованов**).....163-164
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје (**Горан Ангеловски**, **Божидар Ристовски**, **Везирка Јанкуловска**, **Наташа Шаневска**, **Игњо Тасев**, **Арианит Река**, **Емилија Гарванска Нечев**, **Сретен Стојковски**).....165

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. **Приговор** на Рефератот за избор на соработници во звањето помлад асистент во научната област економика на земјоделството и развој, на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, поднесен од м-р Самоил Малчески, објавен во Билтен број 1020 од 1.12.2011 година.....166-167
2. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на рефератот за избор на соработници во звањето помлад асистент во научната област економика на земјоделството и развој, на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, објавен во Билтен број 1020 од 1.12.2011 година.....168

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Економскиот институт во Скопје (м-р Татјана Лукановска, м-р Саше Андреевски, м-р Симка Јаневска, м-р Весна Мицајкова, м-р Сања Николиќ, м-р Саша Максимовски, м-р Искра Белчева-Ристовска, м-р Снежана Дагалева).....169-170
2. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (Александар Несторовски, Јасна Ѓурковиќ, Методија Атанасов, Дејан Маркудов, Маја Антеска, Ана Цветковска, Весна Потевска).....170-171

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Важноста на македонската дијаспора за развојот и мирот на Република Македонија**, изработена од м-р Златко Николоски, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....172-179

ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Рецензија на докторската дисертација **Разузнавачките служби на Балканот и криптологијата како метод на работа (1941-1960)**, изработена од м-р Јордан Поп-Атанасов, пријавена на Институтот за национална историја во Скопје.....180-183

ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА

1. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација со наслов **Напреден метод за сеизмичка заштита на мостови во регионот на Косово, со примена на скопомичен систем за сеизмичка изолација** и научна оспособеност на кандидатот м-р Неби Плана, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....184-189
2. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација со наслов **Иновативни ХД-системи на исполна како средство за редуцирање на сеизмички ризик на згради од армиран бетон**, и научна оспособеност на кандидатот м-р Исак Идризи, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....190-195
3. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација со наслов **Истражување на нелинеарното однесување на дилатационата спојница помеѓу конструктивните единици кај перегуларна конструкција**, и научна оспособеност на кандидатот м-р Љубиша Живковиќ, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....196-200
4. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација со наслов **Нелинеарно математичко моделирање на сеизмичкото однесување на камните лачни мостови со вклучување на влијанието на поврзните елементи**, и научна оспособеност на кандидатот м-р Младен Кустура, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....201-205
5. Реферат за подобност на темата за докторска дисертација со работен наслов **Чистење и рескултивација на депонијата за пепел од термоцентралата "Косово А" во Косово**, и научна оспособеност на кандидатот м-р Мифтар Ника, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....206-213

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Рецензија на студијата **Невработеност - ризици и предизвици**, истражувачка студија подготвена од авторите **Јорде Јаќимовски, Стојан Трајанов, Благоица Новковска, Маријана Марковиќ, Елеонора Серафимовска, Јонуз Абдулаи, Мемет Мемети**, изготвена во Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје.....214-221

ФАКУЛТЕТ ЗА ДИЗАЈН И ТЕХНОЛОГИИ НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје (**м-р Ивица Николовски**).....222
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје (**Благојчо Анаќисв**).....223

ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА

1. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација со наслов **Сеизмички отпорни ѕидани конструкции со вертикални серклажи од прсфабрикувани, преднапрегнати елементи** и научна оспособеност на кандидатот **м-р Љупко Перик**, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....224-227
2. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација со наслов **Сеизмичко однесување на врските кај прсфабрикувани индустриски згради**, и научна оспособеност на кандидатот **м-р Ветон Пира**, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....228-232

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТАРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор на асистент од областа андрологија и вештачко осеменување и гинекологија и акушерство со стерилитет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (**м-р Бранко Атанасов**).....233-245

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија на докторската дисертација **Управување со ресурсите во мултисервисни хетерогени безжични системи**, изработена од **м-р Марко Порјазоски**, пријавена на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.....246-250

ИНСТИТУТ ЗА ДУХОВНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО НА АЛБАНЦИТЕ

1. Реферат за избор на научен соработник во Институтот за духовно и културно наследство на албанците во Скопје (**д-р Сефер Тахири**).....251-259

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на докторски дисертации на Економски институт-Скопје

Ред. бр.	Име на кандидатот	Наслов на прифатена тема за изработка на докторска дисертација	Комисија за утврдување на погодност на кандидат и тема
1	м-р Елена Михајловска-Серафимовски	Стратегиски менаџмент за раст на мали и средни претпријатија во областа на е-бизнисот	Д-р Дејан Пендев д-р Васил Поповски д-р Зоран Јаневски
2.	м-р Александар Дејановски	Менаџирање со кредитните ризици како генератор на финансиските кризи	Д-р Снежана Костадиновска-Милошеска Д-р Томе Нерновски д-р Климентина Попоска
3.	м-р Ненад Николовски	Влијанието на криминалните приноси врз финансискиот систем	Д-р Климентина Попоска д-р Биљана Ангелова д-р Снежана Костадиновска-Милошеска
4	м-р Ирена Ашталкоска	Улогата и значењето на процесот на управување со перформансите на вработените за зголемување на развојните потенцијали на организациите	Д-р Васил Поповски д-р Верица Јанеска д-р Биљана Ангелова
	м-р Борис Арсов	Улогата и значењето на изворите на финансирање за подобрување на финансиското работење на електронските медиуми во Република Македонија	Д-р Диана Бошковска д-р Биљана Ангелова д-р Татјана Петковска-Мирчевска
	м-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска	Можности и перспективи за примена на целосното управување со квалитетот во здруженијата на производители на органски производи во Република Македонија	Д-р Наташа Данилоска д-р Васил Поповски д-р Ѓорѓи Ѓорѓевски

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економски институт-Скопје

Ред. бр.	Име на кандидатот	Наслов на прифатена тема за изработка на магистерски труд	Ментор
1	Билјана Ивчевски	Ценовни флукации на златото од аспект на неговата функција како чувар на вредноста на валутата	Д-р Климента Попоска
2	Александар Спасов	Значење и улога на трошоците со процесот на сметководствено планирање	Д-р Татјана Петковска
3	Ванчо Костадиновски	Ефектите од примената на едношалтерскиот систем во Република Македонија	Д-р Биљана Ангелова
4	Флора Мерсими	Компаративна анализа на институционалната поставеност и функционирањето на центрите за развој на планските региони во Република Македонија и други земји во транзиција	Д-р Биљана Ангелова
5	Марија Цветковиќ	Управување со проекти во завршна фаза од реализација	Д-р Биљана Ангелова
6	Валентина Божиновска Гошевска	Воведување на нов кредитен банкарски производ за население	Д-р Биљана Ангелова
7	Трајко Дангов	Развој на бизнис со ангажирање на човечки ресурси преку Интернет	Д-р Дејан Пендев
8	Трајковска Марија	Спојување и превземање како форми на странски директни инвестиции, со посебен осврт на состојбата во Република Македонија	Д-р Биљана Ангелова
	Игор Николоски	Обуките како фактор за подобрување на развојот и конкурентноста на малите и средни претпријатија во Република Македонија	Д-р Дејан Пендев
	Андријана Велевска	Состојба и перспективи за развој на органското земјоделско производство во	Д-р Наташа Данилоска

		Република Македонија	
	Виктор Младеновски	Примена на ЛЕАДЕР методот како концепт на јавно-приватно партнерство за унапредување на руралниот развој	Д-р Наташа Данилоска
	Марија Билеска	Специфичностите на маркетингот на банкарски услуги - со осврт на банките во Република Македонија	Д-р Татјана Петковска-Мирчевска

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања – Скопје

Кандидат	Тема	Комисија
м-р Виктор Димовски	Формирањето на предизборните коалиции во земјите на Западен Балкан	проф. д-р Лидија Христова, вонр. проф. д-р Аница Драговиќ проф. д-р Наташа Габер-Дамјановска.
м-р. спец. Резак Јакупи.	Населението и еколошка криза – посебен осврт за Република Македонија	Проф. д-р Јорде Јаќимовски Проф. д-р Љубица Чонева Проф. д-р Виолета Чачева
м-р Андриана Скерлев Чакар	Партиципативниот концепт како инклузивна рамка за имплементација на организациски промени во јавната администрација во Република Македонија” од кандидатот	Проф. д-р Мирјана Борота Поповска Проф. д-р Јорде Јаќимовски Проф. д-р Петар Атанасов

ПРЕГЛЕД

на пријавени и прифатени теми за изработка на магистерски труд на
Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања - Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Исидора Сидоровска	Анализа на приодите при формулира- на на стратегија кај граѓански организации во во Републи Македонија	проф.д-р Наташа Габ Дамјановска.
Сара Трајковска	Причини за појава на стрес кај вработените во јавната администрација во Република Македонија	доц.д-р. Елеонора Серафимовска
Ружица Бошнаковска Јотевска	Религиозните содржини на програмите на телевизиите во Република Македонија	проф. д-р Ружица Цацановска
Африм Гаши	Односот на граѓаните од албанската етничка заедница во Република Македонија кон спорот за името на државата	проф. д-р Мирјана Малеска

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за магистерски труд со измена на насловот по предлог на менторот на **Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања - Скопје**

Кандидат	Тема	Ментор
Татјана Андреевска	Новите трендови во регрутирањето - е-огласување и е-регрутирање	проф. д-р Петар Атанасов

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „МЕЃУНАРОДНО ЈАВНО ПРАВО“ ОД АВТОРИТЕ
ПРОФ. Д-Р ЛЉБОМИР ДАНАИЛОВ ФРЧКОСКИ, ПРОФ. Д-Р САШО
ГЕОРГИЕВСКИ И ПРОФ. Д-Р ТАТЈАНА ПЕТРУШЕВСКА

На седницата на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје одржана на 28.10.2011, избрани сме за рецензенти на учебникот „Меѓународно јавно право“ од авторите: проф. д-р Љубомир Данаилов Фрчкоски, проф. д-р Сашо Георгиевски и проф. д-р Татјана Петрушевска. По читање на текстот ја имаме честа да го предложиме за усвојување следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Текстот на учебникот „Меѓународно јавно право“ од авторите проф. д-р Љубомир Данаилов Фрчкоски, проф. д-р Сашо Георгиевски и проф. д-р Татјана Петрушевска, наставници на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје опфаќа текст од 633 страници, компјутерски обработен и прегледно систематизиран во два дела, со вкупно 10 (десет) глави.

Учебникот „Меѓународно јавно право“ на систематичен начин дава приказ на меѓународното јавно право, при што авторите во секоја глава покрај дефинирање на поимите и институтите на меѓународното јавно право, даваат и критички осврт за современите тенденции. Авторите имаат богат увид во целокупната проблематика на меѓународното јавно право, заради што и учебникот кој го имаат изработено претставува издание кое по својот квалитет е на ниво на учебници по меѓународно јавно право кои се изучуваат на најпрестижните правни факултети во светот.

2. Авторите, текстот на учебникот го имаат поделено во два дела кои покриваат соодветни области од меѓународното јавно право.

Првиот дел со учебникот е со наслов „Елементи на меѓународното право“. Во истиот дел во пет глави обработени се составните елементи на меѓународното јавно право.

Првата глава е со наслов „Меѓународна политика и меѓународно право“. Изведувањето на поимот меѓународно јавно право е направено преку поставување на граници помеѓу меѓународната политика и меѓународното право. Авторите го истакнуваат и постоењето на меѓународната заедница и притоа ги определуваат и субјектите на меѓународната заедница: државите, сојузите на држави од различен карактер, меѓународните организации, меѓународните политички движења, индивидуата-човекот, групите индивидуи, меѓународните стопански субјекти и сл. Во оваа глава авторите своето внимание го насочуваат и кон историскиот развој на

меѓународното право и современата тенденција на глобализација на меѓународното право.

Во втората глава, авторите даваат систематичен преглед на изворите на меѓународното право. Особено интересен е делот во втората глава кој се однесува на примената на меѓународното право во внатрешните поредоци на државите. Во тој дел е разработена и примената на меѓународното право во внатрешниот поредок на Р. Македонија.

Субјектите на меѓународното право се обработени во третата глава. Сите субјекти на меѓународното право се обработени од аспект на поимно определување, нивно класифицирање врз основа на прифатени критериуми од научната јавност и детален преглед на нивните карактеристики. Во оваа глава, авторите изведуваат и заклучни забелешки за субјектите на меѓународното право врз основа на анализа на тенденциите на развитокот на меѓународното право во современите услови.

Четвртата глава е со наслов „Области во меѓународното право“. Текстот во оваа глава е посветен на државната територија, водената територија, воздушната територија, надвоздушната територија – космосот и интернационализираните територии. Оваа глава изобилува со податоци и научни факти во однос на областите на меѓународното право. Особено вниманието предизвикува текстот кој е посветен на морската територија, каде што авторите со несомнена прецизност на читателите им даваат јасен преглед на морските појаси и економските импликации кои произлегуваат од користењето на соодветен морски појас. При тоа, авторите нивото на прегледност на оваа особено сложена тематика го постигнуваат на тој начин што излагањата за сите морски појаси ги поставуваат преку анализа на следниве елементи:

- определба на поимот на секој појас одделно;
- карактеристики на конкретниот морски појас;
- значење на појасот за крајбрежните и за сите други држави;
- права и обврски на крајбрежните држави;
- права и обврски на сите други држави.

Зголемувањето на значењето на заштита на воздушната територија предизвикува авторите на учебникот да ги анализираат посебно меѓународните мултилатерални договори насочени кон справување со противправните акти против безбедноста на авио - сообраќајот. Притоа авторите како временски момент кој го користат за приказ на меѓународните актите го посочуваат 11.9.2001 година, денот кога е изведен од воздух теористичкиот акт на напад на кулите Близначки во Њујорк.

Во последната, петта глава од учебникот е поместен текстот насловен „Одговорноста на државата во меѓународното право“. При тоа, авторите успешно во една систематична целина ги врзуваат видовите на меѓународна одговорност,

условите за постоење на одговорност на државата за против-правен акт, основите за исклучување на противправноста на актот кој предизвикува одговорност на државата на меѓународен план, последиците од противправноста на актот и противмерките. Споменатите составни елементи на оваа глава се анализирани од аспект на историскиот контекст, прифатената практика и Нацрт на правилата за одговорност на државите за меѓународни противправни акти, изработен од Комисијата на ОН за меѓународно право, доставен до Генералното собрание на ОН. Во оваа глава, авторите за свој предмет на интересирање ги имаат правилата околу одговорноста на државите за сторени противправни акти, а не и оние околу одговорноста на другите меѓународни субјекти (меѓународните организации, поединците итн.).

Во вториот дел од учебникот „Меѓународно јавно право“ текстот е систематизиран во пет глави и притоа се обработени деловите на меѓународното право: меѓународно право за правата на човекот, меѓународните организации, дипломатското и конзуларното право, меѓународното договорно право и решавање на спорови во меѓународното право. Иако станува збор за делови на меѓународното право кои се изучуваат како посебни научни дисциплини, авторите на мошне успешен начин ги извлекуваат сите потребни карактеристики на споменатите делови и даваат одлична основа за понатамошно продлабочено проучување на овие научни дисциплини.

Така, во првата глава од вториот дел која е со наслов „Меѓународно право за правата на човекот“, обработена е идејата за човековите права и можноста за заштита на човековите права преку системот на меѓународното право. Посебен акцент е ставен на заштитата на правата на малцинствата и на другите групни права. Притоа во таа насока се дадени карактеристиките на системот на заштита на малцинските права во ООН, во Советот на Европа и Европската унија. Посебно се анализирани малцинските прашања во Организацијата за безбедност и соработка во Европа и системите на заштита на посебни групи (права на домородни народи и права на мигранти) на универзално и регионално ниво.

Во втората глава од вториот дел се обработени меѓународните организации и тоа преку нивно поимно определување и претставување на нивната структура. Анализирани се универзални меѓународни организации (Организација на Обединетите нации) и регионални организации (Организација на европска економска соработка, Западноевропска унија, Совет на Европа, Европски заедници, Европска унија, ОБСЕ, Нато, Регионални организации во Југоисточна Европа, Америка, Африка и Азија). На тој начин авторите ги имаат опфатено меѓународните организации од сите делови на светот и притоа на читателот му даваат увид во постојната структура на меѓународните организации.

Дипломатското и конзуларното право е обработено во третата глава од вториот дел. Притоа авторите следејќи ги прифатените стандарди на научната јавност, од

поимот на меѓународното право како посебни ги издвојуваат правилата што ги регулираат политичките/дипломатски односи меѓу државите, државите и меѓународните организации и меѓу меѓународните организации и нив ги подведуваат под поимот на дипломатско право и норми што ги регулираат односите меѓу државите во процесот на заштитата на правата и интересите на нивните граѓани/државјани кои ги систематизираат во делот на конзуларното право. Од начинот на таквата анализа, авторите на овој учебник го изведуваат следниот заклучок – иако двете правни гранки регулираат два вида на правни односи, во суштина станува збор за аспекти на идентична проблематика, односи во областа на претставувањето на надворешен/меѓународен план и заштита на интересите на државите и нивните граѓани.

Процесот на создавање на меѓународни договори е анализиран во четвртата глава од вториот дел која е со наслов „Меѓународно договорно право“. Во оваа глава, опфатен е севкупниот процес на склучување на меѓународните договори, процес во кој детално се анализира сите фази на склучување на меѓународните договори, нивното почитување и спроведување, престанокот и ништовноста на меѓународните договори. Посебно за истакнување е анализата на резервите кај меѓународните договори, особено кај меѓународните договори за човекови права. За правилно читателите да ги разберат резервите кај меѓународните договори за човекови права, авторите на сосема јасен и прецизен начин даваат компаративен преглед на нормативниот дел за резервите, практиката на државите и Советодавното мислење околу резервите на Конвенцијата за геноцид, дадено од страна на Меѓународниот суд на правдата. Авторите во делот на резервите кај меѓународните договори за човекови права ги истакнуваат критиките и залагањата за промена на третманот на резервите, што е резултат на нивното длабинско анализирање на споменатата проблематика.

Последната глава од вториот дел, кој е последна глава и од учебникот по „Меѓународно јавно право“ е со наслов „Решавање на спорови во меѓународното право“. Во оваа глава дадено е дефинирање на поимот меѓународен спор, направена е поделба на меѓународните спорови врз основа на општо прифатени критериуми за поделба и начините за мирно решавање на спорови (добри услуги, медијација, мирење, истрага, преговарање). Посебно се анализира правосудните начини на решавање на меѓународните спорови (Арбитража и Меѓународен суд на правдата). Авторите петтата глава од вториот дел ја завршуваат со длабинска анализа на меѓународното право во вооружени судири. Посебно внимание посветуваат на појавата на хуманитарна интервенција, меѓународното хуманитарно и меѓународно право за правата на човекот во внатрешните вооружени судир.

3. Учебникот „Меѓународно јавно право“ од авторите проф. д-р Љубомир Данаилов Фрчкоски, проф. д-р Сашо Георгиевски и проф. д-р Татјана

Петрушевска, наставници на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, претставува научно дело во кое е систематизирано искуството на авторите. Текстот на учебникот е компактен и во него се сублимирани сите теми и актуелности од меѓународното јавно право. Композицијата, систематиката и стилот на текстот на овој учебник недвосмислено укажуваат на тоа дека станува збор за коавторство на професори кои долго работеле на иста материја, заради што и текстот на учебникот е целосно воедначен.

Овој учебник претставува најголем по обем учебник од областа на меѓународното јавно право кој се издава на територија на Р. Македонија од страна на домашни автори. Квалитетот на текстот на учебникот е несомнен. Учебникот „Меѓународно јавно право“ е приспособен за секој читател без оглед дали станува збор за читател на додипломски или постдипломски студии, или пак за читател кој само сака да ги следи трендовите во меѓународното јавно право. Текстот е изработен преку постепена градација на сите составни елементи и поими на меѓународното јавно право. На секој проблем е пристапено со огромно внимание во нудење на можните решенија кои се и детално аргументирани.

Пристапот на авторите во однос на обработката на материјата од областа на меѓународното јавно право, кој е енциклопедски и компаративен, потоа присуството на голем број примери и проблеми од оваа област, несомнената актуелност на материјата од делот на меѓународното јавно право кое секојдневно го привлекува вниманието на светската јавност, прави овој учебник да биде заколжителен текст за секој кој теоретски ја проучува материјата на меѓународното јавно право како и да ги разбере модерните текови на развивање на меѓународното право. На тој начин овој учебник заради својот квалитет самиот по себе се наметнува како неопходен да се разбере современото меѓународно јавно право и претставува основна алатка на професорите по меѓународно јавно право во изведување на наставата по предметот.

Врз основа на читањето на понудениот текст и на она што како оцена го истакнавме во оваа рецензија, *имаме посебна чест и задоволство да му препорачаме на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“, учебникот „Меѓународно јавно право“ од авторите проф.д-р Љубомир Данаилов Фрчкоски, проф.д-р Сашо Георгиевски и проф. д-р Татјана Петрушевска да се печати како универзитетски учебник.*

Рецензенти

Проф. д-р Поликсена Гавроска с.р.

Проф. д-р Тони Дескоски с.р.

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на магистерски труд на **Економскиот факултет-Скопје** во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Даниела Донова	„Анализи и операции од областа на девизното работење“	проф.д-р Михаил Петковски
Сања Манасијевиќ Манчева	„Фискална оддржливост во Република Македонија“	проф.д-р Михаил Петковски
Марјан Стојановски	„Еколошки даноци во Европа-имплементација и еколошка ефективност“	проф.д-р Михаил Петковски
Ана Здравеска	„Мркетинг преку електронска пошта, алатка на интегрираните маркетинг комуникации во секторот на мали и средни претпријатија“	проф.д-р Нада Секуловска
Ирена Бачановиќ	„Корпоративното управување во банкарскиот сектор со посебен осврт на регулативата во Република Македонија“	проф.д-р Љубомир Дракулевски
Александра Михајлова	„Новите предизвици на корпоративното управување во банкарскиот сектор на Република Македонија, со посебен осврт на НЛБ Тутунска Банка АД Скопје“	проф.д-р Михаил Петковски
Тони Додевски	„Маркетинг стратегии за целни потрошувачи на пазарот за вино“	проф.д-р Снежана Р. Јовановска
Елена Крстовска	„Анализа на бонитетот, кредитната способност, ризикот и нивното влијание на вреднувањето на претпријатијата“	проф.д-р Зоран Миновски
Марија Гогова	„Психолошки фактори на потрошувачка и нивно влијание при купување здрава храна“	проф. д-р Снежана Р. Јовановска
Мирјана Герасимова	„Развојот на м-трговијата-предизвик за малите претпријатија“	проф. д-р Бобек Шуклев

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „МЕДИЦИНСКА ГЕНЕТИКА“ ОД ПРОФ. Д-Р
МИРЈАНА КОЧОВА И НЕЈЗИНИТЕ СОРАБОТНИЦИ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет, на својата XIII редовна седница одржана на ден 27.10.2011 година, донесе Одлука за одредување Рецензентска комисија на учебникот: „Медицинска генетика“ од проф. д-р Мирјана Кочова и нејзините соработници во состав: проф. д-р Мирко Спироски и проф. д-р Александар Димовски
 По деталното разгледување на пристигнатиот прирачник, Комисијата го донесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Наслов: „Медицинска генетика“.
2. Автори: Мирјана Кочова со соработниците.
3. Предметна програма: хумана генетика
4. Област: медицинска генетика, област: хумана генетика.
5. Студиска програма: студенти по општа медицина, Висока школа за сестри и Висока школа за логопеди.
6. Семестар на студиите: II
7. Фонд на часови: хумана генетика за студенти по медицина 30т+30п
 хумана генетика за високи медицински сестри 10т+5п
 хумана генетика за високи логопеди 30+30
8. Приложениот ракопис е во согласност со наставната програма
9. На X редовна седница на Наставно-научниот совет, по предлог на Одборот за издавачка дејност на Факултетот донесена е одлука за одредување на рецензенти за учебник-учебно помагало на 27.10.2011.
10. Се работи за прво издание.
11. Не е повторено издание.
12. Нема објавено сличен учебник на Факултетот.
13. Општи податоци за ракописот: се состои од 16 поглавја. Секое поглавје има 3-12 заглавија по поглавје (вкупно 91 заглавија), 277 страници со 200 слики и 54 табели како прилози.
14. Опис и оценка на содржината: во прилог
15. Забелешките за едитирање на текстот им се дадени на авторите.
16. Се работи за текст кој е од типот на учебник.
17. Општа педагошка оценка: во прилог.

18. Заклучок со предлог за оправданоста за објавување: во прилог.

Прилог за точка 14

Опис и оцена на содржината

Учебникот „Медицинска генетика“ на дидактички достапен и концизен начин дава приказ на основните познавања применливи во медицината во обем кој ќе овозможи запознавање на студентите од биомедицинските гранки со основните аспекти на медицинската генетика. Покрај основните постулати во генетиката, секој од нив е поврзан со клиничката применливост како дијагностички, така и превентивно, па и во планирањето на терапијата на вродените и наследните болести каде што е можно. Шеснаесетте поглавја ќе бидат накусо рецензирани.

1. Вовед

Во воведот е даден кус историјат на развојот на генетиката, како и основната поделба на генетските дисциплини.

2. ДНК

Во ова поглавје е опишана накусо структурата на ДНК, видовите ДНК во хуманиот геном, структурата на РНК, процесите на репликација, транскрипција и транслација. Дефиниран е и образложен генетскиот код како и структурата на протеините како негов производ.

3. Гените и биолошката информација

Дефиниран е генот, опишана е организацијата на гените во јадрото на клетката и подетално е опишана генската експресија кај еукариотите, односно човекот. Дискутирани се и механизмите на контрола на генската експресија преку контролните механизми на транскрипцијата, дејството на олеснувачите и забавувачите на транскрипцијата, како и учеството на хормоните во пренесувањето на информацијата од клеточните рецептори, преку цитоплазмата се до ДНК.

4. Клеточен циклус

Описот на клеточниот циклус е вовед во цитогенетиката. Во ова поглавје е детално опишана клеточната делба (митоза) и редукционата клеточна делба (мејоза). Посебно се обработени процесот на гаметогенезата кај машките и женските индивидуи заедно со иновативните сознанија за контролните механизми врз овие процеси. Поголавјето завршува со опис на програмираната клеточна смрт како природен механизам.

5. Хромозоми и нивната градба

На цитогенетиката како најчеста клинички применлива област од хуманата генетика и е посветено посебно внимание. Опишана е градбата на хромозомите, сместувањето на гените во јадрото на клетката, пакувањето на ДНК во хромозомите. Едно потпоглавје е посветено на секс - хромозомите и инактивацијата на X - хромозомот како важен фактор за биолошката еднаквост на половите кај човекот. Детално се обработени вродените и стекнатите нумерички и структурни хромозомски аберации со нивната инциденција, клиничка пројава, еволуција, дијагностички и превентивен

пристап. Поглавјето е богато илустрирано со скици, слики и табели. Дадени се прецизни индикации за хромозомска анализа.

6. Измени на генетскиот материјал

Измените на генетскиот материјал (мутации) се опишани и обработени од различни аспекти: етиологија, начин на настанување, типови на мутации, последици во клиничката слика на пациентите. Преку шеми и табели, процесот на мутагенеза е прикажан на достапен начин за студентот.

7. Молекуларно-биолошки техники

Даден е кус осврт на современите техники за молекуларна дијагностика. Прикажани се слики со недвојбен приказ на нарушувањата во генската структура со помош на методите на рекомбинантната ДНК - технологија, трагање по мутациите, ДНА - фингерпринтинг и сл. Главна цел на ова поглавје е да се запознае студентот што од која техника може да очекува во дијагностичка или истражувачка смисла.

8. Развојна генетика

Ова поглавје содржи нови сознанија и е обработено со современ пристап преку опис на фазите на развојот на плодот и генската експресија која го раководи развојот на плодот од зиготот, преку ембрионалниот развој, сè до раѓањето. Даден е опис на основните развојни гени и нивната последователна функција во развојниот механизам.

9. Вродени и наследни болести

На проблемот на наследните болести им е посветено значајно внимание. Опишани се инциденцијата на вродените аномалии и нивната општоприфатена класификација. Посебно потпоглавје е современиот пристап во дисморфологијата со опис на минорните и мајорните аномалии, синдромите, елементите за проценка кај малформирано дете, како и клиничкиот пристап кон дисморфичното дете. Опишани се и факторите кои предизвикуваат појава на малформации како егзогените, така и ендогените. Поглавјето е богато илустрирано со слики од сопствен материјал што го олеснува препознавањето на одделни малформации и синдроми.

10. Типови на наследување

Во ова поглавје неколку потпоглавја се посветени на Менделовиот начин на наследување: автосомно доминантно и автосомно рецесивно, како и секс врзано (X врзано рецесивно и X врзано доминантно) и Y врзано наследување. За секој тип на наследување дадени се сите карактеристики за препознавање, како и однесувањето на доминантните и рецесивните гени во популацијата. Преку шематски прикази на родословни дрва прикажан е начинот на клиничка обработка на пациенти со овие болести. На неМенделовото наследување му се посветени повеќе потпоглавја, и тоа на мултифакториелното полигенско наследување, паренталниот импринтинг, унипаренталната дисомија, митохондријалното наследување и тринуклеотидните повторувања. Сите типови на наследување се проследени со приказ на најчестите болести преку табели и слики од сопствен материјал.

11. Генетика на канцерот

Авторката го изнесува своето богато искуство од цитогенетиката и молекуларната генетика на канцерот. Дадени се детални описи на

цитогенетските промени кај леукемиите, илустрирани со слики од сопствен материјал. Дискутирани се клонската еволуција, новата класификација на малигните болести според генетскиот наод, како и потенцијалното значење на оваа дисциплина на генетиката за клиничката практика.

12. Пренатална дијагноза

На оваа дијагностика ѝ е посветено посебно поглавје, во кое е потенцирана важноста за превенција на тешките генски аномалии за кои во голем процент не е достапна ефикасна терапија. Накусо се обработени индикациите за пренатална дијагноза, методите со кои таа може да се изведе, исходот на пренаталната дијагноза и можната генска терапија.

13. Генетеско советување

Дадени се основните елементи на генетското советување. Потенцирана е неопходноста на сигурна дијагноза за реализација на генетското советување. Претставен е начинот на комуникација со засегнатото семејство и начинот на донесување одлука во врска со бременост во која плодот е малформиран или има сомнение дека е малформиран. Опишан е профилот на генетскиот советник како и неговиот пристап преку доверливост, емпатија и соработка. Подробно е дискутирано генетско советувањето, неговата структура, локација и функција.

14. Скрининг - методи во популациите

Скрининг - методите, како оние применливи во здравата популација, така и селективниот скрининг во засегнатите семејства има големо значење за рано откривање на малформации, хромозомски и генски аномалии, како и за оцена на индикациите за генетско советување. Обработен е скринингот во здравата популација, пренаталниот и постнаталниот скрининг и примената на резултатите од овие скрининзи за превенција и рана терапија на вродените и наследните болести.

15. Генска терапија

Генската терапија е опишана според применливата методологија, индикации и болести кај кои таа може да се примени. Во ова поглавје, како потпоглавје е претставено добивањето на лекови со генетски инженеринг.

16. Етички аспекти на генетиката

Моќните методи на молекуларната дијагностика и генетскиот инженеринг водат кон значајни етички прашања и дилеми. Опишани се етичките аспекти по дијагноза на вродена, или наследна болест, етичките аспекти на донесување одлуки и етичките аспекти на прекин на бремености со малформирано дете. Дискутирани се и други етички прашања во врска со можностите за клонирање, манипулации со ДНК и нејзиното складирање.

Прилог кон точка 17

Општа педагошка оцена

Учебникот „Медицинска генетика“ ги опфаќа основните поглавја неопходни за стекнување на основни познавања од областа на генетиката за студентите по медицина, како и за студентите на високите школи на Медицинскиот факултет предвидени за изучувања според курикулумот за предметот основи на хуманата генетика. Покрај солидниот дидактички

приод. учебникот содржи многу богат илустративен материјал кој е неопходен за разбирањето на обработените содржини и ќе им овозможи на студентите поврзување на базичните познавања од хуманата генетика со нивната медицинска примена. Посебна вредност на трудот му дава инкорпорирањето на сопствените искуства на авторката, што му дава и практична вредност. Напишан е јасно и концизно, но ги содржи најсовремените сознанија во генетиката.

Заклучок

Учебникот „Медицинска генетика“ е прв учебник во нашата земја кој ги обработува медицинските поглавја од хуманата генетика. Како таков е вреден придонес кон македонската медицинска литература. Опфаќајќи важни поглавја од генетиката, кои се дел од задолжителниот курикулум на студиите по општа медицина, тој претставува неопходна литература за предметот хумана генетика за студентите по медицина, и високите школи за сестри и логопеди. Вткаеното лично искуство на авторката му дава посебна димензија и го прави корисно помагало и за дипломираните лекари кои првпат седнуваат во ординација, за лекарите на специјализација по педијатрија, како и за лекарите - педијатри како потсетник.

Врз основа на погоре напишаното, сметаме дека е оправдано, всушност неопходно, објавувањето на учебникот „Медицинска генетика“.

Рецензенти

Проф д-р Мирко Спироски с.р.

Проф д-р Александар Димовски с.р.

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје
Факултетот за ветеринарна медицина - Скопје

Име и презиме на кандидатот	Наслов на прифатениот магистерски труд
Златко Перовски	Хигиенска исправност на транспортните средства , амбалажа, свежо и смрзнато месо при увоз и транзите во Република Македонија
Zlatko Perovski	Hygiene of transport vehicles, packaging materials fresh and frozen meat during import and transit in R.Macedonia

Адреса: Лазар Поп-Трајков 5-7, Address: Lazar Pop-Trajkov 5-7, 1000
1000 Скопје, Р. Македонија Skopje, R. Macedonia
Tel: +389 2 3240 700
Fax: +389 2 3114 619
E-mail: lvma@fvm.ukim.edu.mk
Web: http://www.fvm.ukim.edu.mk

Certificate No: 74597

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје
Факултет за електротехника и информациски технологии

Преглед

на прифатени теми за изработка на магистерски труд
од наставно-научниот совет на седницата одржана на 24.11.2011 година

1. Проектен менаџмент

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Димитар Шоповски	Менаџирање на виртуелни тимови и примена на е-маркетинг и социјални медиуми	Managing virtual teams with using e-marketing and social media	Проф. д-р Атанас Илиев
2	Александра Ставрева	Методи за креирање резервни копии на електронски податоци во владини институции	Back up copies-development methods for electronic data in governmental institution	Проф. д-р Крсте Најденковски
3	Лазар Мурџев	Стандардизација во проекти за успешно спроведување на квалитетот како параметар на проектен менаџмент	Standardization in projects towards successful implementation of the quality as parameter of the project managment	Проф. д-р Вангел Фуштиќ

2. Компутерско-системско инженерство и автоматика

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1.	Горан Блажевски	Робустно управување на 3-димензионален мостен кран со користење на управувач во лизгачки мод од втор ред	Robust control of 3-dimensional bridge crane using second order sliding mode controller	Проф. д-р Миле Станковски
2.	Горјан Гугуловски	Навигација на мобилни роботи за целосно покривање на неструктурирана околина	Mobile robot navigation with complete coverage of unstructured environments	Проф. д-р Миле Станковски
3.	Бобан Јакимовски	Ефикасност на фотоволтаичен систем со користење на систем за автоматско следење на сонцето	Efficiency of photovoltaic system using automatic solar tracking system	Проф. Миле Станковски
4.	Петар Шимлеша	Примена на генетски алгоритми во ПИД управувач како алатка за стабилизација на систем	Application of genetic algorithms in PID controller as a tool for system stabilization	Проф. д-р Татјана Колемишевска-Гугуловска

3. Електрични машини и автоматизација

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
	Александар Неделкоски	Развој на систем за дијагностика и мониторинг на енергетски трансформатори	Development of system for diagnostics and monitoring of power transformers	Вон. проф. д-р Крсте Најденковски

4. Комуникациски и информациски технологии

ред. бр	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1.	Симона Темелкова	Перформанси на мобилни ад-хок рутирачки протоколи при HTTP сообраќај	Performances of mobile ad-hoc routing protocols in case of HTTP traffic	Проф. д-р Тони Јаневски
2.	Зоран Савески	Евалуација на перформансите и споредба на пакетските распределувачи во LTE мобилни мрежи	Performance evaluation and comparison of packet schedulers for LTE mobile networks	Проф. д-р Тони Јаневски
3.	Наташа Паункоска	Создавање и интегрирање на апликации во IMS (IP Multimedia Subsystem)	Application development and integration in IMS (IP Multimedia Subsystem)	Проф. д-р Тони Јаневски
4.	Катерина Јакова	Анализа на говор преку IP (VoIP) преносот преку транспортни мрежи	Analysis of Voice over IP (VoIP) transmission over transport networks	Проф. д-р Тони Јаневски

5. Безжични и мобилни комуникации

ред. бр	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1.	Марија Ангелова	Методи за управување и оптимизација на комплексни комуникациски мрежи	Methods for management and optimization of complex communication networks	Проф. д-р Борислав Поповски
2.	Драган Маневски	Влијание на интерференцијата врз капацитетот и планирањето на целуларните мобилни системи	Influence of the interference over the capacity and planning of cellular mobile systems	Проф. д-р Зоран Хаџи-Велков

ПРЕГЛЕД

на теми за изработка на докторска дисертација на
Факултет за електротехника и информациски технологии во Скопје
прифатени на седниците на Наставно-научниот совет одржана на **24.11.2011** г.

Ред. бр.	кандидат	тема	ментор
1.	м-р Михаил Дигаловски	<i>Придонес кон зголемување на енергетската ефикасност на дистрибутивен трансформатор со примена на современи техники за оптимизација</i>	проф. Лидија Петковска
2.	м-р Јовица Вулетик	<i>Квалитет на електрична енергија од аспект на хармоници кај активни дистрибутивни мрежи</i>	доц. д-р Мирко Тодоровски
3.	м-р Јорданчо Ангелов	<i>Методи за проценка на загушувањата и мерки за справување со загушувањата во ЕЕС во услови на либерализација на електрична енергија</i>	проф. д-р Рубин Талески
4.	м-р Халим Халими	<i>Анализа и подобрување на безбедноста кај интелигентни енергетски мрежи</i>	проф. д-р Аристотел Тенгов
5.	м-р Ирфан Шаќири	<i>Процес на имплементација на безжични сензорски мрежи во медицината</i>	проф. д-р Аристотел Тенгов
6.	м-р Ивица Ѓорѓиев	<i>Потрошувачка на електрична енергија и можности за заштеда кај модерните лифтовски погони</i>	проф. д-р Слободан Мирчевски

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНОТО ПОМАГАЛО ПОД НАСЛОВ ПРАКТИКУМ ЗА ВЕЖБИ ПО ОРГАНСКА ХЕМИЈА ПОДГОТВЕНО ОД НАСТАВЕН КАДАР НА КАТЕДРАТА ЗА ОРГАНСКА ХЕМИЈА НА ФАРМАЦЕВТСКИОТ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „Св. КИРИЛ И МЕТОДИ“ ВО СКОПЈЕ, НАМЕНЕТ ЗА СТУДЕНТИТЕ ПО ФАРМАЦИЈА

Со Решение бр.02/87/7-12 од 2010 година, врз основа на член 38 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Фармацевтскиот факултет во Скопје, Наставно-научниот совет, на својата VI седница одржана на 4.2.2010 година, формира Рецензентска комисија за преглед и оцена на ракописот под наслов „Практикум за вежби по органска хемија“, напишан од наставен кадар на Катедрата за органска хемија, и тоа од ас. Ана Поцева Пановска, проф. д-р Емил Поповски и проф. д-р Васка Арсова. По преглед на доставениот материјал, Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Љубица Шутуркова и проф. д-р Анета Димитровска го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Текстот на ракописот е подготвен во стандарден А4-формат, со кирилично писмо, и вклучува слики, графици, табели, структурни хемиски формули и механизми на реакции. Содржината на подготвениот материјал е соодветен на постојниот наставен план и програма на додипломската настава по предметите основи на органска хемија и Биоорганска хемија на Фармацевтскиот факултет во Скопје. Авторите ја изнесуваат материјалот едноставно и разбирливо, соодветно на предзнаењето кое го стекнале студентите.

Текстот е поделен во две тематски целини. Во првата целина се вклучени експерименталните техники кои најчесто се користат за изолирање, пречистување и идентификација на органски соединенија, додека втората целина се состои од лабораториски постапки за синтеза на различни типови органски соединенија и нивна идентификација. Преку практично изведување на предложените единици, студентот ќе се стекне со теоретски и практични знаења за лабораториските техники кои се користат во синтеза и идентификација на органските соединенија. Секоја методска единица во првата тематската целина содржи теоретски осврт и упатство за експерименталната работа. Во втората тематска целина, за синтетските експерименти дадена е реакцијата, потребните реагенси и деталната постапка за изведба на експериментот. Понатаму во текстот прикажан е механизмот на реакцијата со теоретско објаснување за типот на реакцијата која се изведува и детален механизам на реакцијата.

За секоја методска единица е даден лабораторискиот извештај кој претставува прегледно составен документ чија цел е студентот селективно да ги внесе и запамети најважните чекори од практичната работа, добиените резултати и за нив да донесе заклучок. Во лабораторискиот извештај вклучени се прашања и задачи кои се однесуваат на соодветната проблематика. Преку лабораторискиот извештај, студентите кои претходно немаат лабораториско искуство можат да ги научат основните правила на водење лабораториски дневник. Одговорниот асистент го оценува и го потпишува лабораторискиот извештај внесувајќи ги освоените кредити според студиската програма.

Водичот низ практичната настава по предметите основи на органска хемија и биоорганска хемија опфаќа вкупно 10 методски единици и 13 синтетски експерименти предвидени со наставна програма за практичната работа по предметите на Катедрата за органска хемија.

Воведната вежба ја опфаќа работата во лабораторија за органска хемија од аспект на безбедноста. Студентите се запознаваат со сите ризици од користење на реагенсите, приборот и апаратурата. Објаснети се сите постапки за справување со соодветните ризици, наведена е заштитната лабораториска опрема која студентот мора да носи во текот на вежбите, и издвоени се основни постапки на прва помош во случај на повреда при работа во лабораторија. Исто така, издвоени се постапки за справување со хемискиот отпад кој се создава при практичната работа. На крајот од вежбата наведени се правила за добро лабораториско однесување кои студентот е должен да ги почитува. Во лабораторискиот извештај, освен прашања кои се однесуваат на безбедноста при лабораториската работа, дадени се и прашања за лабораториски прибор кој најчесто се користи и со кој студентите се запознаваат во воведната вежба.

Во следните вежби се опфатени методите за изолирање и пречистување на органски соединенија. Втората вежба ја опишува постапката на прекристализација која се користи за пречистување на цврсти органски супстанции. Во вежбата е даден теоретски осврт за принципите на прекристализација, детално се опишани сите фази во постапката и на крајот е дадено упатство за практичната изработка на вежбата. Во лабораторискиот извештај за вежбата, покрај основните услови во кои се изведува вежбата, дадени се и задачи за поуспешно разбирање на проблематиката.

Во третата вежба студентите се запознаваат со техниката на екстракција преку воведен дел за техниката на течно-течна екстракција, запознавање со поимот коефициент на дистрибуција и примери за овој поим. Понатаму, на едноставен начин, преку табели и дијаграми изнесени се основните правила за растворливост на органските соединенија и постапката на хемиски активна екстракција. Во текстот се дадени упатства за правилна употреба со одделителната инка. На крајот, даден е пропис за практичната изработка на вежбата. Во лабораторискиот извештај за оваа вежба, покрај основните карактеристики на растворувачот и супстанциите кои се користат, студентот треба да го објасни принципот

на разделување на компонентите, да ги прикаже резултатите од практичната работа и да одговори на задачи во врска со дадената проблематика.

Следната вежба ги запознава студентите со техниките за разделување и пречистување на течности, и тоа дестилација под атмосферски притисок, дестилација под намален притисок, фракциона дестилација и дестилација со водена пареа. Во текстот за секоја од постапките на дестилација даден е вовед во теоријата на постапката, преку слики претставени се апаратурите кои се користат и дадено е упатство за практична изведба на постапката. Во лабораторискиот извештај студентот треба да ги внесе резултатите од практичната работа преку изработка на график според кој треба да определи колку и кои компоненти ги содржи пробата за дестилација.

Во петтата вежба студентите се запознаваат со основниот поим за хроматографијата како сепарациона техника. Поддетално се обработени тенкослојната и колонска хроматографија кои се најчесто користени хроматографски техники во една органска лабораторија. Во вежбата се објаснети основите принципи на разделување на супстанциите со овие хроматографски постапки како и нивната примена во синтетската органска хемија при следење на текот на реакцијата. На крајот дадено е упатство за практична изведба на тенкослојната хроматографија. Во лабораторискиот извештај студентот треба да ги запише основите услови во кои практично ја изведувал тенкослојната хроматографија како типот на стационарната фаза, мобилната фаза и начинот на визуелизација на хроматографската плоча, да ги прикаже резултатите преку R_f -вредности и врз основа на нив да заклучи за поларноста на испитуваните проби.

Следната вежба се однесува на определување на точката на топење како физичка константа. Во вежбата е даден теоретски вовед за точката на топење, а потоа и опис на техниките кои се користат за нејзино определување. Даден е опис на практичната работа во која T_f се определува преку метод на градиентно загреана метална плоча и капиларно. Врз основа на добиените резултати, студентот во лабораторискиот извештај треба да заклучи за идентитетот на супстанцата и нејзината чистота.

Седмата вежба ја опфаќа квалитативната анализа на органските соединенија. На почетокот дадени се испитувањата за растворливост и поделбата во растворливи групи на органските соединенија. Понатаму опишани се реакциите за докажување на различни функционални групи (незаситени соединенија, алкохоли, феноли, алдехиди, кетони, карбоксилни киселини, амини, естри, алкил халогениди). Врз основа на предходните испитувања, при практичната изработка на вежбата студентите треба да ги идентификуваат супстанциите во нивните проби и резултатите да ги прикажат во лабораторискиот извештај за вежбата.

Следната вежба е продолжение на претходната и во неа се обработува инфрацрвената спектроскопија како техника која често се користи во идентификација на органските соединенија. Текстот содржи краток вовед во основните поими во ИЦ (бранова должина, фреквенција, бранов број). Понатаму се објаснети начините на снимање на ИЦ-

спектар, како и неговите основни карактеристики. Толкувањето на ИЦ-спектарот е објаснето едноставно, постапно и сликовито со што студентот може полесно да ја усвои проблематиката и успешно да ја примени. Заедно со теоретскиот дел дадени се спектри од различни групи на органски соединенија преку кои студентот може да ги спореди и воочи сличностите и разликите во изгледот на ИЦ-спектрите кај соединенијата со различни/исти функционални групи.

Следните две вежби го вклучуваат молекулското моделирање како современа алатка која широко се користи во изучување на својствата на органските молекули. Во деветтата вежба, која го опфаќа првиот дел за молекулско моделирање, студентите се запознаваат со софтверскиот пакет Spartan. Во оваа вежба студентите цртаат молекули и ги разгледуваат преку различните модели во програмот. Понатаму се испитуваат геометриските карактеристики како должина и агли на врски кај молекулите и обликот на молекулите. Со помош на мапите на електростатски потенцијал се следи распределбата на полнежот во молекулите.

Следната вежба ги опфаќа конформациските анализи на алкани и циклоалкани. Во неа студентите ги гледаат конформациите кај алканите и го определуваат диедралниот агол кој се јавува кај нив. Преку користење на различни типови на молекулски модели молекулите се анализираат во различните конформации и се претпоставуваат можните интрамолекулски интеракции. Во самиот текст за вежбата дадени се и упатства за претставување на конформациите преку проекциони формули. Оваа вежба ги вклучува и конформациите кои се јавуваат кај циклохексанот, интерконверзијата на прстенот, како и препознавање и претставување на ориентациите (аксијални и екваторијални) на водородните атоми во прстенот на циклохексан. Преку примери се анализира и изомеријата кај моно- и ди- супституиран циклохексан. Сите резултати од вежбите за молекулско моделирање се внесуваат во засебни лабораториски извештаи, и врз основа на нив студентот треба да одговори на прашањата и проблемите поставени во извештајот. Вежбите кои се однесуваат на молекулското моделирање се актуелни и имаат големо значење во тридимензионното изучување на органските молекули и нивните својства.

Во втората тематска целина на Практикумот се обработени постапки за синтеза на повеќе типови органски соединенија, деталниот механизам на реакциите, прашања, како и инфрацрвени спектри на продуктите во реакциите. Резултатите од сите синтетски експерименти се внесуваат во лабораториски извештај. За секој синтетизиран продукт потребно е да се пресмета приносот на реакцијата.

Единаесеттата вежба се однесува на синтеза на ацетанилид, односно обработена е реакцијата на ацетилирање преку механизмот на нуклеофилна ацил супституција.

Следниот експеримент се започнува со изведување на синтетска постапка во повеќе чекори. Дадени е прописот за синтеза на бензоин и механизмот на ацилоинска кондензација. Следува прописот за реакцијата во која преку оксидација на бензоинот се

добива бензил. Во последната реакција од синтезата во повеќе чекори, даден е прописот за добивање на бензилна киселина и објаснет е механизмот на бензилно преуредување.

Понатаму следува постапка за синтезата на ацетилсалицилна киселина со која е објаснет механизмот на Fisher-ова естерификација.

Во следниот експеримент е дадена постапката за синтеза на бензоева киселина и бензил алкохол и детално е прикажан механизмот на реакција на диспропорционирање (Canizzaro-ва реакција). Како надополнување дадени се прашања и проблеми соодветни за објаснување на механизмот по кој се одвива реакцијата.

Следува синтетската постапка за добивање на аномери на глюкоза пентаацетат. Теоретски и експериментално се опишани две синтетски постапки од кои секоја дава засебен аномер.

Понатаму следат експериментите за изолација на кофеин и еугенол од растителен материјал и постапките за нивно пречистување.

Покрај стандардните синтетски постапки, во текстот се дадени и три синтези на непознат продукт (алдол, естер и хетероциклично соединие). За секоја од овие синтези дадени се реагенсите кои се користат и кратка постапка на нивна изработка во микроскала. Студентот треба да го употреби своето знаење од предметот за да го претпостави продуктот на синтезата, во точно определно место во Практикумот да го напише механизмот по кој би се одвивала реакцијата, како и да одговори на неколку прашања.

На крајот на Практикумот, во прилог, сместени се корисни информации кои студентите можат да ги користат во текот на лабораториската работа, како на пример табела со најчесто користените органските растворувачи и нивните физички константи, корелациони табели за ИЦ-спектроскопија и ИЦ-спектри, табела со парен притисок на вода (0-100 °C). Прилогот содржи и упатства за водење на лабораториски дневник, лабораториски извештај и пресметување на принос на реакција.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на приложениот текст може да се констатира дека изнесените методски единици се во согласност со практичната наставна програма за предметите основи на органска хемија и биоорганска хемија за студентите по фармација. Во предложениот текст се опфатени основните техники: изолација, пречистување и идентификација на органските соединенија и синтетски експерименти, кои ќе овозможат студентот да стекне солидни познавања од практичната работа во органската лабораторија. Прописите за вежбите ги

содржат сите упатства за безбедно изведување на експериментална работа. За изучување на карактеристиките и реактивноста на органските молекули, покрај лабораториска работа авторите вклучуваат и запознавање со современи компјутерски програми за молекулско моделирање. Сите резултати од експерименталната работа на студентите се внесуваат во лабораториски извештај од каде што изведувањето на заклучоци е едноставно и недвосмислено. Материјалот кој е предложен е обемен, содржи вкупно 23 експериментални прописи кои можат да се менуваат по потреба.

Рецензентите се задоволни од предложениот текст и од начинот на презентација на содржините. Со овој Практикум студентите по фармација добиваат мошне корисно учебно помагало кое ќе им го олесни следењето и изведувањето на практичните вежби по предметите основи на органска хемија и биоорганска хемија.

На Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет му препорачуваме овој ракопис да го одобри како постојан практикум по органска хемија за студентите по фармација.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Љубица Шутуркова с.р.

Проф. д-р Анета Димитровска с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ОЦЕНА НА ПОДОБНОСТА НА ТЕМА ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА И ОСПОСОБЕНОСТА НА КАНДИДАТОТ М-Р ВАСИЛ СТАМБОЛИСКИ ЗА НАУЧНА РАБОТА

Со одлука број; 02-1671-2 на Наставно - научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.9.2011 година, формирана е комисија во состав:

1. проф. д-р Ванчо ДОНЕВ, Машински факултет - Скопје
2. вонр. проф. д-р Радмил ПОЛЕНАКОВИЌ, Машински факултет – Скопје
3. проф. д-р Цветко СМИЛЕВСКИ, БАС - Бизнес академија Смилевски – Скопје,

со задача да ги прегледа пријавата и доставените материјали од м-р Васил СТАМБОЛИСКИ и да даде оценка за оспособеноста на кандидатот за научна работа и за подобноста на темата за изработка на докторска дисертација под наслов:

**„Градење на ефективни тимови како предуслов за
зголемување на квалитетот на дадената услуга и
зголемена продуктивност“.**

По прегледот на пријавата и доставените материјали, врз основа на членовите; 63 и 174 од Законот за високото образование и член; 49 од Правилникот за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата го понесува следниот;

ИЗВЕШТАЈ

1. Оспособеност на кандидатот за научна работа

Кандидатот м-р Васил СТАМБОЛИСКИ е роден на 13.4.1973 година во Скопје, каде што го завршил основното и средното техничко образование во ЕМУЦ „Никола Тесла“ во Скопје. Во 1991 година се запишал на студии на Машинскиот факултет во Скопје, на насоката за механизациони машини и возила, насока моторни возила, и нив ги завршува на 20.7.1998 година со одбрана на дипломскиот труд под наслов „Проектирање на лесна товарна приколка за патничко возило со можност да се користи за превоз на сандаци со пчели“, под менторство на проф. д-р Драги ДАНЕВ. Во 2006 година се запишал на постдипломските студии на Машинскиот факултет во Скопје на Институтот за производно машинство, на насоката за индустриско инженерство и менаџмент и нив успешно ги завршил на 19.5.2010 година со одбрана на магистерскиот труд под наслов „Анализа на клучните фактори кои доведуваат до оптимизација на пост - продажните активности при сервисирање на возила во насока на задоволување на потребите на клиентите“, под менторство на вонр. проф. д-р Радмил ПОЛЕНАКОВИЌ.

Прв пат официјално се вработил во 2000 година во МЗТ Опрема АД – Скопје, каде што работел како конструктор во Одделението за развој и каде што за краток период изработил неколку проекти како што се: систем за ладење на управната зграда на МЗТ Опрема, Рампа за гаражата на градски сообраќај – Скопје, Два резервоара за карамела во производниот систем на Европа – Скопје, и Бетономешалка БМ 120, која останува само како конструктивно решение. Во почетокот на 2001 година се вработил во ЕУРОИМПЕКС ДОО – Скопје, компанија која е официјален импортер на производите на Automobiles Peugeot на територијата на Република Македонија уште од 1994 година. Првите две години од вработувањето работел на местото технички советник во секторот за постпродажба, во кој период завршил голем број на техничко комерцијални курсеви во регионалниот центар за обука на Peugeot сместен во Загреб и курсеви, семинари и конвенции во Франција организирани од страна на принципалот Automobiles Peugeot. Од крајот на 2003 година е назначен за директор на постпродажба и сервис и е одговорен за целокупното работење на секторот: од неговото организирање, преку изборот и обуката на нови кадри, водењето грижа како за клиентите така и за вработените, планирањето и предвидувањето на активностите со цел за профитабилно работење на секторот, се до почетокот на 2009 година кога е назначен и за претставник на раководството за квалитет и е одговорен за одржување и живеење на системот за Квалитет ISO 9001/2008.

Во работата активно соработува со научните институции, компаниите и здруженијата кои се инволвирани во автомобилската индустрија каде што помага во изработката на трудови и проекти, дава совети на студентите за изработка на проекти и дипломски работи, од кои на една од нив е и член во Комисијата за одбрана заедно со проф. д-р Милан КОСЕВСКИ и вонр. проф. д-р Дарко ДАНЕВ.

Во 2011 е избран за насловен предавач на БАС - Бизнис академијата Смилевски, со одлука од 11.3.2011 година во наставната област: грижа за муштериите, односи со клиентите и продажбен менаџмент и е ангажиран за одржување на предавања на редовните студенти на Академијата во Скопје, како и на дисперзираните студии во Битола. За потребите на студентите на Академијата, заедно со неколку колеги изработил две учебни помагала по предметите: продажбен менаџмент и организација и логистика во работењето.

Од останатите општествени активности може да се наброи дека е: постојан судски вештак од областа МАШИНСТВО назначен од Основен суд

Скопје 1, судски проценител од областа МАШИНСТВО назначен од Основен суд Скопје 1, функционер во АМС на Македонија - ранг А2 во дисциплината АВТОМОБИЛИЗАМ, член на управен одбор на КК Вардар, претседател на Комисија за лиценцирање на олдтајмери при олдтајмер клубот РЕТРОЛАЈФ од Скопје. Активно ги познава англискиот и рускиот, а се служи и со францускиот јазик.

2. Образложение на предлог - темата за докторска дисертација

Луѓето се собираат од различни причини: да се дружат (излетничка група), да играат (детска група на улица), да ловат заедно (ловечка дружина) или да сработат нешто што не може секој сам (тим). Причината за собирањето е главен критериум во изборот на членовите на групата, а потоа и при останувањето заедно. По иницијалното формирање на групата можно е приклучување и на други членови, дури и случајни, при што првичното собирање на групата не значи и дека таа е формирана. Тоа е само зародишот од кој групата можеби ќе се роди и под одредени услови ќе живее определено време со сите промени што во секој жив организам се случуваат. Промените што се случуваат во раѓањето, животот и работата на групата се нарекуваат групна динамика. Групната динамика како посебна социолошка дисциплина ги проучува односите што се случуваат во развивањето на групата и при нејзиното функционирање и работење. Познавањето на основните законитости на групната динамика овозможува суштинско сфаќање на процесите што се случуваат во групата како најмала социјална заедница, а особено сфаќање на формирањето и функционирањето на тимовите, а и на настанувањето и менувањето на организациската култура како резултат на развојот на групата и како средство што ја одржува групата заедно во тешките моменти.

Проучувањата на групната динамика покажуваат дека основни причини за формирање на групата или за приклучување кон некоја група се следните потреби на индивидуите:

- да остварат некоја заедничка цел;
- да се чувствуваат сигурно (побезбедно);
- да го олеснат извршувањето на некои индивидуални активности или активности кои индивидуално не би можеле да се остварат;
- да ја задоволат потребата за социјална припадност.

Приклучувајќи се кон индивидуите што ќе формираат група или кон веќе формираната група, секој поединец или знае или веднаш по приклучувањето сфаќа дека од групата нема да го добива само она што му треба, туку и тој треба нешто да даде. Тоа нешто, во прв ред е откажување од нешто што вообичаено индивидуално го чини, а во групата е невклопливо, а потоа вложување на нешто свое (труд, внимание, идеи и сл.) што и е потребно на групата за остварување на групната цел. Од степенот на свесност и прифатливост, а потоа и практикување на она што групата го очекува од поединецот, за возврат на она што ќе му го даде, зависи начинот на усогласување на индивидуалните и групните интереси во групата и конечно опстанокот на групата. Со проучување на однесувањето на поединците во групите и тоа како на она видливото, така и на она што стои зад тоа, односно она што се случува кај индивидуите во одделни ситуации од формирањето и животот на групата, групната динамика има утврдено одредени фази во животниот циклус на групите, како и критични аспекти од нејзиниот развој и функционирање.

Денешното современо живеење не може да се замисли без користењето на патничките и комерцијалните моторни возила кои служат како средства за превоз на товар и патници. Производителите на овој тип превозни средства се

во сè поголема трка кој повеќе да продаде и да биде меѓу првите на врвот. Тоа од нивните развојни одделенија бара воведување на новитети со цел да ги „импресионираат“ потенцијалните купувачи и со тоа да зграбат поголем дел од пазарот на нови автомобили. Забрзаниот развој и прераното замирање на моделите на автомобили, односно промовирањето на нови модели само донекаде влијае на зголемувањето на продажбата, но тоа пак не секогаш кореспондира со профитот кој производителите планираат да го остварат. За таа цел дел од производителите се фокусираат во постпродажните активности како најголем адут за продажбата на нови возила.

Постпродажните активности при редовното сервисирање се фокусираат на логистиката при набавката на: резервни делови, потрошни материјали, масла и мазива и дополнителна опрема, како и на организацијата на сервисните активности со заокружување на сите активности од сервисирањето. Особено внимание се обрнува на компетентноста и адекватноста на човечките ресурси кои ги извршуваат сервисните активности, при што тие треба да бидат во континуиран тек со сите новини и новитети кои ги имплементираат самите производители. Тие треба да бидат така организирани, поради комплексноста на работењето тимски да ги исполнуваат зададените цели, со што би зголемиле квалитетот на дадената услуга и би ја зголемиле профитабилноста на својата компанија.

Иако сето горе споменато влијае на продажбата на нови возила, сè поголемата конкуренција и застапеноста на голем број импортери на возила на пазарот, како кај нас така и во високоразвиените западноевропски земји, ја наметнува потребата најголемиот дел од производителите на возила да ставаат сè поголем акцент на квалитетот на дадената услуга кон купувачите и на тимското работење пред сè во продажниот и постпродажниот сектор, *(почнувајќи од самото влегување на купувачите во салонот за нови возила, преку преговарањето при продажбата, испораката на возилото, и уште поважно - во текот на експлоатација на возилото, односно за време на извршувањето на постпродажните активности)*. Анализите на еден производител на возила покажуваат дека доколку корисниците на возила се комплетно задоволни од постпродажните активности, повеќе од 50% од нив, при изборот на својот нов автомобил повторно се враќаат на истиот бренд.

Фактот дека инвестицијата кон подобрување на квалитетот на продажните и постпродажните активности е далеку помала од инвестицијата во развој на нови модели е пресуден така што дел од производителите оваа активност (подобрување на квалитетот на услугите) ја ставаат како приоритет во своите планови и во својата политика за квалитет за секоја наредна година. При тоа од нивните развојни тимови се имплементираат се понови и понови алатки и маркетиншки активности со кои би се задржале постојаните купувачи и би придобиле нови.

3. Цели на докторската дисертација

За потребите на оваа докторска дисертација ќе се спроведе комплетна анализа на постпродажните сектори во повеќето импортерски центри од автомобилската индустрија во Република Македонија, земајќи ги в предвид претходните години (2008, 2009 и 2010), од каде што се земаат податоци и се прави анализа на комплетната организација на постпродажните сектори, пред сè на одделението за сервисирање и прием на клиенти.

По направената анализа, како и преку согледување на предметната проблематика во литературата, ќе се предложат принципи на подобрување кои би воделе кон комплетна реорганизација на начинот на работа при приемот и сервисирањето на возила во сервисниот оддел, каде што од сегашната генерална организација во повеќето центри, би се преминало на нов начин на прием на клиентите низ формирање на работни тимови на прием на клиентите на постпродажниот сектор, каде би се отвориле и нови функции на сервисни

советници кои би работеле напоредно со тим на сервисери и би комуницирале директно со клиентите.

Една од целите на целиот процес на реорганизација е и дефинирање на новите одговорности на вработените во секторот за постпродажба, пред сè на сервисните советници и на сервисерите во нивните тимови со правење на систематизација на работните места, изработка на описи на работните места, дефинирање на систем за мерење на перформансите на вработените и на тимовите посебно, за да се влијае на одговорноста, квалитетното завршување на зададените задачи и зголемената продуктивност, со цел воведување на мотивационен систем и систем за реално вреднување и наградување на вработените и на тимовите, што е битен предуслов за градење на ефективни тимови кои ќе даваат константно висок квалитет на услуга.

4. Методологија на истражувањето

За изработка на докторската дисертација ќе се користат општо познатите методи на прибирање и анализа на потребните податоци, и тоа:

- анкети преземени од литературата и практиката во однос на дефинирање на типот на личност на вработените: MBTI (Myers-Briggs Type Indicator), PAEI - стилови според Исак Адизес, проценка на мотивација, самопроценка на асертивноста;
- телефонски анкети во однос на истражувањето на задоволството на клиентите по завршена сервисна услуга;
- разговори со вработените и разгледување на нивните размислувања;
- податоци преземени од DMS - системот на компанијата чиј сектор е цел на истражувањето.

5. Очекувани резултати од истражувањето

Како излез од докторската дисертација се очекува да биде модел на организациска структура во постпродажба и сервис во автомобилската индустрија, која ќе биде предуслов за давање константно висок квалитет на услуга кон корисниците на возила, и која ќе биде предуслов за продуктивно работење на импортерските (сервисни) центри во Република Македонија.

Се очекува изработениот модел да биде комплетно имплементиран и во практиката и да период од една година да ги даде првичните резултати, кои континуирано ќе бидат мерени, следени и контролирани со претходно споменатите алатки. По покажувањето на првичните резултати се очекува моделот да биде пренесен и во останатите постпродажни центри од сервисната мрежа на импортерските центри.

ЗАКЛУЧОК

1. Комисијата е на мислење дека кандидатот м-р Васил СТАМБОЛИСКИ, врз основа на досегашниот степен на образование, научноистражувачката и стручна работа, располага со потребните знаења и способност за изработка на предложената тема за докторска дисертација и ги исполнува условите предвидени со Правилникот за стекнување докторат на Машинскиот факултет во Скопје.
2. Врз основа на образложението на пријавената тема, методологијата на истражувањето, обемот, целите и очекуваните резултати, Комисијата смета дека предложената тема за изработка на докторска дисертација со наслов: „Градење на ефективни тимови како предуслов за зголемување на квалитетот на дадената услуга и зголемена продуктивност“ е подобна и претставува актуелно и современо истражување и ги исполнува потребните критериуми за изработка на докторска дисертација.
3. За ментор на кандидатот при изработувањето на докторската дисертација се предлага проф. д-р Ванчо ДОНЕВ од Машинскиот факултет во Скопје.

Комисија;

1. проф. д-р Ванчо ДОНЕВ, Машински факултет – Скопје
с.р.
2. вонр. проф. д-р Радмил ПОЛЕНАКОВИЌ, Машински факултет – Скопје
с.р.
3. проф. д-р Цветко СМILEВСКИ, БАС - Бизнис академија Смилевски – Скопје
с.р.

Скопје, 15.10.2011

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје
Факултет за ветеринарна медицина - Скопје

34

Име и презиме на кандидатот	Наслов на прифатената докторска дисертација
М-р Александар Додовски	„Молекуларна и филогенетска карактеризација на поединечни вируси на Њукастелската болест откриени во Република Македонија“
M-r Aleksandar Dodovski	„Molecular and Phylogenetic Characterization of Individual Newcastle Disease Viruses Detected in Republic of Macedonia“

Адреса: Пазар Поп-Трајков 5-7, Address: Lazar Pop-Trajkov 5-7, 1000
1000 Скопје, Р. Македонија Skopje, R. Macedonia
Tel: +389 2 3240 700
Fax: +389 2 3114 619
E-mail: fvma@fvn.ukim.edu.mk
Web: http://www.fvn.ukim.edu.mk

Certificate No: 74597

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА СОРАБОТНИК ВО ЗВАЊЕТО ПОМЛАД АСИСТЕНТ
ПО НАСТАВНАТА ДИСЦИПЛИНА ФИЛМСКО И ТВ-СЦЕНАРИО НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ ВО СКОПЈЕ**

Со одлука на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје број 0202-673/2-6 од 1.11.2011 година, назначени сме за рецензенти за избор на еден соработник по наставната дисциплина филмско и ТВ-сценарио.

На конкурсот објавен во дневниот печат „Капитал“ од 14.10.2011 година, за избор на еден соработник во звањето помлад асистент по предметот филмско и ТВ-сценарио, во определен рок се пријави м-р Катерина Момева.

Врз основа на доставената документација, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Кандидатката **м-р КАТЕРИНА МОМЕВА** е родена на 25.6.1984 година во Скопје. Во 2002 година се запишала на Факултетот за драмски уметности во Скопје, на Катедрата за драматургија и дипломирала на 17.1.2008 година, во класата на проф. м-р Русомир Богдановски. Како студент, својствено на нејзиниот уметнички темперамент, беше исполнителна и ангажирана во однос на студиите. Заедно со целата класа беше еден од авторите на академската претстава „Пет мали драми“, изведена на сцената на ФДУ и НТФ „Војдан Чернодрински“ во 2004 година со голем успех. Постановката на нејзината драма „Телеграма“ во 2007, која беше изведена како колоквиум во втора година по предметот драматургија кај проф. Сашко Насев, уште пред нејзиното дипломирање, зборува за нејзината активност и преданост во однос на својата професија. За тоа исто така зборува и наградата за откупена идеја на ТВ-серијата „Маскирани души“, распишана на конкурс на МРТВ во 2004 година.

Од учебната 2009/10 година, Катерина Момева работи на Факултетот за драмски уметности, како демонстратор по предметот филмско и ТВ-сценарио, кај проф.д-р Сашко Насев. Во овој период таа завршува втор циклус на студии, на Одделот за комуникации на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања, на тема „Процесот на глобализацијата преку телевизијата како средство за масовна комуникација“. Земајќи ја телевизијата како предмет на истражување, таа ги продлабочува нејзините познавања и нејзината стручност за телевизијата како медиум, модерните текови и моќта на телевизијата како медиум. Исто така ги има положено испитите на магистерските студии при Факултетот за драмски уметности на модулот филмско и ТВ-сценарио.

Може да се забележи дека кандидатката м-р Катерина Момева, во периодот во последните две години, активно учествувала во наставата по предметот филмско и ТВ-сценарио, како помлад соработник, односно демонстратор. Таа воспостави добра комуникација со студентите, посебно на одделите за драматургија и филмска режија. За тоа зборува и сценариото „Балон“ на Марија Апчевска, развиено во соработка со кандидатката, кое е одобрено на конкурсот во 2009 година од Филмскиот фонд на РМ. Бидејќи сè уште е на почетокот на своето академско искуство, нејзините задачи во реализација на наставата (филм, ТВ-серији...), водење на евиденција во однос

на ангажираноста на студентите, како и консултации со студентите во однос на зададените вежби, ги исполнуваше професионално и навремено.

Кандидатката м-р Катерина Момева досега имала три театарски праизведби на професионалните сцени во РМ, две реализирани сценарија за краток игран филм, еден видеофилм „Тишина“ и работела како драматург на повеќе проекти. Исто така, таа постојано се надоградува во однос на образованието, со учество на работилници во Германија, Македонија и др.

ЗАКЛУЧОК

Според горенаведеното, на Наставно-научниот и уметнички совет му предлагаме, кандидатката м-р Катерина Момева да биде избрана во звањето **помлад асистент** по предметот филмско и ТВ-сценарио, на Факултетот за драмски уметности во Скопје, при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје.

Скопје, 21.11.2011 г.

Рецензентска комисија

- 1. Вонр.проф.д-р Сашко Насев, с.р.**
- 2. Проф.м-р Русомир Богдановски, с.р.**
- 3. Вонр.проф.м-р Маја Стевановиќ, с.р.**

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА СОРАБОТНИК ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ
ЕЛЕКТРОНИКА ПРИ ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И
ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СКОПЈЕ**

На својата редовна, дваесет и шеста седница од 24. VIII 2011 година, Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии не избра за членови на Рецензентската комисија во врска со пријавата на м-р Томислав Карталов. На конкурсот, објавен во дневниот печат на 8. VIII 2011 година, за избор на соработник во сите звања на наставно-научната област електроника при Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, м-р Томислав Карталов се пријавил за избор во звањето асистент.

Врз основа на приложените пишани материјали за работата и резултатите на кандидатот, како и од личното познавање, чест ни е да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Томислав П. Карталов е роден 1978 година во Скопје, каде што завршил основно и средно образование. Студиите на насоката електроника и телекомуникации на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје ги завршил во 2002 г. со просечен успех од испитите 9,02. Постдипломските студии на насоката електроника на Факултетот за електротехника и информациски технологии ги завршил во 2008 г. со средна оценка 10.

На 1.XII 2002 година кандидатот се вработил на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје како демонстратор во Институтот за електроника. На 26. XII 2005 година бил избран за помлад асистент по предметите од наставно-научната област електроника, а во декември 2008 г. бил избран за асистент.

2. Наставно-педагошка дејност

Во рамките на наставните задолженија на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, како демонстратор и помлад асистент, Томислав Карталов држел аудиториски и лабораториски вежби по голем број предмети од наставно-научната област електроника: основи на електроника, електроника I, електроника II, енергетска електроника, компјутерска електроника, основи на телевизијата, дигитална обработка на слика, прекинувачки извори за напојување, како и електроника на Воената академија. Во наставно-педагошката дејност покажува високи способности и заложби.

3. Научноистражувачка дејност

Научниот интерес на Томислав Карталов е насочен кон проблематиките на дигитална слика, дигитално видео и дигитална телевизија. Најважните потесни области во кои има работено се: дигитални системи за пренос и репродукција на слика и видео, мерење и отстранување на компресиски артефакти од дигитални слики и видеа, примена на новите стандарди за видеокомпресија во дигиталната телевизија и фузија на податоци од повеќе слики заради подобрување на визуелниот квалитет. Резултатите од истражувањата ги има публикувано во над 20 научни трудови објавени на повеќе домашни и меѓународни конференции.

Во периодот по последниот избор, м-р Томислав Карталов ги објавил следниве научноистражувачки трудови (по обратен хронолошки редослед):

3.1. Томислав Карталов, Зоран Ивановски, Љупчо Пановски, "The Future Of Digital Television Compression Standards", ЕТАИ 2011, Охрид, Македонија, септември 2011.

Во трудот е даден осврт на модерните и идните трендови во областа на видеокомпресијата и е развиена дискусија за можна стандардизирана употреба на некои од новите видеокомпресиски стандарди во дигиталните телевизиски системи. Трудот содржи и компаративна експериментална студија на перформансите на четири разгледувани врвни видеокодеци при компресија на видеосодржини со висока резолуција и со различни статистички особини. Измерените резултати одат најмногу во прилог на новиот High Efficiency Video Coding (HEVC) стандард, тековно во процес на изработка и стандардизација од страна на здруженото тело составено од експерти на ISO/IEC и ITU-T. Спореден со другите стандарди, HEVC произведува најмалку компресиски артефакти при иста битска стапка на компримираниот видеосигнал.

3.2. Томислав Карталов, Зоран Ивановски, Љупчо Пановски, "Fully Automated Exposure Fusion Algorithm For Mobile Platforms", ICIP 2011, Брисел, Белгија, септември 2011.

Во овој труд е предложен целосно автоматизиран алгоритам за фузија на дигитални слики добиени со различна светлосна експозиција. Алгоритамот е базиран на развој на сликите во Гаусова/Лапласова пирамида, а вклучува оптимизација на висината на пирамидата заради добивање на визуелно најприфатливи резултати. Имплементиран е и модул кој одлучува за потребноста на целата постапка на фузија. Инволвираноста на крајниот корисник е комплетно елиминирана од процесот, што овој алгоритам го прави паметен избор за употреба на мобилни платформи во форма на додатен софтвер за нискобуџетните камери кои се вградуваат во мобилните уреди. Експерименталните резултати покажуваат висока ефикасност на алгоритамот и одличен визуелен квалитет на сликите добиени со фузијата.

3.3. Томислав Карталов, Зоран Ивановски, Љупчо Пановски, "A Real Time Global Motion Compensation For Multi-Exposure Imaging Algorithms", EUROCON 2011, Лисабон, Португалија, април 2011.

Во трудот е претставен алгоритам за детекција и компензација на глобалното движење во сцената, наменет за работа во реално време со мали мемориски и процесорски побарувања, односно наменет првенствено за употреба на мобилни хардверски платформи. Алгоритамот е дизајниран да биде еден од деловите на целосно автоматизиран алгоритам за фузија на дигитални слики добиени со различна светлосна експозиција, исто така наменет за мобилни платформи. Компензацијата на глобалното движење во овој труд се врши со translација на една или двете влезни слики со цел да се постигне нивно просторно усогласување, а количеството на придвижување се пресметува врз основа на светлосно презаситените или незаситените делови од сликите. Иако ротациските и перспективните поместувања не се опфатени со овој алгоритам поради нивните големи процесирачки побарувања, експерименталните резултати покажуваат дека во најголем процент практични случаи проблемот на глобално поместување може да се реши и само со трансаторни поместувања.

3.4. Томислав Карталов, Зоран Ивановски, Љупчо Пановски, "Optimization of The Pyramid Height in The Pyramid-Based Exposure Fusion Algorithms", INFOTEH 2011, paper B-III-8, Јахорина, Босна и Херцеговина, март 2011.

Овој труд нуди решение за автоматизирање на процесот на избор на бројот на нивоата на декомпозиција на влезните слики во Гаусова/Лапласова пирамида при изведување на фузи-

ја на слики со различна експозиција. Бидејќи визуелниот квалитет на добиената резултантна слика во голема мера зависи од бројот на нивоата, ова решение претставува битен дел на еден потполно автоматизиран алгоритам за експозициска фузија на дигитални слики. Решението нема значајни мемориски или процесорски побарувања бидејќи при донесувањето на одлуката користи резултати и параметри кои се веќе пресметани во процесот на пирамидална декомпозиција. Поради оваа негова особина, ова решение без поголеми проблеми може да се имплементира на мобилни платформи.

3.5. Митко Вета, Томислав Карталов, Зоран Ивановски, Александар Петров, "Artifacts Reduction In Low Bitrate Video On A Mobile Platform", 2nd International Conference on Signal Processing Systems (ICSPS), ISBN: 978-1-4244-6892-8 , pp: V1-315 - V1-319, Далиан, Кина, јули 2010.

Во трудот е опишан алгоритам за редукција на компресиските артефакти во видеосигнали со ниска битска стапка, наменет да работи во реално време на мобилни платформи кои се одликуваат со ниски процесирачки перформанси. Алгоритамот ги детектира и ги потиснува ефектите на блокови и на свонење во декодираните видеосеквенции, додека корисните детали, какви што се рабовите и текстурите, се видливо зачувани. Алгоритамот работи врз декодираните видеорамки, без употреба на дополнителни информации од кодираниот видеопоток. Експерименталните резултати покажуваат високи перформанси на предложениот алгоритам, тестиран со голем број на видеоматеријали.

3.6. Томислав Карталов, Александар Петров, Зоран Ивановски, Љупчо Пановски, "A Real Time Algorithm for Exposure Fusion of Digital Images", The 15th IEEE Mediterranean Electrotechnical Conference, MELECON 2010, pp 641-646, Валета, Малта, април 2010.

Во овој труд е предложен и опишан алгоритам за фузија на слики со различна експозиција кој работи во реално време. Постапката на фузија се врши во просторен домен, употребувајќи пристап пиксел-по-пиксел, елиминирајќи ја потребата за процесорски скапи блоковски пресметки или пресметки во трансформациониот домен. Предложената постапка работи на сиви и на колор-слики, и покажува голема ефикасност и брзина при работата, што ја прави применлива на мобилни хардверски платформи. Спореден со многу посложени алгоритми за фузија, предложениот алгоритам дава визуелно споредливи резултати.

3.7. Томислав Карталов, Зоран Ивановски, Љупчо Пановски, "Optimal Exposure Value Shift in Acquisition of HDR Images", The 7th International Conference for Informatics and Information Technology (СИТ 2010), Битола, Македонија, февруари 2010.

Овој труд го разгледува проблемот на оптимизација на поместувањето на експозициските вредности при аквизиција на влезните слики со различни експозиции кои се употребуваат за експозициска фузија. Анализата извршена во овој труд е базирана на математичката основа на фотометриските особини на дигиталните фотоапарати, дефинирани од интернационални стандарди востановени од CIE. Добиените резултати треба да послужат за добивање на целосно автоматизиран алгоритам за експозициска фузија на дигитални слики. Анализата квантитативно покажува дека за 8-битни сиви слики, релативното поместување на експозициските вредности на двете влезни слики треба да изнесува најмалку 2 точки над, односно под пресметаната оптимална експозиција за набљудуваната сцена.

3.8. Христина Павловска, Томислав Карталов и Зоран Ивановски, “Content-Based Annotation of User Generated Videos on a Mobile Platform,” Advanced Concepts for Intelligent Vision Systems, ACIVS 2009, pp. 230-241, Бордо, Франција, 28 септември – 2 октомври 2009.

Овој труд се фокусира на проблемите на видеоанотацијата на кориснички генерирани видеосеквенции со ниска битска стапка, направени на отворен простор. Целта на трудот е да се презентира ефикасен алгоритам за пресметување на процентуалната застапеност на вештачка или природна содржина во видеорамките. Алгоритамот се базира на информацијата за рабовите во видеорамките и е предвиден да работи во прифатливо кратко време на платформи со ниска процесирачка моќ, како што се мобилните уреди. Експериментите, извршени врз голем број на пробни видеосеквенции, покажуваат дека автоматизираната оценка за присуството на вештачка и природна содржина во снимените сцени се поклопува со човековата перцепција за вештачко/природно.

3.9. Александар Петров, Томислав Карталов и Зоран Ивановски, “Blocking Effect Reduction in Low Bitrate Video on a Mobile Platform”, 2009 IEEE International Conference on Image Processing (ICIP 2009), Каиро, Египет, ноември 2009.

Трудот претставува еден нов алгоритам за намалување на компресиските артефакти во видеосеквенции со ниска битска стапка. Алгоритамот се фокусира на блокинг-ефектот присутен на границите помеѓу блоковите, како и во нивната внатрешност, како резултат на компензацијата на движење. Предложениот алгоритам работи со разновидни компресиски стандарди, бидејќи не користи информации од кодираниот битски поток. Екстремно малата комплексност на алгоритамот дозволува тој да биде имплементиран на мобилни платформи и да работи во реално време. Експериментите ја потврдуваат ефективноста и ефикасноста на предложениот алгоритам, како и неговата брзина.

3.10. Митко Вета, Томислав Карталов, Зоран Ивановски, “Content-based Indoor/Outdoor Video Classification System for a Mobile Platform”, WASET International Conference on Signal and Image Processing, Амстердам, Холандија, септември 2009.

Организацијата на бази од видеоматеријали претставува тешка задача. Класификацијата на видеосеквенциите базирана на нивната содржина може значително да ги олесни задачите како што се пребарувањето или подредувањето на базите. Овој труд прикажува еден систем за класификација на видеоматеријалите во класите внатре и надвор, односно затворен простор и отворен простор. Алгоритамот е дизајниран така што ќе има ниски процесирачки побарувања и ќе може да се имплементира во прифатливо време на мобилни платформи. Искористена е и временската редунданса во видеата, која дозволува употреба на едноставен класификациски модел без губиток на прецизноста на класификацијата. Експериментите извршени врз 443 кориснички генерирани видеосеквенции со ниска битска стапка покажуваат точност од 87,36% при класификацијата.

4. Учество во научноистражувачки и апликативни проекти

Томислав Карталов бил многу активен учесник и во два проекта:

- „Обработка на дигитално видео за мобилна платформа“, научно-истражувачки проект под раководство на доц. д-р Зоран Ивановски, спонзориран и нарачан од NXP-Software B.V. Eindhoven; и
- „Софтвер за наплата и евиденција на патарините на македонските автопатишта, развој, инсталација и одржување“, стручно-апликативен проект под раководство на проф. д-р Љупчо Пановски, за потребите на Агенцијата за државни патишта на Република Македонија.

ЗАКЛУЧОК

Според сето погоре изложено, видливо е дека м-р Томислав Карталов остварил забележителен успех во наставно-образовната и во научноистражувачката дејност од неговиот последен избор до денес. Тоа го потврдуваат неговите научноистражувачки трудови, неговата апликативна дејност и, се разбира, неговата ангажираност и квалитетна работа во наставно-педагошката дејност, вклучувајќи ја и соработката со дипломците и постдипломците во Лабораторијата за електроника.

Имајќи го ова предвид, Комисијата со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, да го избере кандидатот м-р Томислав Карталов во звањето асистент во наставно-научната област електроника.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Д-р Љупчо Пановски, редовен професор, с.р.
2. Д-р Методија Камиловски, редовен професор, с.р.
3. Д-р Зоран Ивановски, вонреден професор, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ЗА ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА УРБАНИЗМОТ НА ИНСТИТУТОТ ЗА УРБАНИЗАМ ПРИ АРХИТЕКТОНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во Скопје, на 31. седница одржана на 27.10.2011 година, донесе одлука со која не одреди за членови на Рецензенската комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања за група предмети од областа на урбанизмот на Институтот за урбанизам при Архитектонскиот факултет во Скопје.

На распишаниот конкурс, објавен во дневните весници „Дневник“ на 8.10.2011 година и „Лајме“ на 10.10.2011 година, се пријави д-р Дивна Пенчиќ, дипл.инж.арх., досегашен асистент на група предмети од областа на урбанизмот на Институтот за урбанизам при Архитектонскиот факултет во Скопје.

Врз основа на прегледот на поднесените документи и увидот во досегашната работа на кандидатката, го даваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Биографски податоци и работно искуство

Кандидатката ас. д-р Дивна Пенчиќ, дипл.инж.арх., е родена на 22 септември 1967 год., во Скопје. Основно образование завршила во ОУ „Јохан Хајнрих – Песталоци“ во Скопје во 1982 год., со одличен успех, а средно образование завршила во Гимназијата „Јосип Броз - Тито“ во Скопје и ГДУЦ „Здравко Цветковски“ во Скопје, 1982/84 и 1984/86 год., кое го завршила со одличен успех и како првенец на генерацијата. Со високо образование се стекнала на Архитектонскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кадешто одбрала дипломска работа на 2.2.1994 год., на тема „Богословски факултет“, под менторство на проф. Живко Поповски, со оценка 10 (десет). Поради својот успех добила и пофалница од Универзитетот за постигнат највисок успех во учебната 1993/94 год. Постдипломски студии на Архитектонскиот факултет во Скопје завршила во 2005 год. и го одбрала магистерскиот труд на тема „Урбаната форма според критериумите и параметрите на одржлив развој со оценка на можностите за одржлив развој на Скопје“, под менторство на проф. д-р Мирослав Грчев. Докторската дисертација ја одбрала исто така на Архитектонскиот факултет при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, на 21.9.2011 год., со наслов „Влијанието на урбанистичките планови врз дисконтинуираната просторна транзиција на градот Скопје во дваесеттиот век“ под менторство на проф. д-р Мирослав Грчев.

На Архитектонскиот факултет во Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, е избрана во звањето помлад асистент по предметот урбанистичко проектирање и реконструкција, предметен наставник проф. д-р Мирослав Грчев, при Институтот за просторна организација на човековата средина, на III седница на Наставно-научниот совет одржана на 22.1.1998 год. и потврдена на III седница на Наставно-научниот совет одржана на 26.3.1998 год. Со работа на Архитектонскиот факултет започнува на 16.3.1998 год., каде што работи и денес. Во звањето асистент е избрана на 75. седница на Наставно-научниот совет одржана на 20.3.2009 год.

II. Наставно-образовна дејност

Во текот на работата на Архитектонскиот факултет, кандидатката ас. д-р Дивна Пенчиќ редовно учествува во наставата на предметот урбанистичко проектирање и реконструкција, со предметниот наставник проф. д-р Мирослав Грчев, при Институтот за просторна организација на човековата средина (7. и 8. семестар), а соработува и во наставата на предметите: урбана анализа, програмирање и планирање на функции, проф. д-р Влатко П. Коробар (5. и 6. сем., 1998, 2001/02, 2002/03, 2003/04), и основи

на урбанизмот, проф. д-р Јасмина Сиљаноска (3. и 4. сем., 2001/02). Ас. д-р Дивна Пенчиќ учествува и во продлабочената настава на темите: „Урбан дизајн - Кеј на р. Вардар, Скопје”, проф. д-р Иванка Кировска (8. сем., 2001/02); „Ниска станбена структура - Точила, Прилеп”, проф. д-р Владимир Арсовски (8. и 9. сем., 2004/05); „Оформување на Големиот ринг, Скопје”, проф. д-р Влатко П. Коробар (8. и 9. сем., 2007/08); и „Градот и реката, Скопје”, проф. д-р Мартин Гулески (8. и 9. сем. 2008/09).

Тековно е ангажирана на предметот урбанистичко обликување 1, со предметниот наставник проф. д-р Мирослав Грчев, при Институтот за просторна организација на човековата средина (7. и 8. семестар), според ЕКТС-програмата.

Исто така, во текот на нејзиниот наставно-образовен ангажман на Архитектонскиот факултет, таа има учествувано во работата на Летната школа за архитектура во манастирот „Св. Јоаким Осоговски”, Крива Паланка, и тоа на сесиите: „Обликување на градскиот простор” (1998), раководител проф. д-р Влатко П. Коробар, во својство на секретар; „Не-место” (1999), раководител проф. м-р Гоце Ади-Митревски, како ментор; „Град за сите” (2007), раководител арх. Џенгиз Бекташ, од Истанбул, Турција, како помошник-раководител и ментор; и „Нов простор од најдени материјали” (2008), раководител проф. Дејвид Биги, од Алабама, САД, како ментор.

Кандидатката има учествувано и на бројни работилници организирани од разни домашни и странски организации, меѓу кои се издвојуваат: летните школи за млади архитекти во Маниса (1994) и Ѓуре (1995), во Турција, организирани од арх. Џенгиз Бекташ, како учесник и раководител на тим; EAYA 96, Klermon le Ro, France, како ментор, со тема: „The colours of the site in stone - cast”, (1996); Работилница „SESAM_006“ EASA Macedonia – Средба на студентите по архитектура од Европа, организирана од EASA Македонија, ментор на работилницата „Points/ Lines“, во Крушево (2006); работилница „Уредување на кејот на реката Вардар, лев брег – просторот како медиум“, во организација на град Скопје и Архитектонски факултет – Скопје, УКИМ, МКЦ, Скопје, 1-9.3.2007, како ментор (2007); „21st Annual Search for Shelter Charrette“, одржан 15-17.2.2008, организиран и поддржан од Housing Advocacy Committee of AIA Minnesota, одржан во Rapson Hall, Collage of Design, University of Minnesota – Twin Cities, Minneapolis, како учесник (2008); „FORUM SKOPJE 2008: City-Identity“ и „FORUM SKOPJE 2009: The Aftershock of the Postmodernism“, организирани од арх. Иван Мирковски, од Виена, поддржана од Австриската амбасада во Р. Македонија, како координатор на работилницата во рамките на Форумот (2008 и 2009); и др.

Учествувала и на бројни курсеви и работилници преку кои се стекнува со нови знаења во областа на урбанистичкото планирање, како што се: „IHS Regional Refresher Course – 2003, Eastern Europe Region. „Cities in Transition: Urban Development in Post-communist European Countries“, - Курс, Драч, Албанија (2003); „Urban Policy Note – Introductory Workshop“ – работилница организирана од Канцеларијата на Светска банка во Скопје и Министерството за животна средина и просторно планирање – Национален комитет за човекови населби - Хабитат, во рамките на проектот „Техничка помош за урбана стратегија“, Скопје, (2004); „Development and Management of Cities and New Urban Communities“ – курс за обука организиран од Urban Training & Studies Institute, од Каиро, спонзориран од Египетскиот фонд за техничка соработка на Министерството за надворешни работи на Египет, Каиро (2005); и сл.

III. Научноистражувачка дејност

Ас. д-р Дивна Пенчиќ има учествувано и на неколку научни проекти работени при Институтот за просторна организација на човековата средина, како: „Намена и класите на намена во урбанистичкото планирање: теорија и примена” (2000-2001), главен истражувач: проф. д-р В.П. Коробар, поддржано од Министерството за образование и наука на Р. Македонија, како помлад истражувач; „Планерските инструменти во локалното планирање” (2000-2001), главен истражувач проф. д-р М. Грчев, поддржано од Министерството за образование и наука на Р. Македонија, како помлад истражувач; „Процент на изграденост и коефициент на искористеност: нормативно редефинирање и нов начин на применување во локалното планирање” (2002), главен истра-

жувач: проф. д-р М. Грчев, поддржано од Министерството за образование и наука на Р. Македонија, како помлад истражувач; „Односот и интеграцијата помеѓу централната и локалната власт во системот на урбанистичкото планирање“ (2003-2008), главен истражувач: проф. д-р Ј. Сиљаноска, поддржано од Министерството за образование и наука на Р. Македонија, како помлад истражувач. Учествува во изработка и на други научни проекти во рамките на активностите на Архитектонскиот факултет, меѓу кои се издвојуваат меѓународните научни проекти: „Energy efficiency in housing sector in South Eastern Europe as head point in education of architects and engineers“, in the frames of Stability Pact for South Eastern Europe and collaboration between AF-Skopje, GAF-Nis and TFHS-Berlin and DAAD, 2002 год. како учесник, а 2003 год. како координатор.

Кандидатката учествува и на повеќе меѓународни стручно-научни проекти, меѓу кои посебно се значајни: „Unfinished modernisations: between utopia and pragmatism“, во реализација на 6 организации (Здружение на хрватски архитекти - Загреб, Институт за современа архитектура - Загреб, Трајект - Љубљана, Уметничка галерија - Марибор, Здружение на архитекти од Белград - Белград и Коалиција за одржлив развој - Скопје), поддржано од Европската извршна агенција за образование, аудиовизуелни активности и култура - програма Култура 2007-2013, Министерство за култура на РМ, град Скопје, (2010-2012); „Revival of City Squares in Balkan Cities“, Регионален проект за соработка, во реализација на Ко-план, Институтот за развој и Хабитат и Универзитетот Полис од Тирана, Албанија; Експедитио - Центар за одржлив просторен развој од Котор, Црна Гора и Коалицијата за одржлив развој - КОР, од Скопје, Македонија, поддржан од Швајцарската културна програма за Западен Балкан (SCP), (2011-2012); „Кон нови стратегии за презентирање на културниот капитал на Македонија“, во организација на Коалицијата за одржлив развој - КОР, од Скопје, поддржано од Канцеларијата за поддршка на германско-македонската развојна соработка - GTZ и Секторот за европски прашања при Владата на Република Македонија (2009), како раководител на проектите. Овие проекти се особено значајни во вклучувањето на Р. Македонија во современите текови на формирање регионална истражувачка мрежа, како и отворање на нови полиња на истражување во областа на урбанистичкото планирање и архитектонското проектирање.

Ас. д-р Дивна Пенчиќ има објавено и повеќе написи во стручно-научни списанија, меѓу кои особено е значаен нејзиниот труд „A tactless and tasteless homage to Mother Teresa“, објавен во реномираното светско списание за архитектура Architectural Review, 1350 August 2009. Своите научни и стручни ставови, кандидатката редовно ги публикува и во домашните стручно-научни списанија, меѓу кои позначајни текстови се: „Скопје - одржлив град“, Порта 3, 31.10.2005; и „20+Причини за укинување на ДУП Мал Ринг“, Порта 3, бр. 129, 2010.

Кандидатката има одржано и бројни предавања на странски и домашни стручно-научни собири, како што се: „METROPOLIS - Urban Scenery for a Global Future“, Трет меѓународен PlaNet - Конгрес, Берлин, Германија, тема: Одржлив урбан развој, (1998); „Lectures in Urban and Regional Planning“ - Предавања за млади истражувачи - докторанти во областа на Урбаното и регионалното планирање, организирани од Technical University of Bari i AISRe - Associazione Italiana Scienze Regioni (Italian Association of Regional Science), во Бари, Италија. Учество со предавањето: „Urban form according to criteria of sustainable development - Assessing possible sustainable development of Skopje“, (2005); Зимска средба на архитекти - Молика 2006, организирано од Асоцијацијата на архитекти на Македонија - ААМ и Огранокот на ААМ од Битола, со тема „Архитектура за одржлива иднина“, (2006); и др. Значајни се и предавањата одржани за време на студискиот престој на University of Minnesota - Twin Cities, College of Design, School of Architecture, Minneapolis, USA, (2008), со теми: „Sustainable Development: Case Study - Skopje Sustainable City“, одржан на 28.2.2008, „City as a Stage of Power: Case Study - Skopje.“, одржан на 17.4.2008, и „Urban Design: The Perspective from Macedonia“, одржан на 1.5.2008.

IV. СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ас. д-р Дивна Пенчиќ, својата стручно-уметничка дејност ја изразува преку учество на национални и меѓународни изложби и конгреси во областа на архитектонското творештво, меѓу кои особено се издвојува нејзиното учество на 22. Светски конгрес на архитектура – UIA 2005, во Истанбул, Турција, (2005), како автор на националната изложба, со тема: “>20<40”, Изложба на Асоцијацијата на архитекти на Македонија – ААМ и на Република Македонија. Кандидатката учествува и на архитектонско-урбанистички конкурси, од кои се истакнува конкурсот: „ПЛОШТАДИТЕ ВО КУМАНОВО” - Конкурс распишан од Канцеларијата на градскиот архитект на Куманово и Асоцијацијата на архитекти на Македонија - ААМ (2004); прва награда, (автор: проф. д-р М. Грчев, соработник: арх. Ј. Стефановска), во кој учествува како главен соработник.

V. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

По завршените студии по архитектура, кандидатката Дивна Пенчиќ се стекнала со богато искуство од областа на архитектонското проектирање и инженеринг во реномираните архитектонски бироа во земјата и во странство: Студио за ентериер и дизајн „Студио Венци”, Скопје, како архитект-соработник (1992 и 1994); „Гема”, Скопје, како архитект-соработник (1994); Архитектонско биро „Бекташ Мимарлик” Истанбул, Турција, како архитект-соработник (1994-1995), Претпријатие за производство и трговија „Мототренд”, подоцна „Флуид проект”, како директор и главен архитект (1995-1998).

Ас. д-р Дивна Пенчиќ се стекнува со големо професионално искуство низ соработка и самостојна работа од областа на архитектонското и урбанистичкото проектирање, изработка на стручни ревизии од областа на урбанизмот и други стручно-научни истражувања и проекти.

Поважни проекти во кои учествувала се: „SACIT BASMACI EVI”- Истанбул, Турција. Главен проект - архитектура, „Бектас Мимарлик”- Истанбул, архитект Џенгиз Бекташ, (1994), како соработник; „КУЛТУРЕН ЦЕНТАР - МАЛА СТАНИЦА”- Скопје, Македонија. Идеен проект - архитектура, „Бекташ Мимарлик”-Истанбул, архитект Џенгиз Бекташ, (1995); Деловен проект „ГРАЦИЈА”, Скопје, идеен, главен и изведбен проект, автор: проф. д-р М. Грчев, (1998), коавтор раководител на проект; Станбен објект „Вила Максим”, Скопје, идеен проект, автор проф. д-р М. Грчев, (1999), коавтор; и др. Од областа на урбанизмот, позначајни се учествата во проектите: „Плоштад Македонија” – Поплочување, Скопје, идеен проект, автори: проф. д-р М. Грчев и проф. д-р В.П. Коробар, во соработка со ЗУАС, (1997), соработник; „Урбана опрема”, Скопје, главен проект, автор проф. д-р М. Грчев, (1998), соработник; и планот: Детален урбанистички план „ЈУЖЕН ДЕЛ ОД ЦЕНТРАЛНО ГРАДСКО ПОДРАЧЈЕ”, Скопје, (1999), автор; и ревизиите: Детален урбанистички план „ЈУЖЕН ДЕЛ ОД ЦЕНТРАЛНО ГРАДСКО ПОДРАЧЈЕ”, Скопје, (2000), ревидент; Детален урбанистички план „МАЛО КУРИЛО”, Скопје, (2000), ревидент; Детален урбанистички план „ПРОЛЕТ”, Скопје, (2000), ревидент; и др.

За равојот на кандидатката како едукатор во областа на архитектурата и урбанизмот од особено значење е нејзиниот студиски престој во САД, како стипендист за 2008 на JFDP – Junior Faculty Development Program, AMERICAN COUNCILS FOR INTERNATIONAL EDUCATION, која ја доделува UNATED STATE DEPARTMENT OF STATE. Престојот е реализиран во траење од 5 месеци на University of Minnesota-Twin Cities, Minneapolis, College of Design, School of Architecture, координатор Dr. Kay Tomas, Director of International Student and Scholar Services, академски советник Katherine Solomonson, Ph.D., Associate Dean for Academic Affairs, College of Design, School of Architecture. Овој престој имаше за цел запознавање со американскиот образовен систем во областа во која кандидатката дејствува како едукатор, и соодветствува на тековните процеси на трансформирање на едукативниот курикулум на матичниот Факултет.

Вкупниот професионален ангажман на Архитектонскиот факултет и во професионалната заедница д-р Дивна Пенчиќ го артикулира и низ организирање на разни

манифестации, изложби и сл., како и преку членување и работа во повеќе стручни тела и организации. Таа била и е член на: Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет (1998-2005); Меѓународниот совет за споменици и места ИКОМОС и Македонскиот национален комитет на ИКОМОС (од 1998); Асоцијацијата на архитекти на Македонија - ААМ (од 2000); Управниот одбор на Асоцијацијата на архитекти на Македонија - ААМ (2003-2006 и 2006-2009, како потпретседател); НВО Коалиција за одржлив развој - КОР (од 2007); и сл.

ЗАКЛУЧОК

Според увидот во севкупното дејствување на ас. д-р Дивна Пенчиќ, дипл.инж.арх., Комисијата смета дека кандидатката, со својата наставна, научноистражувачка, стручно-уметничка и стручно-апликативна дејност, постигнала резултати со кои не само што ги исполнува критериумите за избор за наставник за група предмети од областа на урбанизмот при Архитектонскиот факултет, туку видливо придонесува во збогатувањето на содржината и квалитетот на вкупното едукациско и стручно-научно работење на Архитектонскиот факултет во рамките на домашното и меѓународното високообразовно опкружување.

Комисијата има особено високо мислење за соработничкиот ангажман на ас. д-р Пенчиќ во наставно-образовниот процес на Факултетот, во кој таа манифестираше висока посветеност и пасионираност, што закономерно резултираше со настава од највисок квалитет.

Стручната дејност на кандидатката, исто така, ги одразува широкиот интерес и ангажираност во струката и високиот квалитет на нејзините професионални ангажмани, настапи и трудови било да се работи за национални или меѓународни проекти. Од исклучителна важност за комплетирање на високите мислења за богатото професионално *curriculum vitae* на ас. д-р Дивна Пенчиќ е нејзината ангажираност како раководител на меѓународни стручно-научни проекти чиито резултати манифестираат особена актуелност и релевантност.

Од сето горекажано произлегува единствениот став на Комисијата со големо задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет, врз основа на Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, да ја избере ас. д-р Дивна Пенчиќ во звањето доцент на група предмети од областа на урбанизмот на Институтот за урбанизам при Архитектонскиот факултет во Скопје.

Рецензентска комисија

Д-р Мирослав Грчев, редовен професор – претседател, с.р.

Д-р Влатко П. Коробар, редовен професор – член, с.р.

Д-р Анета Христова-Поповска, вонреден професор – член, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО
НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗАВАЊЕ

Кандидат: д-р Дивна Пенчиќ, дипл.инж.арх.
Институција: Архитектонски факултет - Скопје, УКИМ
Научна област: архитектура и урбанизам

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста:	Поени
1.	Урбанистичко обликување 1, предметен наставник: проф. д-р М. Грчев, 7. и 8. сем., 2+2 и 2+2, (2010/2011), вежби: 8 часа x 15 недели x 0,03 = 3,6 x 2 сем. = 7,2	7,2
2.	Урбанистичко проектирање и реконструкција, предметен наставник: проф. д-р М. Грчев, 7. и 8. сем., 2+2 и 2+3, (1998/1999 - 2009 / 2010), вежби: 8 часа x 15 недели x 0,03 = 3,6 x 12 год. = 43,2 и 12 часа x 15 недели x 0,03 = 5,4 x 12 год. = 64,8	108
3.	Урбана анализа, програмирање и планирање на функции, предметен наставник: проф. д-р В. П. Коробар, 5. и 6. сем., 2+3 и 2+2, (1998, 2001/02, 2002/03, 2003/04), вежби: 9 часа x 15 недели x 0,03 = 4,05 x 3 год. = 12,15 и 6 часа x 15 недели x 0,03 = 2,7 x 4 год. = 10,8	22,95
4.	Основи на урбанизмот, предметен наставник: проф. д-р Ј. Сиљаноска, 3. и 4. сем., 2+4 и 2+2, (2001/02), вежби: 12 часа x 15 недели x 0,03 = 5,4 и 6 часа x 15 недели x 0,03 = 2,7	8,1
5.	Продлабочена настава: „Урбан дизајн - Кеј на р. Вардар, Скопје“, проф. д-р И. Кировска, 8. сем., 3+5, (2001/02), вежби: 5 часа x 15 недели x 0,03 = 2,25	2,25
6.	Продлабочена настава: „Ниска станбена структура - Точила, Прилеп“, проф. д-р В. Арсовски, 8. и 9. сем., 3+5, (2004/05), вежби: 5 часа x 15 недели x 0,03 = 2,25 x 2 сем. = 4,5	4,5
7.	Продлабочена настава: „Оформување на Големиот ринг, Скопје“, проф. д-р В. П. Коробар, 8. и 9. сем., 3+5, (2007/08), вежби: 5 часа x 15 недели x 0,03 = 2,25 x 2 сем. = 4,5	4,5
8.	Продлабочена настава: „Градот и реката, Скопје“, проф. д-р М. Гулески, 8. и 9. сем., 3+5, (2008/09), вежби: 5 часа x 15 недели x 0,03 = 2,25 x 2 сем. = 4,5	4,5
9.	Летна школа на млади архитекти, Маниса, Турција. Организатор: арх. Џенгиз Бекташ, тема: Старите куќи на Маниса. (1994) – учесник	1
10.	Летна школа на млади архитекти, Ѓуре, Едремит, Турција. Организатор: арх. Џенгиз Бекташ, тема: Проучување на типовите на куќите во Ѓуре. (1995) – учесник (раководител на тим).	1
11.	ЕАУА 96, Klermon le Ro, France. Ментор (заедно со асистент Елизабета Касапова, дипл.инж.арх. од Архитектонскиот факултет во Скопје, тема: „The colours of the site in stone - cast“ (1996), учесник (ментор).	1
12.	Летна школа за архитектура во манастирот „Св. Јоаким Осоговски“, Крива Паланка, во организација на Архитектонскиот факултет во	1

- Скопје, УКИМ, сесија: „Обликување на градскиот простор”,
раководител: проф. д-р В. П. Коробар (1998), учесник (секретар).
13. Летна школа за архитектура во манастирот „Св. Јоаким Осоговски”,
Крива Паланка, во организација на Архитектонскиот факултет во
Скопје, УКИМ, сесија: „Не-место”, раководител: проф. м-р Г. Ади-
Митревски (1999), учесник (ментор). 1
 14. Летна школа за архитектура во манастирот „Св. Јоаким Осоговски”,
Крива Паланка, во организација на Архитектонскиот факултет во
Скопје, УКИМ, сесија: „Град за сите”, раководител: арх. Ценгиз
Бекташ, од Истанбул, Турција (2007), учесник (помошник рако-
водител). 1,5
 15. Летна школа за архитектура во манастирот „Св. Јоаким Осоговски”,
Крива Паланка, во организација на Архитектонскиот факултет во
Скопје, УКИМ, сесија: и „Нов простор од најдени материјали”,
раководител: проф. Дејвид Биги, од Алабама, САД, (2008), учесник
(ментор). 1
 16. “IHS Regional Refresher Course – 2003, Eastern Europe Region. „Cities
in Transition: Urban Development in Post-communist European
Countries”, курс, Драч, Албанија (2003), учесник. 1
 17. “Urban Policy Note – Introductory Workshop” – Работилница орга-
низирана од Канцеларијата на Светска банка во Скопје и Минис-
терството за животна средина и просторно планирање – Нацио-
нален комитет за човекови населби - Хабитат, во рамките на проектот
“Техничка помош за урбана стратегија”, Скопје (2004), учесник. 1
 18. “Development and Management of Cities and New Urban Communities”
– курс за обука организиран од Urban Training & Studies Institute, од
Каиро, спонзориран од Египетскиот фонд за техничка соработка на
Министерството за надворешни работи на Египет, Каиро (2005),
учесник. 1
 19. Работилница „SESAM_006“ EASA Macedonia – Средба на студенти-
те по архитектура од Европа, организирана од EASA Македонија,
ментор на работилница „Points/ Lines“, во Крушево (2006),
учесник (ментор). 1
 20. Работилница „Уредување на кејот на реката Вардар, лев брег –
просторот како медиум“, во организација на град Скопје и Архи-
тектонски факултет – Скопје, УКИМ, МКЦ, Скопје, 1-9.03.2007,
учесник (ментор) 1
 21. „21st Annual Search for Shelter Charrette“, одржан 15-17.2.2008, орга-
низиран и поддржан од Housing Advocacy Committee of AIA
Minnesota, одржан во Rapson Hall, Collage of Design, University of
Minnesota – Twin Cities, Minneapolis, како учесник (2008). 1
 22. „FORUM SKOPJE 2008: City-Identity“, организирана од арх. Иван
Мирковски, од Виена, поддржана од Австриската амбасада во Р.
Македонија, како координатор на работилницата во рамките на
Форумот заедно со арх. Инес Толик, од Хрватска/Италија, Скопје
(2008). 1
 23. Меѓународна работилница: “Remapping Skopje”- Интердисципли-
нарна меѓународна работилница, во Културниот центар „Точка“
во Скопје, од 29.9-5.10.2008, проект поддржан од германското
Министерство за надворешни работи (2008), учесник. 1

24.	Меѓународна работилница: "Reading the City: Urban Space and Memory", одржана во Културниот центар „Точка“ во Скопје, мај 10-16, 2009. Проектот е поддржан од Фондацијата "Remembrance, responsibility and Future" (Geschichtswerkstatt Europa), the Goethe-Institut and the Technical University Berlin, (2009), учесник.	1
25.	„FORUM SKOPJE 2009: The Aftershock of the Postmodernism“, организирана од арх. Иван Мирковски, од Виена, поддржана од Австриската амбасада во Р. Македонија, како координатор на работилницата во рамките на Форумот, Скопје (2009).	1
26.	Работилница во рамки на проектот „Со велосипед е во ред! А каде да паркирам?!“, спроведен од Коалиција за одржлив развој -КОР, Скопје, поддржан од Македонската канцеларија на Регионалниот центар за животна средина за југоисточна Европа (РЕЦ) - преку програмата SECTOR поддржана од страна на Шведската меѓународна агенција за развој (Sida), (2009), раководител	1,5
27.	Работилница „VeloFest 2010 - creative bicycle festival“, организирана од Одржливи иницијативи во партнерство со Архитектонски факултет – Скопје, УКИМ, во соработка со Форум за авангардна креативност и град Скопје, и Амбасадата на Кралството Холандија во Скопје (2010), учесник (раководител)	1,5
28.	Пакет материјали за предметот урбанистичко проектирање и реконструкција, предметен наставник: проф. д-р М. Грчев, приготвувач-соработник	1
29.	Пакет материјали за предметот урбанистичко обликување 1, предметен наставник: проф. д-р М. Грчев, приготвувач-соработник	1
Вкупно		184,5

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста:	Поени
1.	Национален научен проект: „Намена и класите на намен во урбанистичкото планирање: теорија и примена“ (2000-2001), главен истражувач: проф. д-р В.П. Коробар, поддржан од Министерството за образование и наука на Р. Македонија, помлад истражувач.	3
2.	Национален научен проект: „Планерските инструменти во локалното планирање“ (2000-2001), главен истражувач: проф. д-р М. Грчев, поддржан од Министерството за образование и наука на Р. Македонија, помлад истражувач	3
3.	Национален научен проект: „Процент на изграденост и коефициент на искористеност: нормативно рedefинирање и нов начин на применување во локалното планирање“ (2002), главен истражувач: проф. д-р М. Грчев, поддржан од Министерството за образование и наука на Р. Македонија, помлад истражувач.	3
4.	Национален научен проект: „Односот и интеграцијата помеѓу централната и локалната власт во системот на урбанистичкото планирање“ (2003-2008), главен истражувач: проф. д-р Ј. Сиљаноска, поддржан од Министерството за образование и наука на Р. Македонија, помлад истражувач.	3

5. Меѓународен научен проект: "Energy efficiency in housing sector in South Eastern Europe as head point in education of architects and engineers", in the frames of Stability Pact for South Eastern Europe and collaboration between AF-Skopje, GAF-Nis and TFHS-Berlin and DAAD (2002), учесник 5
6. Меѓународен научен проект: "Energy efficiency in housing sector in South Eastern Europe as head point in education of architects and engineers", in the frames of Stability Pact for South Eastern Europe and collaboration between AF-Skopje, GAF-Nis and TFHS-Berlin and DAAD (2003), координатор 5
7. Меѓународен научен проект: „Unfinished modernisations: between utopia and pragmatism“, во реализација на 6 организации (Здружение на хрватски архитекти - Загреб, Институт за современа архитектура - Загреб, Трајект - Љубљана, Уметничка галерија – Марибор, Здружение на архитекти од Белград – Белград, и Коалиција за одржлив развој - Скопје), поддржан од Европската извршна агенција за образование, аудиовизуелни активности и култура – програма Култура 2007-2013, Министерство за култура на РМ, град Скопје, (2010-2012), раководител. 5
8. Меѓународен научен проект: „Revival of City Squares in Balkan Cities“, Регионален проект за соработка, во реализација на Коплан, Институтот за развој и Хабитат и Универзитетот Полис од Тирана, Албанија; Експедитио - Центар за одржлив просторен развој од Котор, Црна Гора и Коалицијата за одржлив развој - КОР, од Скопје, Македонија, поддржан од Швајцарската културна програма за Западен Балкан (SCP), (2011-2012), раководител 5
9. Меѓународен научен проект: „Кон нови стратегии за презентирање на културниот капитал на Македонија“, во организација на Коалицијата за одржлив развој - КОР, од Скопје, поддржано од Канцеларијата за поддршка на германско-македонската развојна соработка – GTZ и Секторот за европски прашања при Владата на Република Македонија (2009), раководител. 5
10. Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание: Пенчиќ, Дивна. „Скопје – одржлив град“, Порта 3, 31.10. 2005 2
11. Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание: Пенчиќ, Дивна. „20+Причини за укинување на ДУП Мал Ринг“, Порта 3, бр. 129, 2010 2
12. Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание со меѓународен уредувачки одбор: Pencic, Divna. „A tactless and tasteless homage to Mother Teresa“, Architectural Review, 1350 August 2009 6
13. Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Marina, Ognen and Divna Pencic. „Urban transformations of Skopje. Fragmented city – legacy of history“, Zbornik radova Medjunarodne konferencije: SPATIAL PLANNING IN THE SOUTH EASTER EUROPE (UP TO THE WORLD WAR II) International Scientific Conference, Belgrade and Smederevo, Serbia, November 27 and 28 2009. (3 x 90% = 2,7) 2,7

14. Пленарно предавање на научен/стручен собир: Зимска средба на архитекти - Молика 2006, организирано од Асоцијацијата на архитекти на Македонија - ААМ и Огранокот на ААМ од Битола, со тема „Архитектура за одржлива иднина“ (2006) 2
15. Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: “METROPOLIS - Urban Scenery for a Global Future”, Трет меѓународен PlaNet – Конгрес, Берлин, Германија, тема: Одржлив урбан развој“ (1998) 2
16. Одржано предавање на покана на референтен странски универзитет: “Urban Design: The Perspective from Macedonia”, одржано на 01.5.2008, во рамки на студискиот престој како JFDP стипендист, на предметот Arch 5711 _ Design Principles of the Urban Landscape, Instructor: Nancy Miller PhD, University of Minnesota – Twin Cities, College of Design, School of Architecture, Minneapolis, USA, (2008) 3
17. Одржано предавање на покана на референтен странски универзитет: “City as a Stage of Power: Case Study – Skopje.”, одржано на 17.4.2008, во рамки на студискиот престој како JFDP-стипендист, на предметот Arch 4150/5750_ Topics in Architecture: Contemporary Dutch Housing, Instructor: Julia Robinson Williams, PhD, University of Minnesota – Twin Cities, College of Design, School of Architecture, Minneapolis, USA (2008). 3
18. Одржано предавање на покана на референтен странски универзитет: “Sustainable Development: Case Study – Skopje Sustainable City”, одржано на 28.2.2008, во рамки на студискиот престој како JFDP-стипендист, на предметот LA 8741 _ Metropolitan Design Workshop and Optional Seminar, Instructor: James Barton, University of Minnesota – Twin Cities, College of Design, School of Architecture, Minneapolis, USA, (2008). 3
19. Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација): „Паркинг – кревка алатка на пристапност” – Семинар, организиран од Здружението на граѓани ПОЛИО ПЛУС – пост полио група за поддршка, со трудот „Паркинзи според стандарди”, Скопје, (2005) 1
20. Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација): „Lectures in Urban and Regional Planning“ – Предавања за млади истражувачи – докторанти во областа на урбаното и регионалното планирање, организирани од Technical University of Bari i AISRe – Associazione Italiana Scienze Regioni (Italian Association of Regional Science), во Бари, Италија. Учество со предавањето: „Urban form according to criteria of sustainable development - Assessing possible sustainable development of Skopje“ (2005). 1
21. Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација): „Academic Cooperation for Sustainable Urban and Housing Development in SEE“ – Регионална средба на факултетите по архитектура, со трудот „Urban form according to criteria of sustainable development – Assessing possible sustainable development of Skopje“, Софија (2006). 1
22. Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација): „На барикадите против барикадите“, презентација на проектот финансиран од Светската банка преку Министерството за 1

- финансии на Р. Македонија, во рамките на Програмата за развој на општините, со трудот „Прирачник за креирање на физички пристапна средина“, Скопје (2006).
23. Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација): „13-то Биенале на македонската архитеткура“, во организација на Асоцијацијата на архитекти на Македонија – ААМ, во Музеј на град Скопје, во Скопје, со трудот „Прирачник за креирање на физички пристапна средина“, Скопје (2006). 1
 24. Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација): „Academic Cooperation for Sustainable Urban and Housing Development in SEE“ – Регионална средба на факултетите по архитектура, со трудот „Urban form according to criteria of sustainable development - Assessing possible sustainable development of Skopje“, Софија (2006). 1
 25. Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација): "The New Direction of Architecture at the Beginning of the Third Millenium" - ACCEE (Architects' Council of Central & Eastern Europe) Conference 27 Nov - 1 Dec 2006, Promoted by: Romualdo Del Bianco Foundation , Author : Mrs Divna Pencik. 1
 26. Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација): Проект „Стратешки план за заштита и рехабилитација на археолошкиот локалитет и околината на Аквадуктот во Скопје“, финансиран во рамките на Програмата за соработка меѓу Фламманскиот регион (Белгија) и Република Македонија. Предавање на тема: „Урбан развој на Скопје“ (2010). 1
 27. Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација): меѓународна конференција „Oscrtavanje tendencija“, одржана во Кино Мосор во Загреб, организирана од УНА: UDRUŽENJE HRVATSKIH ARHITEKATA, во рамки на проектот „Недовршени модернизации – помеѓу утопијата и прагматизмот“, поддржано од Европската извршна агенција за образование, аудиовизуелни активности и култура – програма Култура 2007-2013 (2010-2012), реферат на тема: „Urbanističke tendencije. Prostorna gradnja u različitim socio-političkim kontekstima“ (заедно со арх. Б. Спиркоска) (2010). 1
 28. Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација): меѓународна конференција „Поуки од модернизацијата“, одржана во Културно информативниот центар – КИЦ (Салон 19/19), во Скопје, организирана од Коалиција за одржлив развој – КОР од Скопје, во рамки на проектот „Недовршени модернизации – помеѓу утопијата и прагматизмот“, поддржано од Европската извршна агенција за образование, аудиовизуелни активности и култура – програма Култура 2007-2013, Министерство за Култура на РМ, град Скопје, (2010-2012), реферат на тема: „Скопје – градот Феникс“ (заедно со арх. Б. Спиркоска и Ј. Стефановска) (2011). 1
 29. Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација): меѓународна конференција „Поуки од модернизацијата“, одржана во Културно информативниот центар – КИЦ (Салон 19/19), во Скопје, организирана од Коалиција за одржлив развој – КОР од Скопје, во рамки на проектот „Недовршени модернизации – помеѓу утопијата и прагматизмот“, поддржано од Ев-

ропската извршна агенција за образование, аудиовизуелни активности и култура – програма Култура 2007-2013, Министерство за култура на РМ, Град Скопје, (2010-2012), реферат на тема: „Потрага по јавен простор“ (заедно со арх. Ј. Стефановска и Б. Спиркоска) (2011).

30.	Апстракт објавен во зборник на конференција (меѓународна): меѓународна конференција „Ocrtavanje tendencija“, организирана од УНА: UDRUŽENJE HRVATSKIH ARHITEKATA, во рамки на проектот „Недовршени модернизации – помеѓу утопијата и прагматизмот“, поддржано од Европската извршна агенција за образование, аудиовизуелни активности и култура – програма Култура 2007-2013 (2010-2012), апстракт од реферат на тема: „Urbanističke tendencije. Prostorna gradnja u različitim socio-političkim kontekstima“ (заедно со арх. Б. Спиркоска) (2010).	1
31.	Апстракт објавен во зборник на конференција (меѓународна): меѓународна конференција „Поуки од модернизацијата“, организирана од Коалиција за одржлив развој – КОР од Скопје, во рамки на проектот „Недовршени модернизации – помеѓу утопијата и прагматизмот“, поддржано од Европската извршна агенција за образование, аудиовизуелни активности и култура – програма Култура 2007-2013, Министерство за култура на РМ, град Скопје, (2010-2012), апстракт од реферат на тема: „Скопје – градот Феникс“ (заедно со арх. Б. Спиркоска и Ј. Стефановска) (2011).	1
32.	Апстракт објавен во зборник на конференција (меѓународна): меѓународна конференција „Поуки од модернизацијата“, организирана од Коалиција за одржлив развој – КОР од Скопје, во рамки на проектот „Недовршени модернизации – помеѓу утопијата и прагматизмот“, поддржано од Европската извршна агенција за образование, аудиовизуелни активности и култура – програма Култура 2007-2013, Министерство за култура на РМ, град Скопје, (2010-2012), апстракт од реферат на тема: „Потрага по јавен простор“ (заедно со арх. Ј. Стефановска и Б. Спиркоска) (2011).	1

Вкупно 67,5

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активност:	Поени
33.	Учество на светска архитектонска и урбанистичка манифестација со национално претставување: „>20<40“, Изложба на Асоцијацијата на архитекти на Македонија – ААМ и на Република Македонија на 22. Светски конгрес на архитектура – UIA 2005, во Истанбул, Турција, (2005), автор на националната изложба	8
34.	Учество на архитектонски или архитектонско-урбанистички конкурс: „ПЛОШТАДИТЕ ВО КУМАНОВО“ - конкурс распишан од Канцеларијата на градскиот архитект на Куманово и Асоцијацијата на архитекти на Македонија - ААМ (2004); прва награда, (автор проф. д-р М. Грчев, соработник: арх. Ј. Стефановска), главен соработник.	4
35.	Учество на архитектонски или архитектонско-урбанистички конкурс: “European Urbanity: Sustainable city and new public spaces”,	4

	Europap9, Groningen, Netherland – конкурс (2007), тим-лидер (со Б. Спиркоска, Н. Арсовска, С. Лазаревски, С. Георгиевски).	
36.	Куратор на изложба од областа на архитектурата и урбанизмот: „>20<40“, Изложба на Асоцијацијата на архитекти на Македонија – ААМ и на Република Македонија на 22. Светски конгрес на архитектура – UIA 2005, во Истанбул, Турција, (2005), автор на националната изложба, поставена во Културен центар „Точка“ во Скопје (2005), куратор	2
37.	Групно јавно претставување на архитектонски и урбанистички дела: „АСК – Архитектура Скопје 2005“, во организација на главниот архитект на град Скопје, во Музеј на град Скопје, во Скопје, со проектот „Градот Скопје > Одржлив град“, (2005).	2
38.	Групно јавно претставување на архитектонски и урбанистички дела: „13-то Биенале на Македонската архитектура“, во организација на Асоцијацијата на архитекти на Македонија – ААМ, во Музеј на град Скопје, во Скопје, со проектот „Градот Скопје > Одржлив град“, (2006).	2
39.	“14-то Биенале на македонска архитектура“, Скопје (2008), со трудот “European Urbanity: Sustainable city and new public spaces”, Europap9, Groningen, Netherland – конкурсен труд (со Б. Спиркоска, Н. Арсовска, С. Лазаревски, С. Георгиевски) (2008).	2
Вкупно		24

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на активност:	Поеени
40.	Стручна монографија: Penčić, D. at al (eds). (2009) Skopje – An Architectural Guide. Coalition for Sustainable Development – CSD, Skopje	8
41.	Книга од стручна област (коавтор): Коробар, П. В., Пенчиќ, Д. и др. (2006) ПРИСТАПНОСТ. Прирачник за обезбедување непречечен пристап до отворените простори и до објектите. Полиоплус, Скопје	7
42.	Студија, физибилити-студија (учесник/соработник): „АНОВИТЕ ПО КРАЛСКИОТ ПАТ“, Азикара-хан, Аксарај, Централна Анадолија, Турција. Истражување финансирано и организирано од арх. Џенгиз Бекташ, тема: Проучувања на урбаните населби по Кралскиот пат формирани околу ановите за нивно опслужување (1995), соработник.	1
43.	Студија, физибилити-студија (одговорен): “PILOT ACTIVITIES FOR EDUCATION AND CULTURE” ITL 22 / OC / C_Comp / 14 – 07, проект на ИМГ, Подготовка на Проектна задача за Идеен архитектонски проект за Културна патека, во Скопје – национален консултант од страна на ААМ (2007-2008).	2
44.	Студија, физибилити-студија (одговорен): Студија, физибилити студија (учесник/соработник): “Local Governance for Sustainable Human and Economic Development” MCD 00013527, проект на УНДП, Подготовка на Проектна задача за Идеен архитектонски проект за Библиотека во Струга – национален консултант (2007).	2
45.	Студија, физибилити-студија (одговорен): “Local Governance for	2

Sustainable Human and Economic Development" MCD 00013527, проект на УНДП, Подготовка на Проектна задача за Идеен архитектонски проект за библиотеки во две општини во Македонија – национален консултант (2006)

46. Студија, физибилити-студија (учесник/соработник): „Истражување на дното на Преспанското Езеро: Снимање, картирање и профилирање на дното“, поддржано од UNESCO, WWF и Министерството за урбанизам и заштита на животната средина на Р. Македонија, (1998), соработник 1
47. Главен проект (одговорен проектант): Реконструкција на станица за пречистување на отпадни води „Свети Николе“, Свети Николе, поддржано од EAPS и општина Свети Николе, изработен од „ФЛУИД ПРОЕКТ“ - Скопје, главен проект, (2000), раководител на проект. 4
48. Главен проект (учесник/соработник): Водозафат „РЕКРЕАТИВЕН ЦЕНТАР – ТРЕСКА“, Скопје - Реконструкција, изработен од „ФЛУИД ПРОЕКТ“ Скопје, главен проект, (2003), соработник 2
49. Главен проект (учесник/соработник): Реконструкција на станица за пречистување на отпадни води „Езерани“, Ресен, поддржано од EAPS и општина Ресен, изработен од „ФЛУИД ПРОЕКТ“ - Скопје, главен проект, (1999/2000), соработник. 2
50. Главен проект (учесник/соработник): „БиоПреспа“: Дизајнирање на стратешки пристап за третман на отпадните води од областа на Преспанското Езеро, туристичките населби и села (1999/2000), изработен од „ФЛУИД ПРОЕКТ“ Скопје, главен проект (1999/2000), соработник. 2
51. Идеен архитектонски проект (учесник/соработник): „КУЛТУРЕН ЦЕНТАР - МАЛА СТАНИЦА“- Скопје, Македонија. Идеен проект - архитектура, „Бекташ Мимарлик“-Истанбул, архитект Ценгиз Бекташ, (1995), соработник (раководител на проект). 1
52. Идеен архитектонски проект (автор): Станбен објект „Вила Кала“, Скопје, идеен проект, (2006) автор. 2
53. Идеен архитектонски проект (автор): Викенд кука во с. Моране, Сопиште, Скопско, идеен проект (2006), автор. 2
54. Идеен архитектонски проект (автор): Семејна кука во с. Миравци, Гевгелија, идеен проект (2003), автор 2
55. Идеен архитектонски проект (автор): Станбен објект „Вила Максим“, Скопје, идеен проект, автор: проф. д-р М. Грчев, (1999), коавтор 2
56. Идеен архитектонски проект (учесник/соработник): Станбен објект „Ул. Црвена Вода 7“, Скопје, идеен проект, автор: проф. д-р М. Грчев, (2006), соработник. 1
57. Идеен архитектонски проект (учесник/соработник): Станбен објект „Ул. Дебарца 15“, Скопје, идеен и главен проект, автор: проф. д-р М. Грчев, (2004), соработник 1
58. Идеен архитектонски проект (учесник/соработник): Викенд кука „Вила Лепетане“, Тиват, Црна Гора, идеен проект, автор: арх. К. Грчев, (2002), соработник 1

59.	Идеен архитектонски проект (учесник/соработник): Гимназија „НОВА“, Скопје, идеен проект, автори: проф. д-р В.П. Коробар и проф. д-р М. Гулески, (1998), соработник	1
60.	Идеен архитектонски проект (учесник/соработник): Станбено деловен објект „Ул. 309“, Скопје, идеен проект, автор: проф. д-р М. Грчев, (1997), соработник	1
61.	Идеен архитектонски проект (учесник/соработник): Станбено деловен објект „Дебар маало“, Скопје, идеен проект, автори: проф. д-р М. Грчев, проф. д-р В. Коробар и проф. д-р Ј. Сиљаноска (1997), соработник.	1
62.	Основен архитектонски проект (автор): Паланинарски дом „Китка“ - Реконструкција, Китка, главен проект (1999), автор.	2
63.	„ТАТ БАНКА“, Битола. Главен проект за ентериерно уредување, „ГЕМА“-Скопје, архитект Мето Стојчевски (1994), соработник.	1
64.	Основен архитектонски проект (учесник/соработник): „ISTANBUL ERKEK LISESI“, Истанбул, Турција. Главен проект - архитектура, „Бекташ Мимарлик“-Истанбул, архитект Џенгиз Бекташ, (1994), соработник.	1
65.	Основен архитектонски проект (учесник/соработник): „SACIT BASMACI EVI“- Истанбул, Турција. Главен проект – архитектура, „Бекташ Мимарлик“-Истанбул, архитект Џенгиз Бекташ (1994), соработник.	1
66.	Идеен и основен архитектонски проект (учесник/соработник): „YALIKAVAK EVLERI“-Бодрум, Турција. Идеен и главен проект - архитектура, „Бекташ Мимарлик“-Истанбул, архитект Џенгиз Бекташ (1994), соработник.	2
67.	Идеен и основен архитектонски проект (учесник/соработник): „EMEL HANIM EVI“- Истанбул, Турција. Идеен и главен проект - архитектура, „Бекташ Мимарлик“-Истанбул, архитект Џенгиз Бекташ, (1995), соработник (раководител на проект).	2
68.	Идеен и основен архитектонски проект (учесник/соработник): „AYLA-AYDIN BOSDOGAN EVI“- Истанбул, Турција. Идеен и главен проект - архитектура, „Бекташ Мимарлик“-Истанбул, архитект Џенгиз Бекташ (1995), соработник (раководител на проект).	2
69.	Идеен и основен архитектонски проект (учесник/соработник): „Винарија ФОНКО“, м.в. Лапово, Црвени брегови, Неготино, идеен и главен проект, автор: проф. д-р М. Грчев, (2003), соработник.	2
70.	Идеен и основен архитектонски проект (учесник/соработник): Станбен објект „Ул. Орце Николов“, Скопје, идеен и главен проект, автор: проф. д-р М. Грчев, (2002), соработник.	2
71.	Идеен и основен архитектонски проект (учесник/соработник): Семејна кука „Вила Водно“, Скопје, идеен и главен проект, автор: проф. д-р М. Грчев, (2002), соработник.	2
72.	Идеен, основен и изведбен архитектонски проект (учесник/соработник): Деловен проект „ГРАЦИЈА“, Скопје, идеен, главен и изведбен проект, автор: проф. д-р М. Грчев, (1998), коавтор.	5

73.	Урбанистички проект: „Улица Македонија“ – Поплочување, Скопје, идеен проект, автори: проф. д-р М. Грчев и проф. д-р В.П. Коробар, во соработка со ЗУАС, (1997), соработник.	1
74.	Урбанистички проект: „Плоштад Македонија“ – Поплочување, Скопје, идеен проект, автори: проф. д-р М. Грчев и проф. д-р В.П. Коробар, во соработка со ЗУАС (1997), соработник.	1
75.	Урбанистички проект: „Урбана опрема“, Скопје, главен проект, автор: проф. д-р :М. Грчев (1998), соработник.	1
76.	Урбанистички план: Детален урбанистички план „ЈУЖЕН ДЕЛ ОД ЦЕНТРАЛНО ГРАДСКО ПОДРАЧЈЕ“, Скопје (1999), автор.	2
77.	Ревизија (одговорен): Детален урбанистички план „ЈУЖЕН ДЕЛ ОД ЦЕНТРАЛНО ГРАДСКО ПОДРАЧЈЕ“, Скопје (2000), ревидент.	1
78.	Ревизија (одговорен): Детален урбанистички план „МАЛО КУРИЛО“, Скопје (2000), ревидент.	1
79.	Ревизија (одговорен): Детален урбанистички план „ПРОЛЕТ“, Скопје (2000), ревидент	1

Дејности од поширок интерес

80.	Член на уредувачки одбор на стручното списание „Порта 3“, списание за градежништво, архитектура и екологија во Македонија (2004-2009)	0,5
81.	Претседател на организационен одбор на 11-то Биенале на македонска архитектура - БИМАС 2002, во организација на Асоцијацијата на архитекти на Македонија – ААМ (2002).	1
82.	Претседател на организационен одбор на Архитектура Скопје - АСК 2002, во организација на главниот архитект на град Скопје (2002).	1
83.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен/стручен собир: “Responsive Architectural Education and the Balkans Cultural Diversity”, Прва конференција на факултетите по архитектура од балканските земји, во Охрид, организирана од Архитектонскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, координатори: проф. д-р Влатко П. Коробар и проф. д-р Јасмина Сиљаноска, (2002), техничка поддршка.	1
84.	Студиски престој во странство (до 6 месеци): Стипендист за 2008 на JFDP – Junior Faculty Development Program, AMERICAN COUNCILS FOR INTERNATIONAL EDUCATION, која ја доделува UNITED STATE DEPARTMENT OF STATE. Престој во траење од 5 месеци на University of Minnesota-Twin Cities, Minneapolis, College of Design, School of Architecture, координатор Dr. Kay Tomas, Director of International Student and Scholar Services, академски советник Katherine Solomonson, Ph.D., Associate Dean for Academic Affairs, College of Design, School of Architecture.	1
85.	Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.): “URBAN STRATEGY TECHNICAL ASSISTANCE”, поддржан од Канвцеларијата на Светската банка во Скопје и Министерството за животна средина и просторно планирање – Национален комитет за човекови населби – Хабитат, изработен од GHK International, London (2004), соработник	2

86.	Учество во комисији и тела на државни и други органи: член на Партиципативно тело од областа на урбанизмот на општина Чашка (од 2006)	1
87.	Учество во комисији и тела на државни и други органи: член на Стручна комисија за изработка на извештај од спроведената Јавна презентација и Јавна анкета по Нацрт-урбанистичкиот план за дел од село Чашка, како член на партиципативното тело од областа на урбанизмот на општина Чашка (2008).	1
88.	Учество во комисији и тела на државни и други органи: член на Стручна комисија за изработка на извештај од спроведената Јавна презентација и Јавна анкета по Нацрт-урбанистичкиот план вон населено место – Голозници, за свињарска фарма, како член на партиципативното тело од областа на урбанизмот на општина Чашка (2008).	1
89.	Учество во комисији и тела на државни и други органи: член на Стручна комисија за изработка на извештај од спроведената Јавна презентација и Јавна анкета по Нацрт-урбанистичкиот план вон населено место за изградба на магацин со произведен погон с. Извор КП 934/1, како член на партиципативното тело од областа на урбанизмот на општина Чашка (2009).	1
90.	Учество во комисији и тела на државни и други органи: член на Комисија за изработка на Идејно-архитектонско решение за реконструкција на ОУ „Братство“ и ОУ „Димо Хаџи Димов“, општина Карпош (2011).	1
91.	Учество во комисији и тела на државни и други органи: член на Комисија за технички прием на градба, при општина Карпош, за Станбено-деловен објект, П+3, на ул. Рузвелтова бр. 7 (Главен проект со тех. бр. 01//11/06 од 10.2007, изработен од АДАНТЕ ПРОЕКТ, ДООЕЛ, Тетово).	1

Вкупно 90,5

Членови на Комисијата

1. Д-р Мирослав Грчев, редовен професор – претседател, с.р.
2. Д-р Влатко П. Коробар, редовен професор – член, с.р.
3. Д-р Анета Христова-Поповска, вонреден професор – член, с.р.

РЕШЕНИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „СОВРЕМЕНИ КОНЦЕПТИ НА РЕВИЗИЈА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ И РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ ВО КОМЕРЦИЈАЛНОТО БАНКАРСТВО“ ОД

М-Р СИНИША НАУМОСКИ, ПОДНЕСЕНА ДО ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО

СКОПЈЕ

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатот м-р Синиша Наумоски на тема „Современи концепти на ревизија на финансиски извештаи и ревизија на успешност на комрцијалното банкарство“, а согласно со заклучокот од 62 седница на Научниот совет од 5.9.2011 и одлука бр. 02-1499/1 од 13.9.2011 година, формирана е Комисија за оцена и одбрана во состав:

- д-р Биљана Ангелова
- д-р Снежана Костадиновска Милошевска
- д-р Климентина Попоска
- д-р Дијана Бошкова
- д-р Евица Јелова Јолевска

Членовите на Комисијата со особено внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација од кандидатот м-р Синиша Наумовски на тема „Современи концепти на ревизија на финансиски извештаи и ревизија на успешност на комрцијалното банкарство“, и до Научниот совет на Економскиот институт во Скопје го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи согледувања

Поднесениот докторски труд на м-р Синиша Наумоски на тема „Современи концепти на ревизија на финансиски извештаи и ревизија на успешност на комрцијалното банкарство“ обработува актуелна проблематика која се однесува на комрцијалното банкарство во доменот на ревизија на финансиските извештаи и успешност, со цел добивање научни сознанија и практични насоки за суштината и улогата на ревизијата во

банкарскиот сектор, со особен осврт на нејзината улога и значење во банкарскиот сектор во Република Македонија.

Предметот на истражување на докторската дисертација произлегува од сè понатамошната потреба во банкарскиот сектор покрај извршувањето ревизија на финансиски извештаи, како екстерна и одделна ревизија, да се врши и ревизија на успешност на комерцијалните банки. Имено, во последните години во практиката кај комерцијалните банки сè повеќе се истакнува потребата од екстерно (независно) оценување на економичноста, ефикасноста и ефективноста на комерцијалното банкарско работење. Со оглед на тоа, во докторскиот труд, значително поголемо внимание ѝ се посветува на ревизијата на успешност од ревизијата на финансиски извештаи.

Во современата теорија и ревизорска практика генерално се препознаваат два типа на ревизија: интерна и екстерна. Интерната, како и екстерната ревизија покрај тоа што дава мислење за финансиските извештаи на различни видови субјекти, има и одговорност за известување на различни активности на соодветните субјекти, што во конкретниот труд претставуваат комерцијалните банки. Целите на интерната ревизија се различни и варираат во согласност со објаснувањата кои ѝ се пренесени и одредени од страна на менаџментот на банката. За разлика од тоа, за екстерната ревизија, која до сета се издлачува сè ревизијата на финансиски извештаи, од особена важност е да биде независна од менаџментот на банките, но и од корисниците на финансиски извештаи, при работата и изразувањето на своето мислење.

Ревизијата во комерцијалните банки претставува специфична и мошне комплексна активност, што произлегува од сложеност на работата на самите комерцијални банки, што во исто време ги прави поразлични и поспецифични во однос на небанкарските институции. Основната цел на ревизијата на финансиски извештаи на банката која се прави согласно со меѓународните ревизорски стандарди или релевантните национални стандарди и практики, има за цел да даде независно и објективно мислење за вистинитоста и објективноста на презентираниите податоци во финансиските извештаи на банките. Примената на општоприфатени ревизорски стандарди при ревизијата треба да овозможи подобрување на степенот на воедначеност на ревизорската практика со другите земји, како и обезбедување дополнително упатство за ревизорите при ревизијата во комерцијалните банки.

Ревизијата на успешност подрабира испитување и оцена на вкупното работење со цел да се направи поефикасно работењето на банката и да се зголеми нејзината рентабилност. Во теоријата и практиката најчесто се истакнува дека ваквата ревизија главно ја спроведуваат органите на интерната ревизија. Меѓутоа, доколку ваквата ревизија добие карактер на екстерна ревизија, тоа ќе оиде во прилог на зајакнување на менаџментот и реформансите на комерцијалните банки. Со преструктурирањето на комерцијалните банки во Република Македонија се повеќе се јавува потребата од екстерно (независно) оценување на економичноста, ефикасноста и ефективноста во работењето на комерцијалните банки. Во интерес на задоволување на барањата на менаџментот за оцена на економичноста, ефикасноста и ефективноста од користењето на ресурсите на комерцијалните банки, ревизијата на успешност треба да овозможи информации корисни за донесување на бројни деловни одлуки. Имено, преку ревизијата на успешност како екстерна ревизија треба да се зајакне системот на контрола врз работењето на интерната ревизија и секторот за внатрешна контрола, што во крајна линија би ја зголемила успешноста и профитабилноста на комерцијалните банки преку зајакнување и подобрување на менаџментот и реформансите на комерцијалните банки, а со самото тоа зајакнување и на суперревизијата од страна на НБРМ во однос на комерцијалните банки.

Методолошките постапки и методите на ревизијата на успешност се речиси идентични со тие кои се применуваат во ревизијата на финансиските извештаи. Меѓутоа, постојат разлики во полед на целите кај двата типа на ревизија со оглед на тоа дека целите на ревизијата на финансиски извештаи се утврдени со закон, додека при ревизијата на успешност нејзината оправданост и целите ги утврдува нарачатељот на таа ревизија.

Меѓутоа, идентификувањето на целта и одредувањето мерливи критериуми кои ќе бидат користени за оцена на економичноста, ефективноста и ефикасноста при ревизијата на успешност од друга страна ја наметнува потребата за постоење висок степен на меѓузависност на овие два типа ревизија.

II. Содржина на трудот

Според структурата, докторската дисертација е конципирана во воевд, два дела со пет поглавја, заклучни соопредувања и библиографија. На основниот текст опфаќаат 444

страници, а 5 страници се библиографски единици (користена литература). Генерално трудот опфаќа дел посветен на теоретските изучувања за утврдувањето на факторите, методите и концептите на екстерната ревизија во комерцијалните банки и апликативен дел кој се однесува на третманот на оваа проблематика во комерцијалното банкарство во банкарскиот систем на Република Македонија.

Во воведот се објаснети актуелноста на темата, целта, основните мотиви, предметот на истражување, како и методолошките приоди кои кандидатот ги користи во текот на истражувањето и обработката на темата.

Првиот дел од трудот, **Фактори, методи и концепти на екстерна ревизија во комерцијалните банки**, е теоретски и опфаќа три поглавја во кои се обработуваат факторите, методите и концептите на екстерната ревизија во комерцијалните банки.

Во првото поглавје, **Фактори и методи за утврдување на успешноста во комерцијалните банки**, се посветува внимание на ризиците како фактор на успешноста на комерцијалните банки. Кандидатот подетално ги разработува и ги анализира ризиците како што се: кредитниот ризик, ликвидносниот ризик, пазарниот ризик, оперативниот ризик и ризикот на каматната стапка. Исто така, во овој дел од трудот кандидатот посебно внимание посветува на системот на одлуки и политики на Централната банка, како и на севкупното макроекономско окржување. За мерење на успешноста на работата на комерцијалните банки, се користени CAMELS-методот и методот на анализа по пат на аналитички показатели (Ratio Analysis). Во таа насока, со употребата на CAMELS-методот, како еден од најчесто користените начини за проценка на системот на контрола на работата на банката и нејзината финансиска состојба, се испитува состојбата на банката во шест подрачја, кои всушност претставуваат и клучни фактори од кои зависи нејзината стабилност и успешност, и тоа: капитал (capital), средства (assets), управување (management), заработувачка (earnings), ликвидност (liquidity) и сензитивност кон пазарниот ризик (sensitivity to market risk). Анализата по пат на користење на аналитички показатели (Ratio Analysis) има повеќекратна намена, при што, меѓу другото, таа претставува главно средство при интерпретирање и оценување на финансиските извештаи со цел испитување на економската оправданост од донесувањето одлука за вложување капитал во акциите на дадена банка. Аналитичките показатели се засновани врз расчленување на сложената структура на финансиските извештаи, при што кандидатот во

анализата ги има земено предвид показателите за ликвидност, солвентност, деловна

активност и профитабилност.

Во второто поглавје, **Ревизија и финансиско известување во комерцијалните**

банки, направен е осврт на современите концепти на финансиско известување и ревизија во комерцијалните банки. Преку стандардизацијата на сметководствените системи и финансиските извештаи, согласно со меѓународните стандарди, се овозможува пообјективна и пореална оценка и квантификација на определени финансиски категории во практичното работење. Бавното теоретско елаборирање овозможува синтеза меѓу современите концепти на финансиското известување и современите концепти на ревизијата. Во таа насока, во истражувањето се обработени повеќе современи концепти на ревизијата, како што се: концепт на фер презентација, концепт на должно професионално внимание, концепт на независност, концепт на разумно убедување и концепт на ревизорски доказ. Притоа, канديدатот во овој дел прави особен осврт на потребата и улогата од постоење на ревизија во комерцијалното банкарство, преку истражување на односите меѓу екстерната и интерната ревизија, а со самото тоа, правее и диференцијација меѓу одделните видови банкарска ревизија. Во тој контекст, гледано од аспект на екстерната ревизија, канديدатот одговорноста на банкарскиот менаџмент ја лоцира на креирање, спроведување и чување на сметководствената евиденција и изготвување финансиски извештаи во согласност со прифатените меѓународни сметководствени стандарди (МСС). За разлика од банкарскиот менаџмент, одговорноста на ревизорите се сведува на испитување на сметководствената евиденција, прибраните релевантни докази, следење и почитување на меѓународните стандарди за ревизија (МРС). Тоа се прави со цел да се испита дали финансиските извештаи се во согласност со сметководствените стандарди и врз тој основ да се изрази независно мислење, кое мислење претставува составен дел од ревизорскиот извештај. Од тие причини, во третото поглавје, **Екстерната ревизија во комерцијалните банки, канديدатот прави детален осврт на фундаментарните концепти на екстерната ревизија, и тоа на концептот на значајност (материјалност), концептот на ревизорски ризик и концептот на ревизорски доказ. Притоа, посебно се потенцирани фазите на екстерната ревизија во комерцијалното банкарство, како и лимитираноста на ревизијата на финансиски извештаи, со што се создава можност за диверзифицирање на ревизијата на успешност како одделна и посебна екстерна ревизија. Во овој дел од трудот, од страна на**

кандидатот, исто така е направен осврт и на копелите за ревизијата на успешност во комерцијалните банки, притоа посебно нагласувајќи ги разликите меѓу ревизијата на финансиски извештај и ревизијата на успешност.

Вториот дел од трудот, **Утврдување на факторите и примена на ревизорски концепти и методи кои влијаат на успешноста на комерцијалните банки во Република Македонија**, разработен е во две поглавја. Овој дел, всушност, претставува исполнување на практичната цел на трудот која подразбира извршување на ревизија на финансиски извештај и ревизија на успешност на избран репрезентативен примерок на комерцијални банки во Република Македонија. Таквата апликативна примена на ревизијата има за цел давање препораки при изготвувањето и давањето ревизорски извештај за извршената ревизија на финансиски извештај, како и препораки при изготвување и давање ревизорски извештај за извршната ревизија на успешност на комерцијалните банки.

Првото поглавје од емпириското истражување, насловен како **Ревизија на финансиски извештај во комерцијалните банки од банкарскиот систем на Република Македонија**, ја опфаќа ревизијата на финансиските извештај во комерцијалните банки од банкарскиот систем на Република Македонија. За таа цел, спроведена е поопфатна анализа на структурата на финансиските извештај во комерцијалните банки, како и разработка на постапките за имплементација на целокупниот ревизорски процес. Имено, таквата разработка финализира со изготвување на ревизорски извештај и изразување на ревизорско мислење за работењето на комерцијалните банки.

Како надоврзување на претходното поглавје, во второто поглавје, **Ревизија на успешноста во комерцијалните банки од банкарскиот систем на Република Македонија**, се даваат насоки и препораки за вршење на ревизијата на успешност на комерцијалните банки во банкарскиот систем во Република Македонија. Тука, пред сè, кандидатот укажува на потребата од примена на современи концепти на ревизија на комерцијалните банки во Република Македонија, како и на потребата, покрај ревизија на финансиски извештај (екстерна и одделна ревизија) во банкарскиот сектор, да се врши и ревизија на успешност од страна на независни ревизорски кукти. Во ова поглавје, со користење на теоретските поставки од првиот дел на трудот, се анализира успешноста и профитабилноста на комерцијалните банки во Република Македонија преку ревизијата на

финансиски извештаи и ревизијата на успешност на репрезентативен примерок. Изборот на репрезентативен примерок на компанијалните банки е направен врз основа на достапноста на податоците за анализата. Во тој контекст, извршените пресметки од анализата и добиените сознанија од таквите пресметки треба да помогнат во давањето препораки при изготвување и издавање ревизорски извештај, како и за давање насоки за подобрување на успешноста и профитабилноста во работењето на компанијалните банки во банкарскиот систем на Република Македонија.

На крајот, авторот ги презентира клучните наоди и заклучоци од теоретските и апликативните истражувања на докторската дисертација. Истражувајќи ги проблемите во полето на значењето и употребата на современите концепти во ревизијата на компанијалните банки, се согледува потребата во банкарскиот сектор покрај извршувањето ревизија на финансиски извештаи, како екстерна и одделна да се врши и ревизијата на успешност од страна на независни ревизорски куќи. На тој начин, ревизијата на успешност како екстерна ревизија може во значителна мера да биде во функција на зајакнување на менаџментот и перформансите на компанијалните банки, бидејќи успешноста и профитабилноста на компанијалните банки е тесно поврзана со деловните одлики на менаџерскиот тим кои се базирани врз основа на информациите од финансиските извештаи добиени со анализа преку користење на аналитички постапки (од интерната контрола на банката).

III. Оцена и заклучок

Докторската дисертација на тема „Современи концепти на ревизија на финансиски извештаи и ревизија на успешност на компанијалното банкарство“, од *м-р Синиша Навоски*, претставува труд кој презентира актуелна и значајна проблематика од областа на ревизијата и ревизорското работење во доменот на компанијалното банкарство, притоа правејќи особен осврт на оваа проблематика во Република Македонија.

Трудот се базира на научна аргументација на поставените тези, како и на анализа и синтеза на релевантни податоци добиени преку теоретска елаборација и апликативни истражувања на поставениот предмет и цел на истражување на трудот. Бавниот пристап е надополнет со соодветна методолошка рамка, користење на стручна и научна литература и изразено критичко размислување, пред сè базирано на компаративна анализа и на

методите за мерење на успешност на комерцијалното работење на банките веќе применети и докажани во светската теорија и практика. Исто така, значајно е да се потенцира дека, при изработката на трудот, консултирана е литература од домашни и странски автори, како и голем број документи, интернет - извори и публикации поврзани со истражувањата проблематика.

Согласно со претходното, Комисијата констатира дека кандидатот *м-р Сунџа Наумски* изработил квалитетен, компактен и сеопфатен труд. Кандидатот успешно се

справил со поставениот предизвик за истражување и анализа на оваа комплексна проблематика и успеал да понуди аргументирани ставови, мислења, заклучоци и препораки. Теоретските и емпириските истражувања и резултати од трудот можат да добијат реална примена во комерцијалното работење на банкарскиот сектор во насока на зајакнување на менаџментот и перформансите на комерцијалните банки, што добива се понатамошна улога и значење во современото работење на банките, под влијание на процесот на глобализација и реструктурирање на банкарскиот сектор во Република Македонија, кој процес особено се интензивираше во изминатиот период.

Врз основа на претходното, Комисијата му препорача на Советот на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати извештајот со позитивна оцена за поднесената докторска дисертација „Современи концепти на ревизија на финансиски извештаи и ревизија на успешност на комерцијалното банкарство“ од *м-р Сунџа Наумски*;

2. на кандидатот *м-р Сунџа Наумски* да му се дозволи јавна одбрана на докторскиот труд.

Во Скопје, 24.11.2011

Членови на Комисијата

1. Д-р Биљана Ангелова с.р.
2. Д-р Снежана Костадиновска
Милошевска с.р.
3. Д-р Климентина Попоска с.р.
4. Д-р Лиана Бошкова с.р.
5. Д-р Евица Делова Јоневска с.р.

ПРЕГЛЕД

на пријавени и прифатени теми за изработка на докторски труд на
Факултетот за драмски уметности во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
м-р Софија Ристовска	Театарска антропологија како методологија-теорија (методи на Еугенио Барба)	Проф.д-р Јелена Лужина
м-р Александра Бошковска	Театарска критика како комуникација (корелацијата меѓу изведбата, рецепцијата и валоризацијата)	Проф.д-р Јелена Лужина

ПРЕГЛЕД
на одобрени теми за изработка на докторски дисертации на
Економскиот факултет-Скопје во состав на Универзитетот
„Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Кандидат	Тема	Комисија
М-р Ана Станковска	„Маркетинг стратегии за настап на македнските вина на пазарот во Европската Унија“	проф.д-р Снежана Р.Јовановска проф.д-р Митре Стојановски проф.д-р Нада Секуловска
М-р Јасмина Велеска	„Маркетинг стратегии за постигнување на конкурентска предност кај малите и средни претпријатија“	проф.д-р Нада Секуловска проф.д-р Љубомир Дракулевски проф.д-р Снежана Р.Јовановска
М-р Ешија Шехаби	„Стандардите за квалитет-маркетинг алатка за развој на претпријатијата од областа на прехранбената индустрија во Република Македонија и регионот на Западен Балкан“	проф.д-р Снежана Р.Јовановска проф.д-р Благица Сековска проф.д-р Нада Секуловска
М-р Светлана Ристеска	„Маркетинг истражување за квалитет на услугите во банкарството“	проф.д-р Нада Секуловска проф.д-р Снежана Р.Јовановска проф.д-р Бобек Шуклев
М-р Љупка Наумовска	„Корпоративно-Општествената одговорност и Односите со јавноста во експанзијата на маркетинг комуникацискиот микс“	проф.д-р Нада Секуловска проф.д-р Снежана Р.Јовановска проф.д-р Анита Ц.Шулеска
М-р Мартина Крстевска	„Можности за користење на искуствата на Европската Унија во поддршка на малите и средните претпријатија и на претприемништвото во Република Македонија“	Акад. Таки фити проф.д-р Бобек Шуклев проф.д-р Димитар Бојациоски
М-р Дејан Крстевски	„Менаџмент на услуги во институции од јавниот сектор во Република Македонија“	проф.д-р Љубомир дракулевски проф.д-р Бобек Шуклев проф.д-р Снежана Р.Јовановска

М-р Фросина Целеска	„Секјуритизацијата како извор на средства при стечај или ликвидација на банка”	проф.д-р Љубе Трпески проф.д-р Михаил Петковски проф.д-р Горан Петревски
М-р Билјана Ташевска	„Меѓузависноста на буџетскиот дефицит, јавниот долг и фискалната одржливост”	Акад. Таки Фити проф.д-р Владимир Филиповски проф.д-р Михаил Петковски
М-р Никола Левков	„Влијанието на усогласеноста меѓу бизнисот и информациско-комуникациската технологија врз организациските перформанси”	проф.д-р Благоја Ѓорѓијовски проф.д-р Димитар Бојациоски проф.д-р Сашо Јосимовски
М-р Марина Величкова	„Моделирање на актуарските елементи на животното осигурување со примена на матричната алгебра”	проф.д-р Драге Јанев проф.д-р Гордана Билбиловска доц.д-р Драган Тевдовски
М-р Лулјета Садику	„Димензиите и карактеристиките на сивата економија во Република Македонија”	проф.д-р Михаил Петковски проф.д-р Љубе Трпески проф.д-р Горан Петревски
М-р Зоран Голубовски	„Принципи, модели и политика на менаџирање на јавно-приватното партнерство во инфраструктурата и неговата апликација во Р. Македонија”	проф.д-р Љубомир Кекеновски акад. Таки Фити акад. Гоце Петрески
М-р Елизабета Антовска	„Мултинационални банки и нивното влијание врз земјите во развој и земјите во транзиција, со посебен осврт на Р. Македонија”	проф.д-р Михаил Петковски проф.д-р Љубе Трпески проф.д-р Горан Петревски
М-р Маја Столевска	„Ревизија на општествена одговорност во функција на зголемување на цената на акциите на општествено одговорните компании”	проф.д-р Блажо Недев проф.д-р Љубиша Јаневски проф.д-р Зоран Миновски

До:
Рецензентската комисија и
деканот на Филозофски факултет,
УКИМ – Скопје

Предмет: Пријовор од д-р Лидија Ковачева на рефератот објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 1020 од 1 декември 2011 година, за избор – прием на еден соработник во звање - помлад асистент во научните области (дисциплини): латински јазик, дидактика и општа и компаративна лингвистика на Институтот за класични студии при Филозофскиот факултет, Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, во согласност со конкурсот објавен во дневните весници „Дневник“ и „Лајме“ на 21 октомври 2011 година

Следствено на извештајот за избор – прием на еден соработник во звањето помлад асистент во научните области (дисциплини): латински јазик, дидактика и општа и компаративна лингвистика, објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, под број 1020 од 1 декември 2011 година, а даден од страна на Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Весна Димовска, проф. д-р Маргарита Бузалковска-Алексова и проф. д-р Валериј Софрониевски, го изнесувам следниов приговор:

И покрај заклучокот на Рецензентската комисија дека моите стручни квалификации и компетенции се различни од барањата на конкурсот за прием на помлад асистент по латински јазик, дидактика и општа и компаративна лингвистика, сметам дека токму таа различност, цитирам: „.... кандидатката д-р Лидија Ковачева го насочила своето формално образование и професионално усовршување и го потврдила својот научноистражувачки интерес и придонес во компаративните истражувања од областите на хеленската култура и книжевност, античката религија и митологија, како и македонската фолклористика ...“ ми ја дава предноста во изборот на кандидат на овој конкурс, пред сè, поради широкото образование со коешто се стекнав за време на моето школување на Институтот за класични студии.

Иако на овој конкурс за избор на помлад асистент по латински јазик, дидактика и општа и компаративна лингвистика е доволен и академскиот статус на кандидати кои немаат докторат (лектори или магистри), јас, како доктор на класични науки, сметам дека поради широчината и сестраноста во моето образование, кое го стекнав благодарение на овој Институт, ќе дадам поголем придонес, не само во бараната област, туку и во општата програма на Институтот за класични студии: културологија, византологија итн.

Со сета почит кон Рецензентската комисија, се надевам дека таа ќе биде доблесна и приговорот правилно ќе го сфати и уште еднаш ќе го преиспита својот предлог.

Скопје, 7.12.2011

**Подносител на приговорот
Д-р Лидија Ковачева, с.р.**

До: Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје

Предмет: Одговор на приговор поднесен од д-р Лидија Ковачева

Во врска со рефератот за избор на еден помлад асистент за научните области: латински јазик, дидактика и општа и компаративна лингвистика на Институтот за класични студии на Филозофскиот факултет во Скопје, објавен во Билтенот на Универзитетот бр. 1020 на веб-страницата на УКИМ на 1.12.2011 година, до Рецензентската комисија беше доставен (писмо бр. 04-2287/3) приговор поднесен од кандидатката д-р Лидија Ковачева на 7.12.2011 година. Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Весна Димовска, проф. д-р Маргарита Бузалковска-Алексова и проф. д-р Валериј Софрониевски (избрана од Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на неговата XXII редовна седница одржана на 24.11.2011 год.) го разгледа приговорот на кандидатката д-р Лидија Ковачева и го поднесува следниов

ОДГОВОР НА ПРИГОВОР

Приговорот поднесен од кандидатката д-р Лидија Ковачева е општ и не се заснова на релевантни аргументи и факти, ниту се повикува на критериумите предвидени со позитивните закони и акти на Универзитетот, што се однесуваат на изборот во соработнички звања, туку на сопствено убедување за „широко и сестрано образование“, како и на стекнатиот научен степен доктор на класични науки.

Комисијата, при изготвувањето на рефератот на кој е поднесен овој приговор, како и при разгледувањето на самиот приговор, констатираше дека д-р Лидија Ковачева, иако ги исполнува општите услови на конкурсот, сепак не ги задоволува посебните критериуми за избор во звањето помлад асистент за областите за кои е распишан конкурсот, и тоа според:

1. Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, член 19, кој пропишува дека: „За помлад асистент може да биде избрано лице кое има завршено академски студии и втор циклус **од соодветна научна**, односно уметничка област или постдипломски студии и покажува способност за **наставно-научна, наставно-стручна**, односно уметничка работа и **особен интерес кон областа**.“ и член 33, кој дефинира со каков вид трудови „се потврдува **владеењето на проблематиката во областа во која се избира лицето** во наставно-научно, т.е. научно звање....“;

2. Законот за високото образование, член 129, кој исто така предвидува лицето да „покажува способност за **наставно-научна, наставно-стручна**, односно уметничка работа“.

Согласно со овие критериуми, стручната квалификација на кандидатката д-р Лидија Ковачева не е соодветна за научните области за кои е распишан конкурсот, не покажала особен интерес кон овие области, нема елементи што укажуваат на способност за наставна работа, а објавените трудови не го потврдуваат владеењето на проблематиката во областите латински јазик, дидактика и општа и компаративна лингвистика, за кои се избира помлад асистент. Стекнатиот научен степен доктор на науки не е релевантен за соработничко звање и за овој избор.

Рецензентската комисија не утврди ниту еден релевантен елемент со кој би биле оспорени предлогот и заклучокот од рефератот и во целост го отфрла приговорот како неоснован и останува на предлогот до Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје за помлад асистент за научните области: латински јазик, дидактика и општа и компаративна лингвистика да ја избере кандидатката м-р Светлана Кочовска.

Скопје,
9.12.2011

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Весна Димовска, с.р.
2. Проф. д-р Маргарита Бузалковска-Алексова, с.р.
3. Проф. д-р Валериј Софрониевски, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ – ИСТРАЖУВАЧ НА ФОЛКЛОРОТ И
ЕТНОЛОГИЈАТА НА АЛБАНСКИОТ НАРОД ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПРИ
ИНСТИТУТОТ ЗА ФОЛКЛОР „МАРКО ЦЕПЕНКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Со одлука бр. 02-408 донесена на седницата на Советот на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ во Скопје, одржана на 27.10.2011 година, именувани сме за членови на Рецензентската комисија за избор во соработничко звање – асистент – истражувач на фолклорот и етнологијата на албанскиот народ во Република Македонија, па во тоа својство го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс од Советот на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ за избор во соработничкото звање – асистент, за работното место истражувач на фолклорот и етнологијата на албанскиот народ во Р. Македонија, објавен на 14.10.2011 во весниците „Нова Македонија“ и „Лајм“, се пријави само кандидатот м-р Ермаљ Мехмети, кој ги приложи следниве документи:

- уверение за завршени постдипломски студии;
- уверение за завршен факултет;
- кратка биографија;
- список на трудови;
- примерок од магистерскиот труд „Полифоното пеење кај Албанците во Република Македонија, со посебен осврт на преспанскиот регион“.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ:

Датум и место на раѓање: 16.5.1978, Скопје.

Образование:

- основно образование: 1992, Скопје;
- средно образование: ДМБУЦ „Илија Николовски - Луј“: 1996, Скопје;
- високо образование: Академија на уметностите: 2003, Тирана, Албанија;
- магистер по фолклористика: Институт за фолклор „Марко Цепенков“, УКИМ: 2011, Скопје.

Вработување: 2006 во Институт за фолклор „Марко Цепенков“ како помлад асистент – истражувач на фолклорот и етнологијата на албанскиот народ во РМ, на коешто место и денес работи.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Изработка на магистерски труд:

Кандидатот Ермаљ Мехмети покажал интерес кон научноистражувачката работа, особено во областа на етномузикологијата на албанскиот народ, како за време на студиите на факултетот, така и на постдипломските студии. Постдипломските студии, теренските истражувања и истражувањата во архивите на Институтот за фолклор, МАНУ и др., користењето на обемната литература неопходна за изготвувањето на магистерскиот труд, како и за другите трудови, беа пресудни во оформувањето на личноста на еден млад научен работник со солидно познавање, не само на етномузиколошката наука, туку и на

фолклористиката. Особено тоа доаѓа до израз при изработката на магистерскиот труд: „Полифоното пеење кај Албанците во Република Македонија, со посебен осврт на преспанскиот регион“, кој претставува резултат на осмислени и темелно обработени истражувања. Овој труд содржи обемен и разновиден фонд на податоци, кои главно го третираат полифоното пеење кај Албанците што живеат во преспанскиот регион, при што во трудот се презентирани мелографирами на 90 изворни албански народни песни. Магистерскиот труд како целина е структуриран во неколку тематски подрачја: 1. Воведни напомени; 2. Значењето на полифоното пеење; 3. Почетоците и традицијата на полифоното пеење во светот; 4. Полифоното пеење кај балканските народи; 5. Социо-културолошките аспекти на полифоното пеење; 6. Полифоното пеење кај Албанците во Македонија, со посебен осврт на преспанскиот регион; 7. Заклучок.

Учество во реализација во научноистражувачки проекти:

1. „Етнологија на традиционалниот празник“ (главен истражувач: проф. д-р Изаим Муртезани), проект на Институтот за фолклор, финансиран од Министерството за образование и наука на РМ. Кандидатот м-р Ермаљ Мехмети учествува со тема: „Етномузиколошките карактеристики на албанските календарски песни“.

Публикувани трудови:

1. „За некои заеднички одлики на албанските и македонските печалбарски песни“ (*Македонски фолклор*, бр.65, Скопје, 2008, 321-328). Трудот претставува обид за потенцирање на заедничките одлики на албанските и македонските печалбарски песни, како што се опејувањето на болката, копнежот и љубовта како емотивни категории кои не познаваат етнички и религиозни граници, туку претставуваат универзални категории.

Трудови во печат:

1. „Трогласното пеење кај Албанците во преспанскиот регион (Република Македонија)“ (*Studime Albanologjike, Shkup*). Во овој труд, авторот презентира некои од карактеристиките на трогласното пеење кај Албанците во Преспа, што претставува надоврзување на веќе обработената проблематика во рамките на магистерскиот труд.

Други активности:

- добитник е на награда за најдобра композиција во Италија, 1995 година;
- добитник е на наградите на фестивалите „Тенс фест“ и „Нота фест“;
- добитник е на признанието на меѓународниот музички натпревар во Рагуза (Италија);
- со дуото „Скупи“, добитник е на признанието: Статуета на „Мајка Тереза“ за хуманитарни и музички активности.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ:

Кандидатот м-р Ермаљ Мехмети има покажано интерес кон научноистражувачката работа во областа на кандидатката етномузикологијата и фолклористиката уште за време на додипломските студии, а таквиот интерес уште повеќе доаѓа до израз во текот на постдипломските студии, особено при изработката на магистерската теза, како и при истражувањата во архивите и учеството во научноистражувачкиот проект. Постдипломските студии, теренските истражувања и истражувањата во архивите, како и користењето на стручната литература, неопходна за изготвувањето на магистерскиот труд,

заедно со другите научни трудови, беа пресудни во оформувањето на личноста на еден млад научен работник со солидно познавање на етномузиколошката и фолклористичката наука.

Врз основа на сето погоре изнесено, а во согласност со чл. 37 од Законот за научно-истражувачката дејност и чл. 44 од Статутот на Институтот, Комисијата има задоволство да му предложи на Советот на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ во Скопје, м-р Ермаљ Мехмети да биде избран во соработничкото звање асистент, за работното место: истражувач на фолклорот и етнологијата на албанскиот народ во Република Македонија.

Рецензентска комисија

Д-р Шефкет Зеколи, научен соработник, с.р.
Институт за културно и духовно наследство на Албанците во Македонија – Скопје

Проф. д-р Димитрије Бужаровски, редовен професор, с.р.
Факултет за музичка уметност – Скопје

Проф. д-р Клеанги Ановска, редовен професор, с.р.
Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАУЧНИ СОВЕТНИЦИ ПО ПРЕДМЕТОТ ИНТЕРНА МЕДИЦИНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Сл.весник на РМ бр. 35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 115/10, 17/11 и 51/11) и членовите 42-48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни соработнички звања на УКИМ во Скопје, со Анекс 1 и Анекс 2 (Универзитетски гласник бр. 173), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ Скопје, на својата X редовна седница одржана на 27.10.2011 г. донесе решение за формирање Рецензентска комисија за избор на 3 научни советници по предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА, во состав: проф. д-р Ангел Ончевски, проф. д-р Вера Спироска, проф. д-р Бранкица Крстевска, проф. д-р Петранка Мишевска и проф. д-р Татјана Чапароска.

На конкурсот објавен во весникот „Дневник“ од 5.10.2011 г. конкурираа следниве кандидати: в.н.сор д-р Љубинка Лозанче, в.н.сор д-р Лилјана Тозија и в.н.сор д-р Светлана Станковиќ.

По разгледување на приложената документација на кандидатите, Рецензентската комисија до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ Скопје, го дава следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. В.н.сор. д-р Љубинка Лозанче

1.1. Биографски податоци

Виш научен соработник Љубинка Лозанче е родена на 4.03.1959 г. во Прилеп. Основното и средното образование ги завршила во Скопје со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1977/78 година, а го завршила во февруари 1983 г. со среден успех 9,23. Како студент учествувала на три југословенски студентски конгреси со свои трудови. Преку студентската организација за размена на студенти стажирала во Загреб, на Клиниката „Ребро“, во 1981 г., и во Елче-Шпанија во 1982 г. Во учебната 1983/84 г. се запишала на постдипломски студии од областа на нефрологијата. Предвидените испити ги положила со просек 9,8. На 19.01.1995 г. го одбрала магистерскиот труд на тема: „Бубрежната дисфункција како предиктор на есенцијална хипертензија кај предиспонирани субјекти“.

Од мај 1985 г. работи на Клиниката за нефрологија при Медицинскиот факултет во Скопје. Специјалистичкиот испит по интерна медицина го положила во февруари 1992 г., и од тогаш како лекар-специјалист интернист работи на Одделот за функционална проценка и хипертензија на Клиниката, а

од 1999 г. е раководител на Отсекот за хипертензија. Во јуни 2001 г. го положила супспецијалистичкиот испит по нефрологија и се стекнала со звањето супспецијалист-нефролог.

1.2. Наставно-образовна дејност

Практична настава за студенти по медицина и стоматологија по предметите интерна медицина и интерна пропедевтика изведува од 1986 г, во почетокот како помлад асистент, а од 1993 г. како асистент на Катедрата за интерна медицина. Прв реизбор како асистент имала во 1996 г. а вториот во 2001 г. Од октомври 2003 г. по одбранетата докторска дисертација во декември 1999 г., избрана е во звањето научен соработник, а од февруари 2007 е виш научен соработник. Во изминатиот мандатен период одржува теоретска настава на втор циклус студии, а зема учество и во практичната настава за студенти од општа медицина и стоматологија и тоа по предметот интерна медицина и клиничко испитување, како и практична настава за студенти од 12. семестар. Исто така, учествува во менторската настава за здравствена клиничка практика и како ментор на специјалистичка работа. Консултации со студенти е нејзина редовна активност во рамките на здравствената клиничка практика.

Сите наведени активности од изминатиот мандатен период се прикажани бодирани во Анекс 2 од Образецот кон извештајот за избор наставно- научно, научно, наставно- стручно и соработничко звање.

1.3. Научно-истражувачка дејност

Учествувала на повеќе конгреси и симпозиуми во земјата и во странство. Учесник е во проектот: „Предиктори на хипертензија индуцирана со гравидитет“, прифатен од Министерството за наука во 1992 г. Во 1996 г. пријавила докторска дисертација на тема: „Уринарната екскреција на калциум во релација со бубрежните простагландини и паратироидниот хормон кај хипертензија индуцирана со гравидитет“ која е позитивно рецензирана во октомври 1999 г. и е одбранета во декември 1999 г. Досега има вкупно 120 рецензирани трудови. Активностите од научноистражувачката дејност на кандидатката за изминатиот мандатен период се прикажани и бодирани во Анекс 2 од Образецот кон извештајот за избор во наставно- научно, научно, наставно- стручно и соработничко звање.

1.4. Стручно-апликативна дејност

Стручно- апликативната дејност се состои во следните активности: првпат во државата воведена метода за 24-часовно мониторирање на крвен притисок, раководител е на Отсекот за артериска хипертензија и 24-часовно мониторирање на крвен притисок, и раководител е на амбуланта за хипертензија во гравидитет. Учесник е во научно- апликативни студии финансирани од МОН (Ризик-фактори за хипертензија и Предиктори на хипертензија во гравидитет). Секретар е на Македонската асоцијација за

хипертензија. Сите активности од оваа дејност се прикажани и бодирани во Анекс 2 од Образецот кон извештајот за избор наставно- научно, научно и наставно- стручно звање.

Претходно рецензирани трудови во Билтени на Универзитетот под број: 672/96, 771/01, 774/01, 913/07, 975/09.

2. В.н.сop. д-р Лилјана Тозија

2.1. Биографски податоци

Д-р Лилјана Тозија е родена во Скопје на 23.5.1954 г. Основно образование и гимназија завршила во родниот град со одличен успех. Во учебната 1972/73 г. се запишала на Медицинскиот факултет во Скопје, а по неговото завршување, се вработила во Здравната служба на ГП Пелагонија, во 1982 г. Специјализацијата по интерна медицина ја завршила во периодот од 1985-89 г. Од 1990 г. е вработена како специјалист-интернист на Клиниката за нефрологија при Клиничкиот центар во Скопје, поточно во Одделението за интензивна нефролошка нега и терапија. Секојдневните работни задачи ги врши и на Одделението за еходијагностика при Клиниката. Раководител е на Отсекот за постинтензивна нега и терапија при Клиниката за нефрологија. За асистент по предметот интерна медицина е избрана во април 1992 г., реизбрана во 1996, а втор реизбор имала во 1999 година. Во месец јуни 2000 година ја одбрала докторската дисертација на тема: „Акутна бубрежна инсуфициенција- фактори на ризик и исход“, а по завршената супспецијализација, од јуни 2001 се стекнала со звањето нефролог. Во звањето насловен доцент е избрана во 2001 г., а за научен соработник по предметот интерна медицина е избрана во 2003 г. За виш научен соработник е избрана во 2007 година. Акредитиран ментор е за докторски студии.

2.2. Наставно-образовна дејност

Во периодот од 1992 до 2001 година, како асистент по предметот интерна медицина ја реализирала додипломската практична настава по предметот интерна медицина и интерна пропедевтика за студентите по општа медицина и стоматологија. По стекнување на научно звање, активно учествува во теоретската настава за специјализанти и менторство на специјализанти по интерна медицина. Автор е во изготвување на поглавјата: Практичен пристап кон болни со потреба од интензивно нефролошко лекување и Практичен пристап кон болен со хронична бубрежна слабост и нефролошка итност, во ИНТЕРНА МЕДИЦИНА, Практикум за вежби, 2004. Едукатор е на специјализанти по семејна медицина. Во изминатиот период зема активно учество во наставната дејност на постдипломски студии. Во повеќе наврати била член во комисији за специјалистички испити по интерна медицина. Како акредитиран ментор за докторски студии, ментор е на два кандидата за докторски студии.

Во изминатиот мандатен период активно учествува во практичната настава за студентите по предметите: интерна медицина, клиничко испитување, ургентна медицина, практична настава за студентите од 12. семестар. Член е во комисија за одбрана на дипломска работа како и во комисија за оцена на подобност на тема за изработка на докторска дисертација. Активностите од оваа дејност, бодирани за изминатиот мандатен период, се прикажани во прилог како Анекс 2 од Образецот кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање.

2.3. Научно-истражувачка дејност

Во 1993 г кандидатката беше на студиски престој во Антверпен, Белгија, при Департаментот за нефрологија/ хипертензија на Универзитетот во Антверпен, со цел запознавање со дијагностичките критериуми за аналгезична нефропатија, во состав на АННЕ (Analgesic Nephropathy Network) студијата во која учествуваше и Клиниката за нефрологија.

Во периодот од јуни 1995 до ноември 1997 година учествувала во меѓународна, мултицентрична, проспективна студија за испитување на влијанието на дијализните мембрани врз исходот од акутна бубрежна инсуфициенција. Студијата е раководена од тимот на Акцо-Нобел, Вупертал, Германија, во која учествуваа и центри од Германија, Холандија, Белгија и Полска.

Учествува како предавач на секциски предавања од национален карактер и со меѓународно учество, предавања на Катедра за интерна медицина, и во презентација на постер-сесии во многубројни меѓународни Конгреси.

Автор е на монографијата: „Акутно бубрежно оштетување- фактори на ризик, системи за процена, консензус дефиниција и класификациски системи“, Табернакул, 2011.

Сите активности за оваа дејност, во изминатиот мандатен период, се наведени поединечно и се бодирани во прилогот Анекс 2 од Образецот кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање.

2.4. Стручно-апликативна дејност

Член е на: Европската ренална асоцијација- Европска асоцијација за дијализа и трансплантација (ERA- EDTA), Интернационалното здружение за нефрологија (ISN), Европската асоцијација за вештачки органи (ESAO), Лекарската комора на Македонија, Управниот одбор на Македонското здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи, како и на Здружението на нефролози на Република Македонија, а во раните деведесетти, во еден мандат е и секретар на ова Здружение. Член е на организациски одбор на два меѓународни конгреса (BANTAO 2005, ESAO 2010)

и на 4 конгрес на нефролози на Македонија со меѓународно учество. Носител е на активност во изготвување и пријавување на 2 научни национални проекта на Конкурсе во МОН (2010 и 2011 г.), превод на дел од книга (Oxford Textbook of Clinical Nephrology), Dialysis. Воведува нов систем за процена на исходот кај пациенти со акутна бубрежна инсуфициенција: СЗП- АБИ. Учествовала во експертски активности- Стручен надзор на центрите за дијализа во Република Македонија, 2007 г. Сите активности од оваа дејност, за изминатиот мандатен период на кандидатката, наведени се во Образецот кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање.

Претходно рецензирани трудови во Билтени на Универзитетот под број: 564/91, 747/99, 790/01, 803/02 и 913/07.

3. В.н.сop. д-р Светлана Станковиќ

3.1. Биографски податоци

В.н.сop. д-р Светлана Станковиќ е родена на 11.5.1958 г. во Велес. Основно училиште и гимназија завршила во Скопје. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во 1976 г. а дипломирала во јануари 1983 г. со просечна оценка 8,78. На Клиниката за хематологија е вработена од 1984 г. Во 1986 г. се запишала на постдипломски студии по предметот хематологија и во редовен термин ги положила сите предвидени испити. Специјализацијата по интерна медицина ја завршила во 1990 г. Во 2001 година добила супспецијализација по хематологија која со успех ја заврши и се здоби со звањето супспецијалист по хематологија. На Клиниката за хематологија работи на клиничкото одделение. Од 1992 г. е раководител на Кабинетот за хемостаза. Од 2006 г. е раководител на Амбулантно-поликлиничкото одделение. Нејзиното богато клиничко искуство е презентирano преку нејзините многубројни авторски трудови кои се реферирани на секциски состаноци, симпозиуми и конгреси во нашата земја и во странство.

3.2. Наставно-образовна дејност

Во практичната настава за студентите по медицина и стоматологија се вклучи во 1987 г. кога е избрана за помлад асистент по предметот интерна медицина. За асистент е избрана во 1991 г. Во 2001 г. е избрана за насловен доцент по предметот интерна медицина, во 2003 г. за научен соработник а во 2007 г. за виш научен соработник. Учествова во вежби и предавања за студенти, специјализанти и постдипломски студии. Била член во комисији за полагање специјалистички испит по предметот интерна медицина. Член е на комисија за подобност на магистерски труд. Во научно-истражувачката работа на Клиниката за хематологија учествува преку изработка на индивидуални и колективни трудови од областа на хематологијата. Коавтор е на книгата „Хематологија“, Тодор Стојчевски и сop. (Скопје, 1995 г.) каде што е автор на 32-рото поглавје “ Антикоагулантна, антиромбоцитна и фибринолитичка терапија”.

Како коавтор учествовала во изработката на сите учебници по интерна медицина публикувани на Медицинскиот факултет во Скопје (во делот на хематологија):

- Интерна медицина (гл.уредник проф. д-р В.Серафимовски), Скопје, 2003 г.;
- Клинички испитувања во интерната медицина, интерна пропедевтика, Скопје 2004 г.
- Интерна медицина - Практикум за вежби, каде што е уредник на 4-то поглавје- „Хематологија“, Скопје, 2004 г.

Коавтор е во превод на научно-популарната книга “Упатства за водење на хемофилија” печатена во 2009 г.

Во декември 2005 г. е објавена нејзината веб-страница www.haematologistonline.com.mk со цел да се оствари онлине контакт со пациентите во врска со проблеми од областа на хематологијата.

Член е на рецензентска комисија за оцена на магистерски труд: “Застапеност на формите, инхибиторите на ф-р VIII и ф-р IX и вирусните маркери (Hb-s-Ag, a-HCV i a-HIV) кај лицата со хемофилија во Р. Македонија”, асс. д-р Дејанова Илијевска Виолета.

3.3. Научноистражувачка дејност

Докторската дисертација на тема „Евалуација и прогноза на мултипли миелом“ со успех ја одбрани во 2000 г.

Била ментор на 3 студентски труда:

- “Одредување на инхибитори на ф-р VIII кај болни со хемофилија”, автор Макаровска Татјана, коавтор Кузеска Клементина, рефериран на XXXIII конгрес на студенти по медицина и стоматологија, Сараево, 1991;
- “Тромботична тромбоцитопенична пурпура-приказ на случај” автор Иванова Магдалена, рефериран на Конгресот за студенти по медицина и млади доктори, Охрид 2009 г.
- “Аквирани инхибитори (автоантитела) на фактор VIII: приказ на случај” В.Станковиќ, М.Иванова, Б.Манев, 22-nd International Medical Sciences Student Congress, 14-16 may, 2010, Istanbul, Turkey.

Раководител е на 4 меѓународни проекти;

- “Мултицентрично, еднострано-слепо испитување за евалуација на сигурноста и ефикасноста, вклучувајќи ја и фармакокинетиката на NNC-0156-0000-0009 кога се користи за терапија и профилакса на крвавечки епизоди кај пациенти со хемофилија Б”, 2011г. (во тек);
- “Отворена, мултицентрична, неконтролирана студија за испитување на ефикасноста и сигурноста на NNC-0156-0000-0009 за време на хируршки интервенции кај пациенти со хемофилија Б”, 20011 (во тек);
- “Студија за набљудување на третманот на мултипли миелом во рутинска клиничка пракса”, 2011 (во тек);

- “Фаза II мултицентрична, двоструко-слепа, рандомизирана, крос-овер студија за евалуација на ефикасноста, безбедноста и фармакокинетиката на Биостате кај пациенти со хемофилија А”, 2009-2010;

Учесник е во повеќе меѓународни проекти:

- “Twinning Project: Bonn/ Skopje (hemophilia)” (проект за соработка меѓу Хемофилија центарот од Бон и центрите за хемофилија од Скопје), 2009 г.
- “Ефектот од употребата на Флудара кај нетретирани пациенти со B-CLL”, 2008-2009г; мултицентрична интернационална студија (рефер.бр.37003)
- “Capacity Building Of Hemophilia Health Care in Macedonia” (главен истражувач е од Клиниката за хематологија), 2006-2007г.
- “NHL-13” студија “R maintaine post R chemotherapy” (терапија на одржување со Mabthera кај пациенти со агресивен NHL), 2006-2008г.;
- “Индукциона монотерапија со Mabthera кај пациенти со фоликуларен лимфом”, SAAK студијата (рег.бр.3503), 2006-2007г.;
- “Velcade-renal failure, cardiopulmonary failure”; Product Safety- Millenium Pharmaceuticals SAE Term (Local Reference number: VEL-21253-AE MFR-No: 2005-02249), 2006г.

Автор е на многубројни трудови реферирани на домашни и интернационални конгреси и симпозиуми како усна или постер- презентација објавени во зборници на трудови со меѓународен уредувачки одбор (прилог - Листа на публикации).

Одржани предавања на меѓународен симпозиум:

- “Current status in the menagement of adult acute leukemia in the Republic of Macedonia” Четврти балкански денови по хематологија (Софија, Бугарија, 18-20 септ. 2009г.);
- “Hemophilia treatment situation today in Macedonia

Regional Hemophilia Symposium for South-East Europe, Timmissoara,
Romanija, May 8-10, 2008.

Одржани предавања на секциски состаноци:

- “Бисфосфонати во терапијата на мултипли миелом” (18.12.2009 г., Струмица);
- “Хемофилија-современи принципи на лекување”(мај 2009 г, Битола);
- “Аквирани хемофилии” (15.6.2007 г. Скопје);
- “Стектата хемофилија со приказ на случај” (22.6.2002 г. Дојран);
- Во ЈЗУ Здравствен дом „Железничар“ има одржано предавање за КМЕ “Современи дијагностички и терапевтски принципи кај мултипли миелом” (јуни, 2007г.).

- Работилница за КМЕ на тема “Стектата хемофилија и инхибитори-значењето на брза дијагноза и навремена терапија”, одржани 5 предавања во Тетово, Охрид, Битола, Куманово и Штип (2010 г.).

Реферирања на Катедрата по Интерна медицина:

- “Прогностички фактори кај мултипли миелом”;
- “Стандардизација на Quick -овото протромбинско време и значење во контролата на оралната антикоагулантна терапија”.

Предавања за специјализанти по интерна медицина:

- “Миеломски дискразии”;
- “Тромбоза и антикоагулантна терапија”.

Присуствувала на повеќе домашни и интернационални семинари и работилници:

- Salzburg-Cornell seminars in Internal medicine/Cardiology, 1996 (Cornell University Medical College); European School of Hematology CME:
- Meeting “Multiple myeloma” (vo Institute Curie i Hopital Sant-Lous, Paris, France) 1998;
- Scientific symposium “Maintaing life: Optimal strategies to improve survival” (Congress Centre, Lisbon, Portugal), april, 2007г.;
- работилница “Myelodysplastic syndromes” Izmir, Turkey, noemvri 2007г.;
- работилница “Orthopedic Surgeries in Hemophilia A Patients” декември 2007г. Скопје.
- стручен состанок на Здружение на Хематолози на РМ (предавач), Скопје, 15 јуни, 2007г.;
- работилница “Hemophilia for South-East Europe” (lector), Temishvar, Romania, 8-10 May 2008;
- работилница “Физиотерапија кај лицата со хемофилија” 6-7.2009г. Скопје,
- стручен состанок “Хемофилија”(предавач), Битола, 28 мај 2009г.;
- стручен состанок “Презентација на резултатите од проектот Градење на капацитети за згрижување на лицата со хемофилија во РМ” (предавач), Скопје, 8 мај 2009г.;
- работилница “Брза и ефикасна контрола на крвавења кај лица со вродена и стекната хемофилија и инхибитори”, Скопје, 2010г.;
- симпозиум “Inhibitors-how to manage the most serious complication in haemophilia”, 3-4 мај, 2010г., Будимпеста, Унгарија.
- 2-nd SEE Hemophilia Regional Meeting for Opinion Leaders in Hemophilia”, 26-28 мај, 2010 г., Варна, Бугарија,

- работилница “Современа орална антикоагулантна терапија” 12 мај, 2010 г.

Скопје.

- курс “Good Clinical Practice for Investigators” 25 Jun 2010г.
- работилница “Домашна терапија-предуслов за одржување на мускулно-скелетниот систем кај лицата со хемофилија”, јуни, 2011 г;

Член е и единствен претставник од Македонија во здружението IAMAT (International Association for Medical Assistance of Travelers), организација формирана од Светската здравствена организација (WHO), со седиште во Онтарио, Канада.

Член е на Македонското лекарско друштво и на Лекарската комора на Македонија.

Член е на Здружението на хематолози на Македонија каде што била секретар во периодот од 2001-2003 г.

Член е на ЕНА (European Hematology Association).

Член е на Светската федерација за хемофилија (WFH).

Член е на „Board-от“ за хемофилија на Балканското хематолошко здружение и два пати била “chairman” на меѓународен конгрес:

- на сесијата “Update on management of haemophilia” на „Вторите Балкански хематолошки денови” во Солун (15.11.2007 г.), и

- на сесијата “Hemophilias and thrombophilias” на Третите Балкански хематолошки денови во Синаја, Романија (2-5 окт. 2008 г.);

Член е на Групата за мускулно-скелетни неоплазми и слични заболувања формирана на Клиниката за ортопедски болести - Скопје.

Член е на стручна комисија формирана од министерот за здравство (3.9.2010 г. при Министерството за здравство на РМ) за планирање потреби, вид и количина на фактори на коагулација.

Во октомври 2003 г. има остварено едномесечен студиски престој во “Одделот за трансплантација на коскен мозок и периферни стем -клетки” во Hematology Hospital at Charite, Medical faculty of the Humboldt University in Berlin.

3.4. Стручно-апликативна активност:

За одбележување е нејзиното ангажирање во воведување нови методи/техники во клиничката/научноистражувачка работа како:

- воведување на тестови на “screening” хемостаза;
- стандардизација на методата за контрола на оралната антикоагулантна терапија со воведување на INR вредности;

- воведување на метода за детекција на антитела на f-г VIII и IX (тест за дијагностицирање на аквирирана хемофилија);
- воведување на метода за квантитативна морфолошка проценка на препарати од аспирациона коскена биопсија (стернум и crista iliaca).

Основач е на Кабинетот за хемостаза при Клиниката за хематологија чиј раководител беше до 2006 г. од кога е раководител на Одделението за амбулантно-поликлиничка дејност.

Научно-стручни признанија:

- Диплома за придонес и ангажирање во работата на Македонското лекарско друштво (2003г.);
- Плакета за значаен придонес во остварување на целите и задачите на МЛД (2009г.);

Интернационални стручно-научни признанија:

- "The Young Investigator Award at The 4-th Asian-Pacific Congress on thrombosis and Hemostasis", Sept.21-23, 2006 Suzhou, China;

Има лекарски работен стаж 27 години, специјалистички стаж 21 година, стаж на работа со студенти 24 години и стаж како доктор на науки 11 години.

Претходно рецензирани трудови во Билтени на Универзитетот под број: 485/87, 561/91, 658/96, 474/99, 774/01, 803/03, 829/03, 938/08, 960/09 и 975/09.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на извршениот увид во доставената документација, Образецот кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање и во согласност со член 132 од Законот за високото образование и членовите 42-48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на УКИМ во Скопје, Рецензентската комисија цени дека кандидатите во целост ги исполнуваат условите предвидени за избор во научни советници по предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА и му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да изврши избор на кандидатите: в.н.сор д-р Љубинка Лозанче, в.н.сор д-р Лилјана Тозија, в.н.сор д-р Светлана Станковиќ во звањето научен советник.

Рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Ангел Ончевски, ср
2. Проф. д-р Вера Спироска, ср
3. Проф. д-р Бранкица Крстевска, ср
4. Проф. д-р Петранка Мишевска, ср
5. Проф. д-р Татјана Чапареска, ср

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Љубинка Атанас Лозанче

Институција: Медицински факултет- Скопје, ЈЗУ
 Универзитетска клиника за нефрологија

Научна област: интерна медицина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на настава /од втор циклус студии $0.05 * 2(\text{часа}) = 0.1 * 10 \text{ сем} = 1$	1
2	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиторски или изработка на семинарски труд) 1. Клинички вежби/ интерна мед: $15 \text{ часа} * 0.03 * 10 \text{ сем} = 4.5$ 2. Клинички испит: $4 \text{ часа} / \text{неделно} * 15 \text{ недели} = 60$ $ч * 0.03 = 1.8 * 10 = 18$ 3. 12 семестар практични вежби: $5 \text{ дена} * 8 \text{ часа} = 40$ $ч * 0.03 * 10 = 12$	4,5 18 12
3	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика $3 \text{ недели} (15 \text{ р.дена} * 8 \text{ ч}) = 7.2 * 5 \text{ год} = 36$	36
4	Подготовка на нов предмет /вежби -предавања Втор циклус студии: 10 часа Специјализанти: 10 часа - вежби: $0.5 * 10 \text{ сем}$	10 10 5
5	Консултации со студенти	0,36
6	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика $18 \text{ студ} * 0.2 * 10 \text{ сем} = 36$	36
7	Ментор на специјалистичка работа $12 \text{ специјализанти} / \text{ во мандатен период}$	12
8	Ментор и едукатор на здравствена едукација $2 \text{ спец} * (5 \text{ ден} * 8 \text{ ч}) 40 = 6.4$	6,4
Вкупно		144.86

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/ стручно списание 1. Gerasimovska-Kitanovska B, Zafirovska	$2 * 2,4 = 4,8$

	<u>K, Bogdanovska S, Lozance Lj.</u> Sistemski inflamatoren odgovor kaj preeklampsija sleden preku leukocitoza i metabolna adaptacija. MMP, 2010. 64(1):19-22 60% од 4 поени 2. Gerasimovska-Kitanovska <u>B, Zafirovska K, Bogdanovska S, Lozance Lj.</u> Prediktivnost na 24 ~ asovnoto monitorirawe na krvniot pritisok kaj preeklampsijata. Physioacta, 2010, vol 4, no 1, pp 95-103 60% од 4 поени	
2	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/ стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 1. Gerasimovska-Kitanovska <u>B, Zafirovska K, Bogdanovska S, Lozance Lj.</u> Risk factors and outcome of Preeclampsia. <u>Prilozi</u>. 2010 Dec;31(2):17-25 60% од 6 поени 2. Gerasimovska-Kitanovska <u>B, Zafirovska K, Bogdanovska S, Lozance Lj.</u> Hypertension and Proteinuria in early Pregnancy: Preeclampsia, Acute Intermittent Porphyria or Both? International Journal of Nephrology and Urology , 2010, vol 3 no 2, pp 130-131 60% од 6 поени 3. Gerasimovska-Kitanovska <u>B, Zafirovska K, Bogdanovska S, Lozance Lj.</u> Предикција на суперпонирана пееклампсија кај жени со преегзистирачка хипертензија во гравидитет. Acta morphologica, 2009, vol 6 (2): pp 54-56 60% од 6 поени	3*3,6= 10,8
3	Учество на научен/стручен собир со реферат-постер 1. Lozance Lj, Zafirovska K, Bogdanovska S, Gerasimovska-Kitanovska B, Malevska V, Vaskova O: Calcium and magnezium urinary excretion as predictors of pre-eclampsia. Poster prezentacija, Singapur. 2. Lozance Lj. Zafirovska K, Bogdanovska S, Gerasimovska-Kitanovska B, Severova Andreeva G: Renal dysfunction and clustering of cardiovascular risk faktors in predisposed subjects for essential hypertension. Nephrology, Dialysis, Transplantation, Vol 21, Suppl. 4 (July , 2006) 3. Lozance Lj. Zafirovska K, Bogdanovska S, Gerasimovska-Kitanovska B, Severova G B, Malevska: Magnesium urinary ecretion in relation with prostaglandins and parathyroid hormone inpreclampsia. International Journal of Arteficial Organs, Vol 30, No 9 (August , 2007).	5*0,5= 2,5

	4. Lj. Lozance, K. Zafirovska, S. Bogdanovska, B. Gerasimovska-Kitanovska, G. Severova- Andreevska; Renal Involment in Myeloma Patients; XXXV ESAO Congress (Geneva- Septemvri 3-6, 2008)- Journal of Artificial Organs; Volume 31/ No 7; 2008 July. 5. Lj. Lozance, K. Zafirovska, S. Bogdanovska, B. Gerasimovska- Kitanovska, G. Severova; Renal Disfunction Associated with Hypertension in Predisposed Subjects; XXXVI ESAO Congress (Compiagne- France, September 2-5, 2009)- Journal of Artificial Organs; Volume 32/No 7; 2009 July	
4	Апстракт објавен во зборник на конференција¹² -меѓународна 1. S. Bogdanovska, K. Zafirovska, S. Dzikova, Lj. Lozanche, B. Gerasimovska-Kitanovska, G. Severova Andreevska, A. Asani: Renal resistive index: is it predictor of renal vascular and target organ damage in essential hypertension? Bantao Journal 3(2): p139-142, 2005. 2. S. Bogdanovska, K. Zafirovska, S. Dzikova, Lj. Lozanche, B. Gerasimovska-Kitanovska, G. Severova Andreevska, A. Asani: Renal resistive index: is it predictor of renal vascular and target organ damage in essential hypertension? Usmena prezentacija. Bantao Journal 3(2): p139-142, 2005. 3. K. Zafirovska KG, Bogdanovska SV, Lozance LjA, Kitanovska BG, Andreevska GS: Relation of age and body size with the pulse pressure and nocturnal fall of blood pressure in elderly women. Usmena prezentacija. BANTAO Journal 3(1); p 22; 2005. 4. Zafirovska K, Bogdanovska S, Lozance Lj, Kitanovska B, Severova-Andreevska G: Changes of circadian blood pressure rhytm in relation to changes in the global renal function. Poster prezentacija. Abstract book, Bantao Journal 3(1): p38, 2005. 5. Severova-Andreevska G, Lozance Lj, Gerasimovska-Kitanovska B, Asani A, Petrusevska G, Dimova B, Bogdanovska S, Zafirovska K: Drug-induced acute tubulointerstitio nephritis; a case report. Poster rezentacija, Abstract book, BANTAO Journal 3(1): p 52, 2005. 6. Gerasimovska-Kitanovska B, Zafirovska K, Bogdanovska S, Lozance Lj, Severova-Andreevska G: Hypertensive nephroarteriosclerosis in subclinical phase. Poster prezentacija, Abstrac book, BANTAO Journal 3(1): p42, 2005. 7. Biljana Gerasimovska-Kitanovska, Katica Zafirovska, Stevka Bogdanovska, Ljubinka Lozance, Galina Severova-Andreevska: Decreased Nitric Oxide in Women with Essential Hypertension in Prehypertensive Phase. Croat Med J; 46(6): 889-893, 2005 8. Bogdanovska S, Zafirovska K, Lozance Lj Gerasimovska-	18*1= 18

- Kitanovska B, Severova G: Renal vascular and target organ damage in essential hypertension evaluated by renal resistive index. *Nephrology, Dialysis, Transplantation*, Vol 21, Suppl. 4 (July, 2006).
9. Zafirovska K, Bogdanovska S, Lozance Lj Gerasimovska-Kitanovska B, Severova G: Relation of age and body size with pulse pressure and nocturnal fall of blood pressure in elderly women. *Nephrology, Dialysis, Transplantation*, Vol 22, Suppl. 6 (June, 2007).
 10. Lozance Lj. Zafirovska K, Bogdanovska S, Gerasimovska-Kitanovska B, Severova Andreeva G: Renal dysfunction and clustering of cardiovascular risk factors in predisposed subjects for essential hypertension. *Nephrology, Dialysis, Transplantation*, Vol 21, Suppl. 4 (July, 2006)
 11. Lozance Lj. Zafirovska K, Bogdanovska S, Gerasimovska-Kitanovska B, Severova G B, Malevska: Magnesium urinary excretion in relation with prostaglandins and parathyroid hormone in preeclampsia. *International Journal of Artificial Organs*, Vol 30, No 9 (August, 2007).
 12. S. Bogdanovska, K. Zafirovska, Lj. Lozance, B. Gerasimovska – Kitanovska, G. Severova- Andreevska: Essential hypertension and dynamic change of metabolic abnormalities. Book of abstracts BANTAO 8th Congress sept, 2007
 13. Biljana Gerasimovska Kitanovska, Katica Zafirovska, Stevka Bogdanovska, Qubinka Lozance, Vesela Maleska Ivanovska, Galina Severova Andreevska: Novi sprovedenja za korisnost na urikemijata kako marker za definiranje za preeklampsijata. *Physioacta*, vol. 1, no 1, 2007
 14. Biljana Gerasimovska Kitanovska, Katica Zafirovska, Sowa Xikova, Stevka Bogdanovska, Qubinka Lozance, Galina Severova Andreevska: Indeks na renalna rezistencija na doppler dupleks ehosonografija kaj pacienti so esencijalna hipertenzija. *Acta morphologica*, vol. 4 (1) 2007
 15. B. Gerasimovska- Kitanovska; K. Zafirovska, S. Bogdanovska, Lj. Lozance, G. Severova- Andreevska. Determinants of Uncontrolled Hypertension in the Population of Republic of Macedonia; XXXV ESAO Congress(Geneva- Septemvri 3-6, 2008)- *Journal of Artificial Organs*; Volume 31/ No 7; 2008 July.
 16. Lj. Lozance, K. Zafirovska, S. Bogdanovska, B. Gerasimovska-Kitanovska, G. Severova- Andreevska; Renal Involvement in Myeloma Patients; XXXV ESAO Congress (Geneva- Septemvri 3-6, 2008)- *Journal of Artificial Organs*; Volume 31/ No 7; 2008 July.
 17. Biljana Gerasimovska- Kitanovska; Katica Zafirovska, Stevka Bogdanovska, Ljubinka Lozance, Galina

	Severova- Andreevska. Risk Factors of Uncontrolled Hypertension in the Republic of Macedonia; World Congress of Nephrology (Milan , May 22-26, 2009). 18. Lj. Lozance, K. Zafirovska, S. Bogdanovska, B. Gerasimovska- Kitanovska, G. Severova; Renal Disfunction Associated with Hypertension in Predisposed Subjects; XXXVI ESAO Congress (Compiègne- France, September 2-5, 2009)- Journal of Artificial Organs; Volume 32/No 7; 2009 July.	
	Вкупно	36.1

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Воведување нова лабораториска/клиничка или јавно-здравствена метода во областа на медицинските науки и здравството - првпат во државата воведена метода воведување метода за 24- часовно мониторирање на крвен притисок	1*4= 4
2	Раководител на лабораторија - Раководител на отсек за артериска хипертензија и 24 часовно мониторирање на хипертензија - Амбуланта за хипертензија во гравидитет	2*1= 2
3	Клиничка или научно-апликативна студија во областа на медицинските науки и здравството - учесник Ризик-фактори за хипертензија (финансирано од МОН) Предиктори на хипертензија во гравидитет (финансирано од МОН)	2*1= 2
Дејности од поширок интерес		
	Вкупно	8

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	144.86

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	36.1
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	8
Вкупно	188.96

Членови на комисијата:

1. Проф. Д-р Ангел Ончевски,
претседател, ср
2. Проф Д-р Вера Спироска
член, ср
3. Проф Д-р Петранка Мишевска
член, ср
4. Проф Д-р Бранкица Крстевска
член, ср
5. Проф. Д-р Татјана Чапароска
член, ср

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Лилјана Драган Тозија

Институција: Медицински факултет- Скопје, ЈЗУ
 Универзитетска клиника за нефрологија

Научна област: интерна медицина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на настава - од втор циклус студии $0.05 \cdot 2(\text{часа}) = 0.1 \cdot 10 \text{ сем} = 1$	1
2	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиторски или изработка на семинарски труд) 1. Клинички вежби/ интерна мед: $15 \text{ часа} \cdot 0.03 \cdot 10 \text{ сем} = 4.5$ 2. Клинички испит: $4 \text{ часа} / \text{неделно} \cdot 15 \text{ недели} = 60$ $4 \cdot 0.03 = 1.8 \cdot 10 = 18$ 3. 12 семестар практични вежби: $5 \text{ дена} \cdot 8 \text{ часа} = 40$ $40 \cdot 0.03 \cdot 10 = 12$	4.5 18 12
3	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика $3 \text{ недели} (15 \text{ р. дена} \cdot 8 \text{ ч}) = 7.2 \cdot 5 \text{ год} = 36$	36
4	Подготовка на нов предмет /вежби - предавања	

	Втор циклус студии: 10 часа Специјализанти: 10 часа - вежби: $0.5 \cdot 10$ сем	10 10 5
5	Консултации со студенти $18 \cdot 10$ сем $\cdot 0.002 = 0.36$	0,36
6	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика 18 студ $\cdot 0.2 \cdot 10$ сем	36
7	Ментор на специјалистичка работа Ментор на 12 специјализанти/ во мандатен период	12
8	Ментор и едукатор на здравствена едукација Спец. семејна медицина: 2 спец $\cdot (5$ ден $\cdot 8$ ч $) 40 = 6.4$	6,4
9	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа Сокица Геговска: Принципи на дијализно лекување-перитонеална дијализа- дипломска работа	0,1
	Вкупно	151,36

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Ментор на докторска дисертација Акредитиран ментор на докторски студии со 1 кандидат	$1 \cdot 3 = 3$
2	Монографија Лилјана Тозија: „Акутно бубрежно оштетување-Фактори на ризик, системи за процена, консензус дефиниција и класификациски системи“, „Табернакул“, 2011.	$1 \cdot 8 = 8$
3	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание Тозија Л, Чапароска Д, Петронијевиќ З, Селим Ѓ, Николов: Нефролошки аспекти на акутното труење- модалитети на екстракорпорална терапија , <i>Мак. мед. преглед</i> 2011; 65(1); 1-7 60% од 4 поени	$1 \cdot 2,4 = 2,4$
4	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 1. Oncevski A, Dzekova P, Gerasimovska V, Dejanov P and Tozija L: <i>Multiple Myeloma, Renal Involvement and Sepsis - Case Report, BANTAO Journal</i> 2009; 7 (1): 55-57 60% од 6 поени 2. Gjulsen Selim, Olivera Stojceva-Taneva, Liljana Tozija, Saso Gelev, Gordana Adamova, Biljana Gerasimovska-Kitanovska, Aleksandar Sikole. <i>Pregnancy in End-stage Renal Disease Patients on Long-term Hemodialysis: Two Case Reports.</i>	$3 \cdot 3,6 = 10,8$

	<i>BANTAO Journal</i>, Vol 8 (2), 85-87, 2010. 60% од 6 поени 3. Stojceva- Taneva O, Selim GJ, Tozija L, Polenakovic M: <i>Early mortality rate in end-stage renal disease patients initiating hemodialysis</i>, Prilozi, Odd. biol. med. nauki, MANU, XXVII, 2, p 29- 35, 2006 60% од 6 поени	
5	Секциско предавање на научен/стручен собир Актуелна класификација на акутното бубрежно оштетување- Светски ден на бубрегот- 7.3.2011, Штип.	1*1- 1
6	Секциски предавања на научен стручен собир со меѓународно учество: 1. Научен симпозиум: Контролирај го дијабетот- заштити ги бубрезите, Лилјана Тозија: Влијание на хемодијализниот третман врз исходот на синдромот на акутна бубрежна инсуфициенција, МАНУ, 11 март 2008. 2. IV Macedonian-Croatian Nephrology Meetings Dojran, R. Macedonia, 22-24 October 2010. Liljana Tozija: Intermittent haemodialysis and outcome in acute kidney injury	2* 2 = 4
7	Апстракти објавени во зборник на конференција -меѓународна 1. Tozija L, Z. Antova, I. Nikolov, G. Selim, K.Cakalaroski. <i>Diabetic uremic patient with acute movement disorders - Case Report</i> . XVII Danube Symposium of Nephrology (Apstract book, S 26), Sofia, Bulgaria, 2004. 2. O. Stojceva- Taneva, L.Tozija, Gj. Selim, R. Grozdanovski, K. Zafirovska. <i>Factors affecting mortality in end-stage renal failure patients initiating hemodialysis</i> . XXXIX Congres of ERA-EDTA, (Abstracts book, 230), Berlin, Germany, 2003 3. Tozija L, Stojceva- Taneva O, Antova Z, Cakalaroski K: <i>Age as a one of the six risk factors in the new predictive score for outcome in patients with acute renal failure</i> , XXXIX Congres of ERA-EDTA, (Abstracts book, 230), Berlin, Germany, 2003 4. Gjulsen Selim, Olivera Stojceva-Taneva, Liljana Tozija, Saso Gelev, Nikola Stojcev, Pavlina Dzekova, Lada Trajcevska, Galina Severova, Svetlana Pavleska, Aleksandar Sikole. <i>Predictors of cardiovascular mortality in hemodialysis patient: 5 year follow-up analysis</i> . XLVIII ERA-EDTA Congress, Prague, 23-26 june, 2011. 5. Gjulsen Selim, Olivera Stojceva-Taneva, Liljana Tozija, Saso Gelev, Nikola Stojcev, Pavlina Dzekova, Lada Trajcevska, Galina Severova, Svetlana Pavleska, Aleksandar Sikole. <i>Influence of</i>	22*1= 22

- nephrology referral on the relationship between timing of dialysis initiation and survival in haemodialysis patients. XLVIII ERA-EDTA Congress, Prague, 23-26 June, 2011*
6. Gjulsen Selim, Olivera Stojceva - Taneva, Liljana Tozija, Nikola Stojcev, Saso Gelev, Pavlina Dzekova, Lada Trajcevska, Svetlana Pavleska, Mihail Popov, Aleksandar Sikole: *Nephrology referral but not glomerular filtration rate predicts survival in hemodialysis patients: a 5 years prospective observational study. 10th BANTAO Congress of the Balkan Cities Association of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs. October 13-15, PP 125, 2011, Chalkidiki, Greece.*
 7. Nikolov, M. Polenakovic, G. Petrovski, S. Pavleska, P. Dzekova, G. Selim, L. Tozija, A. Sikole, R. Grozdanovski. *Cardiovascular diseases in diabetics on maintenance hemodialysis. XVII Danube Symposium of Nephrology (Abstract book, S 27), Sofia, Bulgaria, 2004*
 8. Nikolov I, Z Petronijevic, G, Selim, K. Cakalaroski, L. Tozija: *Plasma exchange in anca associated vasculitis with severe renal involvement. XXXVIII Congress of the European Society for Artificial Organs (ESAO 2011) and IV Biennial Congress of the International Federation on Artificial Organs (IFAO 2011), Porto, Portugal, Int J Artif Organs, 2011*
 9. L. Tozija, I. G. Nikolov, S. Gjulsen, Dz. Petronijevic: *Use of rifle classification in patients with community acquired acute kidney injury (ca-aki). XXXVIII Congress of the European Society for Artificial Organs (ESAO 2011) and IV Biennial Congress of the International Federation on Artificial Organs (IFAO 2011), Porto, Portugal, Int J Artif Organs, 2011*
 10. I.G. Nikolov, Z. Petronijevic, K. Cakalaroski, S. Kostadinova – Kunovska, G. Petrusevska, L. Tozija: *Renal affection in patient with late diagnosed sjögren syndrome, XXXVIII Congress of the European Society for Artificial Organs (ESAO 2011) and IV Biennial Congress of the International Federation on Artificial Organs (IFAO 2011), Porto, Portugal, Int J Artif Organs, 2011*
 11. L. Tozija, Z. Petronijevic, I. Nikolov. A. Asani, K. Cakalaroski: *Effect of plasmapheresis on clinical improvement in systemic diseases associated with renal failure, Int J Artif Organs, 33 (7) ; 483, 2010*
 12. Asani A, L. Tozija, Z. Petronijevic, I. Nikolov, A. Sikole: *Hantavirus pulmonary syndrome with acute renal failure, Int J Artif Organs, 33 (7) ; 483,*

- 2010
13. Z. Petronijevic, L. Tozija, A. Asani, I. Nikolov, A. Sikole, A. Chibisev: *Combined extracorporeal methods in mushroom poisoning treatment*, Int J Artif Organs, 33 (7) ; 453, 2010
14. I. Nikolov, L. Tozija, D. Petronijevic, D. Antova, A. Asani, P. Dzekova et al: case report: *Vasculitis induced acute kidney injury (AKI) associated with acute pancreatitis complicated by pancreatic pseudocyst*, Int J Artif Organs, 33 (7) ; 459, 2010
15. L. Tozija, Z. Antova, K. Cakalaroski, M. Polenakovic, G. Spasovski: *Evaluation of Haemodialysis treatment on the outcome in patients with acute renal failure*, Abstracts of the XXXIII ESAO Congress, The International Journal of Artificial Organs/vol 29/no.5/ p 532 , 2006
16. Z. Antova, L. Tozija, K. Cakalaroski: *Kinetics of plasma potassium during and after haemodialysis in patients with chronic renal disease*, XXXIV Annual ESAO Congress, Krems, Austria. The International Journal of Artificial Organs/vol 30/no 8, 2007
17. Z. Antova, L. Tozija, K. Cakalaroski, A. Sikole: *Plasma potassium during haemodialysis and potassium rebound after dialysis in patients with chronic renal failure*, NDT plus, Vol 1, Supp 2, Stockholm, Sweden, June 2008 ii 56
18. Tozija L, Antova Z, Pusevski V, Cakalaroski K, Sikole A: *Haemodialysis treatment and outcome in patients with acute renal failure*, NDT plus, Vol 1, Supp 2, Stockholm, Sweden, June 2008 MPO 70
19. Tozija L, Petronijevic Z, Cakalaroski K, Pusevski V, Asani A, Sikole A: *Risk factors important for the outcome in patients with acute renal failure- a six months survey*, World Congress of Nephrology, book of Abstract, Milan, may 2009
20. L. Tozija, I. Nikolov, S. Gjulsen, Dz. Petronijevic: *Clinical outcome in patients with community acquired acute kidney injury (ca-aki) – use of rifle classification*, BANTAO Journal, Vol 9* Supp 1* PP188, October 2011
21. I. Nikolov, Z. Petrinijevic, G. Selim, K. Cakalaroski, L. Tozija: *Plasma exchange as adjunctiv therapy in anca associated vasculitis with severe renal involvement*, BANTAO Journal, Vol 9* Supp 1*PP 192, October 2011
22. I. Nikolov, Z. Petronijevic, K. Cakalaroski, S. Kostadinova-Kunovska, G. Petrusevska, L. Tozija: *Renal involvement in patient with late diagnosed Sjogren syndrome associated with lymphoproliferative disorder*, BANTAO Journal,

	Vol 9* Supp 1*PP 190, October 2011	
	Вкупно	51,2

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија Стручен надзор во центрите за дијализа во Република Македонија- 1.9.2007	1*1= 1
2	Воведување нова лабораториска/клиничка или јавно-здравствена метода во областа на медицинските науки и здравството - првпат во државата воведена метода Систем за проценка на исход кај пациенти со Акутна бубрежна слабост: СЗП- АБИ Референци: Лилјана Тозија: „Акутна бубрежна инсуфициенција- фактори на ризик и исход“, докторска дисертација, јуни 2000. Лилјана Тозија: „Акутно бубрежно оштетување- фактори на ризик, системи за проценка, консензус дефиниција и класификациски системи“, монографија , „Табернакул“, 2011.	1*4= 4
3	Превод/ дел од книга - дел од книга ОТЦН- 12 глава- Дијализа	1*1= 1
Дејности од поширок интерес		
4	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир -ЕСАО 2010, -4 конгрес на Нефролози на Македонија со меѓународно учество	2*1= 2
5	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект -носител 1. „Акутно бубрежно оштетување- споредба на актуелен систем за проценка на терапија и исход версус РИФЛЕ класификација“- 8.2.2010; 2. „РИФЛЕ класификација и рани биомаркери како предиктори на третманот и исходот кај пациенти со акутно бубрежно оштетување (АБО)“- 8.4.2011	2*1= 2
	Вкупно	10

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	151,36

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	51,2
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	10
Вкупно	212.56

Членови на комисијата

1. Проф. д-р Ангел Ончевски,
претседател. ср.
2. Проф д-р Вера Спироска
член, ср.
3. Проф д-р Петранка Мишевска
Член, ср.
4. Проф д-р Бранкица Крстевска
Член, ср.
5. Проф. д-р Татјана Чапароска
член, ср.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Светлана Ѓорѓи Станковиќ

Институција: Медицински факултет, „Универзитет Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Научна област: интерна медицина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa:	Поени
1.	Одржување на настава - од втор циклус студии - од трет циклус студии	$7 \cdot 6(42) \cdot 0.05 = 2,7$ $2 \cdot 6(12) \cdot 0.06 = 0,72$
2.	Настава во школи и работилници -учесник: 1.Работилница „Домашна терапија-предуслов за одржување на мускулно-скелетниот систем кај лицата со хемофилија“, Скопје, 2011г. 2. Работилница “Брза и ефикасна контрола на крвавења кај лица со вродена и стекната хемофилија и инхибитори”, Скопје, 2010г.; 3. Octapharma Academy “Inhibitors” Budapest, 3-4 May, 2010.	$10 \cdot 1 = 10$

	4. Работилница “Современа орална антикоагулантна терапија” 12 мај, 2010г. Скопје 5. Работилница “Физиотерапија кај лицата со хемофилија” 06-07.2009г. Скопје. 6. Workshop “Hemophilia for South-East Europe” (lector), Temishvar, Romania, 8-10 May 2008; 7. “Changing possibilities in hemophilia”, Praga , 27 Sept. 2008. 8. Workshop “Myelodysplastic syndromes” Izmir, Turkey, номври 2007г.; 9. Workshop on “Orthopedic Surgeries in Hemophilia A Patients”, декември 2007г. Скопје. 10. Maintaining life: Optimal strategies to improve survival, Lisbon, Portugal, 20-22 April, 2007.	
3.	Одржување на вежби	$(7*3*30)*0.03=$ 18,9
4.	Консултации со студенти	$(20*23*2)*0.02=$ 1,84
5.	Ментор и едукатор на здравствена едукација	$2*0,08=$ 0,16
6.	Член на комисија за оцена на магистратура: „Застапеност на формите, инхибиторите на Ф-р 8 и ф-р 9 и вирусните маркери кај лица со хемофилија во Р.Македонија,, Асс.д-р Дејанова Илијевска Виолета	$1*0,3=$ 0,3
7.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник (коавтор): 1. Интерна медицина (гл.уредник Проф.д-р В.Серафимовски); 2. Клинички испитувања во Интерната медицина-Интерна пропедевтика;	$2*6,0=$ 12
8.	Позитивно рецензирана збирка задачи или практикум (коавтор) - Интерна медицина-Практикум за вежби;	$1*3,0=$ 3
9.	Научно-популарна книга (коавтор): - Хематологија, Тодор Стојчевски и сор.;	$1*4,0=$ 4
	Вкупно	53,62

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Раководител на меѓународен научен проект: 1. “Мултицентрично,	

	еднострано-слепо испитување за евалуација на сигурноста и ефикасноста, вклучувајќи ја и фармакокинетиката на C-0156-0000-0009 кога се користи за терапија и профилакса на крвавечки епизоди кај пациенти со хемофилија Б“, 2011г. (во тек); 2. „Отворена, мулти-центрична, неконтролирана студија за испитување на ефикасноста и сигурноста на NNC-0156-0000-0009 за време на хируршки интервенции кај пациенти со хемофилија Б“, 2001г. (во тек); 3. „Студија за набљудување на третманот на мултипли миелом во рутинска клиничка пракса“, 2011 (во тек); 4. „Фаза II мултицентрична, двоструко-слепа, рандомизирана, крос-овер студија за евалуација на ефикасноста, безбедноста и фармакокинетиката на Биостате кај пациенти со хемофилија А“, 2009-2010г.;	4*9,0= 36
2.	Учесник во национален научен проект	
3.	Учесник во меѓународен научен проект: 1. „Twinning Project: Bonn/ Skopje (hemophilia)“ (проект за соработка меѓу Хемофилија центарот од Бон и Центрите за хемофилија од Скопје), од 2009г. во тек. 2. „Пост маркетиншка мулти-центрична интернационална не-интервенциска студија за набљудување на употребата на Флудара кај нетретирани пациенти со Б-ЦЛЛ“ 3. „Capacity Building Of Hemophilia Health Care in Macedonia“ 2006-2007г. 4. „NHL-13“ studija „R maintaince post R chemotherapy“ (терапија на одржување со Mabthera кај пациенти со агресивен NHL), 2006-2008г.; 5. „Индукциона монотерапија со Mabthera кај пациенти со фоликуларен лимфом“, SAAK студијата (рег.бр.3503), 2006-2007г.; 6. „Velcade-renal failure, cardiopulmonary failure“; Product Safety- Millenium Pharmaceuticals SAE Term (Local Reference number: VEL-21253-AE MFR-No: 2005-02249),	6*5,0= 30

	2006g.	
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: 1. Хроничната кашлица како дијагностички проблем (Chronic cough as a diagnostic problem) J.Стојковиќ, Т.Чапароска, Д.Докиќ, С.Станковиќ Мак.мед.прег. год.60, 2006, бр.1-2, стр.76-79. 2. Autologous stem-cell transplantaton in patients with multiple myeloma З.Стојаноски, Б.Георгиевски, Л.Чевреска, А.Стојановиќ, С.Станковиќ, А.Стојаноска-Карадзова Прилози, Contributions, 265-279), MANU, XXIX, Скопје, 2008 3. Егзацербациите на квалитетот на живот кај пациенти со хронична опструктивна белодробна болест во тек на терапија за контрола на болеста Ј.Стојковиќ, Г.Стевчевска, С.Станковиќ Македонски мед.преглед год 61, 2007, бр.4-6, стр.133-139 4. Стекнати инхибитори на фактор ВИИИ: приказ на случај и преглед од литература С.Станковиќ, Л.Хаџи-Пецова, М.Павковиќ, О.Каранфилски, Т.Сотирова, Т.Смилевска, Л.Чевреска Мак Мед Преглед 2009; 63930; 57-62. 5. Current status in the management of adult acute leukemia in the Republic of Macedonia О.Каранфилски, С.Станковиќ А.Пивкова, А.Стојановиќ Клинична и трансфузиона хематологија, Том XLV – Бр. 1-1 -2009, стр.33-36. 6.Osteonecrosis of the jaw in patients with multiple myeloma treated with bisphosphanates M.Pavkovic, G.Petrusevska, O.Karanfilski, L.Cevreska, S.Stankovic, A.Stojanovic Prilozi, Contributions, MANU, 49-52, 2010. 7. Анемија со потекло од дигестивен тракт - современ пристап кон дијагноза С.Станковиќ, К.Мартинова, М. Трајковска, Л.Чевреска Македонски мед.преглед, 02-2011;	7*4.0= 28
5.	Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир 1. Основни напатсвија за лекување на хемофилија С.Станковиќ Зборник на апстракти, ИИИ-ти Конгрес на	2*2.0= 4

	трансфузиолозите на Р Македонија, Охрид, 10-14.06.2009г. 2. Операција на колк кај пациент со хемофилија под ниско-дозирана тромбопрофилактика С.Станковиќ, Л.Чевреска, Т.Смилевска, С.Трајкова, Т.Сотирова, А.Лјатифи, Д.Дуковски Зборник на апстракти, III-ти Конгрес на трансфузиолозите на Р Македонија, Охрид, 10-14.06.2009г.	
7.	Пленарно предавање на научен/стручен собир: 1. Бисфосфонати во терапијата на мултипли миелом (18.12.2009г., Струмица); 2. Хемофилија-современи принципи на лекување“(28 мај 2009г, Битола); 3. Презентација на резултатите од проектот градење на капацитети за згрижување на лицата со хемофилија во РМ Скопје, 8 мај 2009г.; 4. Аквирирани хемофилии (15.06.2007г. Скопје);	$4*2.0=$ 8
8.	Секциско предавање на научен/стручен собир: 1. “Современи дијагностички и терапевтски принципи кај мултипли миелом” ЈЗУ Здравствен дом Железничар (јуни, 2007г.). 2. “Тромбоза и антикоагулантна терапија”, Скопје, 2005	$2*1.0=$ 2
9.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: 1. “ Hemophilia Treatment Situation today in Macedonia” Workshop “Hemophilia for South-East Europe” (lector), Temishvar, Romania, 8-10 May 2008; 2. Current status in the management of adult acute leukemia in the Republic of Macedonia, Четврите Балкански Денови по Хематологија, симпозиум, 18-20 Септември, 2009г., Софија, Бугарија	$2*3.0=$ 6
10.	Секциско предавање научен/стручен собир со меѓународно учество	
11.	Учество на научен/стручен собир со реферат - Постер: 1. Bernard-Soulier Syndrom: Report of a Case Found in Macedonia S.Stankovic, N.Siljanovski, M.Ivanovski, I.Panovska, T.Smilevska, E.Cramer Abstract book of The 4-th Asian-Pacific Congress on Thrombosis and Hemostasis (p.205) Suzhou, China, Sept.2006 (A winner of The Young Investigator	$21*0.5=$ 10,5

	Award). 2. Our initial experience with Bortezomib in the treatment of refractory myeloma S.Stankovic, L.Cevreska, A.Stojanovic, T.Smilevska, B.Georgievski, O.Karanfilski Turkish Journal of Hematology (1-st Balkan Hematology days, Lara-Antalya, Turkye, 10-11 Nov., 2006), Vol.23 No:3, Suppl.2:96 (poster BSH004). 3. Bondronat is essential accessory treatment in multiple myeloma with negligible side effects S.Stankovic, L.Cevreska, T.Smilevska, A.Stojanovic, O.Karanfilski, B.Georgievski, A.Ljatifi Turkish Journal of Hematology (1-st Balkan Hematology days, Lara-Antalya, Turkye, 10-11 Nov., 2006), Vol.23 No:3, Suppl.2:96 (poster BSH005). 4. A case report of a patient with TTP in coma-Is plasma exchange essential for restoration? S.Stankovic, O.Karanfilski, T.Smilevska, A.Stojanovic, B.Georgievski, A.Pivkova, L.Cevreska Turkish Journal of Hematology (1-st Balkan Hematology days, Lara-Antalya, Turkye, 10-11 Nov., 2006), Vol.23 No:3, Suppl.2:97 (poster BSH 006). 5. Treatment approach overpowers IPI signnificance in Hodgkin `s disease S.Trpkovska Terzieva, A.Stojanovic, Z.Stojanovski, S.Trajkova, T.Sotirova, S.Genadieva, A.Latifi, S.Stankovic, O.Karanfilski Abstract book of the 12-th Congress of EHA, Vienna, Austria, 2007, Abstrakt vo Hematologica, The Hematology Journal (Official Organ of the European Hematology Association), June 2007, vol.92, supplement no.1:63 (poster). 6. Severe acute renal failure as a result of TLS after Bortezomib therapy in a case of therapy-resistant multiple myeloma, S.Stankovic, Abstract book of the 12-th Congress of EHA, Vienna, Austria, 2007,	
--	---	--

7. Intensive plasma exchange wakes up patient with TTP in coma

S.Stankovic, L.Cevreska, O.Karanfilski

Abstract book of The XXIst Congress of the International Society on

Thrombosis and Haemostasis, Geneva 2007, July 6-12 (poster P-T-311)

8. A very rare congenital bleeding disorder-BSS

S.Stankovic, M.Ivanovski, A.Stojanovic, Abstract book of The XXIst Congress of the

International Society on Thrombosis and Haemostasis, Geneva 2007, July 6-12 (poster P-T-226).

9. A case report of acute renal failure after Bortezomib therapy in resistant multiple myeloma

S.Stankovic, T.Smilevska, T.Sotirova, A.Stojanovic,

S.Trajkova, O.Karanfilski, P-0041 October 16-18, 2008, New York, page 3-4.

10. Hip surgery in a hemophilic patient (poster)

S.Stankovic, A.Stojanovic, T.Smilevska, Z.Stojanovski,

T.Sotirova, S.Trajkova, M.Lozañce, A.Ljatić, D.Dukovski, L.Cevreska

Abstract book of The 15th International Meeting Danubian League against Thrombosis and Haemorrhagic Disorders, Belgrade, Serbia May 14-16, 2009.

11. Development of the disease and fatal outcome in a patient with Bernard- Soulier Syndrome (poster)

S.Stankovic, T.Smilevska, T.Sotirovska, S.Trajkova, L.Hadži-Pecova, A.Ljatić, D.Dukovski

Abstract book of The 15th International Meeting Danubian League against Thrombosis and Haemorrhagic Disorders, Belgrade, Serbia May 14-16, 2009.

12. Is there an improvement in the hemophilia care in Macedonia (poster)

S.Stankovic, T.Smilevska, T.Sotirova, S.Trajkova, A.Ljatić

Abstract book of The 15th International Meeting Danubian League against

Thrombosis and Haemorrhagic Disorders, Belgrade, Serbia May 14-16, 2009.

13. Survival probabilities in patients with multiple myeloma treated at the clinic of hematology in Skopje

S.Stankovic

Abstract book of the 14-th Congress of the European Hematology Association,

Berlin, Germany, June 4-7, 2009.

14. Advanced Hodgkin's disease: prognostic features in the extremes

O.Karanfilski, A.Stojanovic, T.Sotirova, S.Trajkova, S.Trpkova-Terzieva, S.Stankovic, A.Ljatifi, D.Dukovski
Abstract book of the 14-th Congress of the European Hematology Association,
Berlin, Germany, June 4-7, 2009.

15. Hypermutation of the bcl-6 gene in primary mediastinal lymphoma and other types of diffuse large B cell lymphoma

S.Trajkova, A.Stojanovic, I.Panovska-Stavridis, G.Petrusevska, O.Karanfilski, A.Pivkova, B.Georgievski, S.Stankovic
Abstract book of the 14-th Congress of the European Hematology Association,
Berlin, Germany, June 4-7, 2009.

16. Case report of a patient with TTP in coma with a favourable outcome

M.Ivanova, V.Stankovic, E.Veljanovska, S.Stankovic (mentor)
Abstract book of 32-nd International Medical Scientific Congress, 14-17 May, 2009, Ohrid, Macedonia.

17. Osteonecrosis of the jaw in patients with multiple myeloma treated with Bisphosphonates (poster)

M.Pavkovic, G.Petrusevska, T.Sotirova, S.Trpkovska, O.Karanfilski, L.Cevreska, S.Stankovic, A.Stojanovic
Abstract book of 15-th Congress of the EHA, June 10-13, 2010, Barcelona, Spain.

18. Successful immunosuppressive treatment in a patient with acquired hemophilia A- Report of a case (poster)

S.Stankovic, O.Karanfilski, T.Smilevska, M.Pavkovic, L.Hadzi-Pecova, S.Trajkova, L.Cevreska
Hemophilia 2010 World Congress, Buenos Aires, Argentina.

19. Acquired Inhibitors (Autoantibodies) to Factor VIII: A Case Report

V.Stankovic, M.Ivanova, B.Manev, S.Stankovic (mentor)
Abstract Book of the 22-nd International Medical Sciences Student Congress,
14-16 may, 2010, Istanbul, Turkey.

20. Biostate swift program

A.Skotnicki, T.J.Lissichov, E.Buevich, T.Chernova, A.Dmoszynska, L.Gercheva, S.Goranov, A.Hellmann, J.Kloczko, A.Klikowska, K.Klukowski, V.Mamonov, S.Stankovic, K.Zawilska, D.Maher, C.Joch

	4-th Annual Congress of European Association for Haemophilia and Allied Disorders, 204 Feb, 2011, Geneva, Switzerland. 21. Idiopathic pulmonary hemosiderosis; a retrospective study from a pediatric hematology-oncology center K.Martinova, S.Stankovic, O.Muratovska, S.Glamocanin Abstract book of 16-th Congress of EHA, London, United Kingdom, June 9-12, 2011.	
12.	Апстракт објавен во зборник на конференција - Меѓународна: 1. Our initial experience with Bortezomib in the treatment of refractory myeloma S.Stankovic, L.Cevreska, A.Stojanovic, T.Smilevska, B.Georgievski, O.Karanfilski Turkish Journal of Hematology (1-st Balkan Hematology days, Lara-Antalya Turkye, 10-11 Nov., 2006), Vol.23 No:3, Suppl.2:96 (poster BSH004). 2. Bondronat is essential accessory treatment in multiple myeloma with negligible side effects S.Stankovic, L.Cevreska, T.Smilevska, A.Stojanovic, O.Karanfilski, B.Georgievski, A.Ljatif Turkish Journal of Hematology (1-st Balkan Hematology days, Lara-Antalya, 10-11 Nov., 2006), Vol.23 No:3, Suppl.2:96, 3. A case report of a patient with TTP in coma-Is plasma exchange essential for restoration? S.Stankovic, O.Karanfilski, T.Smilevska, A.Stojanovic, B.Georgievski, A.Pivkova, L.Cevreska Turkish Journal of Hematology (1-st Balkan Hematology days, Lara-Antalya, Turkye, 10-11 Nov., 2006), Vol.23 No:3, Suppl.2:97. 4. Treatment approach overpowers IPI significance in Hodgkin`s disease, S.Trpkovska Terzieva, A.Stojanovic, Z.Stojanovski, S.Trajkova, T.Sotirova, S.Genadieva, A.Latifi, S.Stankovic, O.Karanfilski Abstract book of the 12-th Congress of EHA, Vienna, Austria, 2007, 5. Severe acute renal failure as a result of TLS after Bortezomib therapy in a case of therapy-resistant multiple myeloma, S.Stankovic Abstract book of the 12-th Congress of EHA, Vienna, Austria, 2007, 6. Intensive plasma exchange wakes up patient with TTP in coma, S.Stankovic, L.Cevreska, O.Karanfilski, Abstract book	20*1,0= 20

of The XXIst Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis, Geneva 2007, July 6–12.

7. A very rare congenital bleeding disorder–BSS,
S.Stankovic, M.Ivanovski, A.Stojanovic

Abstract book of The XXIst Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis, Geneva 2007, July 6–12.

8. A case report of acute renal failure after Bortezomib therapy in resistant multiple myeloma

S.Stankovic, T.Smilevska, T.Sotirova, A.Stojanovic,
S.Trajkova, O.Karanfilski
P-0041 October 16-18, 2008, New York, page 3-4.

9. Hip surgery in a hemophilic patient (poster)

S.Stankovic, A.Stojanovic, T.Smilevska, Z.Stojanovski,
T.Sotirova, M.Lozonec, A.Ljatić, D.Dukovski, L.Cevreska
Abstract book of The 15th International Meeting Danubian League against Thrombosis and Haemorrhagic Disorders, Belgrade, Serbia May 14-16, 2009.

10. Development of the disease and fatal outcome in a patient with Bernard-Soulier Syndrome

S.Stankovic, T.Smilevska, T.Sotirovska, S.Trajkova,
L.Hadzi-Pecova,
Abstract book of The 15th International Meeting Danubian League against Thrombosis and Haemorrhagic Disorders, Belgrade, Serbia May 14-16, 2009.

11. Is there an improvement in the hemophilia care in Macedonia

S.Stankovic, T.Smilevska, T.Sotirova, S.Trajkova, A.Ljatić
Abstract book of The 15th International Meeting Danubian League against Thrombosis and Haemorrhagic Disorders, Belgrade, Serbia May 14-16, 2009

12. Hip Surgery in a Hemophilic Patient Under Low-Dose Thromboprophylaxis

S.Stankovic, T.Smilevska, A.Stojanovic, T.Sotirova,
S.Trajkova,
11th Musculoskeletal Congress of the World Federation of Hemophilia in Cartagena, Colombia, April 26-29, 2009.

13. Survival probabilities in patients with multiple myeloma treated at the Clinic of hematology in Skopje

S.Stankovic
Abstract book of the 14-th Congress of the European Hematology Association,

Berlin, Germany, June 4-7, 2009.

14. Advanced Hodgkin's disease: prognostic features in the extremes

O.Karanfilski, A.Stojanovic, T.Sotirova, S.Trajkova, S.Trpkova-Terzieva, S.Stankovic, A.Ljatifi, D.Dukovski, Abstract book of the 14-th Congress of the European Hematology Association, Berlin, Germany, June 4-7, 2009.

15. Hypermutation of the bcl-6 gene in primary mediastinal lymphoma and other types of diffuse large B cell lymphoma

Berlin, Germany, June 4-7, 2009.

16. Osteonecrosis of the jaw in patients with multiple myeloma treated with Bisphosphonates

M.Pavkovic, G.Petrusevska, T.Sotirova, S.Trpkovska, O.Karanfilski, L.Cevreska, S.Stankovic, A.Stojanovic Abstract book of 15-th Congress of the EHA, June 10-13, 2010, Barcelona, Spain.

17. Successful immunosuppressive treatment in a patient with acquired hemophilia A- Report of a case

S.Stankovic, O.Karanfilski, T.Smilevska, M.Pavkovic, L.Hadzi-Pecova S.Trajkova, L.Cevreska Hemophilia 2010 World Congress, Buenos Aires, Argentina.

18. Acquired Inhibitors (Autoantibodies) to Factor VIII: A Case Report

V.Stankovic, M.Ivanova, B.Manev, S.Stankovic (mentor) Abstract Book of the 22-nd International Medical Sciences Student Congress, 14-16 may, 2010, Istanbul, Turkey.

19. Biostate swift program

A.Skotnicki, T.J.Lissichov, E.Buevich, T.Chernova, A.Dmoszynska, L.Gerchev S.Goranov, A.Hellmann, J.Kloczko A.Klikowska, V.Mamonov S.Stankovic, K.Zawilska, D.Maher, C.Joch, 4-th Annual Congress of European Association for Haemophilia and Allied Disorders, 204 Feb, 2011, Geneva, Switzerland.

20. Idiopathic pulmonary hemosiderosis; a retrospective study from a pediatric hematology-oncology center

K.Martinova, S.Stankovic, O.Muratovska, S.Glamocanin Abstract book of 16-th Congress of EHA, London, United Kingdom, June 9-12, 2011.

	• Национална: 1. Основни напатсвија за лекување на хемофилија С.Станковиќ Зборник на апстракти, III-ти Конгрес на трансфузиолозите на Р Македонија, Охрид, 10-14.06.2009г. 2. Операција на колк кај пациент со хемофилија под ниско-дозирана тромбопрофилактика С.Станковиќ, Л.Чевреска, Т.Смилевска, С.Трајкова, Т.Сотирова, А.Лјатифи, Д.Дуковски Зборник на апстракти, III-ти Конгрес на трансфузиолозите на Р Македонија, Охрид, 10-14.06.2009г.	$2 \times 0.5 = 1$
	Вкупно	173,0

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија.... 1. Предмет вештачење Интернистичко-хематолошко мислење за намалена животна активност кај лицето Боро Димков од Свети Н Николе кој настан во сообраќајна незгода опишана во П.бр.735/07 и КЖ бр.205/2 Апелационен суд-Штип. 2. Враќање на предмет Пс.бр.81/03 (вештачење по тужбата на тужителот ПЗО „Медикотехна Александар“, Струмица, против тужениот Фонд на здравствено осигурување Скопје Подрачна служба Струмица, за долг, вредност на спорот 1.008.030,50); ден.	$2 \times 1,0 = 2$
2.	Воведување нова лабораториска/клиничка метода (прв пат во институцијата): - тестови на “спреенинг” хемостаза - стандардизација на методата за контрола на ОАКТ со воведување на ИНР вредности - воведување на метода за детекција на антитела на ф-р VIII и IX	$3 \times 1,0 = 3$
3.	Превод - дел од книга „Упатства за водење на хемофилија“, 2009.	$1 \times 1,0 = 1$
4.	Раководител на лабораторија “Раководител на кабинетот за хемостаза“	$1 \times 1,0 = 1$
5.	Завршена специјализација од областа на мед. науки и здравство - специјалист по Интерна медицина од 1990г.	$1 \times 2,0 = 2$

6.	Завршена супспецијализација од областа на мед. науки и здравство - супспецијалист по Хематологија од 2004г.	1
7.	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: - На сесијата "Update on management of haemophilia" на "Вторите Балкански хематолошки денови" во Солун (15.11.2007г.), - На сесијата "Hemophilias and thrombophilias на Третите Балкански хематолошки денови во Синаја, Романија (2-5 окт.2008г.);	$2*1=$ 2
8.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	
9.	Државна награда за научни постигнувања	
10.	Награда за научни постигнувања од струкова организација: - Диплома - Плакета	$2*3.0=$ 6
11.	Студиски престој во странство - до 3 месеци	$1*0.5=$ 0,5
12.	Член на универзитетска комисија „Група за мускулно-скелетни неоплазми и слични заболувања“ (член)	$1*1.0=$ 1
13.	Подготовка на национални документи (Член на комисија формирана од Министерот за здравство се решение бр. 09-57/1 за планирање на потреби за вид и количини на ф-ри на коагулација. . .)	$1*2.0=$ 2
14.	Учество во изработка на национална програма од одредена област: 1. Акутни леукемии кај возрасните ЕБМ упатства 2. Мултипли миелом (ММ) ЕБМ упатства	$2*3.0=$ 6
Вкупно		27,50

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	53,62
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	173,00
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	27,50
Вкупно	254,12

Членови на комисијата

1. Проф. д-р Ангел Ончевски,
претседател, ср.
2. Проф д-р Вера Спироска
член, ср.
3. Проф д-р Петранка Мишевска
член, ср.
4. Проф д-р Бранкица Крстевска
член, ср.
5. Проф. д-р Татјана Чапароска
член, ср.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ
ЗВАЊА ОД НАУЧНАТА ОБЛАСТ АНАТОМИЈА НА ЖИВОТНИТЕ НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на седницата одржана на 5.12.2011 година, донесе одлука бр. 0201-4367/4, со која е формирана Рецензентска комисија во состав:

1. д-р Влатко Илиески, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје,
2. д-р Грегор Фазаринц, редовен професор на Ветеринарниот факултет во Љубљана, на Универзитетот во Љубљана,
3. д-р Владимир Петков, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје,

со задача да изврши рецензија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања од научната област анатомија на животните на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Откако ја прегледа доставената документација, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања од научната област анатомија на животните, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ на 24.11.2011 година, се пријави единствено д-р Лазо Пендовски, вработен како асистент на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје. Пријавениот кандидат ги има приложено потребните документи со кои ги исполнува сите услови предвидени со Законот за високото образование и објавениот конкурс.

1. Биографски податоци за кандидатот

Д-р Лазо Пендовски е роден на 10.11.1975 година во Скопје, Р.Македонија. Основното образование и средното ветеринарно училиште ги завршил во Скопје. На Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје се запишал во учебната 1994/95 година, а дипломирал во 2001 година и се стекнал со звањето доктор по ветеринарна медицина, ДВМ.

На 27.1.2003 година е избран во звањето помлад асистент по предметот анатомија на домашните животни на Катедрата за анатомија при Факултетот за ветеринарна медицина (одлука на ННС бр. 0202-31/2) согласно со рефератот за избор објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје со бр. 817 од 13.12.2002 година. На 20.7.2006 година е преизбран во звањето помлад асистент (Одлука на ННС бр. 0201-2923/3) согласно со рефератот за избор објавен во Билтенот на Универзитетот бр. 900 од 30.6.2006 година.

Постдипломските студии ги запишал на Институтот за анатомија при Медицинскиот факултет во Скопје во учебната 2004/2005 година. На 30.10.2007 година го одбрал магистерскиот труд под наслов „Морфолошка студија за крвните садови и карлично-чашкениот систем на свински бубрези“ и се стекнал со звањето магистер на медицински науки.

На 1.2.2008 година, врз основа на рефератот објавен во Билтенот бр. 934 од 15.1.2008 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е избран во звањето асистент (Одлука на ННС бр. 0201-262/2), а на 26.11.2010 година е преизбран во истото звање (Одлука на ННС бр. 0201-3824/3) согласно со рефератот објавен во Универзитетскиот билтен бр. 995 од 1.11.2010 година.

На 26.10.2011 година успешно ја одбранил докторската дисертација под наслов: "Одредување на типот на мускулни влакна и нивото на експресија на факторите кои влијаат врз растот на мускулите кај јагниња во Р. Македонија", со што се здобил со научен степен - доктор на науки од областа на ветеринарната медицина.

Д-р Лазо Пендовски моментално е во редовен работен однос како асистент на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

2. Стручни усовршувања:

Д-р Лазо Пендовски, во јуни 2003 година, престојувал на Институтот за анатомија, хистологија и ембриологија при Факултетот за ветеринарна медицина во Љубљана, Словенија, со цел реализација на активности од проектот „Влијанието на стероидните хормони на експресијата на прогестеронските рецептори на гонадотропните клетки од хипофизата”.

На 12. Интернационална конференција за пластинација, во Мурсија, Шпанија, одржана во периодот 11-17 јули 2004 година, ја освоил првата награда за најдобар труд на конгресот.

Корисник е на COST-стипендија за кратка научна посета реализирана во периодот 16-22 мај 2005 година на Ветеринарниот факултет во Загреб.

Со цел реализација на НАТО-проектот "rDNA transcription re-activation in in vitro produced bovine embryos", во септември 2005 година и во октомври 2006 година престојувал на Факултетот за природни науки во Нитра, Р. Словачка.

Од 2 до 7 јули 2006 година учествувал на 13. Конференција за пластинација во Виена, Австрија, каде што презентирал научен труд.

Исто така, д-р Лазо Пендовски учествувал на 16. Конференција на европските анатоми во Месина, Италија, одржана во периодот 19-22 јули 2006 година, каде што презентирал научен труд.

Во периодот 10-11 септември 2007 година, на 5. Конференција за патогенеза, епидемиологија и зоонотски важности на анималната кламидиоза во рамките на COST-акцијата 855, во Пулавје, Полска, презентирал труд за PCR- генотипизација на кламидите.

Кандидатот успешно го завршил VII постдипломски курс за пластинација на Универзитетот во Мурсија, Шпанија, каде што ја изучил техниката на пластинација со полиестер П40, одржан во декември 2007 година.

Во периодот од 20 до 24 февруари 2008 година во AFFSA, Париз, Франција, д-р Лазо Пендовски учествувал на обука за PCR-дијагноза за кламидиоза кај птици, реализирана во рамките на програмата SEE-ERA-NETs Pilot Joint Call, INTAS ref. Nr 06-1000031-10035.

Корисник е на CEEPUS Mobility Grant, при што во периодот 1-31.4.2008 престојувал на Универзитетот за ветеринарна медицина во Виена, Австрија.

Во периодот 20-23 јули 2008 година во Хајделберг, Германија, д-р Лазо Пендовски учествувал на 14. Меѓународна конференција за пластинација, со усна презентација на научен труд.

Во периодот 23-26 јули 2008 година во Будимпешта, Унгарија, д-р Лазо Пендовски презентирал научен труд на XXVII конгрес на Европската асоцијација на ветеринарни анатоми.

Учествувал на работилница од COST-програмата во периодот 4-8.11.2008 година во Љубљана, Р.Словенија каде што се презентирани завршните извештаи од COST-акцијата 855: Animal Chlamydiosis and its zoonotic implications и COST-акцијата 925: The importance of prenatal events for postnatal muscle growth in relation to the quality of the muscle based foods.

Во периодот 15-18. 3.2009 година учествувал на вториот модул од проектот „The Western Balkans University Network for Animal Welfare” во Загреб, Р.Хрватска.

Учесник е на 1. Интренационална работилница во рамките на COST-акцијата FA0825, како и на 2 МС состанок одржан во Милано, Италија, во периодот од 16 до 17 март 2009 година.

Од Министерството за наука, образование и спорт на Република Хрватска доделена му е едномесечна стипендија (1-30.11.2009) за истражувачки престој на Ветеринарниот факултет во Загреб за примена на имунохистохемски методи за класификација на скелетни мускулни влакна.

Во периодот од 5 до 7 мај 2010 година, во Загреб, Р. Хрватска, учествувал на работилницата под наслов „Улогата на компетативните авторитети во регулирањето на научните процедури при употреба на животни во експерименти”, АГР 41044, организирана од TAIEH.

Исто така, учествувал во работилницата „Имплементација на протоколи за благосостојба на животни на фарма”, одржана од 25 до 27.10.2010 година во Охрид, Р. Македонија.

Од 1.9.2010 до 28.6.2011 година престојувал 10 месеци на Институтот за анатомија, хистологија и ембриологија на Ветеринарниот факултет во Љубљана (Словенија) како докторанд (PhD) во рамките на "BASILEUS - Balkans Academic Scheme for the Internationalisation of Learning in cooperation with EU universities" од програмата на „Erasmus Mundus”.

3. Наставно - образовна дејност

Кандидатот д-р Лазо Пендовски совесно и квалитетно ги изведува дисекционите и аудиовизуелните вежби со примена на компјутерско - едукативни програми, врши редовни консултации и континуирани проверки со студентите по предметите анатомија на животните и клиничка анатомија.

Освен основните задолжителни предмети, со одлука бр.0201-3021/2 од 22.9.2010 година и одлука бр. 0201-3327/3 од 20.9.2011 година, Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје му ја доделува практичната настава по задолжителниот предмет однесување и благосостојба на животните и изборниот предмет анатомија на егзотични и лабораториски животни.

Во изминатиот период, д-р Лазо Пендовски го објавил учебното помагало „Хумана евтаназија на животните”, прирачник за ветеринарната медицина (1-80 р.; ISBN 978-9989-774-13-3. COBISS.MK-ID 72044042) која рецензија е објавена во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” бр. 937 од 29 февруари 2008 година.

Д-р Лазо Пендовски е член на организациониот одбор на меѓународните едукативни работилници: „Animal Welfare: The European Framework” и „The 3Rs concept-The legal Framework on the protection of laboratory animals”, одржани од 27.3.2008 до 29.3.2008 година во Охрид, Р.Македонија. Организацијата на семинарот била реализирана во соработка со RSPCA-Кралското друштво за заштита на животните од Велика Британија.

Од 2009 година со одлука на Наставно-научниот совет на ФВМ-С е назначен за помошник-координатор на теренската практика за студентите од трета година (одлука бр. 0201-1027/10 од 16.3.2009 година).

Исто така, д-р Лазо Пендовски на симпозиумот „Денови за ветеринарна медицина во 2010“ одржал секциско предавање со наслов „Евтаназија кај животните“. Во 2011 година на работилницата под наслов „Благосостојба на животните во кланица при производство на месо“, кандидатот д-р Пендовски одржал предавање под наслов „Посебни потреби од евтаназија кај животни кои се користат за исхрана на човекот“.

4. Научно - истражувачка дејност:

Д-р Лазо Пендовски, покрај наставно-образовната дејност, активно учествува во научноистражувачката дејност. Таа активност е изразена преку учество во повеќе научно - истражувачки проекти, меѓу кои се:

1. Проект од програмата Темпус, Joint European Project (JEP) CD_15017 – 2000 (807), Improvement of veterinary education in the Republic of Macedonia” CD_15017 – 2000 (1.9.2000-31.8.2003).

2. Национален проект „Кламидиоза кај животните и нејзини зоонозни импликации“, проект кој се реализира во периодот од 1.1.2004 до 4.11.2007 заведен под бр. 17-1018/1 од 20.5.2004, а е дел од COST-акцијата 855.

3. Меѓународен НАТО-проект "rDNA transcription re-activation in in vitro produced bovine embryos"(2005 -2007), во соработка со Факултетот за природни науки во Нитра, Словачка и Ветеринарниот универзитет во Виена, Австрија.

4. Меѓународен проект „The importance of chlamydia infections in birds for animal and human in Southeastern Europe“, кој е реализиран во рамките на програмата SEE-ERA-NETs Pilot Joint Call, INTAS ref. Nr 06-1000031-10035 во периодот од 1.9.2007 до 31.5. 2008 година(бр. на договор ERAC 51580).

5. Меѓународен проект „The Western Balkans University Network for Animal Welfare“ (1.9. 2008 до 31.12. 2010 година), со учество на универзитетите од Западен Балкан, Универзитетот од Бристол и RSPCA- international.

6. ФП-7 меѓународен проект: „Econ-Welfare“ KBBE 1-1-213095, реализиран во рамките на FP7-програмата (2008 година - 2011 година).

7. ФП-7 меѓународен проект: „AWARE“ KBBE-2010.1.3-04 во реализација на FP7-програмата на Европската комисија (2011 година - 2014 година).

7. COST-акција FA802 Feed for Health (6.11.2008 до 31.12.2012 година).

Научната и стручната дејност, кандидатот д-р Лазо Пендовски ја извршува во неколку лаборатории, и тоа: Лабораторијата за пластинација, Лабораторијата за хистологија и ембриологија и Лабораторијата за генетски истражувања, како и во Центарот за благосостојба на животни при Факултетот за ветеринарна медицина.

Во досегашната научноистражувачка работа, кандидатот д-р Лазо Пендовски има објавено, самостојно или во соработка, 40 труда, од кои 26 се рецензирани во билтените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (бр. 817 од 13.12.2002 година, бр. 900 од 30.6.2006 година, бр. 934 од 15.1.2008 година, бр. 937 од 29.02.2008 година и бр. 995 од 1.11.2010 година).

За овој избор, кандидатот ги има доставено следниве трудови за рецензирање:

1. Pendovski Lazo, Ilieski Vlatko, Trpkovska Biljana, Petkov Vladimir. Classification of Pig Kidney Collecting System: Anatomic study for pelvi-caliceal drainage. *Journal of the International Society for Plastination*. 23, 34-35, (2008)

Презентирана е класификација на собирачкиот систем кај свински бубрези која се заснова на дренажата на малите бубрежни чашки во бубрежната карлица на 53 силиконски (S-10) корозивни препарати. Утврдено е дека собирачкиот систем е изграден од бубрежна карлица и две големи бубрежни чашки. Бројот на мали бубрежни чашки изнесува 5-17 (просек 9,2), со повисока нивна сигнификантна застапеност во кранијалниот пол на бубрезите ($p < 0,05$). Перпендикуларни мали бубрежни чашки кои дренираат директно во дорзалната или вентралната површина на бубрежната карлица се утврдени во 33,95%. Собирачкиот систем е класифициран во две групи: група I (55,48%) каде што дренажата во бубрежната карлица се одвива независно во кранијалниот и каудалниот инфидибулум; група II (44,52%) во кои покрај дренажата во инфидибулумите, постои дренажа и во средната зона на бубрежната карлица.

2. Pendovski L., Petkov V., Popovska-Percinic F., Ilieski V. Silicone plastination procedure for production of thin, semitransparent tissue slices: a study using the pig kidneys. *Journal of the International Society for Plastination*. 23, 10-16; 2008

Во оваа студија, свински бубрези со 2-3 мм лонгитудинален пресек се подготвени за евалуација на макроскопската анатомија кај свежи и пластинирани препарати, со и без постапката за обезмастување. Применета е стандардна техника за пластинација. Подготвените тенки препарати се анализирани на светлосна заднина. Кај сите препарати компаративно се потврдени анатомските детали. Сепак, кај обезмастените препарати се постигнати најдобри резултати бидејќи се забележани подетални анатомски структури кои не можат да се утврдат компаративно кај останатите примероци.

3. Pendovski L., Ilieski V., Petkov V., Popovska-Percinic F., Anatomical classification at the segmental arterial branches on the renal artery in pig kidneys. *Macedonian Veterinary Review*. Vol. 32, No.1: 55-69; 2009

Во оваа студија е презентирана класификација на сегменталните артерии во свински бубрези. Тридимензионални силиконски (S-10) одливки се подготвени од 109 бубрези од две различни раси на свињи. Кај сите препарати е утврдена една артерија која примарно се дели на две гранки, една за кранијалниот и една за каудалниот пол на бубрегот (93,54% кај расата ландрас/јоркшир и 89,36% кај расата даланд). Во останатите 6,46% (ландрас/јоркшир) и 10,64% (даланд), бубрежната артерија се дели на дорзална и вентрална примарна гранка ($p > 0,05$). Артерискиот систем е класифициран на: тип I (79,03% ландрас/јоркшир & 82,97% даланд) кој е многу варијабилан и се јавува во три поттипови (I-a, -b, -c), тип II (14,51% ландрас/јоркшир & 6,39% даланд) и тип III (6,46% ландрас/јоркшир & 10,64% даланд) ($p > 0,05$).

4. Ilieski V, Pendovski L., Trojacanec P, Iliesvska K, Petkov V., Popovska-Percinic F. Endoscopy and bronchoscopy of dog plastinated specimen. *Anat. Histol. Embryol*. Vol. 39 No. 4: 295; 2010.

Во овој труд се пластинирани респираторниот и гастроинтестиналниот систем од куче со модифицирана S-10 метода и тие се поставени за неговиот скелет. Ендоскопските испитувања се изведени со ендоскопска сонда со 7-9 mm дијаметар и бронхоскоп со 2,2 mm дијаметар на сондата. Кај пластинираниот модел, голтникот и отворите на хранопроводот и дишникот се лесно пристапни за влез на сондите. Постои умерено проширување на хранопроводот кое овозможува да се евалуира неговата лигавица. Отворите на желудникот и неговата лигавица се анализираани. Заклучено е дека изучувањето на техниката за ендоскопски испитувања на анимален модел од пластинирано куче е соодветна замена за ендоскопија на живо животно овозможувајќи примена на 3P' концептот за заштита на животни во едукативни процеси.

5. Pendovski L., Ilieski V., Petkov V., Popovska-Percinic F. Using S10 thin plastinated sliced to study anatomy of renal parenchyma in pig kidneys. *Anat. Histol. Embryol.* Vol. 39 No. 4: 312-313; 2010.

Во оваа студија се анализираани 60 свински бубрези од кои се подготвени ткивни препарати (2-3 mm) со техника за пластинација (S-10). Според соодносот на бубрежната папила и бубрежната чашка утврдени се три можни начини на дренажа во свинските бубрези: (1) две до четири соседни бубрежни пирамиди се соединуваат и формираат една голема папила која се отвора во голема, но тесна голема бубрежна чашка; (2) две соседни пирамиди кои се соединуваат во нивните основи, но имаат одвоени папили кои дренираат во засебни мали бубрежни чашки; (3) две одделни пирамиди кои имаат различна просторна поставеност и имаат засебни папили кои дренираат во заедничка мала бубрежна чашка.

6. F.Popovska-Percinic, V.Ajdzanovic, S.Trifunovic, N.Miteva, V.Ilieski, L.Pendovski, V.Milosevic. Stereological parameters of zone fasciculate after exposure to high ambient temperature. Book of full papers. 4th Serbian Congress for Microscopy. pp. 147-148; 2010.

Морфофункционалните промени во кората на надбубрежната жлезда кај возрасен стаорец е анализирана при 24 - часовна аклиматизација на висока температура. Експерименталните стаорци (n=7) се изложени 24ч. на висока температура (35±1°C). Контролната група (n=7) е одгледувана на собна температура (20±2°C). Според резултатите, кај контролната група на стаорци зона fasciculata (ZF) е голема со полигонални клетки подредени во долги прави низови одделени со синусоидни капилари. Клетките кај експерименталната група на стаорци се со светла цитоплазма и липидни капки во ZF. Апсолутниот волумен на надбубрежната жлезда, нејзината кора и ZF се намалени за 10,7%, 8,6% и 15,2% последователно, споредно со контролната група стаорци.

7. Popovska-Percinic F., Miteva N., Ilieski V., Pendovski L., Jordanova M., Blagoevska K. (2010). The effect of testosterone on the histomorphology of the adrenal cortex in testectomised rats acclimated on different ambient temperatures. Abstract book of Days of veterinary medicine 2010, pp. 19-20, 28-30.October., Ohrid, R. Macedonia.

Во оваа студија се прикажани резултати кои покажуваат дека тестостеронот предизвикува цитоморфолошки промени во кората на надбубрежната жлезда независно од аклиматизацијата на животните на различни температури. Според резултатите, зголемена е количината на липиди во спонгиоцитите, има деструкција на клеточната архитектура на кората, појава на групи на клетки со хиперхроматични јадра, како и клетки без јасни граници во две внатрешни зони, зголемена појава на темни клетки во *zona fasciculata* и дисконтинуитет на *zona glomerulosa*. Овие промени се изразени кај аклиматизирани стаорци на топлина каде што е евидентирана хиперемия и сигнификантно зголемување на волуменот на јадрата и областа кај сите кортикоцити.

8. Popovska-Percinic Florina, Miteva Nada, Jordanova Maja, Ilieski Vlatko, Pendovski Lazo, Blagoevska Katerina. Morphofunctional characteristics of the adrenal cortex in tesetctomised rats acclimated on different ambient temperature Mac. Vet. Rew. Vol 33, No. 1, 25 - 32, 2010.

Во трудот е утврдено ширење на *zona reticularis*, намалување на *zona fasciculata*, како и присуството на супракортикалните јазли во кората на надбубрежните жлезди кај тестектомирани стаорци независно од амбиенталната температура. Содржината на масти во адренокортикалните клетки е намалено кај тестектомирани стаорци аклиматизирани на собна температура. Морфометриските особености на јадрата и волуменот се сигнификантно зголемени само во клетките на *zona reticularis* кај тестектомирани стаорци аклиматизирани на собна температура. Овие параметри се сигнификантно намалени кај тестектомирани стаорци аклиматизирани на висока температура.

9. Ilieski Vlatko, Radeski Miroslav, Pendovski Lazo. Opsti stavovi u odnosu na standard za dobrobit farmских zivotinja u R.Makedoniji. Zbornik referata i kratkih sadržaja. Zlatibor, Srbija, pp. 15-16, 2011

Во оваа студија се прикажани резултатите од анализата добиена од фармери, производители и потрошувачи за нивниот однос кон благосостојбата на животните во Македонија за време на работилницата: "National workshop for current and upgraded standards of animal welfare in the supply chain". Независно од легислативата донесена во Македонија за благосостојбата на животните, генерален заклучок е недостаток од имплементација на регулативите. Најголем недостаток е намалената имплементација за регулирање на заштитата и благосостојбата на животните. Затоа кај фармерите постои мислење дека е потребно пролонгирање на роковите за имплементација на законот.

10. F. Popovska-Percinic, V. Ajdzanovic, S. Trifunovic, M. Jordanova, V. Ilieski, L. Pendovski, V. Milosevic. Pituitary-adrenal axis in male rats after exposed to high ambient temperature. Endocrine Abstracts Vol. 26 pp. 2011

Испитуван е ефектот на 24 часовно изложување на топлотен стрес врз морфологијата на аденокортикотропните клетки на хипофизата (ACTH клетки) и кората на надбубрежните жлезди особено во *zona fasciculata* (ZF), кај возрасни машки Wistar стаорци. Експерименталните животни се изложени 24 h на висока температура (35+1°C). Контролната група е изложена на собна температура (20+2°C). Утврдено е дека тежината на хипофизата е сигнификантно зголемена за 16,5%, во однос на контролната група (P<0,05).

Волуменот на АСТН - клетките (12,3%) како и густината на јадрата (26,7%) се сигнификантно намалени во однос на контролната група ($P < 0,05$). Апсолутниот волумен на надбубрежната жлезда, нејзината кора, ZF, како и клетките на ZF (10,7%, 8,6%, 15,2% и 3,3% последователно) исто така се сигнификантно намалени ($P < 0,05$) во однос на контролната група на животни.

11. Popovska-Percinic Florina, Ajdzanovic Vlada, Miteva, Nada, Ilieski Vlatko, Pendovski Lazo, Trifunovic Svetlana, Milosevic Verica: Immunopositive GH cells in adult male rats after exposure to high ambient temperature. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p. 123, Ohrid, R. Macedonia.

Во оваа студија е утврдено дека имунохистохемиски идентификуваните GH - клетки кај контролната група на стаорци во хипофизата се лоцирани по должина на синусоидите. Тие се интензивно обоени, овални по форма, со централен сферичен нуклеус. Кај стаорци изложени на високи амбиентални температури не постои промена во локализацијата на GH - клетките кои главно се организирани во групи и имаат потемни цитоплазматични гранули. Волуменот на клетките и јадрата се сигнификантно намалени ($P < 0,05$) во споредба со контролната група на животни.

12. Ilieski Vlatko, Radeski Miroslav, Pendovski Lazo. General attitudes for farm animal welfare standards in R. Macedonia. Proceedings of the Days of veterinary medicine-2011, p.52-53, Ohrid, R. Macedonia.

Во оваа студија е прикажана моменталната позиција на главните фактори во синџирот на набавки во однос на благосостојбата на животните со цел имплементација и подобрување на благосостојбата на животните во Македонија. Сите категории во синџирот на набавки (фармери, произведувачи и потрошувачи) имаат униформни ставови за положбата на општеството кон благосостојбата на животните. Се сложуваат дека посебно внимание треба да биде посветено на имплементацијата на стандардите за благосостојба на сите нивоа кај сите категории на фармски животни во Македонија.

13. Kochevski Zoran, Pendovski Lazo, Stefanovska Jovana, Dodovski Aleksandar, Ilieski Vlatko. Plastination the chicken embryos with S10 technique in different embryonic stage of development. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p.126-127, Ohrid, R. Macedonia.

Во овој труд е примената стандардна техника за пластинација на ембриони од кокошка на старост од 9, 11, 12, 13, 14, 17, 19, и 20 дена. Според резултатите, пластинираните ембриони се суви, не се токсични и се флексибилни. На 9. ден ембрионот е со големина на грав, додека на 11., 12., 13., 14. ден можат да се забележат на пластинатите иницирани крвни садови со кафена боја. На 17. Ден, жолчната кеса е добро зачувана по форма и големина, а очите се јасно истакнати. На 19. и 20. ден постои целосен развој на екстремитетите, а пластинираните ембриони имаат природен изглед.

14. Pendovski Lazo, Ileski Vlatko, Ursic Matjaz, Petkov Vladimir, Popovska-Percinic Florina, Travnikar Branko, Fazarinc Gregor . Anatomical correlation between dog transversal S10 plastinated thin sections and computer tomography (CT) images. Proceedings of the Days of veterinary medicine-2011, p. 124-125, Ohrid, R. Macedonia.

Авторите презентираат протокол за подготовка на 3-5 mm S10 трансверзални пресеци од куче кои се споредувани со CT-скени со цел да се разбере просторната анатомија и меѓусебниот сооднос на органите во телото. Кучето претходно е евтаназирано според стандарден протокол согласно со стандардите за благосостојба на животни и етичкиот комитет. CT-скени се направени на компјутерски томограф SHIMADZU SCT 6800TXL. Според резултатите, квалитетот на реконструираниите слики овозможуваат јасен приказ на топографската анатомија на бројни структури во главата, вратот, градниот кош, абдоменот и карличната празнина. Позицијата на органите, нервите, крвните садови и мускулите со околното масно ткиво и кожа е во корелација со идентичните анатомски структури идентификувани кај CT-скеновите.

5. Стручно-апликативна активност

Својата стручно-апликативна активност и дејност од поширок интерес, д-р Лазо Пендовски во изминатиот период ја реализира преку активности во земјата и во странство.

Од 3 до 8 мај 2004 година во Скопје, е организатор на Меѓународниот семинар за пластинација, со учество на австриски експерти.

Во периодот 5-10 јули 2005 година е член на организациониот одбор (Одлука на ННС бр. 0202-289/7) каде што е избран за генерален секретар на 8. Интернационална конференција за пластинација, Охрид, Македонија.

Од септември 2005 до март 2006 година учествувал на сесии за обука за истражувачко-апликативни проекти, организирани од GTZ.

Со одлука бр. 0202-3316 од 13.9.2006 година на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје е назначен за член на Комисијата за изработка на документацијата од стандардот ИСО 17025.

Член е на работната група за научно - истражувачка дејност и надворешна соработка на Комисијата за евалуација на Факултетот за ветеринарна медицина (Одлука бр. 0201-4577/7-2 од 22.11.2006 година)

Од 3.10.2006 година е асоцијативен уредник на списанието „Македонски ветеринарен преглед“ (Одлука на ННС бр. 0202-3774/23).

Учествувал во организирањето на годишното собрание на VET-Nest, на тема „Квалитет во високото образование“, одржано во Охрид од 4 до 6.9.2009 година со поддршка од TAIEH (Одлука на ННС бр. 0201-2071/2 од 9.5.2009 година).

Од 7.12.2009 година (Одлука бр. 0201-4984/14 од Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина од Скопје) е член на Комисијата за меѓународна евалуација според критериумите на ЕАЕВЕ.

На симпозиумот „Денови за ветеринарна медицина-2011“, одржан во периодот 9-11.9.2011 година во Охрид, Р. Македонија, член е на организациониот одбор (Одлука на ННС бр. 0201-927/7 од 24.02.2011 година) и секретаријат (Одлука на ННС бр. 0201-1478/7 од 9.04.2011 година).

Исто така, д-р Лазо Пендовски е член на Организациониот одбор по повод одбележување 20 години од основањето на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (Одлука бр. 0201-927/8 од 24.2.2011 година).

Кандидатот е активен член на Интернационалната асоцијација за пластинација, како и на Европската асоцијација на ветеринарни анатоми.

Член на менаџерскиот комитет (MC-member) на COST-акцијата FA0825 (Feed for Health).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на доставените конкурсни материјали на кандидатот д-р Лазо Пендовски, како и врз основа на неговиот обем на работа во наставно-образовната дејност, научноистражувачката работа преку објавувањето на научни и научно-стручни трудови во меѓународни списанија, учеството во реализацијата на повеќе национални и меѓународни проекти, како и со неговата стручно-апликативна активност во полето на ветеринараната медицина, Рецензентската комисија констатира дека д-р Лазо Пендовски ги исполнува сите критериуми да биде избран во наставно-научно звање доцент на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Комисијата оценува дека со неговите едукативни, научни и апликативни активности, д-р Пендовски има значаен придонес во развојот на ветеринарната наука и едукација во Р. Македонија.

Вкупниот број на поени кои д-р Пендовски ги има освоено изнесува 300,3, што е приближно четири пати повеќе од потребното за избор во наставно-научно звање. Комисијата заклучува дека д-р Лазо Пендовски ги исполнува сите услови за избор за наставник во сите наставно-научни звања во научната област анатомија на животните предвидени со законските акти и објавениот конкурс.

Бидејќи ги поседува сите наставно-педагошки вештини и професионално-научни квалификации потребни за изборот во звање, Рецензентската комисија има чест и задоволство на Наставно-научниот совет да му предложи кандидатот д-р Лазо Пендовски да биде избран во наставно-научното звање **ДОЦЕНТ** во научната област анатомија на животните на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. **Проф. д-р Влатко Илиески,**
Факултет за ветеринарна медицина - Скопје,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје с.р.
2. **Проф. д-р Грегор Фазаринц,**
Ветеринарен факултет - Љубљана,
Универзитет во Љубљана с.р.
3. **Проф. д-р Владимир Петков,**
Факултет за ветеринарна медицина - Скопје,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Лазо Благоја Пендовски
 (име, татково име и презиме)

Институција: Факултет за ветеринарна медицина - Скопје
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: анатомија на животните

НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	поени
Учесник во школи и работилници		
1.	Учесник на школа за обука за истражувачко-развојни проекти, "Basic in R&D project management and preparation of competitive proposal for FP6", организирана од GTZ (септември 2005 – март 2006) (сертификат).	1
2.	Учесник на 5. Работилница за патогенеза, епидемиологија и зоонотски важности на анималната кламидиоза во рамките на COST-акцијата 855, во Пулавеј, Полска (10-11.09.2007 година) (сертификат)	1
3.	VII постдипломски курс за пластинација: „Техника за пластинација со полиестер П-40“ (10-12. 12. 2007 година), Универзитет во Мурсија, Шпанија (сертификат).	1
4.	Учесник на работилница: „Animal Welfare: The European Framework“ (27.3.2008), во Охрид, Р.Македонија (сертификат).	1
5.	Учесник на работилница: „The 3Rs concept-The legal Framework on the protection of laboratory animals(29.3.2008 година), во Охрид, Р.Македонија (сертификат).	1
6.	Учесник на работилница од COST-програмата 855: Animal Chlamydiosis and its zoonotic implications и COST- програмата 925: The importance of prenatal events for postnatal muscle growth in relation to the quality of the muscle based foods, Љубљана, Р.Словенија (4-8.11.2008 година) (Одлука бр. 0201-3895/3-9 од 31.10.2008).	1
7.	Учесник на 1. Интернационална работилница на COST-акцијата ФА0825; Милано, Италија (16-17.03.2009 година) (сертификат).	1
8.	Учесник на работилница: „Улогата на компетативните авторитети во регулирањето на научните процедури при упореба на животни во експерименти“, АГР 41044, организирана од TAIEХ во Загреб, Р. Хрватска,(5-7.05.2010 година) (Одлука бр. 0202-1541/4-6 од 29.4.2010).	1
9.	Учесник на работилницата: „Имплементација на протоколи за благосостојба на животни на фарма“, во Охрид, Р. Македонија (25-27.10.2010 година) (сертификат).	1
10.	Предавач на работилница: “Благосостојба на животните во кланица при производство на месо”, одржана на 17. 11.2011 година во организација на Центарот за благосостојба на животи при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (сертификат).	1

Одржување на вежби (практична настава)		
11.	Анатомија на домашните животни, летен семестар (4+5) 2002/03	6,75
12.	Анатомија на домашните животни, зимски семестар (4+5) 2003/04	6,75
13.	Анатомија на домашните животни, зимски семестар (2+2) 2003/04	2,7
14.	Анатомија на домашните животни, летен семестар (4+5) 2003/04	6,75
15.	Анатомија на домашните животни, зимски семестар (4+5) 2004/05	6,75
16.	Анатомија на домашните животни, зимски семестар (2+2) 2004/05	2,7
17.	Анатомија на домашните животни, летен семестар (4+5) 2004/05	6,75
18.	Анатомија на домашните животни, зимски семестар (4+5) 2005/06	6,75
19.	Анатомија на домашните животни, зимски семестар (2+2) 2005/06	2,7
20.	Анатомија на домашните животни, летен семестар (4+5) 2005/06	6,75
21.	Анатомија на домашните животни, зимски семестар (2+2) 2006/07	2,7
22.	Анатомија на животните 1, зимски семестар (3+5) 2006/2007	9
23.	Анатомија на животните 2, летен семестар (3+3) 2006/2007	5,4
24.	Анатомија на животните 1, зимски семестар (3+5) 2007/2008	9
25.	Анатомија на животните 3, зимски семестар (2+3) 2007/2008	2,7
26.	Анатомија на животните 2, летен семестар (3+3) 2007/2008	5,4
27.	Анатомија на животните 1, зимски семестар (3+5) 2008/2009	9
28.	Анатомија на животните 3, зимски семестар (2+3) 2008/2009	2,7
29.	Анатомија на животните 2, летен семестар (3+3) 2008/2009	5,4
30.	Топографска анатомија на животните, летен семестар (1+1) 2008/2009	0,9
31.	Анатомија на животните, зимски семестар (4+5) 2009/2010	9
32.	Анатомија на животните 3, летен семестар (2+3) 2009/2010	2,7
33.	Топографска анатомија на животните, летен семестар (1+1) 2009/2010	1,35
34.	Анатомија на животните, зимски семестар (4+5) 2010/2011	6,75
35.	Анатомија на животните, летен семестар (4+5) 2010/2011	4,5
36.	Однесување и благосостојба на животните, летен семестар (1+1) 2010/2011	0,9
37.	Топографска анатомија на животните, летен семестар (1+1) 2010/2011	0,9
38.	Анатомија на животните, зимски семестар (4+5) 2011/2012	4,5
39.	Клиничка анатомија на животните, зимски семестар (1+2) 2011/2012	0,9
Подготовка на нов предмет		
40.	Топографска анатомија на животните (курикулум 2006-2009) ;	0,5
41.	Клиничка анатомија на животните (курикулум 2009) ; (Одлука бр. 0201-2782/16-1 од 13.9.2010 година)	0,5
42.	Анатомија на екзотични и лабораториски животни (курикулум 2009) ; (Одлука бр. 0201-2782/16-1 од 13.9.2010 година)	0,5
Консултации со студенти		
43.	Консултации со студенти 2006/07 (зимски семестар), 57 студенти	0,114
44.	Консултации со студенти 2006/07 (летен семестар), 43 студенти	0,086
45.	Консултации со студенти 2007/08 (зимски семестар), 72 студенти	0,144
46.	Консултации со студенти 2007/08 (летен семестар), 43 студенти	0,086
47.	Консултации со студенти 2008/09 (зимски семестар), 74 студенти	0,148
48.	Консултации со студенти 2008/09 (летен семестар), 50 студенти	0,1

49.	Консултации со студенти 2009/10 (зимски семестар), 32 студенти	0,064
50.	Консултации со студенти 2009/10 (летен семестар), 57 студенти	0,114
51.	Консултации со студенти 2010/11 (зимски семестар), 27 студенти	0,054
52.	Консултации со студенти 2010/11 (летен семестар), 59 студенти	0,118
53.	Консултации со студенти 2011/12 (зимски семестар), 42 студенти	0,084
ВКУПНО		151,7

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активността	поени
Учесник во проекти		
1.	Учесник во меѓународен проект од програмата Темпус: Joint European Project (JEP), Tempus project CD_15017 – 2000 (807). Improvement of veterinary education in the Republic of Macedonia” CD_15017 – 2000 (01.9.2000-31.8.2003).	5
2.	Учесник во национален проект: „Кламидиоза кај животните и нејзини зоонозни импликации” (1.1.2004 до 4.11.2007, бр. на договор 17-1018/1 од 20.5.2004).	3
3.	Учесник во меѓународен проект: „The importance of chlamydia infections in birds for animal and human in Southeastern Europe”, (програма SEE-ERA-NETs Pilot Joint Call, INTAS ref. Nr 06-1000031-10035; 1.9.2007 до 31.5. 2008 година, бр. на договор ERAC 51580).	5
4.	Учесник во меѓународен НАТО-проект: „rdNA transcription re-activation in <i>in vitro</i> produced bovine embryos”(2005 -2007); (Grand Number: CBP.EAP.CLG.981248).	5
5.	Учесник во меѓународен проект: „Ембриотрансфер и <i>in vitro</i> оплодување кај преживарите“ (Р. Хрватска) ; 2005-2007.	5
6.	Учесник во меѓународен проект: „The Western Balkans University Network for Animal Welfare”, (1.9. 2008 до 31.12. 2010 година) со учество на универзитетите од Западен Балкан, а се реализира во соработка со Универзитетот од Бристол, Велика Британија. Реализацијата на овој проект се одвива преку меѓународната програма на RSPCA- international.	5
7.	Учесник во ФП-7 меѓународен проект: „Econ-Welfare” KBBE 1-1-213095. Проектот се реализира во рамките на FP7-програмата на Европската комисија во периодот од 2008 до 2011 година.	5
8.	Учесник во ФП-7 меѓународен проект: „AWARE” KBBE-2010.1.3-04. Проектот се реализира во рамките на FP7-програмата на Европската комисија во периодот од 2011 до 2014 година (Одлука на ННС бр. 0201-3391/9-1 од 28.10.2010 година).	5
9.	Учесник во истражувачкиот комитет на COST (проект FA802 Feed for Health) (6.11.2008 до 31.12.2012 година).	5
Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество		
10.	Секциско предавање на „Денови за ветеринарна медицина-2010” (28-30.10.2010 година), со наслов „Евтаназија кај животните“.	2
Трудови со оригинални научни резултати		
11.	Pendovski L., Ileski V., Nikolovski G.: The experience of green iguana plastiantion with S10 technique in Macedonia. Journal of the International Society for Plastination. 19, 60-61, 2004.	3,2

12.	Pendovski L., Ilieski V., Nikolovski G. Silicone Plastination of a Malpositioned long-term Formalin-fixed Green Iguana. <i>Journal of the International Society for Plastination</i> . 19, 40-42, 2004.	3,2
13.	Ilieski V.; Pendovski L.; Ular I: "Evaluation of shrinkage on pig kidneys with S10 technique: Study before and after dehydration and impregnation" <i>Proceedings of the 8th International Interim Conference for Plastination; Ohrid, Macedonia</i> . 42-43; 2005.	1
14.	Mitevski D.; Pendovski L.; Naletoski I.; Ilieski V. Surveillance for the presence of <i>Chlamydothyla psittaci</i> in pigeons and doves from several towns in Macedonia. <i>Proceedings of the 3rd Workshop of diagnosis and pathogenesis of animal chlamydioses.(full paper)</i> 141-145; 2005.	2,4
15.	Strejcek F., Petrovicova I., Svarcova O., Schellander K., Pendovski L., Niemann H., Maddox-Hyttel P., Laurincik J.: Intranuclear localization of rRNA transcription after microinjection of BrUTP. <i>J. Farm. Anim. Sci.</i> 38, 17 - 25, 2005.	2,4
16.	Ilieski V., Pendovski L., Ristoski T. Microscopic morphological investigation of deplastinated pig kidney section. <i>Proceedings of the 13th International Conference for Plastination; Vienna, Austria; Journal of the International Society for Plastination</i> . vol. 21, pp. 25, 2006	2,4
17.	Ilieski V., Pendovski L., Ristoski T., Cvetkovic A., Jankuloski D. Possibilities of diagnostic value of microscopic sections from plastinated musculature of fish. <i>Italian Journal of Anatomy and Embryology</i> . Vol. 111, 123, 2006.	3,2
18.	Ilieski V., Ristoski T. Pendovski L., Dodovski A. and Mitevski D. Detection of <i>Chlamodophyla psittaci</i> in free-living birds using ELISA and immunohistochemical methods. <i>Proceedings of Fourth Annual Workshop of COST Action 855 Animal Chlamydioses and Zoonotic Implications. Moredun Research Institute, Edinburgh, Scotland, UK</i> . 86-87; 2006	1
19.	Ilieski V.; Pendovski L. Tissue preservation by using curable polymers – an interdisciplinary approach to replace laboratory animals used for experimental and other scientific purposes. <i>FELASA-ICLAS Joint Meeting</i> . p. 339; 2007.	1
20.	Ilieski V., Naletoski I., Pendovski L., Sachse K., Laroucau K. and Dovc. A: Detection of <i>Chlamydiaceae</i> spp. in clinical samples from pigeons by Real Time PCR in Macedonia. <i>Pathogenesis, epidemiology and zoonotic importance of animal chlamydioses. Proceedings of 5th Annual Workshop of COST Action 855 Animal Chlamydioses and Zoonotic Implications. National Veterinary Research Institute, Pulawy, Poland</i> . pp. 34, 2007.	1
21.	Ilieski V., Pendovski L., Petkov V, Kocoski L, Popovska-Percinic F. Computer Modeling During Flexion and Extension on Dog Elbow Joint. <i>Macedonian Veterinary Review</i> . Vol. 30 No.1: 57-62; 2007.	2,4
22.	Pendovski L., Ilieski V., Tosovska-Lazarova D., Petkov V., Kocoski L. Popovska Percinic F. Pelvi-Caliceal System on Pig Kidney: A Model for Urologic Procedures in Human Medicine. <i>Macedonian Veterinary Review</i> . Vol. 30 No.1: 49-56; 2007.	2,4
23.	Ilieski V., Pendovski L. Morphological Characteristics of the Myo-endothelial Interactions in the Pig Coronary Artery Influenced by Myocardial Bridges. <i>Nanobiotechnology: EC Joint research Centre, Ispra, Italy</i> , pp.10-13; 2007.	3,6
24.	Pendovski Lazo, Ilieski Vlatko, Lazarova-Tosovska Dobrila, Trpkovska Biljana, Petkov Vladimir. Classification of Pig Kidney Collecting System: S10/S3 Corrosion Casts Study. <i>Abstract Booklet of the 14th International Conference for Plastination; Heidelberg, Germany</i> ; 48.p; 2008.	1

25.	Ilieski Vlatko, Pendovski Lazo, Bojadzieva Biljana, Petkov Vladimir. The Pig Heart Anatomy on Thin S10 Tissue Slices. Abstract Booklet of the 14th International Conference for Plastination; Heidelberg, Germany; pp. 59; 2008.	1
26.	Pendovski Lazo., Ilieski Vlatko. The Segmental Arterial Branches in Pig Kidney. Magyar Allatorvosok Lapja- XXVIIth EAVA Congress. Budapest, Hungary. pp. 93; 2008.	1
27.	Lazo Pendovski. Morphologic study for blood vessels and pelvio-caliceal system in pig kidneys [MSc thesis]. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2008 Dec 15; 1(2):64-74.	4
28.	Ilieski Vlatko, Pendovski Lazo, Pejoska Jana, Mitrov Dine, Petkov Vladimir. Reconstruction of flexion and extension of elbow joint using software AVOID SOFTIMAGE XSI. Magyar Allatorvosok Lapja- XXVIIth EAVA Congress. Budapest, Hungary. 45p; 2008	1
29.	Ilieski V, Pendovski L., Petkov V., Popovska-Percinic F., Mizrahi R. Plastination Of Tissues And Organs: Interdisciplinary Approach To Replace Laboratory Animals That Are In Use For Education And Research. Macedonian Veterinary Review. Vol. 31, No.1: 71-78; 2008.	2,4
30.	Pendovski L., Ilieski V., Petkov V., Popovska-Percinic F., Mizrahi R: Morphological Peculiarity Of The Renal Parenchyma On S10 Thin Plastinated Pig Kidneys. Macedonian Veterinary Review. Vol. 31, No.1: 49-57; 2008.	2,4
31.	Pendovski Lazo, Ilieski Vlatko, Trpkovska Biljana, Petkov Vladimir. Classification of Pig Kidney Collecting System: Anatomic study for pelvicaliceal drainage. J. Int. Soc. for Plastination. 23, 34-35, (2008).	2,4
32.	Pendovski L., Petkov V., Popovska-Percinic F., Ilieski V. Silicone plastination procedure for production of thin, semitransparent tissue slices: a study using the pig kidneys. Journal of the International Society for Plastination. 23, 10-16, (2008).	2,4
33.	Pendovski L., Ilieski V., Petkov V., Popovska-Percinic F., Anatomical classification at the segmental arterial branches on the renal artery in pig kidneys. Macedonian Veterinary Review. Vol. 32, No.1: 55-69; 2009.	2,4
34.	Ilieski V, Pendovski L., Trojancanec P, Iliesvska K, Petkov V., Popovska-Percinic F. Endoscopy and bronchoscopy of dog plastinated specimen. Anat. Histol. Embryol. Vol. 39 No. 4: 295; 2010(н.ф. 0.573).	4,17
35.	Pendovski L., Ilieski V., Petkov V., Popovska-Percinic F. Using S10 thin plastinated sliced to study anatomy of renal parenchyma in pig kidneys. Anat. Histol. Embryol. Vol. 39 No. 4: 312-313; 2010(н.ф. 0.573).	4,17
36.	F.Popovska-Percinic, V.Ajdzanovic, S.Trifunovic, N.Miteva, V.Ilieski, L.Pendovski, V.Milosevic. Stereological parameters of zone fasciculate after exposure to high ambient temperature. Book of full papers. 4 th Serbian Congress for Microscopy. pp.147-148; 2010.	1,2
37.	Popovska-Percinic F., Miteva N., Ilieski V., Pendovski L., Jordanova M., Blagoevska K. (2010). The effect of testosterone on the histomorphology of the adrenal cortex in testectomised rats acclimated on different ambient temperatures. Abstract book of Days of veterinary medicine 2010, pp. 19-20, 28-30.October., Ohrid, R. Macedonia.	0,5
38.	Popovska-Percinic Florina, Miteva Nada, Jordanova Maja, Ilieski Vlatko, Pendovski Lazo, Blagoevska Katerina. Morphofunctional characteristics of the adrenal cortex in testectomised rats acclimated on different ambient temperature Mac. Vet. Rew. Vol 33, No. 1, 25 - 32, 2010.	2,4
39.	Ilieski Vlatko, Radeski Miroslav, Pendovski Lazo. Opsti stavovi u odnosu na standard za dobrobit farmskih zivotinja u R.Makedoniji. Zbornik referata i kratkih sadrzaja. 2011, pp. 15-16, Zlatibor, Srbija.	1

40.	F. Popovska-Percinic, V. Ajdzanovic, S. Trifunovic, M. Jordanova, V. Ileski, L. Pendovski, V. Milosevic. Pituitary-adrenal axis in male rats after exposed to high ambient temperature. Endocrine Abstracts (2011) Vol. 26.	1
41.	Popovska-Percinic Florina, Ajdzanovic Vlada, Miteva, Nada, Ileski Vlatko, Pendovski Lazo, Trifunovic Svetlana, Milosevic Verica (2011): Immunopositive GH cells in adult male rats after exposure to high ambient temperature. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p. 123, Ohrid, R. Macedonia.	1
42.	Ileski Vlatko, Radeski Miroslav, Pendovski Lazo. General attitudes for farm animal welfare standards in R. Macedonia. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p.52-53, Ohrid, R. Macedonia	1
43.	Kochevski Zoran, Pendovski Lazo, Stefanovska Jovana, Dodovski Aleksandar, Ileski Vlatko. Plastination the chicken embryos with S10 technique in different embryonic stage of development. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p.126-127, Ohrid, R. Macedonia.	1
44.	Pendovski Lazo, Ileski Vlatko, Ursic Matjaz, Petkov Vladimir, Popovska-Percinic Florina, Travnkar Branko, Fazarinc Gregor (2011): Anatomical correlation between dog transversal S10 plastinated thin sections and computer tomography (CT) images. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p. 124-125, , Ohrid, R. Macedonia.	1
ВКУПНО		112,6

СТРУЧНО - АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност	поени
Книга од стручна област		
1.	Коавтор на книга од стручна област: Booklet for plastination; Faculty of veterinary medicine. pp. 1-48, 2004 (рецензија во Универзитетски билтен бр. 900 од 30.6.2006 година).	7
2.	Коавтор на книга од стручна област: „Хумана еутаназија на животните“ (1-80 p.; ISBN 978-9989-774-13-3, COBISS.MK-ID 72044042).	7
Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија		
3.	Член на работната група за научноистражувачка дејност и надворешна соработка на Комисијата за евалуација на Факултетот за ветеринарна медицина (Одлука на ННС бр. 0201-4577/7-2 од 22.11.2006 година).	1
4.	Член на Комисијата за меѓународна евалуација според критериумите на ЕАЕВЕ (Одлука на ННС бр. 0201-4984/14 од 7.12.2009 година).	1
Учество во промотивни активности на факултетот/институтот		
5.	Член на Организациониот одбор по повод одбележување 20 години од основањето на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (Одлука на ННС бр. 0201-927/8 од 24.2.2011).	0,5
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
Уредник на научно/стручно списание		
6.	Уредник (технички) на научно-стручното списание: „Македонски ветеринарен преглед“ (Одлука на ННС бр. 0202-3774/23 од 3.10.2006 година).	2

Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир		
7.	Hammond-Seaman, A.; Ileski, V.; Pendovski, L.; Thomas, G (eds.) (2008): "Animal Welfare: the European Framework: Proceedings of the Workshop", 28 March 2008, SS. Cyril & Methodius University Congress Centre, Ohrid, Republic of Macedonia.	1
8.	Hammond-Seaman, A.; Ileski, V.; Pendovski, L.; Thomas, G (eds.) (2008): "The 3Rs Concept: The legal framework on the Protection of Animals: Proceedings of the Workshop", 28 March 2008, SS. Cyril & Methodius University Congress Centre, Ohrid, Republic of Macedonia.	1
Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир		
9.	Член на Организациониот одбор на Меѓународниот семинар за пластинација одржан од 3 до 8 мај 2004 година во Скопје, Македонија (сертификат за организација).	1
10.	Член на Организациониот одбор на 8. Интернационална конференција за пластинација, Охрид, Р. Македонија (5-10 јули 2005 година) (Одлука на ННС бр. 0202-289/7).	1
11.	Учесник во организирањето на годишното собрание на VET-Nest на тема „Квалитет во високото образование“, во Охрид, 4-6.9.2009 година со поддршка од TAIEH (Одлука на ННС бр. 0201-2071/2 од 9.5.2009 година).	1
12.	Член на организациониот одбор на „Денови за ветеринарна медицина-2011“ (Одлука на ННС бр. 0201-927/7 од 24.02.2011 година).	1
13.	Член на секретаријат на „Денови за ветеринарна медицина-2011“ (Одлука на ННС бр. 0201-1478/7 од 9.04.2011 година).	1
Студиски престој во странство		
14.	Студиски престој на Универзитетот за ветеринарна медицина во Виена, Австрија (од 1.4.2008 до 31.4.2008), во програмата CEEPUS.	1
15.	Студиски престој на Ветеринарниот факултет во Загреб (1.11.2009 - 30.11.2009 година) (Одлука на ННС бр. 0201-4136/6-12 од 9.10.2009 година).	1
16.	Студиски престој на Институтот за анатомија, хистологија и ембриологија на Ветеринарниот факултет во Љубљана (Словенија) како докторант (PhD) (1.09.2010 - 28.06.2011 година) во рамките на "BASILEUS - Balkans Academic Scheme for the Internationalisation of Learning in cooperation with EU universities" од програмата на Erasmus Mundus.	2
Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност (ФП7, ЦОСТ, ИЦГЕБ, ИЕАЕ и сл.)		
17.	Член на менаџерскиот комитет на COST-акцијата FA802 Feed for Health (од 6.11.2008 до 31.12.2012 година).	2
Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект		
18.	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект: „Одредување на типот на скелетни мускулни влакна и промените во нивната морфологија кај овци во период на постнатален развој“ (соработник). Пријавен е под бр. 03-2262 на 21.9.2009 година.	1
Учество во комисии на Факултетот за ветеринарна медицина		
19.	Комисија за изработка на документацијата за имплементирање на барањата од стандардот ИСО 17025 (Одлука на ННС бр. 0202-3316 од 13.9.2006 година).	0,5

20.	Комисија за попис на парични средства и хартии од вредност; (Одлука на ННС бр. 0202-4981/2 од 3.12.2009 година).	0,5
21.	Комисија за спроведување на студентска анкета за квалитетот на наставниот процес на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (Одлука на ННС бр. 0201-246/7 од 4.2.2010 година).	0,5
22.	Дисциплинска комисија за утврдување на одговорност на студентите на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (Одлука на ННС бр. 0201-246/7 од 4.2.2010 година).	0,5
23.	Комисија за спроведување на студентска анкета за квалитетот на наставниот процес на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (Одлука на ННС бр. 0201-927/14-4 од 24.2.2011 година).	0,5
24.	Дисциплинска комисија за утврдување на одговорност на студентите на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (Одлука на ННС бр. 0201-3732/7-2 од 7.10.2011 година).	0,5
25.	Конкурсна комисија за спроведување на Конкурсот за запишување на студенти на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје во учебната 2011/2012 година (Одлука на ННС бр. 0201-2376/9 од 23.6.2011 година).	0,5
ВКУПНО		36

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	151,7
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	112,6
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	36
Вкупно	300,3

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Влатко Илиески, претседател
Факултет за ветеринарна медицина - Скопје,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје с.р.

2. Проф. д-р Грегор Фазаринц, член
Ветеринарен факултет - Љубљана,
Универзитет во Љубљана с.р.

3. Проф. д-р Владимир Петков, член
Факултет за ветеринарна медицина - Скопје,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје с.р.

REVIEW
FOR ELECTION OF ONE TEACHER IN ALL TEACHING AND RESEARCH
POSITIONS IN THE SCIENTIFIC FIELD ANATOMY OF ANIMALS
AT THE FACULTY OF VETERINARY MEDICINE IN SKOPJE

The Teaching-Scientific Council at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje, on its regular session, held on 5.12.2011, adopted Decision No. 0201-4367/4 that established a Review Commission comprising of:

1. Dr. Vlatko Ilieski, a full professor at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje,
2. Dr. Gregor Fazarinc, a full professor at the Veterinary Faculty in Ljubljana, the University of Ljubljana,
3. Dr. Vladimir Petkov, a full professor at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje,

with aim to perform a review for election of an one teacher in all teaching and research positions on the scientific field anatomy of animals at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje.

After reviewing the submitted documentation, the Review Commission proposes to the Teaching-Scientific Council at the Faculty of Veterinary Medicine-Skopje, the following

REPORT

On the open Competition for one teacher in all teaching and research positions in the scientific field field anatomy of animals, published in the daily newspapers "New Macedonia" and "Koha" on the 24.11.2011, only Dr. Lazo Pendovski applied, employed as assistant at the Faculty of Veterinary medicine in Skopje.

The candidate has submitted all necessary documents that meet all criteria stipulated by the Law on the Higher Education and the published Competition.

1. The Biography

Dr. Lazo Pendovski is born on 10.11.1975 in Skopje, Macedonia. The primary and the secondary education he has completed in Skopje. At the faculty of Veterinary Medicine in Skopje he is enrolled in the academic year 1994/95 and he graduated in 2001, acquiring the title Doctor of Veterinary Medicine, DVM.

On 27.01.2003, he is elected as young assistant on the subject of "Anatomy of domestic animals" at the Department of Anatomy at the Faculty of Veterinary Medicine-Skopje (Decision No. 0202-31/2) according to the review report published in the University Bulletin of Ss. "Cyril and Methodius in Skopje," No. 817 from 13.12.2002. On 20.07.2006 he is reelected as young assistant (Decision no. 0201-2923/3) according to review report published in the University Bulletin No. 900 from 06.30.2006.

In the academic year 2004/2005, he is enrolled in the postgraduate studies at the Institute of Anatomy at the Medical Faculty in Skopje. On 30.10.2007 he defended the master thesis: "Morphological study for the blood vessels and pelvicaliceal system in pig kidneys" and acquired the title of Master of Medical Sciences.

On the 01.2.2008, he is elected as assistant (Decision No. 0201-262/2) basis of the review report published in the University Bulletin No. 934 from 01.15.2008. On 11.26.2010 he is re-elected in the same teaching-scientific title (Decision No. 0201-3824/3) according to review report published in the University bulletin No. 995 of 01.11.2010 year.

On the 26.10.2011 he successfully defended his doctoral dissertation: "Determination of skeletal muscle fiber type and expression level of growing factors that influence skeletal muscle growth in lambs from Macedonia", and gained the scientific degree, Doctor of Science (PhD) in the field Veterinary Medicine.

Dr. Lazo Pendovski is currently employed as an assistant at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje.

2. Professional Qualifications:

Dr. Lazo Pendovski in June 2003, stayed at the Institute of Anatomy, Histology and Embryology at the Faculty of Veterinary Medicine in Ljubljana, Slovenia, in order to realize the activities of the project "Influence of steroid hormones on the expression of progesterone receptors on pituitary cells".

On the 12th International Conference of Plastination, held in Murcia, Spain, from 11 to 17 July 2004, he won first prize for best article on the Congress.

In 2005, he is granted with COST-scholarships for short time scientific mission (STSM) at the Veterinary Faculty in Zagreb (16 to 22 May 2005).

With aim to implement a NATO project: "rDNA transcription re-activation in *in vitro* produced bovine embryos", in September 2005 and October 2006, he stayed at the Faculty of Natural Sciences in Nitra, R. Slovakia.

From the 2 to 7 July 2006, he has participated on the 13th Conference for Plastination, which is held in Vienna, Austria, where he presented a scientific paper.

Dr. Lazo Pendovski has also participated at the 16th Conference of European anatomist in Messina, Italy, held from 19 to 22 July 2006, where he presented a scientific paper.

In September 2007, he has participated on the 5. Conference on pathogenesis, epidemiology and importance of animal chlamydiosis within the COST-action 855, that has been held in the Pulawy, Poland, where he presented a article for PCR-genotyping of Chlamydia.

The candidate has successfully finished the VII. Postgraduate course for Plastination at the University of Murcia, Spain (December 2007), where he learned the technique for plastination with polyester P40.

From the 20 to 24 February in 2008, in AFFSA-Paris, France, Dr. Lazo Pendovski has participated in training course for PCR-diagnosis of Chlamydia in birds, realized within the program SEE-ERA-NETs Pilot Joint Call, INTAS ref. Nr. 06-1000031-10035.

In 2008, he is awarded with CEEPUS Mobility Grant at the University of Veterinary Medicine in Vienna, Austria (1-31.4.2008).

From the 20 to 23 July 2008, in Heidelberg, Germany, Dr. Lazo Pendovski has participated at the 14th International Conference on Plastination, with oral presentation of scientific paper.

Similar, in Budapest, Hungary, Dr. Pendovski, PhD, has presented a paper on the XXVII Congress of European Association of Veterinary Anatomist (23 -26 July 2008).

He has also participated in workshops of COST-program in Ljubljana, Slovenia (4-8.11.2008), where the final reports from COST-855 action: Animal Chlamydiosis and its zoonotic implications and COST-925 action: The importances

of prenatal events for postnatal muscle growth in relation to the quality of the muscle based foods" are presented.

In the period from 15-18.03.2009, he is enrolled in the second module of the project "The Western Balkans University Network for Animal Welfare" in Zagreb, Croatia.

He has participated on the first International workshop within COST-action FA0825 and the 2nd MC meeting held in Milano, Italy. (16 - 17 March 2009).

In 2009, Dr. Lazo Pendovski is granted from the Ministry of Science, Education and Sports of the Republic of Croatia for one month research mobility at the Veterinary Faculty in Zagreb where he trained the immunohistochemical methods for classification the skeletal muscle fibers (1-30.11.2009).

In the period from 5-7 May 2010 in Zagreb, Croatia he has participated in the workshop: "The Role of competitive authorities in the regulation of scientific procedures on animals that are used for experiments", AGR 41,044, organized by TAIEX.

Also, he has participated in the workshop "Implementation of protocols for welfare of farm animals", held in Ohrid, R. of Macedonia (25-27.10.2010)

Dr. Lazo Pendovski in 2010 is awarded with 10 months scholarship (1.09.2010 to 28.06.2011) at the Institute of Anatomy, Histology and Embryology of the Veterinary Faculty in Ljubljana (Slovenia) as a doctoral (PhD) fellow, within the "BASILEUS - Balkans Academic Scheme for the Internationalization of Learning in cooperation with EU universities" in the frame of Erasmus Mundus.

3. Teaching and Educational activities

The candidate Dr. Lazo Pendovski, PhD, conscientiously and with great quality performs the practical exercises on the subjects "Anatomy of animals" and "Clinical anatomy of animals" using an advanced computer - educational programs. He conducts regular consultation and exams with students in above mentioned subjects. Besides the basic core courses, with the Decision No.0201-3021/2 from 22.09. 2010 and the Decision No. 0201-3327/3 from 20.09.2011, the Teaching-Scientific Council at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje, assigns mandatory practical teaching on the subject "Behaviour and Animal Welfare at animals" and the elective course "Anatomy of exotic and laboratory animals" respectively.

In the past, Dr. Lazo Pendovski has published the educational handbook entitled "Human euthanasia of animals -Handbook of veterinary medicine (1-80 p.; ISBN 978-9989-774-13-3. COBISS.MK-ID 72044042), which review report is published in the Bulletin of the University "Ss. Cyril and Methodius under No. 937 from 29 February 2008.

Dr. Lazo Pendovski is a member of the Organizing Committee on the International educational workshops: "Animal Welfare: The European Framework" and "The 3Rs concept-The legal Framework on the protection of laboratory animals", held from 27.03.2008 to 03.29.2008 in Ohrid, R.Macedonia. The workshops are organized in collaboration with the RSPCA-Royal Society for the Protection of Cruelty of Animals from Great Britain.

Since 2009, with a decision of Teaching- Scientific Council at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje, he is appointed as assistant-coordinator of practical exercises for the students in third year of studies (Decision No. 0201-1027/10 16.03.2009).

Also, on the symposium "Days of veterinary Medicine-2010"(28-30.10.2010) Dr. Lazo Pendovski is lecturer in Animal Welfare Section with a lecture: " Euthanasia at Animals." In 2011, at the workshop: "Animal welfare in the slaughterhouses for

animals that are used for meat production", the candidate Dr. Pendovski is also lecturer, teaching the auditorium for: "Special needs of euthanasia for the animals that are used for human consumption".

4. Scientific and Research activities:

Dr. Lazo Pendovski, in addition to educational activities, is also active in scientific and research field. This activities are expressed through participation in several research projects:

1. Tempus Joint European Project (JEP), CD_15017-2000 (807): "Improvement of veterinary education in the Republic of Macedonia" CD_15017 - 2000 (01.09.2000-31.08.2003).

2. National project: "Clamidiosis in animals and its zoonotic implications", realized from 01.01.2004 to 11.04.2007; No. of Contract 17-1018/1 from 20.05.2004, this is part of the action COST-855.

3. NATO international project: "rDNA transcription re-activation in *in vitro* produced bovine embryos", (2005 -2007) in collaboration with the Faculty of Natural Sciences in Nitra, Slovakia and Veterinary University of Vienna, Austria.

4. International project: "The importance of chlamydia infections in birds for animal and human in Southeastern Europe", which is implemented in the program SEE-ERA-NETs Pilot Joint Call, INTAS ref. Nr. 06-1000031-10035, (09.01.2007 - 31.05. 2008); No. ERAC agreement 51580.

5. International project: "The Western Balkans University Network for Animal Welfare" (1.9. 2008 - 31.12. 2010), with participation of Universities in the Western Balkans Countries, University of Bristol and RSPCA-International.

6. FP-7 international project: "Econ-Welfare" KBBE 1-1-213095, realized within the European Commission in the frame of FP7-program (2008 - 2011).

7. FP-7 international project: "AWARE" KBBE-2010.1.3-04 in the FP7-program on the European Commission (2011 -2014).

8. COST-action FA802 Feed for Health, (6.11.2008 - 31.12.2012).

The research and scientific activity on Dr. Lazo Pendovski are care out in a several laboratories: Laboratory for plastination, Laboratory for Histology and Embryology and Laboratory for Genetic Research as well in the Center for Animal Welfare at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje.

In his previous research work, the candidate Dr. Lazo Pendovski, has published 40 papers. Most of them (26) are reviewed in the Bulletins of the University "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje (No. 817 from 13.12.2002, No. 900 from 06.30.2006, No. 934 from 01.15.2008, No. 937 from 29.02.2008 and No. 995 from 11.01.2010).

For this election, the candidate has submitted the following papers for reviewing:

1. Pendovski Lazo, Ilieski Vlatko, Trpkovska Biljana, Petkov Vladimir. Classification of Pig Kidney Collecting System: Anatomic study for pelvi-caliceal drainage. Journal of the International Society for Plastination. 23, 34-35, (2008).

In this study the classification of the pig collecting system based on drainage of minor calices into renal pelvis is investigated on 53 silicone (S 10) kidney endocasts. Each collecting system in pig kidneys is composed of a renal pelvis and two major calyces or infundibulae in which minor calices are opened. The number of minor calices per collecting system ranged from 5 to 17 (mean 9.02) and

significantly more minor calices are associated with the cranial pole than with the caudal pole ($p < 0.05$). Perpendicular minor calices that drained directly into the dorsal or ventral surface of the renal pelvis are found in 33.95% of the casts. Based on drainage into the mid-zone of the renal pelvis, the collecting system is classified as: group I (55.48%) that drainage into the renal pelvis mid-zone is in two discrete areas, directly into the cranial infundibulum or the caudal infundibulum; group II kidneys in addition to infundibular drainage, the remaining 44.52% independently drain into the mid-zone of the renal pelvis.

2. Pendovski L., Petkov V., Popovska-Percinic F., Ilieski V. Silicone plastination procedure for production of thin, semitransparent tissue slices: a study using the pig kidneys. *Journal of the International Society for Plastination*. 23, 10-16; 2008.

Kidneys from five month-old mixed-breed pigs are collected and 2-3mm thick longitudinal slices are prepared for viewing sub-gross anatomy as fresh tissue or as routinely plastinated tissue with and without degreasing. Standard cold silicone plastination procedures are used. Sliced fresh tissue and cured plastinated specimens are placed on a glass plate and back-lit to evaluate anatomical detail. All specimens yielded similar anatomical detail. However, degreased, plastinated specimens yielded the most anatomical detail. These thin silicone slices produce a durable permanent record similar to epoxy sections without the need for casting slices

3. Pendovski L., Ilieski V., Petkov V., Popovska-Percinic F., Anatomical classification at the segmental arterial branches on the renal artery in pig kidneys. *Macedonian Veterinary Review*. Vol. 32, No.1: 55-69; 2009.

The aim of this article is to present a classification of pig kidneys segmental arterial system based of the distribution on the segmental arteries inside the renal parenchyma. A total of 109 pig kidneys taken form two adult breeds are investigated on three-dimensional silicone S10 corrosion casts. There is one artery per kidney in all investigated specimens that primary branched into two arteries, one cranial and the one caudal branch in a 93.54% in a hybrid breed landrace/yorkshire and in the 89.36% hybrid breed dallnad. In the rest of 6.46% (landrace/yorkshire) and 10.64% (dallnad) the renal artery is branched into one dorsal and one ventral primary branch. ($p > 0.05$). Three different arterial systems are classified as: type I (79.03% landrace/yorkshire vs. 82.97% dallnad) witch is wery variable and can be found in three subtypes (Ia, b, c), type II (14.51% landrace/yorkshire vs. 6.39% dallnad) and type III (6.46% landrace/yorkshire vs. 10.64% dallnad) ($p > 0.05$).

4. Ilieski V, Pendovski L., Trojacanec P, Iliesvska K, Petkov V., Popovska-Percinic F. Endoscopy and bronchoscopy of dog plastinated specimen. *Anat. Histol. Embryol*. Vol. 39 No. 4: 295; 2010.

In this study the respiratory and gastrointestinal systems are plastinated with modified SIO-silicone method and attached to the dog skeleton. Endoscopic investigations on plastinates are performed by endoscope with a 7-9 mm outer and a 2.2 mm biopsy channel. Due to the position of the head of the specimen, the pharynx is approached very easily as well as the openings of the esophagus and trachea. There is a moderate distension of the esophagus allowing one to inspect the mucosa while advancing the endoscope towards the lower esophageal sphincter and the stomach.

However the main advantage for veterinary educators is that the students are allowed to manipulate the model interactively during the examination and to practice in safe conditions.

5. Pendovski L., Ilieski V., Petkov V., Popovska-Percinic F. Using S10 thin plastinated sliced to study anatomy of renal parenchyma in pig kidneys. *Anat. Histol. Embryol.* Vol. 39 No. 4: 312-313; 2010.

In this study 60 kidneys taken from adult pigs are investigated. Tissue slices (2-3 mm) are plastinated with a mixture of silicon's S10/S3 in ratio 100:0.5. According the space-relationship between the renal papilla inside the renal calyx three different patterns are established: (1) a two to four neighboring renal pyramids united and form one big papilla that open in a one wide and flattened renal calyx, (2) a two neighboring pyramids joined in their basis but had a separate papillae that open in separate minor renal calices, (3) a two individual pyramids with different plan position drained into one common minor calyx.

6. F.Popovska-Percinic, V.Ajdzanovic, S.Trifunovic, N.Miteva, V.Ilieski, L.Pendovski, V.Milosevic. Stereological parameters of zone fasciculate after exposure to high ambient temperature. Book of full papers. 4th Serbian Congress for Microscopy. pp.147-148; 2010.

The aim of this study is to investigate morphofunctional changes of the rat adrenal cortex after 24-hour exposure to $35 \pm 1^\circ\text{C}$. The experimental Wistar male rats ($n=7$) are exposed for 24 h to high temperature ($35 \pm 1^\circ\text{C}$). The control group ($n=7$) is kept at room temperature ($20 \pm 2^\circ\text{C}$). In the results, the control rat's zona fasciculata (ZF) is large with polyhedral cells, arranged in long straight cords, separated by sinusoidal capillaries. Cells with lighter cytoplasm and lipid droplets are present in ZF of experimental group. Absolute volumes of the adrenal gland, the adrenal cortex, as well as of ZF were decreased by 10.7%, 8.6% and 15.2% respectively, compared to the controls.

7. Popovska-Percinic F., Miteva N., Ilieski V., Pendovski L., Jordanova M., Blagoevska K. (2010). The effect of testosterone on the histomorphology of the adrenal cortex in testectomised rats acclimated on different ambient temperatures. Abstract book of Days of veterinary medicine 2010, pp. 19-20, 28-30.October., Ohrid, R. Macedonia; 2010.

In this study the obtained results have shown that testosterone provokes cytomorphological changes in the adrenal cortex, regardless to the previous thermal acclimation. The results showed increased lipid amount into the spongiocytes; destruction in the cytoarchitecture of the cortex; appearance of groups of cells with hyperchromated nuclei as well as cells without clearly distinct, visible borders in the two inner zones; increased occurrence of "dark" cells in zona fasciculata and discontinuity of the zona glomerulosa. These changes are more pronounced in heat acclimated rats, where a large hyperemia is evidenced as well as significant increase of the nuclear volume and area in all corticocytes.

8. Popovska-Percinic Florina, Miteva Nada, Jordanova Maja, Ilieski Vlatko, Pendovski Lazo, Blagoevska Katerina. Morphofunctional characteristics of the adrenal cortex in testectomised rats acclimated on different ambient temperature Mac. Vet. Rew. Vol 33, No. 1, 25 - 32, 2010.

In this study, it has been shown that the widening of zona reticularis, shortening of zona fasciculata, as well as presence of supracortical nodules in the adrenal cortex of testectomized rats, regardless of the ambient temperature, was evidenced. Lipid content in the adrenocortical cells is lowered in both groups, but that is more prominent in testectomized rats from room temperature. The morphometric measurements of the nuclear area and volume are significantly elevated only in zona reticularis cells of testectomised animals from room temperature. Those parameters are significantly decreased in testectomized heat acclimated rats in comparison with the same values in the testectomized animals from room temperature.

9. Ilieski Vlatko, Radeski Miroslav, Pendovski Lazo. General principles towards the standards for animal welfare on farm animals in R.Macedonia. Proceedings and short content. Zlatiibor, Serbia. Pp 15-16,2011.

This study shows the results of the analysis obtained from farmers, manufacturers and consumers about their attitude towards the animal welfare in Macedonia during the workshop "National workshop for current and upgraded standards of animal welfare in the supply chain".

Regardless of legislation in Macedonia for the welfare of animals, general impressions is a lack of regulative implementation. The biggest disadvantage of a reduced legislation implementation governing the protection of animals and animal welfare. Therefore there is an opinion among farmers that needed extension of deadlines for implementation the some regulative in the law in Macedonia.

10. F. Popovska-Percinic, V. Ajdzanovic, S. Trifunovic, M. Jordanova, V. Ilieski, L. Pendovski, V. Milosevic. Pituitary-adrenal axis in male rats after exposed to high ambient temperature. Endocrine Abstracts Vol. 26 pp. 2011.

The effect of 24 h exposure to heat stress on the morphology of pituitary adrenocorticotropes (ACTH cells) and adrenal cortex, especially on zonafasciculata (ZF), in adult male Wistar rats, is examined. The experimental animals (n = 7) are exposed for 24 h to high ambient temperature (35 + 1 °C). The control group (n = 7) is kept at room temperature (20 + 2 °C). The ACTH cells were identified by the peroxidase-antiperoxidase (PAP) immunohistochemical procedure, while the cells of adrenal cortex are stained with hematoxylin-cosin. The body weight in heat stressed rats is decreased (P<0.05) by 15.3%, compared to the controls. The relative pituitary weight is significantly increased (P<0.05) by 16.5%, in comparison with the corresponding control. The ACTH cell volume, as well as the volume density, were significantly decreased (P<0.05) by 12.3 and 26.7% respectively, in comparison with the controls. Absolute volumes of the adrenal gland, adrenal cortex, ZF, as well as the ZF cells are also decreased (P<0.05) by 10.7. 8.6. 15.2 and 3.3% respectively, compared to the controls.

11. Popovska-Percinic Florina, Ajdzanovic Vlada, Miteva, Nada, Ileski Vlatko, Pendovski Lazo, Trifunovic Svetlana, Milosevic Verica (2011): Immunopositive GH cells in adult male rats after exposure to high ambient temperature. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p. 123, Ohrid, R. Macedonia.

The effects of exposure to high ambient temperature on morphofunctional characteristics of pituitary somatotrophs (GH cells) in adult male Wistar rats are examined. Immunocytochemically identified GH cells in control rat pituitaries were usually situated along the sinusoids. They were intensely stained, oval in shape, with a centrally located spherical nucleus. In rats exposed to high ambient temperature, neither the shape nor the localization of GH cells is significantly changed. GH cells are mostly organized in groups with darker cytoplasmic granules throughout the whole cytoplasm. The cellular and nuclear volume of GH cells, as well as the volume density are significantly ($p < 0.05$) decreased by 18.4%, 9.5% and 23.7% respectively, in comparison with the controls.

12. Ileski Vlatko, Radeski Miroslav, Pendovski Lazo. General attitudes for farm animal welfare standards in R. Macedonia. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p.52-53, Ohrid, R. Macedonia.

Understanding current position of the main actors in the supply chain considering farm animal welfare in order implementation and improvement of animal welfare in Macedonia is described in this paper. All categories of the production chain (farmers, processors and manufacturers) presented very low rating to society attitude toward farm animal welfare. At the moment all representatives, are agreeable that particular attention should be given to implementation of welfare standards in almost all categories of farm animals in Macedonia.

13. Kochevski Zoran, Pendovski Lazo, Stefanovska Jovana, Dodovski Aleksandar, Ileski Vlatko. Plastination the chicken embryos with S10 technique in different embryonic stage of development. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p.126-127, Ohrid, R. Macedonia.

The aim of our study is the preservation of chick embryos with standard technique of plastination S-10 at the age of 9, 11, 12, 13, 14, 17, 19,20 days of development. According the results, the plastinated embryos are dry, non-toxic and flexible. Starting with 9th day, the embryo is big as grain with expressed eyes. On 11th, 12th, 13th, 14th of embryonic development, blood vessels are initiated in the yolk sac. In the period of 17th day yolk sac is the size of a walnut, coverage with white feather is even, the eyes are fully developed, whether the beak is not fully developed and the nasal openings are noticeable. On 19th day they acquired yellow feathers, beak is more elongated, and yolk sac is the size of half a walnut, with initiated blood vessels. There is no yolk sac on the 20th and the feathers dark yellow color. There is a complete development of the legs.

14. Pendovski Lazo, Ileski Vlatko, Ursic Matjaz, Petkov Vladimir, Popovska-Percinic Florina, Travnikar Branko, Fazarinc Gregor (2011): Anatomical correlation between dog transversal S10 plastinated thin sections and computer tomography (CT) images. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p. 124-125, Ohrid, R. Macedonia.

In this paper is presented protocol to produce thin 3-5 mm S10 tissue slices that can be combine with CT images to better understanding the transversal anatomy of dog. One dog, 3 year aged was used in the study. The dog is euthanized according approved protocol from animal welfare and ethical committee. The dog is scanned on SHIMADZU SCT 6800TXL scanner. The 3-5 mm transversal slices from whole dog body are cut and plastinated with silicon's S10/S3. The quality of the reconstructed images is distinct and perfect, specifically the spatial positions and complicated adjacent relationships of various structures can be shown in direct viewing. The position of organs, nerves, vessels as well skeletal muscles with surrounding adipose tissue and skin allows easy correlation with anatomical structures on CT images at identical level.

5. Professional and Applicative activities

The professional and applicative activities on Dr. Lazo Pendovski in the past, has been realized through the following activities:

From 3 to 8 May 2004 in Skopje, he organized the International Seminar for Plastination with the participation of Austrian experts.

In the period from 5 to 10 July in 2005, he is a member on the Organizing Committee (Decision No. 0202-289/7), where he is elected as Secretary General on the 8th International Conference for Plastination, held in Ohrid, Macedonia.

From September 2005 to March 2006 he participated in training sessions for training in research and applicative projects, organized by GTZ.

By Decision No. 0202-3316 from 09.13.2006, the Teaching-Scientific Council at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje, appoint Dr. Lazo Pendovski as a member of the Committee that is responsible for drafting the documentation of the standard ISO 17025;

He is a member of Working Group for research and external cooperation on the Commission for Evaluation at the Faculty of Veterinary Medicine (Decision No. 0201-4577/7-2 from 22.11.2006).

Since 03.10.2006, he is an associate editor of the scientific journal "Macedonian Veterinary Review" (Decision No. 0202-3774/23).

He is a member of Organizing Committee on the VET-Nest: "Quality in higher education", held in Ohrid in a period of 4-6.9.2009, with support from TAIEX (Decision no. 0201-2071/2 05.09.2009).

From 12.07.2009 (Decision No. 0201-4984/14 from the Teaching-Scientific Council at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje) he was appointed as a member of the Evaluation Commission according to international criteria of EAEVE.

On the symposium "Days of veterinary medicine- 2011", held from 9-11.9.2011 in Ohrid, R.Macedonia, he is a member of the Organizing Committee (Decision No. 0201-927/7 from 24.02.2011) and member of Secretariat (Decision No. 0201-1478/7 9.04.2011).

Also, Dr. Lazo Pendovski is a member of the Organizing Committee on the 20th anniversary of the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje (Decision No. 0201-927/8 from 24/02/2011).

The candidate is an active member of the International Association of Plastination and the European Association of Veterinary Anatomists.

He is a member of the Management Committee (MC-member) on the COST-action FA0825 (Feed for Health).

CONCLUSION AND PROPOSAL

Having analysed the submitted materials from the candidate Dr. Lazo Pendovski, PhD, considering his quantity of teaching and education activities, the scientific-research work affirmed through the publication of numerous scientific papers in international journals, likewise his participation in several national and international projects and professional competence in the field of veterinary medicine, we estimate that Dr. Lazo Pendovski fulfill all criteria to be award with teaching-scientific title as assistant professor (docent) at the Faculty for veterinary medicine in Skopje.

The total number of points that d-r Pendovski, PhD, has won for the above mentioned activities is 300.3, which is nearly four times the required number of points, and thus makes evident the fact that, with his scientific, teaching and professional activity, d-r Pendovski, PhD, makes a tremendous contribution to the development of veterinary science and education in the Republic of Macedonia.

The Review Committee concludes that the candidate Dr. Lazo Pendovski, PhD, meets all criteria prescribed by the Law and published Rule-books for election as an assistant professor (docent).

The Commission esteem that d-r Pendovski, PhD, possesses all the teaching-pedagogical skills and professional-scientific accomplishments needed for the title that he contests.

For that reason, the Review Committee has the honor and pleasure to propose to the Teaching-Scientific Council to elect a candidate Dr. Lazo Pendovski, PhD, in the teaching-scientific title as **ASSISTANT PROFESSOR (DOCENT)** in the scientific field anatomy of animals at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje.

REVIEW COMMITTEE

1. Prof. d-r Vlatko Ilieski, PhD

*Faculty of veterinary medicine-Skopje,
University of St.,Cyril and Methodius" in Skopje* s.r.

2. Prof. d-r Gregor Fazarinc, PhD

*Veterinary faculty-Ljubljana,
University of Ljubljana* s.r.

3. Prof. d-r Vladimir Petkov, PhD

*Faculty of veterinary medicine-Skopje,
University of St.,Cyril and Methodius" in Skopje* s.r.

FORM
TO THE REPORT
FOR THE ELECTION TO A TECHING-SCIENTIFIC,
SCIENTIFIC AND TEACHING-PROFESSIONAL TITLE

Candidate: **D-r Lazo Blagoja Pendovski, PhD**
 (name, father name and surname)

Institution: **Faculty for veterinary medicine in Skopje**
 (faculty / institute)

Scientific field: **Anatomy of animals**

TEACHING AND EDUCATIONAL ACTIVITIES

No.	Name of the activity	points
Participation in schools and workshops		
1.	Participation in workshop for preparing the scientific-applicative projects: "Basic in R&D project management and preparation of competitive proposal for FP6" organized by GTZ, (September 2005 – March 2006); (certificate)	1
2.	Participation on the 5th Annual Workshop of COST Action 855 "Animal Chlamydioses and Zoonotic Implications". National Veterinary Research Institute, 10-11.09.2007; Pulawy, Poland; (certificate)	1
3.	VII. Postgraduate Course for Plastination: "Polyester Plastination technique P40", December 2007, University of Murcia, Spain; (diploma)	1
4.	Participation on the International workshop in organization of FVM-S and RSPCA: "Animal Welfare: The European Framework" Ohrid, R. Macedonia, 27 March 2008; (certificate)	1
5.	Participation on the International workshop in organization of FVMS and RSPCA: "The 3Rs concept – The Legal Framework on the protection of laboratory animals" Ohrid, R. Macedonia, 29 March 2008; (certificate)	1
6.	Participation on the workshops at the COST-855 action: Animal Chlamydiosis and its zoonotic implications and the COST-925 action: The importance of prenatal events for postnatal muscle growth in relation to the quality of the muscle based foods", Ljubljana, Slovenia, 4-8.11.2008; (Decision no. 0201-3895/3-9 from 31.10.2008)	1
7.	Participation on the International workshop: Feed for Health: 1 st International Workshop [COST Action] FA Joint Meeting WG1, 2, 3, 4 and 2 nd Management Committee. Milano. Italy, 16-17 March 2009; (certificate)	1
8.	Participation on the workshop: "The Role of competitive authorities in the regulation of scientific procedures on animals that are used for experiments" AGR 41,044, organized by TAIEX. 5-7 May 2010 in Zagreb, Croatia; (Decision No. 0202-1541/4-6 form 29.04.2010)	1
9.	Participation on the workshop "Implementation of protocols for welfare of farm animals", Ohrid, R. of Macedonia, 25-27.10.2010; (certificate)	1

10.	Lecturer on the workshop "Animal welfare in slaughterhouses for the animals that are used for meat production" Centre for Animal Welfare at FVM- Skopje, Macedonia 17. 11.2011; (certificate)	1
Practical Exercises		
11.	Anatomy of domestic animals, summer semester (4+5), 2002/03	6,75
12.	Anatomy of domestic animals, winter semester (4+5), 2003/04	6,75
13.	Anatomy of domestic animals, winter semester (2+2), 2003/04	2,7
14.	Anatomy of domestic animals, summer semester (4+5), 2003/04	6,75
15.	Anatomy of domestic animals, winter semester (4+5), 2004/05	6,75
16.	Anatomy of domestic animals, winter semester (2+2), 2004/05	2,7
17.	Anatomy of domestic animals, summer semester (4+5), 2004/05	6,75
18.	Anatomy of domestic animals, winter semester (4+5), 2005/06	6,75
19.	Anatomy of domestic animals, winter semester (2+2), 2005/06	2,7
20.	Anatomy of domestic animals, summer semester (4+5), 2005/06	6,75
21.	Anatomy of domestic animals, winter semester (2+2), 2006/07	2,7
22.	Anatomy of animals 1, winter semester (3+5), 2006/2007	9
23.	Anatomy of animals 2, summer semester (3+3), 2006/2007	5,4
24.	Anatomy of animals 1, winter semester (3+5), 2007/2008	9
25.	Anatomy of animals 3, winter semester (2+3), 2007/2008	2,7
26.	Anatomy of animals 2, summer semester (3+3), 2007/2008	5,4
27.	Anatomy of animals 1, winter semester (3+5), 2008/2009	9
28.	Anatomy of animals 3, winter semester (2+3), 2008/2009	2,7
29.	Anatomy of animals 2, summer semester (3+3), 2008/2009	5,4
30.	Topographical anatomy of animals, summer semester (1+1), 2008/2009	0,9
31.	Anatomy of animals, winter semester (4+5), 2009/2010	9
32.	Anatomy of animals 3, summer semester (2+3), 2009/2010	2,7
33.	Topographical anatomy on animals, summer semester (1+1), 2009/2010	1,35
34.	Anatomy of animals , winter (4+5), 2010/2011	6,75
35.	Anatomy of animals, summer semester (4+5), 2010/2011	4,5
36.	Behavior & Animal Welfare at Animals, summer semester (1+1), 2010/2011	0,9
37.	Topographical anatomy on animals, summer semester (1+1), 2010/2011	0,9
38.	Anatomy of animals, winter semester (4+5), 2011/2012	4,5
39.	Clinical anatomy at animals, winter semester (1+2), 2011/2012	0,9
Preparation of new teaching subject		
40.	Topographical anatomy on animals (curriculum 2006-2009)	0,5
41.	Clinical anatomy at animals (curriculum 2009); (Decision No. 0201-2782/16-1 from 13.09.2010)	0,5
42.	Anatomy of exotic and laboratory animals (curriculum 2009); (Decision No. 0201-2782/16-1 from 13.09.2010)	0,5
Consultations with students		
43.	Consultations with students 2006/07 (winter semester), 57 students	0,114
44.	Consultations with students 2006/07 (summer semester), 43 students	0,086
45.	Consultations with students 2007/08 (winter semester), 72 students	0,144
46.	Consultations with students 2007/08 (summer semester), 43 students	0,086
47.	Consultations with students 2008/09 (winter semester), 74 students	0,148

48.	Consultations with students 2008/09 (summer semester), 50 students	0,1
49.	Consultations with students 2009/10 (winter semester), 32 students	0,064
50.	Consultations with students 2009/10 (summer semester), 57 students	0,114
51.	Consultations with students 2010/11 (winter semester), 27 students	0,054
52.	Consultations with students 2010/11 (summer semester), 59 students	0,118
53.	Consultations with students 2011/12 (winter semester), 42 students	0,084
TOTAL		151,7

SCIENTIFIC AND RESEARCH ACTIVITIES:

No.	Name of the activity	points
Participation on projects		
1.	Participation in international project: Tempus Joint European Project (JEP) Tempus project CD_15017 – 2000 (807). Improvement of veterinary education in the Republic of Macedonia", CD_15017 – 2000 (01.09.2000-31.08.2003).	5
2.	Participation in national project: "Clamidiosis in animals and its zoonotic implications", (01.01.2004 to 11.04.2007); No. Contract 17-1018/1 from 20.05.2004, which is part of the COST action-855.	3
3.	Participation in international project: „The importance of chlamydia infections in birds for animal and human in Southeastern Europe", (program SEE-ERA-NETs Pilot Joint Call, INTAS ref. Nr 06-1000031-10035; 1.9.2007 - 31.5. 2008, No. ERAC agreement 51580).	5
4.	Participation in NATO international project: "rDNA transcription re-activation in <i>in vitro</i> produced bovine embryos", (2005 -2007) in collaboration with the Faculty of Natural Sciences in Nitra, Slovakia and Veterinary University of Vienna, Austria. (Grand Number: CBP.EAP.CLG.981248)	5
5.	Participation in international project: „Embryotransfer and in vitro insemination at ruminants", (bilateral with Croatia); 2005-2007	5
6.	Participation in international project: „The Western Balkans University Network for Animal Welfare", (1.9.2008 to 31.12.2010) with participation of Universities in the Western Balkans, University of Bristol, and RSPCA-International.	5
7.	FP-7 international project: "Econ-Welfare" KBBE 1-1-213095, realized within the European Commission in the frame of FP7-program (2008 to 2011).	5
8.	FP-7 international project: "AWARE" KBBE-2010.1.3-04 in the FP7-program on the European Commission (2011 - 2014).	5
9.	COST-action FA802 Feed for Health; (6.11.2008 to 31.12.2012)	5
Lecturer in selected sections during scientific/ research event with international participation		
10.	"Days of veterinary Medicine-2010" with lecture: "Euthanasia at Animals" in Ohrid, R. of Macedonia; (28-30.10.2010)	2
Scientific papers		
11.	Pendovski L., Ilieski V., Nikolovski G.: The experience of green iguana plastiantion with S10 technique in Macedonia. Journal of the International Society for Plastination. 19, 60-61, 2004	3,2
12.	Pendovski L., Ilieski V., Nikolovski G. Silicone Plastination of a Malpositioned long-term Formalin-fixed Green Iguana. Journal of the International Society for Plastination. 19, 40-42, 2004	3,2

13.	Ilieski V; Pendovski L; Ulcar I: "Evaluation of shrinkage on pig kidneys with S10 technique: Study before and after dehydration and impregnation" Proceedings of the 8th International Interim Conference for Plastination; Ohrid, Macedonia. 42-43; 2005	1
14.	Mitevski D.; Pendovski L.; Naletoski I.; Ilieski V. Surveillance for the presence of Chlamydophila psittaci in pigeons and doves from several towns in Macedonia. Proceedings of the 3 rd Workshop of diagnosis and pathogenesis of animal chlamydioses.(full paper) 141-145; 2005	2,4
15.	Strejcek F., Petrovicova I., Svarcova O., Schellander K., Pendovski L., Niemann H., Maddox-Hyttel P., Laurincik J.: Intranuclear localization of rRNA transcription after microinjection of BrUTP. J. Farm. Anim. Sci. 38, 17 - 25, 2005	2,4
16.	Ilieski V., Pendovski L., Ristoski T. Microscopic morphological investigation of deplastinated pig kidney section. Proceedings of the 13th International Conference for Plastination; Vienna, Austria; Journal of the International Society for Plastination. vol. 21, pp. 25, 2006	2,4
17.	Ilieski V., Pendovski L., Ristoski T., Cvetkovic A., Jankuloski D. Possibilities of diagnostic value of microscopic sections from plastinated musculature of fish. Italian Journal of Anatomy and Embryology. Vol. 111, 123, 2006	3,2
18.	Ilieski V., Ristoski T. Pendovski L., Dodovski A. and Mitevski D. Detection of Chlamodophyla psittaci in free-living birds using ELISA and immunohistochemical methods. Proceedings of Fourth Annual Workshop of COST Action 855 Animal Chlamydioses and Zoonotic Implications. Moredun Research Institute, Edinburgh, Scotland, UK. 86-87; 2006	1
19.	Ilieski V.; Pendovski L. Tissue preservation by using curable polymers – an interdisciplinary approach to replace laboratory animals used for experimental and other scientific purposes. FELASA-ICLAS Joint Meeting. p. 339; 2007;	1
20.	Ilieski V., Naletoski I., Pendovski L., Sachse K., Laroucau K. and Dovc. A: Detection of Chlamydiaceae spp. in clinical samples from pigeons by Real Time PCR in Macedonia. Pathogenesis, epidemiology and zoonotic importance of animal chlamydioses. Proceedings of 5th Annual Workshop of COST Action 855 Animal Chlamydioses and Zoonotic Implications. National Veterinary Research Institute, Pulawy, Poland. pp. 34, 2007	1
21.	Ilieski V., Pendovski L., Petkov V, Kocoski L, Popovska-Percinic F. Computer Modeling During Flexion and Extension on Dog Elbow Joint. Macedonian Veterinary Review. Vol. 30 No.1: 57-62; 2007	2,4
22.	Pendovski L., Ilieski V., Tosovska-Lazarova D., Petkov V., Kocoski L. Popovska Percinic F. Pelvi-Caliceal System on Pig Kidney: A Model for Urologic Procedures in Human Medicine. Macedonian Veterinary Review. Vol. 30 No.1: 49-56; 2007	2,4
23.	Ilieski V., Pendovski L. Morphological Characteristics of the Myo-endothelial Interactions in the Pig Coronary Artery Influenced by Myocardial Bridges. Nanobiotechnology: EC Joint research Centre, Ispra, Italy, pp.10-13; 2007	3,6
24.	Pendovski Lazo, Ilieski Vlatko, Lazarova-Tosovska Dobrila, Trpkovska Biljana, Petkov Vladimir. Classification of Pig Kidney Collecting System: S10/S3 Corrosion Casts Study. Abstract Booklet of the 14th International Conference for Plastination; Heidelberg, Germany; 48.p; 2008.	1
25.	Ilieski Vlatko, Pendovski Lazo, Bojadzieva Biljana, Petkov Vladimir. The Pig Heart Anatomy on Thin S10 Tissue Slices. Abstract Booklet of the 14th International Conference for Plastination; Heidelberg, Germany; p59; 2008.	1

26.	Pendovski Lazo., Ilieski Vlatko. The Segmental Arterial Branches in Pig Kidney. Magyar Allatorvosok Lapja- XXVIIth EAVA Congress. Budapest, Hungary. 93p; 2008	1
27.	Lazo Pendovski. Morphologic study for blood vessels and pelvio-caliceal system in pig kidneys [MSc thesis]. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2008 Dec 15; 1(2):64-74.	4
28.	Ilieski Vlatko, Pendovski Lazo, Pejaska Jana, Mitrov Dine, Petkov Vladimir. Reconstruction of flexion and extension of elbow joint using software AVOID SOFTIMAGE XSI. Magyar Allatorvosok Lapja- XXVIIth EAVA Congress. Budapest, Hungary. 45p; 2008	1
29.	Ilieski V, Pendovski L., Petkov V., Popovska-Percinic F., Mizrahi R. Plastination Of Tissues And Organs: Interdisciplinary Approach To Replace Laboratory Animals That Are In Use For Education And Research. Macedonian Veterinary Review. Vol. 31, No.1: 71-78; 2008	2,4
30.	Pendovski L., Ilieski V., Petkov V., Popovska-Percinic F., Mizrahi R: Morphological Peculiarity Of The Renal Parenchyma On S10 Thin Plastinated Pig Kidneys. Macedonian Veterinary Review. Vol. 31, No.1: 49-57; 2008	2,4
31.	Pendovski Lazo, Ilieski Vlatko, Trpkovska Biljana, Petkov Vladimir. Classification of Pig Kidney Collecting System: Anatomic study for pelvi-caliceal drainage. Journal of the International Society for Plastination. 23, 34-35, (2008)	2,4
32.	Pendovski L., Petkov V., Popovska-Percinic F., Ilieski V. Silicone plastination procedure for production of thin, semitransparent tissue slices: a study using the pig kidneys. Journal of the International Society for Plastination. 23, 10-16, (2008)	2,4
33.	Pendovski L., Ilieski V., Petkov V., Popovska-Percinic F., Anatomical classification at the segmental arterial branches on the renal artery in pig kidneys. Macedonian Veterinary Review. Vol. 32, No.1: 55-69; 2009	2,4
34.	Ilieski V, Pendovski L., Trojancanec P, Iliesvska K, Petkov V., Popovska-Percinic F. Endoscopy and bronchoscopy of dog plastinated specimen. Anat. Histol. Embryol. Vol. 39 No. 4: 295; 2010(i.f. 0.573).	4,17
35.	Pendovski L., Ilieski V., Petkov V., Popovska-Percinic F. Using S10 thin plastinated sliced to study anatomy of renal parenchyma in pig kidneys. Anat. Histol. Embryol. Vol. 39 No. 4: 312-313; 2010(i.f. 0.573).	4,17
36.	F.Popovska-Percinic, V.Ajdzanovic, S.Trifunovic, N.Miteva, V.Ilieski, L.Pendovski, V.Milosevic. Stereological parameters of zone fasciculate after exposure to high ambient temperature. Book of full papers. 4 th Serbian Congress for Microscopy. pp.147-148; 2010.	1,2
37.	Popovska-Percinic F., Miteva N., Ilieski V., Pendovski L., Jordanova M., Blagoevska K. (2010). The effect of testosterone on the histomorphology of the adrenal cortex in testectomised rats acclimated on different ambient temperatures. Abstract book of Days of veterinary medicine 2010, pp. 19-20, 28-30.October., Ohrid, R. Macedonia	0,5
38.	Popovska-Percinic Florina, Miteva Nada, Jordanova Maja, Ilieski Vlatko, Pendovski Lazo, Blagoevska Katerina. Morphofunctional characteristics of the adrenal cortex in testectomised rats acclimated on different ambient temperature Mac. Vet. Rew. Vol 33, No. 1, 25 - 32, 2010	2,4
39.	Ilieski Vlatko, Radeski Miroslav, Pendovski Lazo. Farm animal welfare and basic attitudes in Macedonia. Proceedings on the Symposium of veterinarians in Serbia. 2011, pp. 15-16, Zlatibor, Serbia	1
40.	F. Popovska-Percinic, V. Ajdzanovic, S. Trifunovic, M. Jordanova, V. Ilieski, L. Pendovski, V. Milosevic. Pituitary-adrenal axis in male rats after exposed to high ambient temperature. Endocrine Abstracts (2011) Vol. 26	1

41.	Popovska-Percinic Florina, Ajdzanovic Vlada, Miteva, Nada, Ilieski Vlatko, Pendovski Lazo, Trifunovic Svetlana, Milosevic Verica (2011): Immunopositive GH cells in adult male rats after exposure to high ambient temperature. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p. 123, Ohrid, R. Macedonia	1
42.	Ilieski Vlatko, Radeski Miroslav, Pendovski Lazo. General attitudes for farm animal welfare standards in R. Macedonia. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p.52-53, Ohrid, R. Macedonia	1
43.	Kochevski Zoran, Pendovski Lazo, Stefanovska Jovana, Dodovski Aleksandar, Ilieski Vlatko. Plastination the chicken embryos with S10 technique in different embryonic stage of development. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p.126-127, Ohrid, R. Macedonia	1
44.	Pendovski Lazo, Ilieski Vlatko, Ursic Matjaz, Petkov Vladimir, Popovska-Percinic Florina, Travnikar Branko, Fazarinc Gregor (2011): Anatomical correlation between dog transversal S10 plastinated thin sections and computer tomography (CT) images. Proceedings of the Days of veterinary medicine 2011, p. 124-125, , Ohrid, R. Macedonia	1
TOTAL		112,6

PROFESSIONAL AND APPLICATIVE ACTIVITIES

No.	Name of the activity	points
Books from professional-applicative field		
1.	"Booklet for Plastination", Faculty of veterinary medicine. pp. 1-48, 2004; (University Bulletin No. 900 from 30.6.2006)	7
2.	"Human euthanasia of animals -Handbook of veterinary medicine. (1-80 pp.; ISBN 978-9989-774-13-3. COBISS.MK-ID 72044042)	7
Experts/professional activities: evaluation, review, super-review, preparing a systematisation, methodology, ect.		
3.	Member of Working Group for research and external cooperation of the Evaluation Commission at the Faculty of Veterinary Medicine; (Decision No. 0201-4577/7-2 from 22.11.2006)	1
4.	Member of the Evaluation Commission according to international criteria of EAEVE; (Decision No. 0201-4984/14 from 14.12.2009)	1
Participation in promotion activities on the faculty/institute		
5.	Member of the Organizing Committee on the 20th anniversary of the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje; (Decision No. 0201-927/8 from 24/02/2011).	0,5
Editor on scientific journals		
6.	Editor (associate) on the scientific journal "Macedonian Veterinary Review"; (Decision No. 0202-3774/23 from 03.10.2006-onward)	2
Editor of Proceedings of scientific/professional events		
7.	Hammond-Seaman, A.; Ilieski, V.; Pendovski, L.; Thomas, G (eds.) (2008): "Animal Welfare: the European Framework: Proceedings of the Workshop", 28 March 2008, SS. Cyril & Methodius University Congress Centre, Ohrid, Republic of Macedonia.	1
8.	Hammond-Seaman, A.; Ilieski, V.; Pendovski, L.; Thomas, G (eds.) (2008): "The 3Rs Concept: The legal framework on the Protection of Animals: Proceedings of the Workshop", 28 March 2008, SS. Cyril & Methodius University Congress Centre, Ohrid, Republic of Macedonia.	1

Member on the Organizing or Programme Committee on the international scientific/professional events		
9.	Member on the Organizing Committee on the International Seminar for Plastination with the participation of Austrian Experts. Skopje, R. of Macedonia, 3 -8 May 2004; (certificate for organization)	1
10.	Member on the Organizing Committee on the 8th International Conference for Plastination, in Ohrid, R. Macedonia. (General Secretary) 5-10.6.2005; (Decision No. 0202-289/7)	1
11.	Member of Organizing Committee on the VET-Nest: "Quality in higher education", in Ohrid, Macedonia, 4-6.9.2009, with support from TAIEX; (Decision No. 0201-2071/2 05.09.2009).	1
12.	Member of the Organizing Committee on the "Days of veterinary medicine- 2011", 9-11.9.2011, in Ohrid, R.Macedonia; (Decision No. 0201-927/7 from 24.02.2011)	1
13.	Member of the Secretariat on the "Days of veterinary medicine-2011", 9-11.9.2011, in Ohrid, R.Macedonia; (Decision No. 0201-1478/7 from 9.04.2011).	1
Scholarship/grants/study abroad		
14.	COST-scholarships for short time scientific mission (STSM) at the Veterinary Faculty in Zagreb (16 - 22 May 2005).	1
15.	CEEPUS Mobility Grant at the University of Veterinary Medicine in Vienna, Austria (1-31.4.2008).	1
16.	Basileus, 10 months scholarship (1.09.2010 / 28.06.2011) at the Institute of Anatomy, Histology and Embryology at the Veterinary Faculty in Ljubljana (Slovenia) as a doctoral (PhD) fellow, in the frame of Erasmus Mundus.	2
Member of executive committee that support scientific activities (FP7, COS, ICGEB, IEAE...)		
17.	MC (management committee) member of COST Action FA0825: Feed for Health, (6.11.2008 -31.12.2012).	2
Preparation and application the scientific/educational project		
18.	Preparation and application the scientific international project: „Determination the type of skeletal muscle fibers and changes in their morphology in sheep during a period of postnatal development". Application No. 03-2262 from 21.09.2009.	1
Participation in commissions		
19.	Commission responsible for drafting the documentation for implementation the ISO 17025 standard at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje; (Decision No. 0202-3316 from 09.13.2006)	0,5
20.	Commission for registration the money and stocks at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje; (Decision No. 0202-4981/2 from 3.12.2009).	0,5
21.	Commission for preparation the student questionnaire for evaluation the quality of education at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje; (Decision No. 0201-246/7 from 4.2.2010).	0,5
22.	Disciplinary Commission for determination the responsibility of students at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje; (Decision No.0201-246/7 from 4.2.2010)	0,5
23.	Commission for preparation the student questionnaire for evaluation the quality of education at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje; (Decision No.0201-927/14-4 from 24.2.2011).	0,5
24.	Disciplinary Commission for determination the responsibility of students at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje; (Decision No. 0201-3732/7-2 from 7.10.2011)	0,5

25.	Commission for performing the students selection on the Student Open Competition at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje in educational year 2011/2012; (Decision No. 0201-2376/9 from 23.6.2011)	0,5
TOTAL		36

PROFESSIONAL REFERENCES OF THE CANDIDATE FOR THE ELECTION TO THE TITLE	points
TEACHING AND EDUCATIONAL ACTIVITIES	151,7
SCIENTIFIC AND RESEARCH ACTIVITIES	112,6
PROFESSIONAL AND APPLICATIVE ACTIVITIES	36
TOTAL	300,3

MEMBERS OF THE REVIEW COMMITTEE

1. Prof. d-r Vlatko Ilieski, PhD, president
Faculty of veterinary medicine-Skopje,
University of St.„Cyril and Methodius” in Skopje s.r.

2. Prof. d-r Gregor Fazarinc, PhD, member
Veterinary faculty-Ljubljana,
University of Ljubljana s.r.

3. Prof. d-r Vladimir Petkov, PhD, member
Faculty of veterinary medicine-Skopje,
University of St.„Cyril and Methodius” in Skopje s.r.

РЕФЕРАТ

ЗА ОЦЕНА НА НАУЧНАТА ОСПОСОБЕНОСТ НА КАНДИДАТОТ М-Р ШЕМСИ МУСТАФА И ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА ЗА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА СО РАБОТЕН НАСЛОВ „КАРАКТЕРИСТИКИ НА ТЕКТЕНИКАТА, СЕИЗМИЧНОСТА, АКТИВНИТЕ РАСЕДИ И МОДЕЛОТ НА ЗЕМЈИНАТА КОРА - ОСНОВА ЗА ГЕНЕРИРАЊЕ НА СИНТЕТИЧКИ АКЦЕЛЕРОГРАМИ И НИВНО СПОРЕДУВАЊЕ СО РЕГИСТРАЦИИ ДОБИЕНИ НА МРЕЖАТА СЕИЗМОЛОШКИ СТАНИЦИ НА КОСОВО“

Со одлука на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС) број 09-1787/3 од 1.11.2011 година, избрани сме за членови на Комисијата за оцена на подобноста на кандидатот м-р Шемси Мустафа и темата за докторска дисертација под работен наслов „Карактеристики на тектониката, сеизмичноста, активните раседи и моделот на Земјината кора - основа за генерирање на синтетички акцелерограми и нивно споредување со регистрации добиени на мрежата на сеизмолошки станици на Косово“.

Врз основа на поднесената документација од кандидатот м-р Шемси Мустафа, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА

Територијата на Косово е изложена на силни сеизмички дејства, како од локални автохтони сеизмички жаришта така и од прекуграничните сеизмогени извори од соседните земји. Иако во минатото постоела изразена сеизмичка активност (1456 Призрен, I=VIII МСК-64; 1662, Пеќ, I=VIII МСК-64; 1921 Урошевац, I=IX МСК-64; 1980 Копаоник, I=VIII МСК-64; 2002 Ѓњилане, I=VIII МСК-64), не постојат регистрации од силни сеизмички движења на територијата на Косово, кои би можеле да бидат употребени во истражувањата на сеизмичкиот hazard, одредувањето на параметрите за проектирање или одредување на условите и правилата за проектирање и градење во сеизмички активни региони.

Во последните десетина години, развојот и изградбата на урбаните центри на територијата на Косово е мошне забрзан и интензивен, па како неопходност се јавува потребата од квалитетна оцена на повредливоста на постојните и новите објекти од дејство на земјотреси. Со оглед на тоа дека не постојат регистрации од реални земјотреси не може да се изврши оцена на реалното ниво на повредливост на градежните објекти.

Проблемот со непостоење на регистрација на реални земјотреси се надминува со помош на користење на синтетички временски истории. За таа цел во оваа дисертација е предложен метод за генерирање на синтетички временски истории базиран врз локалните посебности на сеизмичката активност, тектониката и моделот на Земјината кора.

Предложената методологија за генерирање на синтетички временски истории ги инкорпорира податоците за: дефинирање на моделот на Земјината кора под територијата на Косово, дефинирање на значајните тектонски структури/раседи на Косово и зад граничните региони, карактеризирани со должината, активната должина, видот, максималните можни магнитуди и останатите сеизмотектонски карактеристики. Врз основа на овие податоци, користејќи го моделот на конечен расед (finite fault model) се генерираат синтетички временски истории кои треба да ги одразуваат локалните сеизмотектонски и геофизички услови при коишто би се генерирале и реални земјотреси.

Вака конципираниот метод овозможува за зададена локација да се генерира синтетичка временска историја која, исто како и регистрацијата на реален земјотрес, ќе биде резултат на комплексните влијанија на сеизмотектонските карактеристики на сеизмогената зона,

релевантната атенуација по должината на претпоставениот правец на ширење и геомеханичките услови на локацијата.

Предвидено е да се изврши верификација на предложениот метод со споредба на регистрација на реален земјотрес (2010 Исток, $M=5.2$) снимена на дадена локација и синтетичка временска историја генерирана со податоци за истиот расед за истата локација.

ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Главна цел на истражувањата во склоп на докторската теза е развој, верификација и примена на предложената методологија за генерирање на синтетички временски истории врз основа на сеизмотектонските услови на сеизмогените зони релевантни за територијата на Косово.

Синтетичките временски истории имаат предност пред користењето на регистрации од реални земјотреси, бидејќи за зададена локација може да се генерира произволен број на временски истории од различни раседи/сеизмогени зони кои се релевантни за локацијата, со различни сеизмолошки карактеристики (магнитуда, длабочина) што овозможува поквалитетна оцена на потенцијалните ефекти на сеизмичката активност и со тоа подобра оцена на параметрите сеизмичкиот hazard што е неопходно за квалитетно просторно и урбанистичко планирање и проектирање.

Методологијата е динамична и овозможува инкорпорирање на нови сознанија и податоци за сеизмотектонските карактеристики на разгледуваните сеизмогени зони со цел на подобрување на квалитетот на синтетичките временски истории.

ЗАКЛУЧОК ЗА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА

Предложената тема за докторска дисертација со работен наслов „Карактеристики на тектониката, сеизмичноста, активните раседи и моделот на Земјината кора - основа за генерирање на синтетички акцелерограми и нивно споредување со регистрации добиени на мрежата на сеизмолошки станици на Косово“, претставува комплексно истражување и дефинира нова методологија за генерирање на синтетички временски истории за територија за која нема доволен број на релевантни податоци за сеизмичката активност.

Имајќи предвид дека пристапот кон истражувањето, анализата и евалуацијата на резултатите во оваа докторска дисертација се концептуално издржани и сеопфатни, предлагаме темата да биде прифатена како подобна за изработка на докторска дисертација.

ПОДОБНОСТ НА КАНДИДАТОТ

Кандидатот м-р Шемси Мустафа е роден на 11.4.1966 година во Вуштри, Република Косово. По завршување на средното образование, во учебната 1984/85 се запишал на Факултетот за рударство и металургија, Косовска Митровица, Универзитет во Приштина, Косово, кој редовно го завршил во 1992 година, отсек геологија. Во 2007 година се запишал на после-дипломските магистерски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кои редовно ги завршил во 2009 година, одбранувајќи го магистерскиот труд со наслов „Сеизмичност на Косово“, со што се стекнал со звањето магистер на технички науки.

Во 2009/10 година се запишал на докторските студии во Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС) во Скопје.

Работно искуство:

- инженер-геолог, Stone Building, Митровица 2007;
- водител на проект, World Beton Company, Вуштри 2008;
- Сеизмолошки институт на Косово, шеф на Сеизмолошката лабораторија, 2005-сера.

Научни публикации

- Shemsi Mustafa, Nazmi Hasi, Zenun Elezaj „Seismotectonic Characteristics of Kosovo and Resonance Impact“, 23-30 September 2006 Mitrovica- Kosovo;
- Shemsi Mustafa “Seismicity of Kosovo”, master thesis, October, 2009, UKIM-IZIIS Skopje, Republic of Macedonia
- Shemsi Mustafa „Geological and seismotectonics investigations for design of seismological network in Kosovo“, August 30–September 03, 2010 Ohrid, Republic of Macedonia, <http://www.14ecce.mk>
- Shemsi Mustafa “Contemporary seismicity of Kosovo” ESC 2010 European seismological commission 32nd General Assembly September 6-10. 2010 Montpellier, France, <http://www.esc2010.eu>;
- Nazmi Hasi, Shemsi Mustafa “Seismological network structure of Kosovo” ESC 2010 European seismological commission 32nd General Assembly September 6-10. 2010 Montpellier, France, <http://www.esc2010.eu>;
- Shemsi Mustafa “Geological and seismotectonics investigations for design of seismological network in Kosovo” August 30–September 03.2010 Ohrid, Republic of Macedonia;
- Shemsi Mustafa “Seismotectonic settings and seismicity of Kosovo” July 16, 2010, *J. Int. Environmental Application & Science*, Vol. 5 (3): 435-444 (2010) Turkey;
- Shemsi Mustafa “Geotechnical Characteristics of the Ulpiana Location” *J. Int. Environmental Application & Science*, Turkey;
- Nazmi Hasi, Shemsi Mustafa, Bekim Bajrami “The seismological system of Kosovo” Instituto de Meteorologia, Lisbon, May 25-28, 2011;
- Shemsi Mustafa “Istog Earthquake of March 10, 2010” Turkey.

Познавање на јазици:

- албански јазик
- англиски јазик – добро познавање
- српски јазик – одлично познавање
- хрватски јазик - одлично познавање

Врз основа на приложените документи и сето напред наведено сметаме дека кандидатот м-р Шемси Мустафа во целост ги исполнува условите од Правилникот за условите и постапката за стекнување степен доктор на науки од областа на земјотресното инженерство. Наша оцена е дека кандидатот е подобен да пристапи кон изработка на докторска дисертација.

ЗАКЛУЧОК

Предложената тема за докторска дисертација со работен наслов „Карактеристики на тектониката, сеизмичноста, активните раседи и моделот на Земјината кора - основа за генерирање на синтетички акцелерограми и нивно споредување со регистрации добиени на мрежата на сеизмолошки станици на Косово“, претставува нова методологија за генерирање на синтетички временски истории еквиваленти на записи на потенцијални реални земјотреси генерирани од одредена сеизмогена зона.

Имајќи предвид дека предложената методологија е нов начин на добивање на голем број синтетички временски истории еквивалентни на можните идни сеизмички настани и решавање на проблемот на недостаток на квалитетни податоци за релевантна оценка на нивото на очекуваниот хазард на територијата на Косово, сметаме дека треба да биде прифатена како пододобна за изработка на докторска дисертација

Во согласност со напред изнесените согледувања и заклучоци во врска со пододобноста на предложената тема и способноста на кандидатот за научноистражувачка работа, Комисијата со задоволство му предлага на Научниот совет на ИЗИИС да ја прифати темата и кандидатот м-р Шемси Мустафа како пододобен кандидат за изработка на предложената тема под работен наслов: „Карактеристики на тектониката, сеизмичноста, активните раседи и моделот на Земјината кора - основа за генерирање на синтетички акцелерограми и нивно споредување со регистрации добиени на мрежата на сеизмолошки станици на Косово“.

Скопје, 22 ноември 2011 год.

Комисија,

1. Проф. д-р Михаил Гаревски, претседател с.р.
2. Проф. д-р Зенун Елезај с.р.
3. Вонр. проф. д-р Влатко Шешов с.р.
4. В. н. сор. д-р Бисерка Димишковска с.р.
5. Вонр. проф. д-р Драги Дојчиновски с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

на докторската дисертација „СПЕКТРОФОТОМЕТРИСКА АНАЛИЗА НА БОИТЕ НА ПРЕДНИТЕ МАКСИЛАРНИ ЗАБИ И ПРОМЕНАТА СПОРЕД ПОЛОТ И ВОЗРАСТА“ од ас. д-р. Теута Пустина-КрасниќИ, пријавена на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Наставно - научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје на својата 19. редовна седница одржана на 20.10.2011 година, по предлог на Научниот одбор донесе одлука за формирање на Рецензентска комисија за оцена на готов докторски труд под наслов „Спектрофотометриска анализа на боите на предните максиларни заби и промената според полот и возраста“ од ас. д-р Теута Пустина-КрасниќИ, во состав;

1. проф. д-р Ерол Шабанов
2. проф. д-р Драгољуб Велевски
3. проф. д-р Јагода Баевска
4. проф. д-р Елена Петкова
5. проф. д-р Снежана Иљовска

По разгледувањето на готовиот докторски труд, Рецензентската комисија на Наставно - научниот совет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторскиот труд под наслов „Спектрофотометриска анализа на боите на предните максиларни заби и промената според полот и возраст“ од ас. д-р Теута Пустина-КрасниќИ е презентираан на 202 страници кои содржат вкупно 64 табели и 45 графикони, 15 фотографии, цитирани 101 референца од страни и домашни автори од понови години и кратка содржина на македонски и англиски јазик.

Обработениот материјал е поделен во следните 8 поглавја: Вовед, Литературен преглед, Цел на трудот, Материјал и методи на работа, Резултати, Дискусија, Заклучоци и Литературен преглед. На крајот од трудот е прикажан и целиот работен материјал систематизиран во 47 табели.

Во поглавјето **ВОВЕД**, авторката се осврнува на оригиналната боја на забот која е како резултат на светлинската рефлексција од дентинот, од апсорпцијата, од дисперзијата и од дебелината на емајлот. Во воведот кандидатката наведува дека бојата на забите е примарен фактор кај голем број на пациенти, и често е причина за вознемиреност и неуспех, затоа битно е да се одбере адекватниот начин за одредување на бојата, што е предуслов протетската реставрација да биде што поприродна.

Познавањето на науката за боја, како и оптичките особини на забните ткива се есенцијални за да се консумира сознанието за бојата на забот. Бојата е една од вештините на видното сетило во рефлектирањето на светлината. Спектричните сигнали на боите се фокусираат во леката и се праќаат во фоторецепторскиот мозаик на ретината, ограничена со очниот булбус. Видот за бои се реализира во три групи на фоторецептори на ретината, кои имаат различна сензитивност кон брановите должини на светлината. Сигналот патува низ нервни

патишта, стигнува до оптичкиот кортекс на мозокот, каде што се регистрира осетот за боја.

Во второто поглавје, ЛИТЕРАТУРЕН ПРЕГЛЕД, авторката се задржува на цитирање на податоци од странска и домашна литература за проблемот на одредувањето на бојата на забите. Податоците од литературата укажуваат дека многу автори, кои ја обработуваат проблематиката на бојата на забите, дошле до заклучок дека оригиналната боја на забот е резултат на светлинската рефлексija од дентинот, од апсорпцијата, од дисперзијата и од дебелината на емајлот.

Авторката цитирајќи литературни податоци, наведува дека инцизалните и апроксималните рабови на забите се покриени само со тенок слој на емајл во вид на бранови, поради што ваквата површина дава впечаток на кондензирано огледало, кое е фокусирано во дентинот. Од тие причини, присуството на оралниот медиум, но и транслуценцијата на емајлот, инцизалните и апроксималните делови на забот се со потемен изглед. Секоја промена во транслуценцијата на емајлот, како резултат на одминатата возраст или поради дехидрирање на денталните структури, доведува до промена на бојата на забот.

Средствата за одредување на бои се викаат стандарди на бои или упатство за бои. Зависно од употребата, во стоматологијата постојат разни видови на стандарди за бои.

Одбирањето на бојата може да биде со стандарди, односно со клуч за одредување на бојата на забите и со колориметриските апарати за одредување на бои. Во Европа широко се употребува клучот на бои Vitapan 3D Master, од производителот VITA. Постојат четири вида мерни инструменти за боја: колориметри со тристимулусни вредности, спектрорадиометри, спектрофотометри и дигитални камери за потврдување на боите. Зависно од производителот, мерењата се прават на разни начини. Но, основните елементи на секој апарат за одредување на боја се: изворот на светлина, интеграционата сфера, апаратот за селектирање на брановите должини и фоторецепторите.

Во поглавјето ЦЕЛ НА ТРУДОТ, респектирајќи ги наодите од литературата дека естетскиот аспект на мобилните и фиксните надополнувања подразбира природна боја, форма, големина, како и добра и соодветна позиција на забите, при што сите заедно ќе бидат добро прифатени од пациентот, терапевтот и околината, авторката при изработката на докторскиот труд си ги поставила следниве цели: утврдување и споредба на колориметриските карактеристики кај испитаници од двата пола на различни возрасти, каде што ќе бидат проследени промените на максиларните инцизиви и канини; одредување на дистрибуцијата на бојата на забите во интерканиниот простор на максилата, во цервикалниот, средниот и ицизалниот сегмент; одредување на корелацијата на вредностите L^*a^*b , C и H по системот CIE (Commission Internationale d' Eclairage) во интерканиниот сектор на максилата, во цервикалниот, средниот и ицизалниот сегмент; споредба на бојата на забите и вредностите кои ќе ги добиеме за L^*a^*b , C и H по системот CIE (Commission Internationale d' Eclairage) на максиларните инцизиви и канини.

Во поглавјето МАТЕРИЈАЛ И МЕТОД НА РАБОТАТА прикажан е материјалот и методолошкиот пристап за реализација на зацртаните цели. За извршување на поставените цели направени во студијата е опфатен примерок на испитаници кој се дефинира како популација од Косово и тоа 255 испитаници од обата пола на возраст од 20 до 49 години од различни регионални подрачја.

Во клиничкиот материјал се анализирани боите на виталните заби во интерканиниот сектор на максила кај 255 испитаници; женски пол ($n=130$) и машки пол ($n=125$). За потребите на истражувањето, испитаниците се поделени во 3 возрастни групи, со ширина на старосната граница на секоја група од 9 години.

Користени се следните методолошки истражувања: пополнување на колориметриски картон, при што за секој испитаник е подготвен колориметриски картон кој содржи основни генералии на испитаникот, податоци за постоење на причинители за дисколорација на забите и податоци за одредување на природната боја на забите.

Колориметрискиот картон, во кои се внесувани колориметриските мерења за бојата на забите се состоел од три сегменти (вредности од VitaPan 3D-Master и $L^*a^*b^*$, C и H).

Бојата на природните заби е одредувана со помош на апаратот Vita Easysshade® (Vita Zahnfabrik, H Rauter GmbH & Co. KG, Bad Sackingen, Germany). Статистичката обработка на податоците е изведена во статистички програм STATISTICA 7.1. Податоците од истражувањето се прикажани табеларно и графички.

Поглавјето РЕЗУЛТАТИ изобилува со податоци добиени од испитувањето при што сумарно може да се прикаже дека испитаниот однос помеѓу основната боја (H) како зависна варијабла, и просветлувањето (L^*), интензитетот на бојата (C), параметарот a^* (црвено/зелена) и параметарот b^* (жолто/плава) како независни варијабли, била со значајна статистичка корелација, ($R=0,91$). Испитуваната корелација на просветлувањето (L^*), интензитетот на бојата (C), основната боја (H), параметарот a^* (црвено/зелена), параметарот b^* (жолто/плава), помеѓу одделните сегменти на KL (канин лево), кај сите три релации на сегменти: Cervical/Middle, Incisal/Middle, Cervical/Incisal, била со значајна статистичка корелација ($p<0.05$). Испитуваната корелација на просветлувањето (L^*), интензитетот на бојата (C), основната боја (H), параметарот a^* (црвено/зелена), параметарот b^* (жолто/плава), помеѓу одделните сегменти на LIL (латерален инцизив лево), кај сите три релации на сегменти: Cervical/Middle, Incisal/Middle, Cervical/Incisal, покажала значајна статистичка корелација ($p<0.05$).

Испитаниот однос помеѓу основната боја (H) како зависна варијабла, и просветлувањето (L^*), интензитетот на бојата (C), параметарот a^* (црвено/зелена) и параметарот b^* (жолто/плава) како независни варијабли, бил со јака статистичка корелација ($R=0.85$). Кај ефектот ЗАБ во дистрибуцијата централен инцизив лево/латерален инцизив лево/канин лево (CIL/LIL/KL), постоела значајна статистичка разлика во просветлувањето (L), ($F=49.50$ и $p<0.001$). Кај ефектот сегмент во дистрибуцијата цервикален/медијален/инцизален (CL/ML/IL) постоела значајна статистичка разлика во просветлувањето (L^*), ($F=127.10$ и $p<0.001$).

При тестирањето на разликите помеѓу просечните вредности на интензитетот на бојата (C), за ефектот ЗАБ, во дистрибуцијата централен инцизив лево/латерален инцизив лево/канин лево (CIL/LIL/KL), како и нивните сегменти, цервикален/медијален/инцизален (CL/ML/IL), најголема просечна вредност на интензитетот на бојата (C) е утврдена е кај канин лево/цервикален сегмент ($\bar{x}=29.42$).

При тестирањето на разликите помеѓу просечните вредности на основната боја (H), за ефектот ЗАБ, во дистрибуцијата централен инцизив

лево/латерален инцизив лево/канин лево (CIL/LIL/KL), како и нивните сегменти, цервикален/медијален/инцизален (CL/ML/IL), најголема просечна вредност на основната боја (H) утврдена била кај централниот инцизив лево/инцизален сегмент ($x=97.19$).

При тестирањето на разликите помеѓу просечните вредности на параметарот a^* (црвено/зелена) за ефектот ЗАБ во дистрибуцијата централен инцизив лево/латерален инцизив лево/канин лево (CIL/LIL/KL), како и нивните сегменти, цервикален/медијален/инцизален (CL/ML/IL), најголема просечна вредност на параметарот a^* (црвено/зелена) била утврдена кај централниот инцизив лево/инцизален сегмент ($x=-1.80$).

Резултатите од колориметриските карактеристики на централните инцизиви десно (CID) укажуваат дека во однос на полот постои значајна статистичка разлика. Исто така, значајна разлика постои и кај колориметриските карактеристики на централниот инцизив десно во однос на возрасните групи, тенот и бојата на очите кај испитаниците.

Кај латералниот инцизив десно (LID) постоела значајна статистичка разлика помеѓу колориметриските карактеристики во однос на полот, возрасните групи на испитаниците и тенот. Но, во однос на бојата на очите и колориметриските карактеристики, не постоела значајна статистичка разлика.

Резултатите укажуваат дека постоела значајна разлика кај колориметриските карактеристики на канин десно во однос на полот, возрасните групи на испитаниците и тенот. Додека, пак, не постои значајна разлика кај колориметриските карактеристики на канин десно во однос на бојата на очите кај испитаниците ($F=7.66$ и $p<0.001$).

Во поглавјето ДИСКУСИЈА можеме да констатираме дека авторката ги споредува своите резултати од испитувањата со испитувањата на повеќе автори и напоменува дека лошите навики, како што се пушењето и дрогата, ја менуваат бојата на забите, во зависност од количината и должината на времето на консумацијата. Голем број на средства кои се употребуваат во секојдневната стоматолошка практика, за испирање, за деконтаминација, како и средства за дефинитивно полнење на коренските канали и санација на кариес, несоодветната манипулација со нив, доведуваат до делумна или целосна дисколорација на коронките на забите. Авторката го споменува и квалитетот на метал-керамичките и керамичките протетички изработки, кои исто така се предмет на честа и обемна дискусија, кога се однесува на промената на бојата на коронките. Метал - керамичките изработки во себе опфаќаат два или повеќе слоја на бои и различни транслусценции, со цел да се маскира металната легура на супраструктурата и подобро согласување на бојата со природната боја на забите кај пациентот. Опакерите се употребуваат со цел да ја зголемат кршливоста на светлината, со едно покачување на осветлувањето и намалување на транслусценцијата. Протетските изработки изработени само од керамика овозможуваат бојата на порцеланската коронка и цементот да имаат влијание врз бојата на вештачката коронка. Различните оптички квалитети на стоматолошките керамички материјали најпрвин се опишуваат со индивидуални оптички особини, а потоа со начинот како овие особини да се комбинираат со другите материјали присутни во естетската изработка. Општо, спектарот на оптичките особини на структурата на природните заби е сличен со керамичките реставрации.

Поглавјето **ЗАКЛУЧОЦИ** врз основа на добиените резултати од испитувањата, авторката го дели во 6 потпоглавја кои ги содржат карактеристиките на боите за секој заб поодделно. На крајот, авторката како заклучок истакнува дека ин vivo мерењата, како и статистичките операции укажуваат дека бојата на забите се менува од едната регија во другата и дека основната боја или компонентата H, која се однесувала на групата M, бидејќи таа била почеста според скалата на Vitapan 3D – Master, а која ја користела авторката, била вредноста или просветленоста (L^*) и и припаѓала на првите три од просветлувањето, односно на 1,5,2 и 3. Испитувањата укажуваат на заклучокот дека кај испитаници, кај кои би била потребна изработка на фиксни и мобилни протетски помагала, би требало да се употребуваат, односно изработуваат коронки со неутрални бои и со релативно висока просветленост. Vitapan 3D-Master клучот овозможува голем број на комбинации, а може да се употребува и како добар индикатор при одредување на бојата на изработките. Сепак, би било исклучително прифатливо спектрофотометарот да се користи како понатамошен одредувач, односно докажувач на одредени бои, за потребите на сите идни истражувања.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторскиот труд под наслов „Спектрофотометриска анализа на боите на предните максиларни заби и промената според полот и возраста“ од д-р ас. Теута Пустина-Красниќи е значаен придонес во решавањето на секојдневните дилеми кои произлегуваат од проблемот кои го наметнуваат кај секој стоматолог и специјалист-протетичар при одредувањето на бојата на забите.

Добиените резултати се произлезени од современите клинички методи од кои еден дел од нив користи и авторката, а при тоа стриктно држејќи се до поставените цели при што се добиени и прецизни одговори на сите поставени дилеми.

Имајќи ја предвид подготвеноста на кандидатката за изработка на самостоен, оригинален и автентичен научноистражувачки труд, како и горенаведените коментари за добиените резултати, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје да ја усвои позитивно оценетата рецензија на готовиот докторски труд на ас. д-р Теута ПустинаКрасниќи и да дозволи јавна одбрана на трудот .

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Ерол Шабанов с. р.
2. Проф. д-р Драгољуб Велевски с. р.
3. Проф. д-р Јагода Баевска с. р.
4. Проф. д-р Елена Петкова с. р.
5. Проф. д-р Снежана Иљовска с. р.

Во Билтенот на Универзитетот во Скопје „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 1019 од 15 ноември 2011 година, објавен е реферат за избор на наставник, извршител по предметот **КИНЕЗИОЛОШКА АНТРОПОЛОГИЈА**, на Факултетот за физичка култура во Скопје на кандидатот н. доц. Митричка Ц. Старделова, со комисија во состав: ред. проф. д-р, Александар Наумовски - претседател, ред. проф. д-р, Гино Стрезовски - член и ред. проф. д-р, Роберт Христовски - член.

ИСПРАВКА

Во биографските податоци на кандидатот н. доц. Митричка Ц. Старделова направена е забуна во толкувањето на бодовите од Универзитетскиот гласник (година I X, број 138, 6 јули 2009 година) за фуснотата под број 5 на стр.18 за трудовите објавени во горенаведениот Билтен под број 1 и 2 со наслов:

1. Dr. Mitrička Stardelova, Prof.D-r. Angel Dzambazovski, D-r. Nevenka Panovska, D-r. Valentina Krstevska,: Značaj fizičkog obrazovanja za vaspitače strukovnih studija u funkciji prevencije kičmenih deformacija i banjsko-fizioterapeutskeg turizma. Zbornik radova sa šestog simpozijuma,, vaspitač u 21 veku” Aleksinac, 2011.
2. Prof. D-r. Angel Dzambazovski, Dr. Mitrička Stardelova, mr. Kristijan Dzambazovski, mr. Katerina Spasovska,: Primena terapije za grupu habitualne luksacije ramenog zgloba. Zbornik radova sa šestog simpozijuma, vaspitač u 21 veku” Aleksinac, 2011.

Забелешката се однесува на тоа дека трудовите 1 и 2 не се со фактор на влијание затоа што **се објавени во зборник со меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат експерти од соодветната научна област од најмалку 5 земји, во него се меѓународни трудови со научно-стручни резултати**, објавени во зборник на трудови од научно-стручен собир, кој зборник има меѓународен уредувачки одбор. Затоа, трудовите под 1 и 2 носат по три бода секој.

СКОПЈЕ

12.12.2011 година

Комисија:

1. Ред.проф.д-р, Александар Наумовски - претседател,	с.р.
2. Ред.проф.д-р, Гино Стрезовски - член,	с.р.
3. Ред.проф.д-р, Роберт Христовски - член,	с.р.

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје
Факултетот за ветеринарна медицина - Скопје

Име и презиме на кандидатот	Наслов на прифатениот магистерски труд
Мирко Проданов	Застапеност, серотипизација и антимикробна резистентност на <i>Salmonella spp.</i> кај јата несилки во Република Македонија
Mirko Prodanov	Prevalence, serotyping and antimicrobial susceptibility of <i>Salmonella spp.</i> in laying hens in Republic of Macedonia

Адреса: Лазар Поп-Трајков 5-7, 1000 Скопје, Р. Македонија
Address: Lazar Pop-Trajkov 5-7, 1000
Skopje, R. Macedonia
Tel: +389 2 3240 700
Fax: +389 2 3114 619
E-mail: fvms@fvm.ukim.edu.mk
Web: http://www.fvm.ukim.edu.mk

Certificate No: 74597

ПРЕГЛЕД

На одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Технолошко-металуршки факултет во Скопје

Кандидат	Тема	Комисија
М-р Бошко Бошковски	„Миграција на арсен од антропогено потекло во почвата од микролокалитетот И-СИ-ЈИ од фабриката Охис-Скопје „	Проф.д-р Слободан Богоевски Проф.д-р Благица Близнаковска Д-р Симеон Јанчев, ред.проф.во пензија
М-р Дарко Димитровски	„Испитување на пробиотски својства на бактерии од родот <i>Lactobacillus</i> со примена на <i>in vitro</i> клеточен модел и нивна примена во храна за посебни нутритивни потреби,,	Проф.д-р Елеонора Винкелхаузен Д-р Слободанка Кузманова, ред.проф.во пензија Д-р Донка Донева Шапческа, насловен доцент
М-р Елена Ановска Јовчева	„Проучување на механизмите и динамиката на прихранување на подземните води од Изворот Рашче, применувајќи природни, изотопски и други релевантни методи,,	Проф.д-р Љубомир Арсов, ред.проф. во пензија Проф.д-р Александар Димитров Д-р Дејан Димитровски , доцент
М-р Катерина Буревска	„Дистрибуција на тешки метали низ вертикалниот и лонгитудиналниот профил на системот подземни води од микролокалитетот наспитување на пробиотски својства на бактерии од родот <i>Lactobacillus</i> со примена на <i>in vitro</i> клеточен модел и нивна примена во храна за посебни нутритивни потреби,,	Проф.д-р Благица Близнаковска Проф.д-р Слободан Богоевски Д-р Гордана Русевска, насловен доцент

ПРЕГЛЕД

На пријавени теми за изработка на докторска дисертација на Технолошко-металуршки факултет во Скопје

Кандидат	Тема	ментор
М-р Александра Тодоровиќ	„Дистрибуција на природни и вештачки радионуклеиди во земја и прехранбени растителни култури со проценка на радијационен ризик кај населението,,	д-р Љубомир Арсов, ред.проф. во пензија
М-р Науаф Мохамед Баара	„Проучување на хидрогеолошките карактеристики на Скопската депресија на потегот од изворот Рашче до бунарите во нерези(аспект на водоснабдување),,	Проф.д-р Тодор Ановски, ред.проф. во пензија
М-р Мартин Арсов	„ Проучување на билансот на водите во Охридско-преспанскиот регион со примена на изотопски и други современи техники,,	Проф.д-р Тодор Ановски, ред.проф. во пензија
М-р Александар Чадиковски	„ Развој на нов вид пиво со функционални карактеристики и влијание на сорпционите, миграционите и бариерните својства на амбалжата врз вкусовиот профил,,	Проф.д-р Елеонора Винкелхаузен
М-р Ерхан Сулејмани	„Проучување на специфичните хемиски и биохемиски промени во биеното сирење при зреењето,,	Проф.д-р Весна Рафајловска
М-р Јованов Војо	„Синтеза на високо активен, фотокаталитички нано TiO_2 и негова примена на магнезитни огноотпори и филмови на порозни градежни материјали,,	Проф.д-р Емилија Фиданчевска

ПРЕГЛЕД
на одобрени теми за изработка на магистерски тези на
Технолошко-металуршки факултет во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Горан Ангеловски, дипл.инж.	„Креирање на интегриран модел за обезбедување на еколошка одржливост на биодизел од аспект на TQM,,	Проф.д-р Соња Кртошева Проф.д-р Анита Грозданов, коментор
Божидар Ристовски, дипл.инж.	„Карактеризација и функционални својства на протеини изолирани од стабилизирани обезмастени оризови трици,,	Проф.д-р Мирјана Боцевска
Везирка Јанкуловска, дипл.инж.	„Интегрална анализа на квалитетот на водата во водоснабдителниот систем Студенчица, Кичево,,	Проф.д-р Благица Близнаковска
Наташа Шаневска, дипл.инж.	„Проектирање на подсистем за мотивација во системот за управување со квалитет,,	Проф.д-р Соња Кртошева Проф.д-р Александар Димитров, коментор
Игно Тасев, дипл.инж.	„Развој и валидација на HPTLC метод за анализа на биогени амини во вино,,	д-р Донка Донева Шапческа, насловен доцент
Арианит Река, дипл.инж.	„Детална карактеризација на природен аморфен SiO ₂ од ново лежиште во Р.Македонија,,	Проф.д-р Слободан Богоевски
Емилија Гарванска Нечев, дипл.инж.	„Истражување и оцена на квалитетот на услугата во фармацевтската малопродажба,,	Проф.д-р Соња Кртошева
Сретен Стојковски, дипл.инж.	„Состојба на загаденоста, оценка и рангирање на предложемните методи за ремедијација на депонии со изомери на HCN,,	Проф.д-р Перица Пауновиќ

До
Деканот на Факултетот за
земјоделски науки и храна
во Скопје

Врз основа на барањето бр. 02- 2612/1 од 9. 12. 2011 година од деканот на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје членовите на Рецензентската комисија за избор на двајца соработници во звањето помлад асистент во научната област економика на земјоделството и развој го доставува следниов

ОДГОВОР НА ПРИГОВОРОТ ОД М-Р САМОИЛ МАЛЧЕСКИ

По објавениот реферат за избор на двајца соработници во звањето помлад асистент во научната област економика на земјоделството и развој на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, објавен на 1. 12. 2011 во Билтен број 1020 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кандидатот м-р Самоил Малчески има поднесено приговор на наведениот реферат.

Рецензентската комисија го разгледа приговорот кој е составен од две точки.

1. Согласно со член 24 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за избор во звањето помлад асистент не е потребна листа за минимален број на поени за избор, оваа постапка се применува за избор во звањата доцент, вонреден професор и редовен професор.

Предложените двајца кандидати имаат соодветно образование во научната област економика на земјоделството и развој.

2. Според член 36 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, конкурсот треба да ја содржи соодветната наставно-научна област, за која се избира лицето, утврдена со Класификацијата на научни подрачја, полиња и области според стандардите на ОЕЦД, видот на работниот однос, рокот на траењето и општите и посебните услови за избор.

Класификацијата на научни подрачја, полиња и области според стандардите на ОЕЦД (Службен весник на Република Македонија број 52 од 16. 4. 2010 година) дадена во конкурсот се однесува за под точка 4. Научно поле биотехнички науки. Подрачје 4.01 Наука за земјиштето и хидрологија. Научна област 40103 Економика на земјоделството и развој.

Кандидатот кој го поднесува приговорот нема завршено образование во полето на биотехничките науки, односно во научната област 40103 Економика на земјоделството и развој, што е основен услов даден во конкурсот.

Рецензентската комисија и понатаму останува на мислењето да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, м-р Марина Нацка и м-р Емељ Туна да бидат избрани во звањето помлад асистент во научната област економика на земјоделството и развој.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Ненад Георгиев с.р.
2. Проф. д-р Јован Аждерски с.р.
3. Проф. д-р Драган Ѓошевски с.р.

До

Проф. д-р Драги Димитриевски, декан
Факултет за земјоделски науки и храна
Скопје

Предмет. Приговор од м-р Самоил Малчески, поднесен на рефератот за избор на соработник во звањето помлад асистент на група предмети во научната област економика ка земјоделството и развој, на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, објавен на 1. Декември 2011 во Билтенот бр. 1020 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Врз основа на член 51 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно – стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 173 од 1. август 2011), а во врска со наведениот реферат за избор на двајца соработници во звањето асистент во научната област економика на земјоделството и развој на конкурсот објавен во дневните весници "Нова Македонија" и "Коха", од 10 ноември 2011 приговарам на следниве елементи на рефератот:

1. При оцената на кандидатите од страна на Рецензентската комисија не е извршена споредбена анализа на нивните резултати, туку само се наведени трудовите и е даден заклучок и предлог, во кој се предлага кандидатите м-р Марина Нацка и м-р Емељ Туна да се изберат во звањето помлад асистент. Во случајот, бидејќи на конкурсот се јавени повеќе кандидати, сметам дека покрај до импресиите, Комисијата требало да се држи и до фактите. Имено, ако се изземат дипломските и магистерските трудови, не е јасно како се предлагаат кандидати кои се коавтори на седум и три труда, соодветно, а се одбива кандидат кој е автор или коавтор на три книги, два научни труда и седум стручни труда. Притоа, Рецензентската комисија само во делот од рефератот кој се однесува на моите научни и стручни активности извршила класификација на трудовите, а додека тоа кај споменатите кандидатки не е направено, веројатно бидејќи и во двата случаја дипломските трудови се земаат за релевантни трудови за избор, нешто што воопшто не е предмет на разгледување во Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања. Сметам дека Рецензентската комисија, ако ги искористела критериумите за избор во наставно-научни, научни и наставно-стручни звања (член 2, 3 и 5), т.е. ако нив ги применела по принципот на аналогија лесно можела да дојде до следнава табела:

Активност	М-р Марина Нацка		М-р Емељ Туна		М-р Самоил Малчески	
	Број	Поени	Број	Поени	Број	Поени
Позитивно рецензиран универзитетски учебник (коавтор)	0	0	0	0	2	12
Научно популарна или наставно-историска статија во стручно - методско списание	0	0	0	0	7	7
Труд со оригинални резултати објавен во научно - стручно списание	0	0	1	4	2	8
Учесник во национален научен проект	1	3	1	3	0	0
Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација)	0	0	1	1	0	0
Труд објавен во зборник на трудови на високообразовна институција	5	10	1	2	0	0
Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно-научно списание со меѓународен уредувачки одбор	2	6	0	0	0	0
Книга од стручна област (коавтор)	0	0	0	0	1	7
Вкупно поени		19		10		34

Од горенаведената табела може да се види дека вкупниот број на поени на двете предложени кандидатки збирно е помал ($19+10=29$ поени) од бројот на поените со кои е вреднувана мојата работа (34 поени). Притоа, сакам да напоменам дека во табелата не се земени предвид сите активности кои се однесуваат на наставната дејност, бидејќи е невозможно да се изврши споредба на мојот ангажман и придонес како веќе избран асистент и на останатите кандидатки кои биле демонстратори во определен период, кога биле студенти. Исто така, во презентираниите ставки во горната табела не се опфатени дејностите од поширок интерес (член 5 од критериумите за избор во звања), кои за мене се наведени во рефератот, но за предложените кандидатки за избор во звањето асистент не може да се најде ниту еден податок дека освен што биле демонстратори имале каква било активност од поширок општествен интерес.

2. Во рефератот Комисијата наведува дека моите додипломски и постдипломски студии не се во областа на економијата на земјоделството и развојот, но тенденциозно не наведува дека м-р Марина Нацка е магистер на земјоделски науки, група: агроэкономика, т.е. на област која не постои во Класификацијата на научни полиња, подрачја и области (дисциплини) која е единствена валидна за оваа материја. Исто така, Комисијата наведува дека м-р Емељ Туна завршила додипломски студии по полјоделство, магистрирала на катедра за економика, што значи дека м-р Туна во најмала рака на додипломски студии нема соодветно образование. Сметам дека ваквиот однос на Комисијата е тенденциозен и оваа тенденциозност е во континуитет веќе подолго време. Исто така, нејасно е како Комисијата моето образование го прогласува за несоодветно, кога во Програмата за агроэкономика на ФЗНХ, според важечката Класификацијата на научни полиња, подрачја и области (дисциплини) и според содржините на дисциплините и литературата која се препорачува за нив, се наоѓаат следниве области (дисциплини) од научното поле општествени науки, во подрачјата статистика, организациони науки и управување (менаџмент) и економски науки: развој на хумани ресурси, основи на економија, статистика, агроменаџмент, агропретприемништво, трошоци и калкулации, сметководство на фарми, финансиски менаџмент во земјоделството, анализа на работењето и маркетинг на земјоделски производи, а јас имам дипломирано на економски науки, а магистрирано на организациони науки и управување (менаџмент). Оттука, сметам дека предлогот на Комисијата е несоодветен, бидејќи Класификацијата на научни полиња, подрачја и области (дисциплини) е документ кој Комисијата, согласно со член 122 од Законот за високото образование и член 19 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно - научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на УКИМ, треба да го почитува, што во случајов тоа не е направено. Имено, како што веќе споменав, горенаведените области не можат да бидат класифицирани во биотехнички науки, најмалку тоа може да го направи комисија или некој поединец ставајќи вештачки префикс „агро“ на класични дисциплини од научното поле општествени науки во подрачјата статистика, организациони науки и управување (менаџмент) и економски науки. Исто така, за мене е нејасно како Комисијата смета дека сум несоодветен, кога имам објавено учебник по статистика за бизнис и економија, два труда од областа на статистиката и пет труда токму од горенаведените области (дисциплини) кои се изучуваат на насоката агроэкономика на ФЗНХ.

Имајќи го предвид претходно наведеното, сметам дека е неопходно рефератот да претрпи измени, при што реално ќе бидат вреднувани постигањата на кандидатите, но и ќе биде земена предвид Класификацијата на научни полиња, подрачја и области (дисциплини), која всушност треба да биде основа за предлогот на Рецензентската комисија, бидејќи тоа го бараат позитивните законски прописи, кои според мене не оставаат простор за предлогот на Рецензентската комисија.

Со почит,

9 декември 2011 година Скопје

Подносител на приговорот
м-р Самоил Малчески с.р.

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на докторски дисертации на Економски институт-Скопје

Ред. бр.	Име на кандидатот	Наслов на прифатена тема за изработка на докторска дисертација	Комисија за утврдување на погодност на кандидат и тема
1	м-р Татјана Лукановска	Стратешкото купување на здравствени услуги во функција на зголемување на ефикасноста во јавните здравствени установи во Република Македонија "	Д-р Биљана Ангелова д-р Татјана Петковска-Мирчевска д-р Верица Јанеска
2.	м-р Саше Андреевски	Децентрализацијата во функција на унапредување на образованието во Република Македонија "	Д-р Снежана Костадиноска-Милошеска д-р Томе Неновски д-р Наташа Данилоска
3.	м-р Симка Јаневска	Современи карактеристики и перспективи на светските девизни пазари со посебен осврт на девизниот пазар во Република Македонија "	Д-р Снежана Костадиноска-Милошеска д-р Биљана Ангелова д-р Климентина Попоска
4	м-р Весна Мицајкова	Современи концепти на финансирање на системот за осигурување на депозити и адекватност на премијата за осигурување на депозити "	д-р Климентина Попоска д-р Биљана Ангелова д-р Снежана Костадиноска-Милошеска
5	м-р Сања Николиќ	Управување со знаење како корпоративна стратегија за подобрување на конкурентската предност и организациската ефикасност	д-р Васил Поповски д-р Дејан Пендев д-р Татјана Петковска
	м-р Саша Максимовски	Јавно приватното партнерство во функција на зголемување на инвестициите во енергетска ефикасност и квалитетот на	Д-р Верица Јанеска д-р Биљана Ангелова д-р Силвана

		комуналните услуги во општините во Република Македонија	Мојсовска
	м-р Искра Белчева Ристовска	Влијанието на регионалната политика врз одржливиот развој на земјите членки на Европската Унија	Д-р Силвана Мојсовска д-р Верица Јанеска д-р Марија Ацковска
	м-р Снежана Дагалева	Можности за унапредување на економичноста во работењето на претпријатијата во Република Македонија, со посебен осврт на претпријатијата од секторот хотели и ресторани	Д-р Марија Ацковска д-р Неда Петроска-Ангеловска д-р Нако Ташков

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економски институт-Скопје

Ред. бр.	Име на кандидатот	Наслов на прифатена тема за изработка на магистерски труд	Ментор
1	Александар Несторовски	Финансирање на нови претприемнички потфати и раст на мали и средни претпријатија	Д-р Дејан Пендев
2	Јасна Ѓурковиќ	Стратегии за меѓународен раст на руските нафтени компании, преку примерот на групацијата Лукоил	Д-р Биљана Ангелова
3	Методија Атанасов	Можности и перспективи за издавање на акции како алтернативен извор на капитал во компаниите во Република Македонија	Д-р Климентина Попоска
4	Дејан Маркудов	Здужување на земјоделските производители заради стандардизирање на примарните земјоделски производи	Д-р Наташа Данилоска

5	Маја Антеска	Традиционални наспроти алтернативни извори на финансирање на малите и средни претпријатија во Република Македонија во различни фази од животниот циклус	Д-р Климентина Попоска
6	Ана Цветковска	Креативноста и иновацијата- значајни алатки за создавање на нови банкарски производи и услуги	Д-р Васил Поповски
7	Весна Потевска	Корпоративната општествена одговорност на банките и финансиските институции во Република Македонија и импактот врз профитабилноста	Д-р Биљана Ангелова

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА: „ВАЖНОСТА НА
МАКЕДОНСКАТА ДИЈАСПОРА ЗА РАЗВОЈОТ И МИРОТ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА“, ПОДНЕСЕНА ОД М-Р ЗЛАТКО НИКОЛОСКИ,
ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На XX редовна седница на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, одржана на 14.IX 2011 година бевме избрани за членови на Комисијата за оценка на докторската дисертација „Важноста на македонската дијаспора за развојот и мирот на Република Македонија“, поднесена од м-р Златко Николоски. Благодарни за укажаната доверба, имаме чест да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација „Важноста на македонската дијаспора за развојот и мирот на Република Македонија“ претставува научен труд од областа на миграциската политика, т.е. од една научна дисциплина која во последниот период е мошне актуелна како во Р. Македонија така и во Светот.

Авторот прави успешен спој на научниот предизвик да се навлезе во нова дисциплина и нејзините методи и пристапи да се аплицираат на една за Републиката извонредно важна тема. Така, м-р Николоски презентира обемен и амбициозен труд, кој ги надминува рамките на неговата претходна научна работа изразена низ магистерскиот труд: „Влијанието на миграциите врз мирот и развојот на Република Македонија“, одбранет на Филозофскиот факултет во Скопје во 2009 година.

Докторската дисертација, изложена на близу 250 страници текст, има конзистентна структура, која од трудот прави логична целина. Покрај воведот, заклучокот и консултираната библиографија (70 библиографски единици и 96 фусноти), ја сочинуваат седум дела, во кои се истражуваат најзначајните аспекти во профилирањето на важноста на македонската дијаспора за развојот и мирот на Република Македонија.

Картографските и табеларни прикази (13 слики, 5 табели и 3 шеми), креирани со современи софтверски програми, претставуваат извонредно надополнување на текстуалната експликација, со што се добива јасна слика и прегледност во елаборирањето на предметот на истражување на докторската дисертација.

Главни делови на докторскиот труд, во кој м-р Николоски го изложува истражувањето, се: 1. Географска распространетост на македонскиот народ во рамките на етничка Македонија; 2. Историските аспекти на македонската емиграција од почетокот на 20 век до осамостојувањето на Република Македонија; 3. Дијаспората и нејзината улога во зајакнувањето на врската со земјата на потекло; 4. Важноста на дијаспората за економскиот, политичкиот и социјалниот развој и мир на земјата на потекло; 5. Искуствата на други држави во светот во соработката со дијаспората; 6. Институционални капацитети за спроведување на политиката кон дијаспората на Република Македонија; 7. Македонската православна црква и нејзината важност за зајакнување на врската со македонската дијаспора.

Во воведниот дел на докторската дисертација се формулира проблемот на истражувањето, изложени се целите и задачите, и се наведуваат методите што се користени при нејзината изработка. Појдовната премиса на докторската теза, која доследно провејува низ целиот труд, произлегува од фундаментот на миграциската политика и дијаспората како дел од таа политика која располага со богат квантум на важност и потенцијал за придонес, за социјално-економски развој и мир во Република Македонија. Оттука, и тезата анализира широк спектрум на варијабли кои ја детерминираат важноста и потенцијалот на дијаспората за социо-економски и политичко демократски развој и мир во Република Македонија.

Кандидатот ги детерминира Македонија и Балканот како два поима, кои се однесуваат на конкретни просторни целини и кои, како такви, овде претставуваат специфичен објект на анализи, истовремено анализирајќи ги причините низ историското минато кои придонеле за тоа Република Македонија да има релативно значајна и долготрајна дијаспора на етнички Македонци и на македонски граѓани од различни етнички заедници, во сите делови на светот, која во последните години станува сè подобро организирана за политичко и економско лобирање во интерес на Република Македонија. Во докторската дисертација, територијата на Македонија и македонската дијаспора претставуваат примарен објект на анализа, додека Балканот и другите држави во светот се определени како поширок или секундарен објект на анализа.

Во првиот дел кој носи наслов: „Географска распространетост на македонскиот народ во рамките на етничка Македонија“, м-р Николоски го поставува теоретскиот фундамент на своите понатамошни истражувања. Авторот укажува на комплексноста на предметот на проучување на географската распространетост на македонскиот народ во рамките на етничка Македонија, политичко-административната поделба на Македонија во периодот пред 8.9.1991 година, демографските промени во

сите делови на етничка Македонија, како и формите на организирање на македонскиот народ.

Вториот дел: „Историски аспекти на македонската емиграција од почетокот на 20 век до осамостојувањето на Република Македонија“, ги разработува историските аспекти за настанување на македонската емиграција во светот, причините и правците на движење, како и социјалната структура на иселениците од Македонија како етничка целина.

Анализирајќи ги американскиот, европскиот и австралискиот континент поединечно од историски аспект за македонската емиграција, авторот прави споредба на периодите на доселување, социјална структура, карактеристиките и формите на организирање на македонското иселеништво во различни временски периоди, и доаѓа до многу важни податоци за причините кои се карактеристични како за поновите миграции, и особено современите процеси на заминување на пред сè млади и образовани кадри кои се исклучиво од економски карактер, односно неможноста македонското стопанство да обезбеди целосно апсорбирање на природниот прираст на работно-способно население, но и, секако, желбата и интересот на поединците кои во прекуокеанските и европските земји гледаат можност за подобра егзистенција, стандард и лична професионална промоција, така и на постарите миграции, со што доаѓа до заклучок дека причините за напуштање на својата татковина, постоењето на повеќе земји од кои се иселуваат Македонците, етничкото организирање на македонското иселеништво и релацијата македонска држава - иселеништво се фактори кои ја одбележуваат специфичноста на македонското иселеништво.

Третиот дел: „Дијаспората и нејзината улога во зајакнувањето на врската со земјата на потекло“, во својот фокус ја става дијаспората и релациите помеѓу дијаспората и земјата на потекло, посочувајќи ги трговската мрежа, странските директни инвестиции, туризмот, образованието и културата, филантропијата, спортските настани, менаџерските способности, финансиската мрежа, дознаките, политичкото лобирање како општи карактеристики за релацијата дијаспора-земја на потекло. Исто така, авторот посочува одредени карактеристики за привлекување на иселениците – олеснувачки чекори во земјата на потекло како и основни услови за успешна врска помеѓу дијаспората и земјата на потекло.

Кандидатскиот статус за влез во ЕУ, добиен во декември 2005, повлече значителни акции во однос на дијаспората, главно од законодавна природа. Од значителна важност беше дефинирањето на терминот дијаспора од Министерството за надворешни работи „како концепт кој го вклучува македонското национално малцинство и емигранти (поранешни жители на Македонија), како и сите жители на Македонија кои престојуваат и работат во странство, без оглед на траењето на нивниот престој и етничките Македонци кои никогаш немале македонска националност. Ова овозможи државата да води поактивна политика за дијаспората. Во таа насока авторот посочува дека неопходно е зајакнување на врските (културни, стопански, верски) со дијаспората, а како најбитна активност се

наметнува прашањето за пребројување на македонските граѓани во светот, т.е. попис на иселениците и нивните потомци, но исто така битно е да се воспостави и линија на соработка со оние земји каде што Република Македонија има најголем одлив на мозоци од поновата генерација високообразовани кадри.

Четвртиот дел од докторската дисертација носи наслов: „Важноста на дијаспората за економскиот, политичкиот и социјалниот развој и мир на земјата на потекло“, во кој авторот го посочува значењето на дијаспората за економскиот развој на земјата, кој може да се забележи преку одредени индикатори кои укажуваат на позитивни економски ефекти, и тоа, како на пример: девизните дознаки, одредени инвестиции во Република Македонија, како од страна на странски инвеститори така и од страна на македонски иселеници во странство, трансфер на технологија, што придонесува за пораст на апсорпциската моќ на економијата, развој на менаџментот, поттикнување на иновациите, дестимулирање на монополистичките тенденции, преливен ефект, односно ширење (дифузија) на современата технологија во економијата, влез на странски директни инвестиции кои покрај технологијата, трансферираат и менаџерски и работнички вештини итн. Сите горенаведени значења, авторот наведува дека се условени од степенот на отвореноста на економијата спрема странство, т.е. спрема имиграцијата која сака да инвестира, а со тоа и спрема нашите иселеници кои сакаат да инвестираат во нашата држава.

М-р Николоски, во овој дел на дисертацијата посочува дека придонесот од страна на иселениците, за влез на финансиски средства и знаење преку поврзување со странски претпријатија и мултинационални компании е од огромно значење за економскиот развој на Република Македонија, и дека дознаките кои се девизен прилив од граѓаните во странство во глобални размери стануваат сè поважен извор за екстерно финансирање за земјите во развој. Потоа, директните инвестиции, дознаките претставуваат втор најважен извор на екстерно финансирање. Притоа, авторот нагласува дека кога се зборува за потенцијалите на дијаспората се наметнува потребата, да се има план за искористување на тие потенцијали на дијаспората во интерес на развојот и мирот на Република Македонија.

Република Македонија исто така има можност да гради мостови на соработка и мир речиси со сите земји во светот од причина што речиси и да нема земја на планетата каде што нема Македонци, се разбира ако овие луѓе се контактираат, а некои и се едуцираат во Р.Македонија. Исто така голем потенцијал за градење на мостови на соработка и мир се македонските национални малцинства во сите соседни земји, но тука авторот укажува на потребата од одговор на прашањето, колкава е соработката со овие наши Македонци и дали тие се доволно искористени во интерес на развојот и мирот.

Во петтиот дел насловен како „Искуствата на други држави во светот во соработка со дијаспората“, фокусот на анализата преминува на три држави во светот, кои со големо искуство во соработката со дијаспората, по

пат на различни видови поддршка, успеале да го искористат потенцијалот на дијаспората во интерес на развојот на земјата на потекло. Како пример, авторот ги посочува државите: Израел, Народна Република Кина и Република Ирска.

Во контекст на прашањата поврзани со дијаспората и иселеништвото, во модерниот свет постојат држави од кои потекнуваат иселеничките процеси и заедници и држави каде што завршуваат, односно каде што се населуваат тие.

Авторот посочува дека Република Македонија треба да ги погледне искуствата на овие земји и треба да ги искористи различните примери на државите, како македонската заедница може да биде искористена за истата заедничка цел, за успехот на Македонија. Добар пример за тоа колкава е важноста на дијаспората за државата на потекло е државата Израел. Во таа смисла, авторот на дисертацијата ги посочува основните карактеристики и форми на организирање на еврејската дијаспора и активностите на државата Израел во интерес на зајакнување на врската со дијаспората, како и основните карактеристики и форми на организирање на Народна Република Кина и нејзината дијаспора, и државата Ирска и ирската дијаспора.

Во шестиот дел од дисертацијата: „Институционални капацитети за спроведување на политиката кон дијаспората на Република Македонија“, се укажува на тоа функционирањето на институционалните капацитети кои ја спроведуваат политиката кон иселеништвото од Македонија да има исклучително значење за националните интереси на државата и за македонскиот народ. Спроведувањето на миграциската политика на Република Македонија зависи од добрата поставеност и организација на институциите, како и од нивните кадровски и технички капацитети.

Авторот посочува дека Република Македонија сè уште нема специјализирана Агенција за менаџирање на миграцијата, ниту посебна научна институција која се занимава исклучиво со прашањето на иселеништвото, односно дијаспората, па така различни министерства покриваат различни миграциски прашања. Во таква ситуација се чини дека неопходен момент за менаџирање на миграциската политика е добрата соработка и координација на сите институции кои го допираат прашањето за миграциската политика на Република Македонија. Во согласност со чл. 49 од Уставот на Република Македонија, а со оглед на комплексноста и специфичната тежина на иселеничката проблематика, како и сите држави, и Република Македонија се грижи за своето иселеништво во светот и за припадниците на македонскиот народ во соседните земји.

Од тоа произлегува обврската да се воспостават и да се градат соодветни институции, тела и инструменти преку кои Република Македонија, како самостојна и суверена држава, ќе ја остварува комуникацијата и ќе ги обезбедува секојдневните контакти со своето бројно иселеништво низ светот. Во овој дел од страна на авторот на дисертацијата, наведени се сите надлежни институции за спроведување на политиката кон

дијаспората, и тоа: Министерство за надворешни работи, Министерство за внатрешни работи, Агенција за иселеништво, Министерство за труд и социјална политика, Министерство за образование и наука, Министерство за култура, за кои авторот, поединечно ги наведува капацитетите со кои се реализира политиката кон дијаспората, укажувајќи на одредени слабости во системската и кадровската поставеност на институциите.

Во седмиот дел од докторската дисертација што се однесува на Македонската православна црква, опишана е важноста на Македонската православна црква за зајакнување на врската со македонската дијаспора во светот низ историјата и денес. Авторот на дисертацијата, м-р Николоски, наведува дека од особена важност за зајакнување на врската помеѓу нашите иселеници, се и црковните општини формирани од Македонската православна црква и нашите иселеници. По конституирањето на македонската државност, обновата на Охридската архиепископија во лицето на Македонската православна црква претставувало и претставува чин во исполнувањето на идеалите за национална и црковна слобода на македонскиот народ. По возобнувањето на Охридската архиепископија во 1958 година и по прогласувањето на автокефалноста во 1967 година, Македонската православна црква направила силен пробив меѓу бројните македонски доселеници во прекуокеанските земји, Австралија, Канада и САД, како и кај оние македонски граѓани кои привремено или постојано престојувале во западноевропските земји. Чинот на возобновување на Охридската архиепископија бил повод, основа и поттик да се формираат и да се изградат голем број македонски православни цркви и црковни општини, како и бројни асоцијации во новите средини насекаде во иселеништвото. Македонската православна црква со својата организирана форма на постоење игра значајна улога во сплотеноста на Македонците надвор од Македонија, особено во прекуокеанските земји. Основните начела на МПЦ во нејзиното дејствување во дијаспората се, меѓу другото, задоволување на црковно-религиозните чувства и потреби, јакнење на единството помеѓу македонскиот народ, слога, чувство за слобода, разбирање и заедништво со сите луѓе во средините во кои се определиле да живеат. Поволниот третман што го имаат верските институции во земјите каде што има најголем број иселеници е добра основа за одржување на врските со нашето иселеништво. Македонските православни цркви во Австралија, САД и во Канада, а во последно време и во Европската унија, се најзначајните и најмасовни собиралишта на Македонците од сите делови на Македонија. Со формирањето на црковните општини, како и друг вид на асоцијации создадени се услови за негување на културното наследство, религијата, традициите, обичаите и другите национални вредности, со цел да се зачува македонскиот идентитет.

На крајот на докторската дисертација, а врз основа на претходна анализа на собраниот емпириски материјал, како и од анализираната состојба на државните и институционални капацитети преку кои се спроведува политиката кон дијаспората, м-р Николоски констатира дека соработката помеѓу македонската дијаспора и Р.Македонија бележи

тенденција на подобрување, но сè уште не е на ниво од кое може да се почувствуваат посакувани позитивни ефекти корисни како за македонската дијаспора, така и за Р.Македонија. Поради таквата, констатирана состојба, а со цел подобрување на соработката со дијаспората и искористување на потенцијалите на македонската дијаспора во интерес на развојот и мирот на Република Македонија, авторот на дисертацијата предлага: Можен модел на организирана форма на соработка помеѓу македонската дијаспора и Република Македонија, во кој на многу прегледен и јасен начин посочува и Органограм на новиот можен модел на институционална и системска поставеност, како на институциите во Р.Македонија така и на македонската дијаспора.

Докторската дисертација „Важноста на македонската дијаспора за развојот и мирот на Република Македонија“, е напишана јасно и прегледно, со разбирлив и елоквентен стил. Иако е ова единствен научен обид во подрачје во кое досега нема позначајни истражувања од домашни автори, авторот консултира импресивен обем на странска литература, но сепак, излегува со сопствени погледи и заклучоци. Поради тоа, анализата на еден вака сложен проблем е не само интересна, туку и извонредно апликативна. Кандидатот покажува суверено владеење со методологијата адекватна на научната проблематика, теоретските концепти ги разбира и ги аплицира на критичен начин, што овозможува и конечно сублимирање на автентични и вредни заклучоци. Особена вредност на дисертацијата ѝ дава фактот што кандидатот направил успешна анализа во однос на соработката со македонската дијаспора, укажувајќи на начините да се намали негативното влијание на некои фактори, или обратно, да се потенцира и максимално да се искористи позитивното влијание на други фактори. Пристапот е дијалектички и историски, во смисла на сензитивност за димензиите простор и време при анализата и донесувањето на конкретни заклучоци по една вака динамична материја.

ОЦЕНА И ПРЕДЛОГ

По исцрпното читање и евалуирање на предложената докторска дисертација со наслов: „Важноста на македонската дијаспора за развојот и мирот на Република Македонија“, од кандидатот м-р Златко Николоски, Комисијата едногласно се сложи дека станува збор за исклучителен пример на научен труд кој ги задоволува сите критериуми за успешна докторска дисертација.

Кандидатот прави значаен исчекор во сосема нова научна област, барем кога станува збор за научната дејност во Република Македонија, при тоа аплицирајќи ги високите научни критериуми и методи врз примерот на повеќе региони во светот, и особено врз случајот на Република Македонија.

Почнувајќи од добро идентификуваниот проблем на истражување, преку употребата на адекватна методологија, кандидатот покажува дека не само што суверено владее со теорискиот и категоријалниот апарат на миграциската политика, туку прави вистински продор и иновација со апликација на конкретен случај – Република Македонија. Заклучоците на докторската дисертација се издржани и вредни подеднакво од научна и од практична гледна точка, бидејќи упатуваат на јасна проекција за тоа како тие можат да се искористат заради постигнување на стратешки приоритети на државата.

Имајќи го сето ова предвид, Комисијата има чест и задоволство да заклучи дека севкупната оценка на поднесената дисертација е позитивна.

Затоа, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да го прифати извештајот за оценка на докторската дисертација со наслов: „Важноста на македонската дијаспора за развојот и мирот на Република Македонија“, од кандидатот м-р Златко Николоски, и на тој начин да ја отвори можноста за премин кон следната фаза со јавна одбрана на докторската дисертација.

7.12.2011 година

Комисија

Проф. д-р Тони Милески, с.р.
 Проф. д-р Трајан Гоцевски, с.р.
 Проф. д-р Митко Котовчевски, с.р.
 Проф. д-р Оливер Бакрески, с.р.
 Проф. д-р Никола Жежов, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „РАЗУЗНАВАЧКИТЕ СЛУЖБИ НА
БАЛКАНОТ И КРИПТОЛОГИЈАТА КАКО МЕТОД НА РАБОТА (1941-
1960" ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ЈОРДАН ПОП-АТАНАСОВ, ПРИЈАВЕНА ВО
ИНСТИТУТОТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА ВО СКОПЈЕ

Комисијата за оценување на докторскиот труд „Разузнавачките служби на Балканот и криптологијата како метод на работа (1941-1960)", именувана со одлука на Научниот совет на Институтот за национална историја од 1. 11. 2011 година, во состав: проф. д-р Тодор Челрегенов, проф. д-р Марјан Димитријевски, проф. д-р Љубица Јанчева, д-р Владо Ивановски и доц. д-р Катерина Мирчевска, по разгледувањето на предадениот труд од кандидатот м-р Јордан Поп-Атанасов, има чест на Научниот совет при Институтот за национална историја да му го достави следниов

ИЗВЕШТАЈ

Трудот „Разузнавачките служби на Балканот и криптологијата како метод на работа (1941-1960)" започнува со стандардниот предговор (2-4) и вовед во темата (5-8). Работата на разузнавачките служби на почетокот и во текот на Втората светска војна кандидатот ги разгледува во првата глава. Во тој контекст, кандидатот ги презентира историјатот и активноста на балканските разузнавачки служби од нивното формирање, развој, реструктурирање и позначајните активности во обработуваниот период. При тоа, обработени се историјатот и активностите на Италијанската известителна служба (СИМ) и нејзината активност.

Во втората глава, насловена „Разузнавачките служби на големите играчи во почетокот и во текот на Втората светска војна“, кандидатот се осврнува на активноста на разузнавачките служби на Германија, Велика Британија, Советскиот сојуз, Соединетите Американски Држави како и на активноста на разузнавачката служба на Народноослободителното движење и нивните меѓусебни односи во Југославија во текот на Втората светска војна, Имајќи предвид дека дел од овие служби имале директно влијание и контакт со борците на НОВ и ПОЈ, кандидатот се осврнува и на односот на известителната служба на НОД кон сојузниците и нивните известителни органи.

Создавањето и развојот на разузнавачка служба во текот на Народноослободителната војна и во федеративна Југославија претставува тема на разработка во третата глава. При тоа, кандидатот м-р Поп-Атанасов, согласно со консултираната документација и литература, презентира временска рамка според која набележува неколку периоди во процесот на етаблирање на разузнавачката служба во НОВ. Така, првиот период на создавањето и развојот на разузнавачката служба кандидатот го детерминира во периодот од 22 јуни до Советувањето во Столице на 26 септември 1941 година, додека вториот од Советувањето во Столице на 26 септември 1941 до 27 ноември 1942 година. Третиот период, според кандидатот, се одвивал се до до 13 мај 1944 година, период во кој се забележуваат извесни новини во работата на службата, а се заокружиле со создавањето и работата на известителната служба со формирањето на Одделението за заштита на народот од 13 мај до крајот на војната.

Четвртата глава се осврнува на криптологијата, како помошно-историска наука, која, според кандидатот е целосно запоставена и непозната за користење при работата на историографите. Поради тоа, м-р Поп-Атанасов ги разработил основните принципи и анализи на криптологијата почнувајќи со нејзината терминологија, функции и модуларната аритметика, како основни алатки во криптологијата. Покрај тоа, овде е прикажана и теоријата за сигурност на системите за криптирање, т.е. принципот на Керцкхоф, и многу значајната

криптоанализа за која се потребни посебни аналитички помагала за пронаоѓање решение.

За да се постигне сето тоа, кандидатот ценел за потребно да даде историјат на криптирањето, што го сторил во петтата глава. При тоа, разработени се и методите на т.н. квадрат на Полибиј, потоа супституциски шифри, Вигенери код, криптоанализата за Вигенери кодирањето, АДФГВЏ кодирање, како и клучот за една употреба.

Се разбира, најголемо влијание во развојот на криптологијата имале големите сили на кои им биле потребни сериозни познавачи на криптирањето за да можат сериозно да ја водат и внатрешната и надворешната политика. Поради тоа, во шестата глава кандидатот ги разработил спецификите во работата на советската криптографија, на Германската криптографска служба, исклучително ценетата Криптологијата на САД, како и криптологија во Велика Британија.

Седмата глава ги обработува машинските кодери како: Енигмаг и реконструкција на внатрешните врски на „Енигматаг од страна на полскиот математичар Мариан Рејевски. Потребно внимание е обрнато и на У-110, СИГАБА, М-209, ТупеЏ, потоа комбинираната машина за кодирање (ЦЦМ) и на крајот, ФЈАЛКА (М-1XX-XX).

Во многу помал обем и со поедноставни методи била практикувана криптографијата и во НОБ во Југославија, за што кандидатот презентира и теорија за начинот на шифрирање и прилози со кодирани и декорирани партизански пораки.

Докторскиот труд се затвора со заклучок, преглед на користени извори и литература.

Комисијата, констатирајќи дека кандидатот м-р Јордан Поп-Атанасов одговорил на поставените прашања и успешно се справил со зададените проблеми во неговата докторска теза „Разузнавачките служби на Балканот и криптологијата како метод на работа (1941-1960)“ има чест на Научниот совет на Институтот за национална

историја да му предложи да го прифати овој извештај и да допушти јавна одбрана на тезата.

18. 11. 2011 год.
Скопје

КОМИСИЈА

Проф. д-р Тодор Чепреганов с.р.

Проф. д-р Марјан Димитријевски с.р

Проф. д-р Љубица Јанчева с.р.

Д-р Владо Ивановски с.р.

Доц. д-р Катерина Мирчевска с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ОЦЕНА НА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА
ДИСЕРТАЦИЈА СО НАСЛОВ: „НАПРЕДЕН МЕТОД ЗА СЕИЗМИЧКА ЗАШТИТА
НА МОСТОВИ ВО РЕГИОНОТ НА КОСОВО СО ПРИМЕНА НА ЕКОНОМИЧЕН
СИСТЕМ ЗА СЕИЗМИЧКА ИЗОЛАЦИЈА" И НАУЧНА ОСПОСОБЕНОСТ НА
КАНДИДАТОТ М-Р НЕБИ ПЛАНА, ДИПЛ. ГРАД. ИНЖ.

Со одлука на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија – УКИМ-ИЗИИС, Скопје, број 09-1640/1 донесена на редовната седница одржана на 5.10.2011 година, а врз основа на Правилникот за условите и постапката за докторирање на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, формирана е Комисија за оцена на подобноста на темата „НАПРЕДЕН МЕТОД ЗА СЕИЗМИЧКА ЗАШТИТА НА МОСТОВИ ВО РЕГИОНОТ НА КОСОВО СО ПРИМЕНА НА ЕКОНОМИЧЕН СИСТЕМ НА СЕИЗМИЧКА ИЗОЛАЦИЈА" и научна оспособеност на кандидатот м-р Неби Плана, дипл. град. инж., ИПЕ ПРОИНГ-Приштина, во состав:

проф. д-р Лидија КРСТЕВСКА, претседател, УКИМ-ИЗИИС
проф. д-р Данило РИСТИЌ, член, УКИМ-ИЗИИС, ментор (предлог од кандидатот)
проф. д-р Владо МИЦОВ, член, УКИМ-ИЗИИС
проф. д-р Нико ПОЈАНИ, член, Градежен факултет, Тирана, Политехнички унив.
вонр. проф. д-р Драги ДОЈЧИНОВСКИ, член, УКИМ-ИЗИИС

Врз основа на биографските податоци, степенот на стручното образование и приложените референци од богатата стручна и експертска дејност на кандидатот, Комисијата има чест да го изнесе своето мислење за подобноста на темата и подобноста на кандидатот за изработка на докторската дисертација во следниов

ИЗВЕШТАЈ

ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА

Образложение за темата на докторската дисертација: Имајќи ги предвид постојните услови, јасно е дека систематската оцена на сеизмичката отпорност на постојните мостови во регионот на Косово е многу потребна стратешка активност од особена важност.

Никогаш претходно не се размислувало за развој на напреден и економичен метод за сеизмичка заштита на мостовите во регионот на Косово. Предложената истражувачка тема и програма претставуваат прв и оригинален пионерски обид да се развие нова технологија за ефикасна сеизмичка заштита на мостовите во регионот на Косово.

Предложената истражувачка тема и програма за докторска дисертација се елаборирани врз основа на целосно осознаена ургентна потреба за квалитативно практично подобрување на нивото на сеизмичка сигурност на мостовските конструкции во регионот на Косово.

Територијата на Косово лоцирана во Југоисточна Европа се смета за еден од регионите во Европа со многу висок сеизмичност. Оттука, земјотресите неретко се

појавуваат во регионот на Косово и пошироко, а кога ќе се појават, тие имаат прилично деструктивни последици.

Во иднина, кога се работи за регионот на Косово, потребно е да се земе предвид можноста за појава на многу посилни земјотреси како реална и очекувана можност која во минатото е потврдена во многу региони во светот.

Имајќи го предвид горенаведеното, развојот на нова технологија за сеизмичка заштита на патни мостови во регионот на Косово како најважни инфраструктурни системи претставува едно од ургентните истражувачки потреби.

Големите штети и целосните рушења на мостовски конструкции за време на поновите земјотреси во светот укажуваат на итна потреба од усвојување на напредна технологија за квалитативно подобрување на сеизмичката сигурност на класичните мостовски системи. Технологијата на сеизмичка изолација на мостови е од посебен интерес за мостовите бидејќи тие се стратешки конструкции кои бараат повисоко ниво на заштита за да функционираат и по земјотрес.

Основниот поттик за предлагање на ова истражување за здобивање на степен доктор на науки е заснован врз оваа широко спознаена потреба.

Предложената тема главно ќе биде насочена кон оригинален развој и верификација на иновативни системи за сеизмичка изолација кои се применливи за ефикасна заштита на мостови со повеќе распони од силни земјотреси.

Посебен акцент ќе биде ставен врз развојот на оптимални уреди за сеизмичка изолација и контрола на вибрации како и нивната практична примена. Интегралните истражувачки активности вклучуваат реализација на оригинални и теоретски и експериментални проучувања.

Предвидените експериментални истражувања имаат големо значење за предметната тема. Согласно со поставените цели, експерименталните истражувања ќе обезбедат оригинални базични резултати и оригинален научен придонес, а тие вклучуваат: (1) разработка на техничкото решение на иновативни уреди за сеизмичка изолација и дисипација на сеизмичката енергија (ДСЕ); (2) проектирање на експериментален модел прототипот на иновативниот ДСЕ-уред; (3) експериментални квазистатички испитувања на експерименталниот модел на ДСЕ-уред; (4) анализа и обработка на експерименталните резултати и (5) формулирање на оригинални аналитички модели на иновативниот систем за сеизмичка заштита на мостови.

Предвидените теоретски истражувања имаат за цел да обезбедат научни резултати од значење за квалитативна верификација на иновативниот систем за сеизмичка заштита на мостови и промовирање на нивната практична примена.

Предмет и обем на истражувањата: Како што е наведено погоре, предложените истражувања ќе бидат насочени кон развој на иновативен систем за изолација на мостови кој вклучува напреден концепт на модификација на одговорот на повеќе нивоа и е применлив за ефикасна сеизмичка заштита на мостови со повеќе распони од најсилни идни земјотреси. Посебен акцент ќе биде ставен на развој на концепт на оптимизирано инсталирање на направи за сеизмичка изолација и новоразвиени направи за контрола на вибрации кои ќе обезбедат квалитативно нова и подобрена можност за сеизмичка изолација која ќе биде погодна за ефикасна практична примена.

Осврт на ставови кои преовладуваат во литературата: Бројните земјотреси кои се појавија во текот на последните декади предизвикаа големи штети врз

модерните инженерски конструкции, вклучувајќи ги и мостовите. Во текот на историјата, постојат многу докази за големи оштетувања на мостовски конструкции од бројни силни земјотреси кои се појавиле во светот. За да се покажат оштетувањата на мостови, како пример може да се земе земјотресот во Сан Фернандо (САД) од 1971 кој предизвика значителни штети на 42 мостовски конструкции и целосен колапс на пет конструкции. Многубројни други понови примери на силни земјотреси кои се случија во Кина и многу други земји (Италија, Романија, Турција, Црна Гора, Тајван, Грција, Иран, итн.) покажаа директни последици претставени со различни типови на тешки оштетувања или целосен колапс на мостовски конструкции.

Образложение за потребите од истражувања: Земјотресите претставуваат еден од најдеструктивните и најкатастрофалните природни појави. Во поново време, очигледен е растечкиот број на население на релативно ограничени површини, интензивен индустриски развој како и зголемен број на сообраќајни и транспортни објекти. Овие тенденции доведоа до неопходност за градење на различни и бројни инженерски конструкции кои ќе бидат изложени на земјотреси од различен интензитет во текот на нивниот експлоатационен период. Сведоци сме на бројни катастрофални земјотреси кои во поново време погодија различни делови од светот нанесувајќи огромни материјални штети и загуби во човечки животи. Развојот на напредни технологии се стимулира за да се креираат системи кои ќе ја намалат високата сеизмичка повредливост на класичните конструкции и ќе овозможат подобра заштита на човечки животи и материјални добра во иднина.

1) Цел на истражувањата: Иновативниот систем за сеизмичка изолација кој се зема предвид во ова истражување ќе се состои од усвоен соодветен тип на систем за сеизмичка изолација и новоразвиен хистерезисен апсорбер на сеизмичка енергија во повеќе правци кој поседува единствени карактеристики на апсорпција на енергија бидејќи тој ќе биде во состојба да го адаптира своето однесување на реалниот интензитет на вибрации од одредено движење на тлото земено како сеизмички влез. Овој нов тип на оптимизиран систем за сеизмичка изолација (CESI-систем) на мостови заснован врз апсорпција на сеизмичка енергија на повеќе нивоа и оптимизиран баланс на сеизмичка енергија се очекува да покаже високи перформанси на сеизмичка контрола како и големи можности за практична примена за ефикасна сеизмичка заштита на мостови во подолжен и попречен правец од влијание на многу силни земјотреси.

2) Очекувани резултати: Се очекува планираните истражувања да дадат значителен придонес како на научно поле (развој и моделирање на иновативен систем за сеизмичка изолација и контрола на вибрации, научна верификација на предложената технологија на сеизмичка изолација, подобрување на стандардите за сеизмичко проектирање итн.), така и во практично поле, преку промовирање на успешна идна примена на подобрени системи за сеизмичка изолација за заштита на нови мостови од земјотрес и ревитализација на постојните мостови во регионот на Косово и пошироко.

ЗАКЛУЧОК ЗА ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА

Врз основа на изнесените констатации, може да се заклучи дека предложената тема за изработка на докторска дисертација со работен наслов **НАПРЕДЕН МЕТОД ЗА СЕИЗМИЧКА ЗАШТИТА НА МОСТОВИ ВО РЕГИОНОТ НА КОСОВО СО ПРИМЕНА НА ЕКОНОМИЧЕН СИСТЕМ ЗА СЕИЗМИЧКА ИЗОЛАЦИЈА**, ги исполнува критериумите за подобност согласно со Законот за високото образование. Предложената тема ќе резултира во развивање на нова и оригинална технологија и

претставува оригинален и современ приод во унапредувањето на сеизмичката отпорност на современите мостовски конструкции. Поради тоа, таа се предлага да се прифати како пододна за изработка на докторска дисертација.

ПОДОБНОСТ НА КАНДИДАТОТ

Кандидатот м-р Неби Плана, дипл. град. инж., е роден на 31. 1. 1959 година. Работното искуство и работната активност на кандидатот е континуирана и импресивна, што се гледа и од подолу наведениот краток преглед.

Работно искуство 1984-1990: Холдинг - градежна компанија РАМИЗ САДИКУ – Приштина, Косово, договорни работи и проектирање, конструктивен инженер инволвиран во проектирање (1984-1985); главен инженер во Одделот за преднапрегнат бетон (1986-1988); директор на Одделот за градежни работи (1988-1989); проект-менаџер од страната на Х.Ц.Ц. Рамиз Садику – Приштина за проектот ТРИПОЛИ-2078, станбени згради, Триполи, Либија (1989-1990).

Главни активности и одговорности: главни активности и одговорности во холдингот „Рамиз Садику“: најпрво како асистент-конструктивен инженер-проектант, потоа како конструктивен инженер-проектант на многу згради како што се станбени, индустриски, хидротехнички објекти и мостови.

Кандидатот стекнал големо искуство кога работел како главен инженер во Одделот за преднапрегнат бетон каде што се стекнал со добро теоретско и практично знаење во областа. Исто така, учествувал во проектирањето и градењето на многу индустриски згради и мостови.

1988-1989: Кандидатот бил на позицијата директор на Одделот за градежни работи со повеќе од 3500 работници.

1989-1990: позиција проект-менаџер во ХСС РАМИЗ САДИКУ – Приштина, Косово, за проектот Триполи – 2078, Станбени згради, Триполи, Либија (1989-1990). Во овој проект, ХСС „Рамиз Садику“ имала задача да проектира и да изгради 540 стана во станбени згради во Триполи.

Од 1990 до сега: IPE PROING – Приштина, Институт за проектирање и ревизија, менаџер и сопственик на компанијата: главен конструктивен инженер за проектирање, супервизија и тестирање; ревизија: проект-менаџер за многу проекти за проектирање и супервизија; главни активности и одговорности во IPE PROING до сега се менаџирање на компанијата во однос на човекови ресурси, опрема и софтвер, менаџирање на проекти за конструктивно проектирање, супервизија, тестирање итн.

Во овој период, кандидатот имал многу професионални активности во полето на конструктивно проектирање, супервизија и тестирање на објекти како што се мостови, станбени згради, индустриски објекти, едукативни и здравствени објекти, објекти за спорт и рекреација како и објекти од областа на културата, сакрални објекти итн. (види листа на референци).

Едукација и обука: 1995-2009: Универзитет во Приштина, Факултет за градежништво и архитектура, магистерски студии, положени 12 испити и одбранета магистерска теза: *Анализа на појавата на замор кај бетонски мостови*, диплома за завршени последипломски студии, магистер по градежништво и архитектура:

1976-1984: Универзитет во Приштина, Факултет за градежно инженерство и архитектура, додипломски студии, положени 42 испита и одбранета теза:

Конструктивно проектирање на индустриска зграда ФАПОЛ во Подујево од префабрикуван бетон, диплома за завршени студии, дипломиран градежен инженер: **1989**: дипломиран инженер со лиценца: **2009**: Империал колеџ. Сер Александар Флеминг – Г16, Лондон, Обединето Кралство. Трет меѓународен семинар за мостови. Конструирање по фази.

2007: Институт за конструктивни инженери, 11 Упер Стреет, Лондон. организатор ТНО-ДИАНА МИДА **2004**: Програма за формулирање на кодови за градење, имплементација и стапување во сила во градежната индустрија/Косово. **1986**: Универзитет во Загреб, Институт за материјали, Градежен факултет, итн.

Публикации: 1998. 5. Светска конференција за дрвени конструкции, Монтре, Швајцарија – постер: Конструкции, стр. :796-797, Кровни системи: Анализа на лесни рамовски решетки. М. Мисини, А. Гјиноли, Н. Пилана; 2003. Симпозиум, во Тетово стр. 349-366; Анализа на интеракција меѓу тло и конструкција за сеизмички одговор и Р- Δ ефекти. М. Мисини, Н. Пилана, А. Даугај, А. Хајзерај; 2005 Симпозиум во Тетово, стр. 64-71 & стр. 127-133, итн.

Јазици: албански (мајчин јазик), англиски (одлично), српски и хрватски (одлично).

Технички вештини и компетентност: PC Computer, OS- (Windows 2000 & XP&Vista, Internet Explorer), софтвер: MS Office, Turbo BASIC, Visual BASIC, CADINP, CAD-програми (AutoCAD & ArchiCAD), ArmCAD, SofiCAD), софтвер за анализа на конструкции: Sofistik, MIDAS_Civil, MIDAS_Gen, FEA, FDES, GeoStru, SAP, Tower, итн. како и ракување и управување со лабораториска опрема.

Член е на претседателството на Сојузот на градежни инженери на Косово (ЛИНК); како и член на претседателството на Асоцијацијата на конструктивни инженери (СХКНК).

Приложена е долга листа на референци: проектирање на конструкции, супервизии и ревизии.

ЗАКЛУЧОК ЗА ПОДОБНОСТА НА КАНДИДАТОТ

Од изнесените основни селектирани биографски податоци во претходната точка од овој извештај, може да се заклучи дека кандидатот м-р Неби Плана, дипл. град. инж., во изминатите години од својата професионална кариера активно и успешно учествувал во многу активности од стручна, експертска и научна природа. Забележителна е неговата активност и залагање за стекнување на нови и модерни знаења и искуства.

Врз основа на ова, Комисијата смета дека кандидатот м-р Неби Плана, дипл. град. инж., ги исполнува сите услови од Правилникот за условите и постапката за стекнување на степен доктор на технички науки од областа на земјотресното инженерство, и во целост ја потврдува подобноста на кандидатот да пристапи кон изработка на докторската дисертација во Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија, Универзитет "Св. Кирил и Методиј" во Скопје.

ОПШТ ЗАКЛУЧОК

Во согласност со изнесените согледувања и заклучоци за подобност на предложената тема и подобноста на кандидатот за научноистражувачка работа, чест ни е да му предложиме на Научниот совет на ИЗИИС во Скопје да го прифати кандидатот м-р Неби Плана, дипл. град. инж., како подобен кандидат за изработка на докторска

дисертација под работен наслов *Напреден метод за сеизмичка заштита на мостови во регионот на Косово со примена на економичен систем за сеизмичка изолација.*

Членови на Комисијата,

Проф. д-р Лидија КРСТЕВСКА, председател, УКИМ-ИЗИИС, с.р.

Проф. д-р Данило РИСТИЌ, член, УКИМ-ИЗИИС, ментор (предлог од кандидатот), с.р.

Проф. д-р Владо МИЦОВ, член, УКИМ-ИЗИИС

Проф. д-р Нико ПОЈАНИ, член, Градежен факултет, Тирана, Политехнички унив. с.р.

Вонр. проф. д-р Драги ДОЈЧИНОВСКИ, член, УКИМ-ИЗИИС, с.р.

Скопје, 28.11.2011 год.

РЕФЕРАТ

ЗА ОЦЕНА НА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА
ДИСЕРТАЦИЈА СО НАСЛОВ: „ИНОВАТИВНИ ХД-СИСТЕМИ НА ИСПОЛНА
КАКО СРЕДСТВО ЗА РЕДУЦИРАЊЕ НА СЕИЗМИЧКИ РИЗИК НА ЗГРАДИ ОД
АРМИРАН БЕТОН" И НАУЧНА ОСПОСОБЕНОСТ НА КАНДИДАТОТ
М-Р ИСАК ИДРИЗИ, ДИПЛ. ГРАД. ИНЖ.

Со одлука на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија – УКИМ-ИЗИИС, Скопје, број 09-1787/1 донесена на редовната седница одржана на ден 1.11.2011 година, а врз основа на Правилникот за условите и постапката за докторирање на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, формирана е Комисија за оцена на подобноста на кандидатот и подобноста на темата: „ИНОВАТИВНИ ХД-СИСТЕМИ НА ИСПОЛНА КАКО СРЕДСТВО ЗА РЕДУЦИРАЊЕ НА СЕИЗМИЧКИ РИЗИК НА ЗГРАДИ ОД АРМИРАН БЕТОН“, на кандидатот м-р Исак Идризи, дипл. град. инж. од Скопје, во состав:

проф. д-р Лидија КРСТЕВСКА, претседател, УКИМ-ИЗИИС
проф. д-р Голупка НЕЧЕВСКА ЦВЕТАНОВСКА, член, УКИМ-ИЗИИС
проф. д-р Мисин МИСИНИ, член, Архитектонско градежен факултет, Приштина
вонр. проф. д-р Роберта АПОСТОЛСКА, член, УКИМ-ИЗИИС
проф. д-р Данило РИСТИЌ, член, УКИМ-ИЗИИС, предложен од кандидатот за ментор

Имајќи ги предвид основните биографски податоци, степенот на академското образование, приложените референци и личното познавање на кандидатот, Комисијата има чест да го изнесе своето мислење за подобноста на темата и подобноста на кандидатот за изработка на докторска дисертација во следниов

ИЗВЕШТАЈ

ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА

Образложение на темата за докторска дисертација: Истражувачката цел на предложената тема за изработка на докторска дисертација од м-р Исак Идризи е фокусирана на развој на иновативен систем на исполна кој би претставувал практичен и ефтин начин за зголемување на нивото на дуктилност и карактеристиките на пригушување на конвенционални сидни или други панели на исполна, а со тоа реално ќе се обезбеди придонес кон намалување на сеизмичкиот ризик поврзан со АБ-згради.

Имајќи го предвид фактот дека класичните сидови од исполна се изведуваат доминантно од традиционални глинени тули, тие се присутни дури и денес скоро во секоја зграда.

Поради многу големата застапеност на исполната од класична сидарија, многу е значајно да се изнајде иновативно решение кое ќе овозможи квалитативно подобрен и контролиран сеизмички одговор на објектите при дејство на најекстремните движења на плото предизвикани од земјотрес.

Денес, постои многу голема потреба за истражувања кои ќе доведат до развој на иновативен систем за заштита на сидовите на исполна. Обемот и програмата на истражување на реалното влијание на панелите од исполната врз конструктивниот систем произлегува од согледаните општи карактеристики на однесувањето на

конвенционалните сидови на исполна при силни земјотреси, потврдени начини на нивно оштетување, како и нивното влијание врз реалниот сеизмички одговор на зградите.

Со развивањето на новите ХД-системи од исполна планирано е да се обезбеди значајно подобрување на сеизмичкиот одговор на иновативните згради, како и да се оствари многу поефикасна сеизмичка заштита на исполната.

По завршувањето на јавната одбрана на магистерската теза *Влијание на сидови со исполна врз сеизмички одговор на АБ згради*, на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (ИЗИИС), интересот на кандидатот м-р Исак Идризи продолжува во доменот на унапредување на класичните системи на исполна.

Предмет и обем на истражувањата: Во случај на конвенционални згради, постојат големи разлики во крутоста и дуктилноста помеѓу носивите АБ-елементи (столбови, конструктивни АБ-сидови и греди) и елементите на исполната на сидниот панел изграден, на пример, од конвенционални глинени тули и други системи. Генерално, конструктивните АБ-елементи покажуваат повисока дуктилност и проектиран капацитет на јакост, додека сидните панели на исполна покажуваат многу повисока почетна крутост, варијабилни капацитети на јакост, а истовремено имаат многу ниско ниво на дуктилност.

Поради фактот што сидовите на исполната се многу крути само во иницијалната фаза, а потоа имаат многу ниско ниво на дуктилност, во таков случај позитивното влијание на сидовите на исполна врз сеизмичкиот одговор на зградите може да се очекува само во почетниот домен на однесување на конструкцијата, односно се додека зградата нема пластични деформации. Под влијание на посилен движења на тлото од земјотрес, зградите обично се изложени на поголеми пластични деформации, при што, поради ограничениот капацитет на јакост и многу ниската дуктилност на сидовите на исполна, најчесто се случува нивен крт лом.

Во тој случај настанува ненадејно намалување на јакоста кај сидните панели на исполната. На пример, кај флексибилните типови на рамовски конструкции на згради, оваа фаза на одговор на конструкцијата е критична бидејќи ненадејниот лом на сидовите на исполна условува дуктилните елементи на столбовите да бидат дополнително оптоварени од сеизмичките сили, бидејќи сидовите на исполна не можат да се спротивстават на голем дел од силите. Овој ефект резултира во многу неповолен механизам на лом познат како „механизам на губење на стабилност на кат“, што обично е проследено и со комплетно рушење.

Овој механизам на лом е многу сериозен недостаток на конвенционалните сидни панели на исполна и денес претставува главна причина за занемарување на капацитетот на јакост на исполната при анализите на сеизмичкото однесување на зградите.

Бидејќи конвенционалните сидови на исполна се присутни скоро кај секоја зграда, а нивниот процент на учество во вкупната крутост на зградата вообичаено изнесува повеќе од 80%, евидентно е дека иновативна молификација на механичките карактеристики на сидовите на исполна може многу да придонесе за подобрување на сеизмичкиот одговор на целата конструкција на зграда.

Главната истражувачката цел на предложената докторска тема претставува дефинирање на нов, иновативен ХД-систем на исполна со висока дуктилност кој ќе овозможи подобрување на сеизмичкиот одговор на класичните АБ-згради.

Високо дуктилниот ХД-систем на исполна претставува подобрување на конвенционалниот сиден систем на исполна со тоа што, покрај користењето на матер како сврзен материјал меѓу тулите ќе се воведат и иновативен сврзен елемент (ИБЕ) на погодни локации кој многу ќе го подобри одговорот на сидниот панел на исполна и последователно на целата конструкција на зградата.

Примената на ИБЕ-елементите се засновува врз концептот на комбинирање на две основни хистерезни карактеристики (перфектно пластични и гумено еластични хистерезисни модели) за да се дојде до оптимално хистерезно однесување.

Истражувањата на ХД-сидовите на исполна се планира да се реализираат со интегрална истражувачка програма, применувајќи како аналитички така и експериментални методи.

Со планираните експериментални истражувања ќе бидат дефинирани верифицирани аналитички модели подобни реалистично да ги симулираат механичките карактеристики на реалните ХД-панели на исполна. За остварување на поставените цели, со оригиналната експериментална програма предвидени се следниве активности: (1) конципирање на иновативните технички решенија на реални ХД-панели на исполна (со зголемен капацитет на деформации и пригушување); (2) конципирање на иновативните технички решенија на применетите дополнителни компоненти (ДК), кои ќе обезбедат унапредено и подобро однесување на сидните панели; (3) експериментални циклични квазистатички испитувања на применетите дополнителни компоненти; (4) експериментални циклични квазистатички испитувања на иновативните технички решенија на реални ХД-панели на исполна; (5) експериментални динамички испитувања на модел на сеизмичка вибро-платформа на прототипска двокатна конструкција со вградени иновативни ХД-панели на исполна; (6) обработка и анализа на експерименталните резултати од извршените квазистатички и динамички испитувања на модел на сеизмичка вибро-платформа на ХД-панели на исполна; (7) дефинирање на оригинални параметри со кои се репрезентира реалното однесување на иновативните ХД-панели на исполна.

Со предвидените аналитички истражувања на сеизмичкиот одговор на одбрани реални и карактеристични прототипски објекти на згради ќе се изврши детална анализа и квантификација на остварените квалитативни придобивки, посебно од аспект на намалување на сеизмичката повредливост, со вградување на предложените иновативни решенија на ХД-панели на исполна.

Во основа, од предметните истражувања се очекува научно да биде докажано дека новите ХД-панели на исполна, кога ќе се применат на реални АБ-згради, значително ќе го подобрат нивниот сеизмички одговор.

Цел на истражувањата: (1) Истражувањата на нова иновативна технологија за подобрување на сеизмичкиот одговор на згради би имале значителна важност во намалувањето на сеизмичкиот ризик на нови и постојни згради, и (2) развојот на иновативни технологии за модификација на механичките карактеристики на панели на исполна би отворил нова димензија во сеизмичкото проектирање на згради. Ова, исто така, би наметнало фундаментални модификации на кодифицираните постапки на националните стандарди за сеизмичко проектирање на згради кои поседуваат сидови на исполна во значителен обем.

Очекувани резултати: Се очекува резултатите од овие истражувања да обезбедат голем придонес за подобрување на сеизмичката сигурност на АБ-згради во сеизмички подрачја. Вклучувањето на ХД-панелите на исполна во намалување на

сеизмичкиот ризик кај зградите претставува многу важен чекор. Тој може да резултира во дефинирање на нова кодифицирана постапка за вклучување на ХД-сидови на исполна како значајни елементи при проектирање на сеизмички отпорни згради.

ЗАКЛУЧОК ЗА ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА

Имајќи ги предвид горе изнесените констатации, може да се заклучи дека предложената тема за изработка на докторска дисертација со работен наслов **ИНОВАТИВНИ ХД-СИСТЕМИ НА ИСПОЛНА КАКО СРЕДСТВО ЗА РЕДУЦИРАЊЕ НА СЕИЗМИЧКИ РИЗИК НА ЗГРАДИ ОД АРМИРАН БЕТОН** ги исполнува сите формални и суштински критериуми за подобност согласно со Законот за високото образование. Истражувањата во рамките на предложената тема ќе резултираат во развивање на нова и оригинална технологија за модификација на механичките карактеристики на панели на исполна и ќе отворат нова димензија во асеизмичкото проектирање на згради.

Освен тоа, се очекува значајно подобрување на националните стандарди за асеизмичко проектирање на згради со новите ХД-панели на исполна.

ПОДОБНОСТ НА КАНДИДАТОТ

Кандидатот м-р Исак Идризи, дипл. град. инж., е роден на 6.11.1980 година во Скопје. Неговата професионална и стручна активност е континуирана и истражувачки фокусирана, што се гледа и од подолу наведениот краток преглед на публикувани трудови и кратки биографски податоци.

Главни истражувачки интереси: (1) истражување на динамичкото однесување на инженерски конструкции; (2) анализа и проектирање на АБ-конструкции; (3) продолжување на студии и разни истражувања во областа на земјотресното инженерство, итн.

Јазичи: албански: одлично; англиски: одлично; француски: добро.

Компјутерски вештини: Оперативни системи: *Windows* (XP, Vista, Windows 7); Генерални апликации: *Microsoft Office 2010* (канцелариски алатки), *Adobe CS5* (едитор за текст, фотографија, аудио и видео); **Професионални апликации:** *CSI верзија 10* (SAP2000 + ETABS v9.0 + SAFE v8.0 + COL: + Section Designer); *Autodesk* (AutoCAD 2011 + 3D Studio MAX); *Graphisoft* (Archicad 14); *Golden Software* (Grapher v7.0, MapViewer v5.0); *Mathworks* (Matlab v7.1).

Образование: во 2009 се здобил со степенот *магистер по технички науки*, со одбрана на магистерската теза под наслов: *Влијание на сидови на исполна врз сеизмичкиот одговор на АБ згради*, во Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (ИЗИИС) при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, во Скопје, Р. Македонија, 2005; добиена универзитетска диплома *дипломиран градежен инженер*, Градежен факултет при Универзитетот, во Приштина, Косово, 1995 – 1999; гимназија Зеф Луш Марку, во Скопје, Македонија; 1987 – 1995: ОУ Никола Вапцаров во Скопје, Македонија; Одликувања и стипендии: 2005 – 2007: стипендија од фондацијата ДААД за успешно завршување на постдипломските студии на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (ИЗИИС) при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Македонија; 2004: признание „Одликуван студент од Универзитетот во Приштина, Приштина, Косово; 2003-2004: стипендија од Универзитетот во Приштина за постигнат успех за време на додипломските студии при Градежниот факултет на Универзитетот во Приштина.

Семинари и кратки курсеви: јануари 2007: Зимски студиски курс во Минхен, Германија – тринеделна обука за техничките развојни текови на Техничкиот факултет во Минхен и добиен сертификат за германски јазик: **2003:** Втор меѓународен летен универзитет во Приштина – Асоцијација за академска обука – успешно завршен курс по предметот *вовед во градење на патишта* – ЕКТС – оценка А.

Професионално искуство: 2007 – 2009: вработен во компанијата за проектирање и градење "Artimg5" (со седиште во Скопје, Македонија) како конструктивен инженер. **2006 – 2007:** работел како млад истражувач и асистент во Центарот за политехнички студии при Државниот универзитет во Тетово, Македонија. Како асистент, работел на предметите вовед во земјотресното инженерство, армиранобетонски конструкции, Челични конструкции и Дрвени конструкции.

Членство во професионални друштва: 2004 – 2009: член на Асоцијацијата на архитекти и градежни инженери – АЦЕА во Тетово, Македонија.

Научни истражувања и публикации: пет наведени научни трудови публикувани на албански јазик: 6. Користење на теоријата на веројатност во хидрологијата – река Ситница - *Ohrid, Македонија, 2006*; 7. Важност на хидроцентралата ZHUR за електроенергетскиот систем на Косово – *Барселона, Шпанија, 2006*; 8. Силата на водата како извор на енергија комбинирана со други обновливи извори на територијата на Косово, – *Никозија, Кипар, 2007*; 9. Рехабилитација на дамијата Мехмет Кебир Челеби – *Лонг Бич, Калифорнија, САД, 2007*; 10. Хидролошка студија на реката Ерзени и нејзиното влијание врз стратегијата на проектирање и конструирање на браната Скорана- *Охрид, Македонија, 2008*; 11. Студија на квалитативните влијанија на разни типови на исполна врз модификацијата на сеизмичкиот одговор на АБ згради. *Родос, Грција, 2009*; 12. Влијание на сидови на исполна врз одговор на АБ згради. *Лас Вегас, Невада, САД, 2009*; 13. Влијание на сидови на исполна врз одговор на 2Д рамки. *Охрид, Македонија, 2009*; 14. Важност на Р-делта ефектот врз АБ згради, *Охрид, Македонија, 2010*; 15. Рафинирана евалуација на сеизмичка сигурност на постојни 20 катни згради. *Охрид, Македонија, 2010*.

ЗАКЛУЧОК ЗА ПОДОБНОСТА НА КАНДИДАТОТ

Од гореизнесените основни биографски податоци, може да се заклучи дека кандидатот м-р Исак Идризи, дипл. град. инж., во изминатите години, многу активно и многу успешно се надградува во повеќе важни области од стручна, експертска и научна природа. За одбележување е неговата упорност и залагање за стекнување на нови и модерни знаења и искуство во областа на земјотресното инженерство.

Врз основа на горната констатација, Комисијата смета дека кандидатот м-р Исак Идризи, дипл. град. инж., ги исполнува сите услови од Правилникот за условите и постапката за стекнување на степен доктор на технички науки од областа на земјотресното инженерство. Согласно со тоа, во целост е потврдена подобноста на кандидатот да пристапи кон изработка на докторската дисертација, со предложената тема, во Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (ИЗИИС) при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

ОПШТ ЗАКЛУЧОК

Имајќи ги предвид сите гореизнесените согледувања и заклучоци за подобност на предложената тема и подобноста на кандидатот за научноистражувачка работа, чест ни е да му предложиме на Научниот совет на ИЗИИС во Скопје да го прифати кандидатот

м-р Исак Идризи, дипл. град. инж., како подобен кандидат за изработка на докторска дисертација под работен наслов ИНОВАТИВНИ ХД-СИСТЕМИ НА ИСПОЛНА КАКО СРЕДСТВО ЗА РЕДУЦИРАЊЕ НА СЕИЗМИЧКИ РИЗИК НА ЗГРАДИ ОД АРМИРАН БЕТОН.

Членови на Комисијата:

Проф. д-р Лидија КРСТЕВСКА, председател, ИЗИИС, с.р.

Проф. д-р Голупка НЕЧЕВСКА ЦВЕТАНОВСКА, член, ИЗИИС, с.р.

Проф. д-р Мисин МИСИНИ, член, Архитектонско градежен факултет, Приштина, с.р.

Вонр. проф. д-р Роберта АПОСТОЛСКА, член, ИЗИИС, с.р.

Проф. д-р Данило РИСТИЌ, член, ИЗИИС, предложен за ментор (од кандидатот), с.р.

Скопје, 10.11.2011 год.

Реферат

ЗА ОЦЕНА НА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА И КАНДИДАТОТ ЗА ИЗРАБОТКА НА
ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА СО НАСЛОВ

„ИСТРАЖУВАЊЕ НА НЕЛИНЕАРНОТО ОДНЕСУВАЊЕ НА ДИЛАТАЦИОНАТА СПОЈНИЦА ПОМЕЃУ КОНСТРУКТИВНИТЕ ЕДИНКИ КАЈ НЕРЕГУЛАРНА КОНСТРУКЦИЈА”,

поднесена од кандидатот м-р Љубиша Живковиќ, дипл. град. инж.

Со одлуката на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС) при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 09-1787/2 од 2.11 2011 год., донесена на редовната седница одржана на 1.11 2011 год. формирана е Комисија за оцена на подобноста на темата и способноста на кандидатот за изработка на докторска дисертација со работен наслов „Истражување на нелинеарното однесување на дилатационата спојница помеѓу конструктивните единици кај нерегуларна конструкција“, поднесена од кандидатот м-р Љубиша Живковиќ, дипл. град. инж., главен проектант во „Интегропроект“ д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина, во следниов состав:

1. проф. д-р Љубомир Ташков, УКИМ-ИЗИИС, претседател
2. проф. д-р Голубка Нечевска Цветановска, УКИМ-ИЗИИС, член
3. проф. д-р Лидија Крстевска, УКИМ-ИЗИИС, член
4. вонр. проф. д-р Михајло Ѓурѓевиќ, Градежен факултет на Универзитетот во Белград, член
5. вонр. проф. д-р Роберта Апостолска, УКИМ-ИЗИИС, член.

Врз основа на поднесената документација, пријавата, предлог-програмата за изработка на докторската дисертација како и личното познавање на кандидатот, Комисијата го изнесува следниов извештај:

ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА

Мотивираност за предложената тема

Во современата градежна практика кај армиранобетонските конструкции чест е случајот објектот да се проектира и изгради со нерегуларен облик, кој е резултат на нерамноменрната дистрибуција на носивите елементи во основа и по висина на објектот. Ваквата нерегуларност предизвикува сложено динамичко однесување на објектите во земјотресни услови, што ја наметнува потребата од посериозен пристап при анализите на нивната сеизмичка стабилност и потполно почитување на препораките дадени во прописите поврзани за нивната изведба. Кај ваквите објекти постоењето на дилатациони спојници е очекувано и тие се проектираат и појавуваат во носивата конструкција на објектот (плочи, столбови, сидови, покривни носачи). Меѓу причините за проектирање на сеизмичките дилатации кај нерегуларните АБ-конструкции се и избегнување на разиграна основа на објектот, избегнување на несиметричноста по вертикала (различна спратност на конструктивните единици) и др.

Кога станува збор за дејство на земјотрес, објектите кај кои постојат дилатациони спојници мора да се заштитени од можноста на појава на судирање на конструктивно независните единици, но исто така не смее да дојде ни до судирање

со соседните објекти. Во препораките за начинот на затворање на сеизмичките дилатации, пак, прописите наведуваат дека тој не смее да доведе до промена на динамичките карактеристики на објектот. Но, динамичките карактеристики на објектите со несоодветно изведени сеизмички дилатации се менуваат, што доведува до неочекуван и непредвидлив одговор на конструкцијата на дејството на земјотрес. Искуствата и сознанијата кои постојат од случени силни земјотреси во светот укажуваат на сериозни оштетувања и рушења на објекти предизвикани од несоодветно изведени сеизмички дилатации, кои најчесто доведуваат до судирање на конструктивните единици или соседните објекти при хоризонталните вибрации за време на земјотресот.

Фактот што на изведбата на дилатационите спојници не им се дава потребната важност во практиката и реалната констатација дека има многу објекти кај кои тие не се изведени како што е пропишано, особено при изведбата на неконструктивните делови на објектите - кај подовите или фасадните елементи, кандидатот го воочил и во својот град, Бања Лука, но и во пошироката околина. Потребата од детални истражувања за утврдување на нелинеарното однесување на дилатационите спојници и начинот на кој додатно создадените нерегуларности влијаат на сеизмичкото однесување на објектот ја осознал како сериозна и актуелна. Оттука и мотивираноста за предлогот на темата за докторска дисертација.

Предмет на истражувањата и основна цел

Влијанието на несоодветно изведените дилатациони спојници кај нерегуларните конструкции е од интерес за однесувањето на објектот во нелинеарно подрачје. Основното прашање кое се поставува е прашањето во колкава мера лошо изведената дилатациона спојница во неконструктивните елементи на објектот влијае на нелинеарното однесување на носивата конструкција и какво е однесувањето и на самата спојница во нелинеарно подрачје. Најчест случај во практиката е изведувачите на градбата да ја занемарат сеизмичката дилатација во подовите, па тие се изведуваат без прекин, создавајќи на тој начин континуален елемент кој ги пренесува влијанијата од една конструктивна единица на друга. Ваквата врска го менува начинот на одговор на конструкцијата на сеизмичко дејство, односно при вибрација на конструктивните единици ќе доаѓа до пренос на силите од една единица (објект) на друга, се до потполно разрушување на врската. Заради промената на центрите на крутост на одделните единици ќе биде променет и ексцентрицитетот на објектот, а со тоа влијанието на торзијата ќе биде нагласено, што е особено неповолно влијание за објектот од аспект на неговата сеизмичка стабилност.

Предметот на истражувањата во предложената тема е фокусиран токму на проблемот предизвикан од несоодветната изведба на дилатационите спојници во практика, односно влијанието и неповолните ефекти кои се предизвикани со занемарување на дилатациите во подовите како неконструктивните елементи во објектите, особено во сеизмички услови.

Основната цел е да се истражи однесувањето на неправилно изведени дилатациони спојници, начинот на кој додатно предизвиканите нерегуларности влијаат на сеизмичката стабилност и однесувањето на објектот, како и развивање на нелинеарен нумерички модел на спојницата со кој ќе може успешно да се симулира ова однесување.

Методологија и обем на истражувањата

За остварување на основната цел, кандидатот во предложената тема предвидува експериментани и аналитички истражувања.

Експерименталната програма е планирано да се реализира преку испитување на еден модел на армиранобетонска конструкција која се состои од две дилатирани конструктивни единици и има изразита нерегуларност во основа и по висина. Испитувањето ќе биде на сеизмичко дејство се до лом и ќе се реализира на сеизмичката платформа во Лабораторијата на ИЗИИС. Моделот ќе биде изграден од микробетон, во геометриски размер 1:3. При тоа, преку дилатационата спојница ќе се изведе континуиран под на ниво на меѓукатните плочи.

Испитувањето на моделот е планирано во неколку фази:

- 1) линеарна фаза на испитување, во која контактните елементи (подните плочи) не се активирани и се во линеарен домен на однесување, како и целата конструкција;
- 2) меѓуфаза, во која контактните елементи се во почетна фаза на оштетување;
- 3) нелинеарна фаза, во која доаѓа до потполно разрушување на контактните елементи и дилатационата спојница е потполно активирана. Со испитувањето ќе се продолжи се до појава на големи оштетувања во моделот, т.е. конструкцијата.

Аналитичките истражувања ќе се извршат на тродимензионални модели со користење на апликативен софтвер за нелинеарна анализа на конструкции, при што ќе се варира степенот на поврзаност на конструктивните единици преку дилатацијата. Со анализите ќе се опфати прво случај кога дилатација меѓу единиците воопшто не постои, потоа случај на делумна врска меѓу единиците и на крај, случај на потполна (слободна) дилатација. Акцентот, сепак, ќе биде ставен на случајот кога преку дилатационата спојница е остварена делумна врска преку слоевите на подот.

При тоа, за контактните елементи со кои ќе се симулираат карактеристиките на дилатационата спојница ќе се користат зависностите определни од податоците при испитувањето на моделот на сеизмичката платформа. Нелинеарниот одговор добиен со анализите ќе се спореди со одговорот на моделот испитуван експериментално.

Очекувани резултати и научен придонес

Со реализирањето на планираната експериментална програма и аналитичките истражувања во рамките на докторската дисертација се очекува да се добијат следниве поважни резултати:

- реална претстава и разјаснување на ефектите и влијанието на контактните елементи меѓу конструктивно независните единици на нерегуларните конструкции во услови на силни земјотреси;
- нелинеарно однесување на неправилно изведените сеизмички дилатации кај кои не се почитувани барањата за независно однесување на конструктивните единици;
- влијанието на несоодветните материјали со кои се затвораат сеизмичките дилатации кај објектите;
- ќе се дадат препораки за изведување на сеизмичките дилатации во практика, како и ќе се воочи на сериозните последици до кои може да дојде со занемарување на нивното правилно изведување кај објектите при дејство на средни и силни земјотреси;
- развивање на соодветни нелинеарни нумерички модели за симулација на нелинеарното однесување на дилатационите спојници, базирани на реални експериментални податоци, кои потоа би се имплементирале во анализите на реалните објекти.

ЗАКЛУЧОК ЗА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА

Согласно со изнесеното, може да се заклучи дека предложената тема за изработка на докторска дисертација со работен наслов "Истражување на нелинеарното однесување на дилатационата спојница помеѓу конструктивните единки кај нерегуларна конструкција" содржи добро осмислена и издржана експериментално-аналитичка истражувачка програма која ќе овозможи да се реализира еден квалитетен и оригинален научноистражувачки труд, кој ќе даде значителен придонес во разјаснувањето на улогата и значењето на добро изведени дилатациони спојници во практика и нивното влијание во сеизмичкото однесување кај објектите кои имаат изразита нерегуларност.

Чест и задоволство ни е да му предложиме на Научниот совет на ИЗИИС во Скопје да ја прифати предложената тема како пододобна за изработка на докторска дисертација.

ПОДОБНОСТ НА КАНДИДАТОТ

Кандидатот м-р Љубиша Живковиќ, дипл. град. инж. од Бања Лука, Босна и Херцеговина, е роден на 3 декември 1974 година во Прњавор.

Образование: По завршеното гимназиско образование, кандидатот се запишал на Архитектонско-градежниот факултет на Универзитетот во Бања Лука кој го завршил во 2003 година, стекнувајќи се со звањето дипломиран градежен инженер. Своеето образование го продолжил на меѓународните постдипломски студии на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кои успешно ги завршил во 2010 година со одбраната на магистерскиот труд со наслов: „Сеизмичка стабилност на АБ згради со нерегуларен облик конструирани како мешовит систем од рамки и сидови на смолкнување“, стекнувајќи се со звањето магистер на технички науки. Чувството за креативност и желбата за продлабочување и проширување на своите стручни и научни знаења ги докажал со една од активностите во рамките на магистерскиот труд - експериментално испитување на еден современ изразито нерегуларен објект во Бања Лука со техниката на амбиентални вибрации, со цел дефинирање на неговите динамички карактеристики.

Работно искуство: Главните професионални активности и работно искуство на кандидатот Љубиша Живковиќ се поврзани со проектирање, при што во периодот 2003-2008 година се јавува во улога на проектант-соработник, додека од 2008 година до денес е главен проектант во „Интегропројект“ д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина, и учествувал во проектирање на голем број објекти од различен тип: станбени објекти, училишта, верски објекти, индустриски објекти, мали хидроелектрани итн.

Во неколку изведбени проекти од хидроградбата се јавува и во улога на надворешен соработник.

Значителен е бројот и на објекти за кои кандидатот учествувал како проектант на реконструкции, доградби и санациони решенија.

Јазици: српски (мајчин), англиски.

Технички вештини: Одлична работа со компјутер, користење на компјутерски програми за анализа на конструкции (SAP2000, TOWER.), AUTOCAD, ARHCAD.

ЗАКЛУЧОК ЗА ПОДОБНОСТ НА КАНДИДАТОТ

Врз основа на изнесеното, може да се заклучи дека кандидатот м-р Љубиша Живковиќ, пред се, има богато проектантско искуство и солидни познавања од

областа на анализата на конструкциите. Неговата лична желба за напредување во кариерата и следење на современите трендови во градежната практика се очигледни. Со предложената тема и желбата за изработка на докторска дисертација од областа на земјотресното инженерство ја истакнува својата сериозна подготвеност за залагање и продлабочување на знаењата, вклучувајќи ја и потребата од експериментални испитувања кои се неопходни за реализација на квалитетен научноистражувачки труд.

Комисијата го изнесува својот став дека кандидатот м-р Љубиша Живковиќ, дипл. град. инж., главен проектант во „Интегропројект“ д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина, е подобен како кандидат за изработка на предложената докторска тема и може да пристапи кон нејзина изработка.

ОПШТ ЗАКЛУЧОК

Имајќи ги предвид изнесените заклучоци за подобност на темата и оспособеност на кандидатот за научноистражувачка работа, со особена чест и задоволство му предлагаме на Научниот совет на ИЗИИС во Скопје, да го прифати кандидатот м-р Љубиша Живковиќ, дипл. град. инж. од Бања Лука, како подобен кандидат за изработка на докторска дисертација со работен наслов „Истражување на нелинеарното однесување на дилатационата спојница помеѓу конструктивните единки кај нерегуларна конструкција“.

Скопје, 30.11 2011 год.

Комисија

Проф. д-р Љубомир Ташков, претседател с.р.

Проф. д-р Голубка Нечевска Цветановска, член с.р.

Проф. д-р Лидија Крстевска, член с.р.

Вонр. проф. д-р Михајло Ѓурѓевиќ, член с.р.

Вонр. проф. д-р Роберта Апостолска, член с.р.

Реферат

ЗА ОЦЕНА НА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА И КАНДИДАТОТ ЗА ИЗРАБОТКА НА
ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА СО НАСЛОВ

„НЕЛИНЕАРНО МАТЕМАТИЧКО МОДЕЛИРАЊЕ НА СЕИЗМИЧКОТО ОДНЕСУВАЊЕ НА КАМЕНИТЕ ЛАЧНИ МОСТОВИ СО ВКЛУЧУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО НА ПОВРЗНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ”,

поднесена од кандидатот м-р Младен Кустура, дипл. град. инж.

Со одлуката на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС) при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 09-1626/1 од 10.10 2011 год., донесена на редовната седница одржана на 6.10 2011 год. формирана е Комисија за оцена на подобноста на кандидатот и темата „Нелинеарно математичко моделирање на сеизмичкото однесување на камените лачни мостови со вклучување на влијанието на поврзните елементи“, поднесена од кандидатот м-р Младен Кустура, дипл. град. инж., асистент на Градежниот факултет при Универзитетот во Мостар, Босна и Херцеговина, во следниов состав:

1. проф. д-р Вероника Шендова, УКИМ-ИЗИИС, претседател
2. проф. д-р Лидија Крстевска, УКИМ-ИЗИИС, член
3. проф. д-р Љубомир Ташков, УКИМ-ИЗИИС, член
4. проф. д-р Виктор Христовски, УКИМ-ИЗИИС, член
5. проф. д-р Младен Глибиќ, Градежен факултет на Универзитетот во Мостар, Босна и Херцеговина, член.

Врз основа на поднесената документација, пријавата, предлог-програмата за изработка на докторската дисертација како и од личното познавање на кандидатот, Комисијата има задоволство да го изнесе следниов извештај:

ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА

Основна цел и предмет на истражувањата

Мотивираноста за поставување на основната цел во предложената тема е предизвикана од фактот што камените лачни мостови се широко застапени во светот и освен своето значење во културна и историска смисла, во многу земји претставуваат и битен дел од сообраќајната инфраструктура. Правилното конструирање на лакот и другите елементи на лачните мостови претставува клучен момент за обезбедување пред се стабилност на објектот, а потоа и негова отпорност на разни временски влијанија и трајност со векови.

Со оглед на тоа што камените лачни мостови се изградени од крти материјали кои го ограничуваат дуктилното однесување на објектот при дејство на земјотрес, од особен интерес е да се дефинираат карактеристиките на што повеќе елементи и делови од конструкцијата, вклучувајќи ги и металните (железните) елементи за врска меѓу камената сидарија. Како единствени елементи кои ги примаат силите на затегање, тие се од суштинско значење за начинот на однесување на мостот во услови на сеизмичко дејство, а со тоа и за неговата сеизмичка стабилност во целост. Во литературата во овој правец има многу оскудни информации.

За остварување на основната цел на предложената тема - истражување на влијанието на поврзните елементи во камената сидарија на лачните мостови при услови на нелинеарно однесување, а потоа и соодветно нелинеарно математичко моделирање на сеизмичкото однесување на овие објекти со вклучување на влијанието на поврзните елементи, кандидатот го предлага како конкретен предмет на истражување лачниот камен Стар мост во Мостар. Оправданоста на овој избор е сосема разбирлива бидејќи кандидатот потекнува од овој град, а од друга страна е и сосем соодветна бидејќи овој споменик кој е под заштита на УНЕСКО е посебно конструкторско ремек-дело запишано во листата на светски историски знаменитости, а се наоѓа во подрачје со особено висока сеизмичка активност.

На примерот на Стариот мост планирано е детално истражување на однесувањето на врските користени за поврзување на камењата во конструкцијата на лакот во една монолитна целина и дефинирање на нивниот капацитет при сеизмичко дејство. Фактот што кај повеќето мостови од овој тип се користени многу слични врски за остварување на компактност на сидаријата и лакот како основен носив елемент (кламфи, клинови, олово) и дава на предложената тема особено значење во правец на дефинирањето на ефикасноста на овие врски особено при стабилноста на мостовите на дејство на земјотреси.

Методологија и обем на истражувањата

Во рамките на предложената тема кандидатот предвидува експериментални и аналитички истражувања.

За да се истражи и подобро да се разбере нелинеарното однесување на камените лачни мостови со вклучување на влијанието на елементите за поврзување на камењата во лакот, во експерименталниот дел се предвидени две фази на истражување:

- 1) квазистатички испитувања - фаза 1
- 2) динамички испитувања на сеизмичка платформа - фаза 2.

Во првата фаза е планирано испитување во квазистатички услови на шест камени сегменти на лакот од мостот во размер 1:3. Сегментите ќе бидат изградени со реална апликација на елементите на поврзување, како и во прототип конструкцијата - Стариот мост во Мостар. По два сегмента ќе бидат испитани на притисок, затегање и смолкнување, со што ќе се добијат реални зависности сила-деформација се до разрушување на врските.

Во втората фаза кандидатот предвидува испитување на модел на Стариот мост на сеизмичката платформа во Лабораторијата на ИЗИИС. Моделот би бил проектиран како вистинито репродуциран модел (true replica) во геометриски размер 1:9. Испитувањето би било на сеизмичко дејство со постепено зголемување на интензитетот на земјотресната побуда, се до лом на моделот. При тоа, со соодветна дистрибуција на сензори за регистрирање на динамичкиот одговор на моделот ќе се добијат неопходните податоци за глобалната стабилност и однесување на мостот, како и реална претстава за механизмот на лом низ сите фази на нелинеарното однесување, со следење на опаѓањето на крутоста во тек на целиот процес на сеизмичко испитување.

Во аналитичкиот дел на истражувањата се планира нелинеарно математичко моделирање и анализа со користење на соодветна компјутерска програма на сегментите од лакот, на моделот испитуван на платформата на сеизмичко дејство и на самата прототип-конструкција, Стариот мост во Мостар. При моделирањето на врските во сидаријата ќе се користат линк-елементи со кои ќе се вклучат реалните карактеристики на елементите за врска на камената сидарија определени при експерименталните квазистатички испитувања.

Очекувани резултати и научен придонес

Со предвидените истражувања се очекува да се добие реална претстава за однесувањето и влијанието на поврзните елементи во камената сидарија на лачните мостови како под дејство на циклични товари, така и во услови на сеизмичко дејство.

Со експерименталните испитувања ќе се добие јасна претстава за улогата на поврзните елементи во сеизмичката стабилност на лакот и ефикасноста на овие елементи во услови на интензивна вибрација, како и начинот на кој настанува лом, со дистрибуција на оштетувањата на лакот на мостот.

Со развиените нумерички модели се очекува реално да се симулира пред се однесувањето на поврзните елементи во камената сидарија, а потоа и однесувањето на целата конструкција на дејство на земјотрес.

Остварувањето на планираната активност и цел на предложената тема, односно очекуваните резултати од истражувачките активности во рамките на темата ќе претставуваат квалитетен научен придонес во сферата на историските камени лачни мостови и ќе дадат нова светлина во разјаснувањето на нивното сеизмичко однесување и стабилност, а особено на улогата која во нееластичното подрачје ја имаат елементите на поврзување на камената сидарија.

Нумеричките модели кои ќе се развијат се очекува да придонесат во подобрување на постојните правилници за изградба на лачните сидани мостови во сеизмички услови, како и за заштита и зајакнување на постојните објекти од кои повеќето се споменици на културата.

За Стариот мост во Мостар, несомнено е дека комплексното предвидено истражување во докторската дисертација ќе биде од особено значење, комплетирајќи ја на тој начин целосната слика за стабилноста и однесувањето на мостот во реални сеизмички услови.

ЗАКЛУЧОК ЗА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА

Врз основа на изнесеното мислење, може да се заклучи дека предложената тема за изработка на докторска дисертација со работен наслов **„Нелинеарно математичко моделирање на сеизмичкото однесување на камените лачни мостови со вклучување на влијанието на поврзните елементи“** ќе претставува квалитетен и оригинален научноистражувачки труд во кој со предвидените експериментално-аналитички истражувања ќе се даде нова светлина и значителен придонес во разјаснувањето на улогата и значењето на врските во камената сидарија на лачните мостови во услови на земјотресно дејство.

Затоа, со задоволство и чест му предлагаме на Научниот совет на ИЗИИС во Скопје, да ја прифати предложената тема како подобна за изработка на докторска дисертација.

ПОДОБНОСТ НА КАНДИДАТОТ

Кандидатот м-р Младен Кустура, асистент на Градежниот факултет при Универзитетот во Мостар, Босна и Херцеговина, е роден на 27 јуни 1977 година.

Образование: По завршеното средно образование се запишал на Градежниот факултет на Универзитетот во Мостар, кој го завршил во 2002 година, со одбрана на дипломската работа со наслов: „Проверка на сеизмичката отпорност на јужното крило на зградата на Градежниот факултет на Универзитетот во Мостар“.

Магистерските студии на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје успешно ги завршил со полагање на испитите и одбраната на магистерскиот труд во 2009 година со наслов: „Истражување на сеизмичката стабилност на Стариот мост во Мостар“, со што се стекнал со звањето магистер на технички науки. Во рамките на магистерскиот труд е извршено и динамичко испитување на мостот со методата на амбиентални вибрации, со што ја покажал и својата подготвеност за навлегување во техниките на експерименталната механика на конструкциите и експериментите како суштински дел во научноистражувачката активност од областа на земјотресното инженерство.

Работно искуство: Работното искуство на кандидатот е во континуитет поврзано со Градежниот факултет во Мостар, каде што е вработен од 2003 година па се до денес. Започнал како помлад асистент по предметот применета теорија на еластичност во 2003 година. По завршувањето на магистерските студии, во 2009 година е избран за асистент и сега е на позицијата асистент по предметите градежна статика 1, градежна статика 2, плочести конструкции и сидани конструкции.

Неговите главни професионални активности се поврзани со едукација и пренесување на теоретски и практични знаења на студентите од Градежниот факултет во Мостар по предметите на кои е асистент. За одбележување е и неговата интензивна и богата стручна активност во проектирање на нови и санација на постојни објекти.

Објавени научни трудови и стручни проекти: Од приложената листа на објавени трудови на домашни и меѓународни конференции, симпозиуми и семинари, очигледно е дека кандидатот сериозно им приоѓа на своите активности во научната работа, со желба неа да ја промовира во пошироки рамки.

Тој е и еден од авторите на монографијата по повод 30-годишнината на Градежниот факултет при Универзитетот во Мостар - 1978-2008; Мостар 2008.

Кандидатот има приложено и богата листа од преку 50-тина стручни проекти во кои активно учествувал и го дал својот придонес во идејни, главни и изведбени проекти на разни типови објекти од високоградбата, мостови, тунели, индустриски објекти и друго.

Јазици: хрватски (мајчин), англиски (одлично).

Технички вештини: Работа со компјутер, повеќе компјутерски програми за анализа на конструкции (SAP2000, TOWER, SOFISTIC...).

ЗАКЛУЧОК ЗА ПОДОБНОСТ НА КАНДИДАТОТ

Од изнесените податоци може да се заклучи дека кандидатот ас. м-р Младен Кустура во изминативе години континуирано работи на своето усовршување и развој на својата професионална кариера, вклучувајќи ја и научно-истражувачката работа. Покажува особени залагања за запознавање и користење на современ софтвер за нелинеарни анализи на конструкции. За истакнување е и неговата желба, потенцијал и залагање за продлабочување на знаењата во областа на експерименталните методи на истражување на конструкциите.

Затоа, Комисијата има став дека кандидатот м-р Младен Кустура, дипл. град. инж., асистент на Градежниот факултет при Универзитетот во Мостар, е подобен како кандидат за изработка на предложената докторска тема и може да пристапи кон нејзина изработка.

ОПШТ ЗАКЛУЧОК

Врз основа на изнесените согледувања и заклучоци за подобност на темата и кандидатот за научноистражувачка работа, ни претставува особена чест и задоволство да му предложиме на Научниот совет на ИЗИИС во Скопје, да го прифати кандидатот м-р Младен Кустура, дипл. град. инж., асистент на Градежниот факултет во Мостар, како подобен кандидат за изработка на докторска дисертација со работен наслов „Нелинеарно математичко моделирање на сеизмичкото однесување на камените лачни мостови со вклучување на влијанието на поврзните елементи”.

Скопје, 28 ноември 2011 год.

Комисија

Проф. д-р Вероника Шендова, претседател с.р.

Проф. д-р Лидија Крстевска, член с.р.

Проф. д-р Љубомир Ташков, член с.р.

Проф. д-р Виктор Христовски, член с.р.

Проф. д-р Младен Глибиќ, член с.р.

РЕФЕРАТ

НА КОМИСИЈАТА ЗА ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА ЗА
ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА СО РАБОТЕН НАСЛОВ:

**ЧИСТЕЊЕ И РЕКУЛТИВАЦИЈА НА ДЕПОНИЈАТА ЗА ПЕПЕЛ ОД
ТЕРМОЦЕНТРАЛАТА „КОСОВО А” ВО КОСОВО**

И ОСПОСОБЕНОСТ НА КАНДИДАТОТ М-Р МИФТАР НИКА ЗА НАУЧНА
РАБОТА

Со одлука на Научниот совет на постдипломските студии на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (ИЗИИС-Скопје) број 09-1787/5, донесена на редовната седница одржана на 1.11.2011 година, а врз основа на Правилникот за условите и постапката за докторирање на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, формирана е Комисија за оцена на подобност на темата *Чистење и рекултивација на депонијата за пепел од термоцентралата „Косово А” во Косово* од кандидатот м-р Мифтар Ника, во состав:

1. вонр. проф д-р Виолета Мирчевска – претседател
2. проф. д-р Голубка Нечевска Цветановска
3. проф. д-р Љубица Петрушевска
4. доц. д-р Снежана Коматина Петровиќ
5. виш.науч. сор. д-р Бисерка Димишковска

Врз основа на поднесената пријава на кандидатот, предлог-програмата за изработка на докторската дисертација, приложените трудови и неговата научноистражувачка и стручна дејност и постигнатиот успех во досегашното образование (редовни и постдипломски студии), Комисијата го изнесува своето мислење за подобноста на темата и за подобноста на кандидатот за изработка на докторска дисертација во овој извештај.

ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА

Главната цел на чистењето и рекултивацијата на депонијата за пепел од термоцентралата «Косово АК» е подобрување на условите во животната средина во близина на рудниците КЕК и на капацитетите за генерирање на електрична енергија, но и во пошироката околина со намалување на емисиите од пепел од постојното одлагалиште на пепел од термоцентралата. Во текот на истражувањата ќе се направи концепт за финален проект на одлагалиштето на пепел од термоцентралата «А» како и на селектирани наполнети депонии со пепел надвор од локацијата заради нивна мелиорација. Истражувањата ќе го опфатат следново:

- топографски истражувања на источната област од отворениот коп Миращ, депонија на пепел од термоцентралата «А», како и депониите во Јужно поле и Западен Бард;
- подготовка на одлагалиштето за пепел Миращ;
- работи на ископувања во депонијата на пепел Косово «А»;
- преобликување и рекултивирање на наполнетите депонии Јужно поле и Западен Бард;
- дефинирање на влијанијата врз животната средина и подготовка на планови за управување со животната средина вклучувајќи мерки за ублажување на состојбите;
- истражување на можности за наменско користење на земјиштето во подрачјето на наполнетите депонии и развој на опции за конечно наменско користење на земјиштето за проектираните депонии.

За да се реализираат горенаведените работи, ќе се соберат релевантни постојни податоци за материјалите – резултати од изведени лабораториски анализи за лигнитот кој се користи во термоцентралата и депонираните остатоци. Исто така, ќе бидат собрани и резултати од други истражувања, како и постојната техничка документација и други

податоци за депонијата која е предмет на истражувањето. Со надоградба на постојните резултати ќе бидат изработени следниве:

Анализи

- Анализа на типот и количеството на депонираните материјали, нивните физичко-механички карактеристики, хемиски особини, посебно содржината на опасни супстанции од гледна точка на заштитата на животната средина.
- Анализи и студии за влијанието на депонијата врз животната средина, како на пример, директни влијанија и потенцијални штети за загадување на воздухот, водата и почвата, вклучувајќи и податоци кои не се директно поврзани со депонијата на пепел од термоелектраната „Косово А“. Овие анализи и студии ќе овозможат дефинирање на влијанието на депонијата на пепел како интегрален фактор на загадување. Дел од анализата ќе се однесува и на факторот на сеизмички hazard заради дефинирање на степенот на сеизмички ризик.
- Анализа на стабилноста на депонијата според стандардни процедури и проценка на безбедноста.
- Анализа на ЕУ стандардите и директивите кои се однесуваат на депонии, како и стандардите за одлагање на отпадни материји од ископи, рекултивирање на депонии, стабилност и безбедност на истите.
- Анализа за влијанието на енергетскиот сектор, посебно работењето на термоцентралата „Косово А“ врз животната средина, во минатото, сегашноста и со визија за иднината.

Наведените анализи ќе се базираат на истражувањата извршени во минатото, сегашни проучувања и истражувања кои кандидатот ќе треба дополнително да ги реализира во рамките на докторската работа.

Цел на истражувањата

Цел на истражувањата е да се даде осврт на сегашната состојба во врска со животната средина во проучуваното подрачје, хидролошките, хидрогеолошките состојби, депонирањето на пепелта од термоцентралата „Косово А“, системот на управување со пепелта кај електраната А, депонијата источно од Мираш, геолошки истражувања и лабораториски тестови, анализа на лигнит, пепел, тестови на примероци вода, примероци почва, процесот на рекултивација и влијанија врз човековата средина. Поради тоа, целта на оваа дисертација е да се анализира процесот на чистење, рекултивирање и проектирање на депониите на пепел од термоцентралата и влијанието на депониите на пепел од „Косово А“ врз човековата средина, здобивање на комплетни сознанија за процесот на чистење и рекултивирање на депонијата на пепел од термоцентралата „А“ и покажување на функционалноста на опремата која се користи за транспорт на свежата пепел и процесот на проектирање и рекултивација на депонијата на пепел. Цел на тезата е да се анализираат емисиите на прав и нивното влијание врз средината. Емисиите од прав треба да се намалат во иднина во согласност со локалните закони и регулативи, како и регулативите на ЕУ. Заради остварување на заштита на животната средина од овој голем загадувач потребно е чистење и рекултивација на постојната депонија на цврст отпаден материјал (пепел и прав). Целта е да се одреди методологија за дефинирање на стабилноста на депонијата (што би се однесувала за депонии од ваков вид), како и да се предложат технички мерки за нејзино чистење, односно мерки за рекултивација (техничка и биолошка)

ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Очекуваните резултати од горенаведените истражувања главно треба да дадат одговор на основната цел заштита на животната средина од еден голем термоенергетски загадувач, што вклучува процес и технологија за

рекултивација и конечно затворање на постојната депонија. Посебни очекувани резултати ќе бидат:

- предлагање на план за рекултивација на депонијата, како и покривање на материјалот – почвата со вегетативни насади;
- предлагање на инженерски интервенции за намалување на ризикот од лом на конструкцијата на депонијата, како и намалување на ерозијата во депонијата, обезбедување на стабилност на косина и безбедност од истекување на материјали;
- дефинирање на факторите на ризик како што е ниво на сеизмички ризик и други можни природни хазарди;
- постмелиоризација и можност за наменско користење на земјиштето;
- намалување на емисии од прав од отворени депонии, зарамнување на стрмни косини и воведување вегетација на новосоздадените површини каде што престанало одлагањето на отпад, поправање на штетите предизвикани од ископите и мелиорација на деградираните површини;
- целосна имплементација на локалните закони и ЕУ директиви за животната средина;
- воспоставување на онлајн систем за мониторинг на животната средина;
- заштита на човековото здравје и работната средина преку ефективен надзор и одржување на заштитните средства.

ЗАКЛУЧОК ЗА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА

Предложената тема за докторска дисертација со работен наслов *Чистење и рекултивација на депонијата на пепел од електраната „Косово А“ во Косово* претставува комплетно истражување и дефинира нова и оригинална методологија за чистење и рекултивација на депонии од термоцентрали на лигнит со осврт на термоцентралата „Косово А“ во Косово. Ова ќе овозможи да се дефинира идното влијание од овој вид

загадувачи со цел да се предложат мерки за заштита на човековата средина (воздухот, водата и почвата).

Во фокусот на истражувањата во дисертацијата е постојната депонија во термоцентралата „Косово А“. Тие првенствено ќе се однесуваат на депонираниот материјал, на структурата и стабилноста на самата депонија и можностите за нејзино чистење и рекултивација (техничка и биолошка)

Имајќи предвид дека пристапот на анализа, истражување и евалуација на резултатите во оваа докторска дисертација е концептуално издржан и сеопфатен, предлагаме темата да биде прифатена како подобна за изработка на докторска дисертација.

ПОДОБНОСТ НА КАНДИДАТОТ

Кандидатот м-р Мифтар Ника е роден на 12.02.1976 година во Косово. По завршувањето на средното образование во Скопје, во учебната 1985/86 се запишал на Факултетот за рударство и металургија при Универзитетот во Приштина, кој редовно го завршил во 1991 година, и се стекнал со звањето дипломиран металург-инженер.

Во 2000 година ги започнал магистерските студии на Факултетот за рударство и металургија при Универзитетот во Приштина, и редовно ги завршил во 2010 година одбранувајќи го магистерскиот труд со наслов „Горење на лигнитот во термоцентралата „Косово Б“ и влијание врз животната средина“, со што се стекнал со звањето магистер на технички науки.

- Во 2010/11 година се запишал на докторските студии на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (ИЗИИС) во Скопје.
- Има учествувано на семинар како што е:
- Мониторинг на емисии на прав, SO₂ и NO_x во термоцентралата „Косово Б“ Приштина, 2009

- “Согорување на лигнит во термоцентралата ‘Косово Б’ и влијанија врз животната средина” 2009
- Работилница за животната средина, Приштина, 2009
- Конференција за промена на климата, Приштина, 2009
- “Студиска посета во врска со обновливи енергетски ресурси и енергетска ефикасност”, Охрид, Македонија, мај 2009
- “Сеизмотектонски карактеристики на Косово”, Приштина, 2010
- “Мониторинг на емисии на прав од термоцентралата Косово Б”, 2010

Работно искуство:

1. UPS Rechkamp 10 Hannover, 1988-1993
2. Надзор на UPS, 1993-2000
3. Гимназија “Dj. K. Skenderbeu” Глоговац, 2000-2005
4. Министерство за економски развој, Приштина, од 2005 до сега

Познавање на јазици:

- албански јазик
- англиски јазик – добро познавање
- српски јазик – добро познавање
- германски јазик – одлично познавање
- француски јазик – добро познавање

Врз основа на приложените документи и сето напред наведено сметаме дека кандидатот м-р Мифтар Ника во целост ги исполнува условите од Правилникот за условите и постапката за стекнување степен доктор на науки од областа на земјотресното инженерство. Наша оцена е дека кандидатот е подобен да пристапи кон изработка на докторска дисертација.

ОПШТ ЗАКЛУЧОК

Во согласност со напред изнесените согледувања и заклучоци во врска со подобноста на предложената тема и способноста на кандидатот за научноистражувачка работа, Комисијата со задоволство му предлага на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија – ИЗИИС да ја прифати темата и кандидатот м-р Мифтар Ника како подобен кандидат за изработка на предложената тема под работен наслов: *Чистење и рекултивација на депонијата на пепел од термоцентралата „Косово А“ во Косово.*

Скопје, 29.11.2011 год.

Комисија

1. вонр. проф. Д-р Виолета Мирчевска – претседател с.р.
2. проф. д-р Голубка Нечевска Цветановска с.р.
3. проф. д-р Љубица Петрушевска с.р.
4. доц. Д-р Снежана Коматина Петровиќ с.р.
5. виш.науч. сор. д-р Бисерка Димишковска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ ПОД НАСЛОВ
„НЕВРАБОТЕНОСТ – РИЗИЦИ И ПРЕДИЗВИЦИ“, ИСТРАЖУВАЧКА
СТУДИЈА
ПОДГОТВЕНА ОД АВТОРИТЕ
ЈОРДЕ ЈАКИМОВСКИ, СТОЈАН ТРАЈАНОВ, БЛАГИЦА НОВКОВСКА,
МАРИЈАНА МАРКОВИЌ, ЕЛЕОНОРА СЕРАФИМОФСКА, ЈОНУЗ
АБДУЛАИ, МЕМЕТ МЕМЕТ

Ракописот „Невработеност – ризици и предизвици“, истражувачка студија, од Јорде Јаќимовски, Стојан Трајанов, Благица Новковска, Маријана Марковиќ, Елеонора Серафимовска, Јонуз Абдулаи, Мемет Мемети, ги претставува резултатите од научноистражувачкиот проект реализиран од страна на на Институтот на социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје. Раководител на проектот, а истовремено и уредник на трудот е проф. д-р Јорде Јаќимовски. Ракописот по својата тема на истражување претставува континуитет во работењето на ИСППИ во смисла на научно следење на особено сложен проблем, а тоа е невработеноста.

По својата содржина, начинот на кој се анализира проблемот на невработеноста и неговото презентирање е значајно за анализа за тематизирање на проблематиката со невработеноста. Ракописот претставува синтеза на емпириските сознанија на феноменот невработеност, пред сè во Република Македонија, но и одредени споредби со нивото на невработеност на ниво на Европската унија. Она што е основна карактеристика на овој труд е спојот на макро и микроанализата на проблемите на невработеноста. Дополнително, во трудот се пропознава одреден критички однос кон овој проблем, во смисла на воочување на факторите на влијание на овој повеќедецениски проблем, но истовремено и преглед на веќе преземените активности за решавање на овој проблем. Во анализата се забележува дека авторите тргнуваат од соодветна теоретска парадигма, но и дека го операционализираат со коректен методолошки пристап. Со оглед на тоа може да се издвои мислењето дека овој труд претставува, според

пристапот, објаснувањата и заклучоците, како и јаснотијата на изразувањето, содржаен текст во однос на информативноста, но и континуитетот за анализа на оваа проблематика.

Трудот е поделен на пет дела, кои претставуваат посебни тематски целини. На крајот од секоја целина авторите ги сумираат своите сознанија и се дава преглед на користената литература.

Во првиот дел насловен како **Пазарот на трудот**, авторот **Јорде Јакимовски** нè воведува во сложеноста на оваа проблематика, нагласувајќи дека покрај економските фактори, пазарот на трудот е под влијание на социјалните, демографските, географските и политичките случувања. Она што е заеднички проблем на пазарот на трудот на современите општества, тоа е невработеноста. Авторот во овој дел подетално го објаснува проблемот на невработеноста, давајќи една синтеза на досегашните пристапи кон овој проблем. Понатаму, во овој дел се обрнува внимание на несигурноста на работното место како една посебна димензија на пазарот на трудот која е предизвикана од интензивните социјални и економски промени, но и политички, а за кои авторот размислува како за генератор на невработеноста. Во следното поглавје од оваа целина, авторот се задржува на пазарот на трудот на ниво на Европската унија (ЕУ) поддржувајќи ја тезата дека ригидноста на пазарот на трудот ја предизвикува сè поголемата невработеност. Следното поглавје е посветено на пазарот на трудот на ниво на Република Македонија, каде што авторот укажувајќи на високите стапки на невработеност, како и со критичниот однос кон мерките и активности кои подолго време се преземаат од страна на државата, укажува дека во контекст на пазарот на трудот тоа се смета за ускратување на учество на поголем дел од населението на пазарот на трудот. Веќе во следното поглавје, авторот подетално се задржува на последиците од подолготрајната невработеност врз социјалните проблеми, кој претставува проблем за поединецот, но и за државата. Задржувајќи се на анкетното истражување, даден е преглед на оценките на јавноста во однос на преземените институционални фактори за пристап до работа, изразувајќи ги одговорите преку процентуална дистрибуција на фреквенции.

Во вториот дел од ракописот, насловен **Невработеноста и политиките и мерките за вработување во националниот акционен план за вработување (НАПВ) 2009 – 2010 година**, авторот подетално ги елаборира мерките и активностите кои се дел од Националната стратегија за вработување до 2010 година на Република Македонија. Овој дел од ракописот изобилува со факти за нивото и трендовите за невработеноста на ниво на држава, во различни временски периоди. Како основен извор на анализа за овој дел е НАП, каде што подетално се обработени насоките од број 14 и број 15 и од број 17 до број 24, како и предвидените активности во смисла на мерки и политики за нивно остварување. Важноста на овој дел се гледа во систематскиот преглед и анализа на институционалните механизми за ублажување или надминување на проблемот на невработеноста.

Невработеноста во Република Македонија – социјални и економски ризици е дел од ракописот подготвен од страна на Благоица Новковска. Овој дел од ракописот на дескриптивен начин дава одговор на прашањата за нивото и трендот на стапките на невработеноста во Република Македонија. Сознанијата се засновани на официјалните податоци од страна на Државниот завод за статистика на Република Македонија, како и податоци од публикациите на релевантните институции за следење на оваа проблематика на ниво на Европската унија. Во овој дел се обработени накусо макроекономската ситуација во Република Македонија од 1991 до 2009 година, задржувајќи се на пазарот на трудот, следејќи ги промените на невработеноста и вработеноста во периодот од 1960 до 2008 година, како и компаративно прикажувајќи ги со оние на ЕУ. Понатаму, во овој дел јасно се прикажани структурните карактеристики на невработеноста, како што се возраста, образованието, должината на чекање на работа и структурата на домаќинствата и е начин на кој авторката го аргументира социјалниот ризик од невработеноста. Со овој дел од ракописот уште еднаш се укажува на потребата од научни истражувања на оваа проблематика, бидејќи фактите ја групираат Република Македонија во земја со висок степен на долготрајна невработеност и кој ќе треба уште долго време да биде приоритет за државата.

Авторките Маријана Марковиќ и Елеонора Серафимовска, во делот од ракописот насловен како **Ефектите од невработеноста врз менталното здравје на граѓаните во Република Македонија**, се задржуваат на поретко објаснуваниот аспект во изучувањето на невработеноста, а тоа е ефектот на невработеноста врз психичкото здравје на населението. Анализата е теретски поткрепена со релевантна литература, која претходи на презентирање на емпирската анализа на овој аспект од анализата на невработеноста. Емпирискиот дел ги користи податоците од анкетното истражување прикажани на ниво на дистрибуции на фреквенции и вкрстени табели соодветно на темата која се обработува. Резултатите од истражувањето се претставени во шест целини: самоперцепција на невработените лица, психичките проблеми, локусот на контрола, партиципацијата во колективната сфера, релации во семејството и релации со пошироката средина. Придонесот на авторките во контекст на овој ракопис е што актуелизира еден особено значаен аспект, кон кој треба да се пристапи со голема сериозност со оглед на долготрајноста и масивноста на невработеноста.

Последниот дел од трудот насловен како **Неформалното образование како можност за ублажување на проблемот со невработеноста во Република Македонија** е подготвен од страна на Јонуз Абдулаи и Мемет Мемети. Во овој дел е најпрво обработен концептот на неформално образование како феномен и практика, задржувајќи се на типологијата на неформалното образование и објаснувајќи го секој вид поодделно. Понатаму, во овој дел се претставува искуството на Република Македонија, задржувајќи се на правната рамка. Дополнително се презентираат и размислувањата во однос на застапеноста на оваа форма во јавниот, невладиниот и приватниот сектор поодделно, како аспект или активност која може да оди во пресрет на намалувањето на невработеноста. Споредувањето на искуството од Република Македонија со искуството од Шведска повеќе може да се констатира како паралела отколку како компаративна анализа со оглед на различните нивоа и искуство од практикување на неформалното образование, но несомнено дека може да се смета како на позитивен пример. Во заклучните согледувања, авторите даваат вредни препораки

во однос на потребните активности во контекст на неформалното образование, а во функција на справување со сериозноста на проблемот на невработеноста.

Ракописот даден на рецензија поседува читливост и комуникативност, а јаснотијата и јазичната едноставност на текстот го освојува вниманието на читателот. За тоа придонесува и табеларното и сликовитото прикажување на емпириската евиденција со кое обилува текстот. На овој начин, но и интердисциплинарниот пристап на истражување на проблемот на невработеноста во контекст на македонското искуство сметам дека го прави еден од малкуте, ако не и единствен приод кон истражување на оваа проблематика.

Врз основа на деталното читање на овој труд, а чии контури се дадени во оваа рецензија, трудот на Јорде Јаќимовски, Стојан Трајанов, Благица Новковска, Маријана Марковиќ, Елеонора Серафимовска, Јонуз Абдулаи, Мемет Мемети, **Невработеност – ризици и предизвици**, истражувачка студија, го препорачувам за објавување и на тој начин сметам дека ќе има своевиден придонес во следењето, анализата и наоѓањето решенија на овој проблем и како таков го препорачувам за академската јавност, стручњаците, креаторите на политиките, но и за пошироката јавност.

Скопје, 7 ноември, 2011 год.

Рецензент

Д-р Аница Драговиќ, вонреден професор с. р.
Филозофски факултет – Институт за социологија,
УКИМ - Скопје

РЕЦЕНЗИЈА
НА СТУДИЈАТА „НЕВРАБОТЕНОСТ- РИЗИЦИ И ПРЕДИЗВИЦИ“,
ИЗГОТВЕНА ВО
ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО- ПРАВНИ
ИСТРАЖУВАЊА ВО СКОПЈЕ ОД
д-р ЈОРДЕ ЈАКИМОВСКИ - РАКОВОДИТЕЛ И ГРУПА АВТОРИ

Во пристапот да ја рецензирам студијата под наведениот наслов имам чест и задоволство да го изнесам следново:

Содржината на студијата е изложена на 160 страници текст, со богат избор на одредници за теоретските аспекти на невработеноста, резултати од спроведената анкета со невработената популација од Република Македонија и соодветен избор на релевантна литература. Тематски е поделена во пет посебни делови во кои авторите посебно ги разработуваат: пазарот на трудот, политиките за вработување во акциониот план (2009-2010), невработеноста во Република Македонија, ефектите на невработеноста врз менталното здравје на граѓаните на Република Македонија, и неформалното образование како можност за ублажување на невработеноста. Покрај тоа, секој од овие делови содржи сублимирани заклучни разгледувања. Во овој контекст треба да се повлече дека наведените делови меѓусебно кореспондираат и заемно се надополнуваат со поврзувањето во единствена целина со социолошка, политичка, економска, социјална и психолошка димензија. Овие ентитети на проблемот се разработуваат периодично и од повеќе аспекти, а комплексниот пристап за невработеноста како најгорлив проблем во Република Македонија го дава научниот придонес на оваа студија.

Во освртот за дефинирањето на невработеноста во студијата со право се констатира дека не може да се даде единствена дефиниција, поради различните видови на вработеност и добивката од работата, на што се надоврзуваат последиците од невработеноста како што се губење на егзистенцијата, борбата за преживување, промената на социјалниот статус и комуникациите, разочараноста и депресивните ситуации, до напорите за ново вработување.

Во продолжение во студијата се изложени насоките на државата како политики за вработување утврдени во НАПВ (2009-2010), каде што акцент се става на подобрување на конкурентноста на македонските производи и услуги и вклучување на програмски активности за оваа цел, согласно со современото менаџерство и платформи за развојно производство.

Во делот за невработеноста во Република Македонија, авторите го задржуваат основниот и мошне значаен пристап во нејзината елаборација, тргнувајќи од обемот, карактеристиките, структурните состојби и социо-економските ризици на невработените лица. Притоа, истовремено во студијата е даден компаративен приказ на Република Македонија со состојбите на ЕУ 27, со цел да се утврдат можните насоки за позитивни промени кај невработеноста и нејзиното приближување кон европските стандарди.

Во овој контекст, студијата дава јасна слика за падот на економската активност во транзицискиот период и ги отсликува постојните тешкотии за пристап до работни места во РМ, во која најтешко беа погодени нискоквалификуваните работници и жените. Последната констатација се совпаѓа и со истражувачките резултати од спроведената анкета за невработените лица, во однос на нивното образование и вкупните статусни белези.

Презентирираниот современ стручно-научен концепт на студијата го карактеризира и освртот на прашањето за негативните ефекти на невработеноста врз менталното здравје на невработената популација, со искуствата од истражувања во други земји. Имено, истражувањето ја потврди веќе познатата теза дека невработеноста е поврзана со психички нарушувања и психосоматски реакции кај оваа популациона група, со почесто чувство на болест и малку надеж за подобри времиња.

Во насоките за намалување на невработеноста, студијата го разработува неформалното образование како важен инструмент за вклучување во процесот на трудот. Во оваа смисла, овој тип на образование не се сфаќа како замена за редовното образование, туку како негово надополнување, преку стекнување на вештини, насочени кон професионална обука (уметност, медиуми, религија, спорт, јазици, култура и сл.).

Методолошкиот пристап, теоретската експликација и компаративната разработка на предметниот проблем, претставува значајно научно проучување за состојбите со невработеноста во Република Македонија, што дава посебно значење на оваа студија.

Врз основа на изнесените видувања во студијата кои беа предмет на оваа рецензија, може да се заклучи дека таа дава богата теоретско-искуствена основа за предметната појава и може да послужи за одредување на соодветна политика за намалување на невработеноста во Република Македонија по примерот на позитивните искуства на голем број земји. Богатиот изложен материјал секако е значајна основа за понатамошни продлабочени истражувања за одделните прашања од оваа појава во македонското општество.

Имајќи го предвид изнесеното, со задоволство можам да констатирам дека студијата со наслов „Невработеност - ризици и предизвици“ од споменатите автори ги задоволува сите критериуми на научен труд и препорачувам таа да се печати.

Скопје

04.10. 2011

Рецензент

Проф. д-р Љубица Чонева с. р.

ПРЕГЛЕД

на пријавени теми за изработка на докторски дисертации,
прифатени од Наставно-научниот совет на Факултетот
за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје,
на седницата одржана на 14.12.2011 година

Кандидат	Тема	Комисија за оценка	Ментор
М-р Ивица Николовски	Решение за автоматска регулација на брзината на поместот кај лентовидна пила – трупчарка Solution for automatic regulation of feed speed of bandsaw	Проф. д-р Зоран Трпоски, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје Проф. д-р Владимир Кољозов, вонреден професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје Проф. д-р Бранко Рабациски, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје	Проф. д-р Зоран Трпоски, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје

Подготвил,
С. Неделкоска, дипл. прав.

Докан,
Проф. д-р Борче Илиев

Реферат

ЗА ОЦЕНА НА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА ЗА ИЗРАБОТКА НА
ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА СО НАСЛОВ

**„СЕИЗМИЧКИ ОТПОРНИ СИДАНИ КОНСТРУКЦИИ СО ВЕРТИКАЛНИ
СЕРКЛАЖИ ОД ПРЕФАБРИКУВАНИ, ПРЕДНАПРЕГНАТИ ЕЛЕМЕНТИ ”**

И НАУЧНА ОСПОСОБЕНОСТ НА КАНДИДАТОТ М-Р ЛЬУПКО ПЕРИЌ

Со одлуката на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС) при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 09-1932/1 од 21/11/2011 год., донесена на редовната седница одржана на 16.11.2011 год., формирана е Комисија за оцена на подобноста на темата „Сеизмички отпорни сидани конструкции со вертикални серклажи од префабрикувани, преднапрегнати елементи“ од кандидатот м-р Љупко Периќ, дипл. град. инж. од Баден, Швајцарија, во состав:

1. проф. д-р Михаил Гаревски, претседател, УКИМ-ИЗИИС, Скопје
2. проф. д-р Данило Ристиќ, член, УКИМ-ИЗИИС, Скопје
3. проф. д-р Вероника Шендова, член, УКИМ-ИЗИИС, Скопје
4. вонр. проф. д-р Роберта Апостолска, член, УКИМ-ИЗИИС, Скопје
5. Prof. d-r. sc. tech. Joseph Schwartz, ETH, Zurich, Switzerland.

Врз основа на поднесената пријава на кандидатот, биографските податоци, степенот на академското образование, референците и предлог-програмата за изработка на докторската дисертација, Комисијата го изнесува своето мислење за подобноста на темата за изработка на докторска дисертација и оспособеноста на кандидатот за научна работа во следниов извештај.

ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА

Мотивација за избор на предложената тема и цел на истражувањата

Примената на сиданите конструкции во сеизмички активните региони е поврзана не само со нивниот капацитет на носивост, туку и со капацитетот на деформабилност, т.е. нивната способност за дуктилно однесување.

Во некои од европските земји, меѓу кои е и Швајцарија, сиданите конструкции традиционално се изведуваат како неврамена сидарија (“plain masonry”). Историски гледано, ваквиот начин на градење има оправдување поради релативно ниското ниво на влезното земјино забрзување од 0.06g на најголемиот дел од нејзината територија.

Во земјите на јужна и југоисточна Европа, кои имаат значително повисоки сеизмички влезни забрзувања, сиданите конструкции традиционално се изведуваат како врамена сидарија, со хоризонтални и вертикални серклажи од АБ-елементи. Иако врамената сидарија има поголема сеизмичка отпорност, овој факт во градежната практика не е соодветно валоризиран. Така на пример, во

согласност со EN1998-1:2004 сидниот панел кај врамената сидарија не се третира како интегрален елемент, туку неговата носивост на смолкнување се определува со просто сумирање на носивоста на поединечните елементи на сидот од тула и бетонскиот серклаж. Ваквиот начин на третирање на сиданите конструкции во најчест случај ја ограничува нивната примена само кај ниските објекти, односно дури и во региони со мала сеизмичност нивната примена е ограничена на 4-5 ката.

Основната мотивација за избор на предложената тема за докторска дисертација потекнува од идејата да се изврши позитивно влијание на развојот на градежната практика во областа на врамената сидарија како еден од најзастапените конструктивни системи во југоисточна Европа. Истражувањата предвидени во рамките на дисертацијата треба да покажат дека употребата на префабрикувани преднапрегнати вертикални серклажи наместо традиционалните АБ-серклажи, истовремено води кон поефикасна изведба на врамената сидарија и подуктилни конструкции.

Прелиминарните истражувања на иновативниот сиден панел - SEISMUR кој е составен од исполнување од тула и вертикални префабрикувани преднапрегнати серклажи, се изведени на ETH - Zurich од страна на проф. Schwarz. Направени се првите експерименти и дефиниран е аналитички пресметковен модел кој се базира на теоријата на напонски полиња.

Понатамошните истражувања е неопходно да се прошират со влијанието на различните видови на исполнување (тула) на однесувањето на сидниот елемент, соодветно на ова, варијација на ниво на нумеричкиот пресметковен модел, испитување на повеќекатен модел и динамичко испитување на реална конструкција.

Во тој правец се дефинирани истражувачките цели во рамките на докторската дисертација на кандидатот м-р Љупко Перик, кои се од техничка и економска природа.

Техничките цели предвидени во предлог-програмата опфаќаат:

1. истражувања кои треба да покажат дали сидниот панел - SEISMUR има поголем капацитет на дуктилност (способност за дисипација на енергијата) од предвидениот во прописите;
2. во корелација со точка (1), примена на повисоки вредности на факторот на однесување „q“, што директно води кон намалување на нивото на влезното сеизмичко забрзување, односно со примена на сидниот панел SEISMUR градење на сидани конструкции со поголема катност;
3. да се покаже дека иновативниот сиден панел SEISMUR е стабилен во подрачјето на пластичните деформации;
4. да се истражи можноста за примена на сидниот панел SEISMUR во случај на санација и зајакнување на постојните сидани конструкции

Економската цел е да се поедностави, да се забрза и да се поевтини градењето на врамените сидани конструкции.

Доколку со истражувањата предвидени во дисертацијата се покаже дека сидниот панел SEISMUR ги исполнува наведените барања, преку компанијата Stahlton AG, Zurich се планира трансфер на технологијата на градење, со што би се овозможила поширока примена на врамената сидарија во Швајцарија и би се подобрила традиционалната градба на Балканскиот Полуостров и југоисточна Европа.

Предмет и обем на истражувањата

Предмет на истражувањата во рамките на докторската дисертација ќе бидат сидните панели SEISMUR кои се исполнување од тула и вертикални префабрикувани преднапрегнати елементи. При тоа ќе бидат анализирани поединечните елементи на панелот (исполнувањето и серклагниот елемент) и самиот панел како интегрална целина. Целта е да се дефинира механизмот на однесување на овие панели со примена на исполнување кое традиционално се користи на Балканскиот Полуостров и во Швајцарија, под дејство на сеизмички товари.

Методологијата за реализирање на поставените цели е експериментално-аналитичка. Предвидени се квазистатички циклични тестови на модели на сидните панели и динамички тестови на виброплатформа на двокатен модел во реален размер.

Аналитичките истражувања предвидуваат развој на нови нумерички модели за дефинирање на нелинеарното однесување на сидниот панел, верификација на постојниот модел развиен од страна на проф. Schwartz, како и нивно вградување во некоја од постојните (отворени) софтверски платформи.

Очекувани резултати и придобивки од истражувањата

Како резултат на предвидените истражувања се очекува да се добие изразено дуктилно однесување на сидниот панел SEISMUR што ќе се манифестира преку појава на први пукнатини во исполнувањето или течење на арматурата во префабрикуваниот елемент. Ваквото дуктилно однесување ќе овозможи да се пристапи кон попрецизно дефинирање на факторот на однесување "q", и преку него, намалување на влезното сеизмичко забрзување. Исто така се очекува да се дефинираат дијаграмите на капацитет на носивост на сидниот панел во зависност од варијацијата на параметрите кои влијаат на неговата носивост на смолкнување.

Очекувани придобивки од истражувањата предложени во рамките на дисертацијата се: (1) можност за примена на иновативен тип на вrameна сидарија SEISMUR кај повисоки објекти (повеќе од 4-5 ката); (2) воспоставување на синергија помеѓу науката и градежната индустрија; (3) воведување на технологија на градење на сиданите конструкции која ќе овозможи нивна брза и ефикасна градба и зголемена сеизмичка сигурност; (4) можност за примена на иновативен тип на вrameна сидарија SEISMUR при санација и зајакнување на постојни сидани конструкции.

ПОДОБНОСТ НА КАНДИДАТОТ

Кандидатот м-р Љупко Периќ, дипл. град. инж., е роден на 21.3.1961 год. во Томиславград, Босна и Херцеговина. Градежниот факултет го завршил во Мостар во 1985 год., во 2002 год. ги завршил постдипломските студии на ACAD Business school, Zurich, а со степенот магистер во областа на земјотресното инженерство се стекнал по завршувањето на постдипломските студии на УКИМ-ИЗИИС, во Скопје во 2011 год.

Од завршувањето на своето додипломско образование во 1985 год., кандидатот вложува континуирани напори за професионално усовршување и надградување. Партиципирал на повеќе курсеви на ETH - Zurich кои се фокусирани на динамиката на конструкции и земјотресното инженерство.

Од 2002 год, е партнер и делумен сопственик на проектното биро Ingenieurbüro MWV Bauingenieure AG, Baden and Zürich. Член е на следниве професионални асоцијации: Schweizer Ingenieur und Architektenverein; Schweizer Gesellschaft für Erdbeebnningenieurwesen und Baudynamik; Schweizer Gesellschaft für Brückenbau; International Association for Bridge and Structural Engineering; Croatian civil engineer and technics society.

Одлично ги зборува хрватскиот (како мајчин) и германскиот јазик, а добро ги владее англискиот и рускиот јазик.

ЗАКЛУЧОК ЗА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА И КАНДИДАТОТ

Врз основа на горенаведеното, може да се заклучи дека: (1) кандидатот м-р Љупко Перик со стекнатиот степен магистер во областа на земјотресното инженерство, активната професионална и истражувачка дејност, како и мотивираноста за понатамошно усовршување е подобен да пристапи кон изработка на докторска дисертација и (2) предложената тема за изработка на докторска дисертација со работен наслов „Сеизмички отпорни сидани конструкции со вертикални серклажи од префабрикувани, преднапрегнати елементи“, претставува оригинален истражувачки труд кој ќе придонесе за поширока примена на нов тип на врамена сидарија - SEISMUR, составена од исполнување и префабрикувани преднапрегнати вертикални серклажи, кој истовремено води кон посигурни конструкции и нивна побрза и поефикасна изведба.

Чест ни е да му предложиме на Научниот совет на ИЗИИС во Скопје да го прифати кандидатот м-р Љупко Перик како подобен за изработка на докторската дисертација со работен наслов „Сеизмички отпорни сидани конструкции со вертикални серклажи од префабрикувани, преднапрегнати елементи“.

Скопје, 29 ноември 2011 год.

Комисија

1. Проф. д-р Михаил Гаревски, претседател, УКИМ-ИЗИИС, Скопје, с.р.
2. Проф. д-р Данило Ристик, член, УКИМ-ИЗИИС, Скопје, с.р.
3. Проф. д-р Вероника Шендова, член, УКИМ-ИЗИИС, Скопје, с.р.
4. Вон. проф. д-р Роберта Апостолска, член, УКИМ-ИЗИИС, Скопје, с.р.
5. Prof. d-r sc. tech. Joseph Schwartz, ETH, Zurich, Switzerland

Реферат

ЗА ОЦЕНА НА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА
ДИСЕРТАЦИЈА СО НАСЛОВ

„СЕИЗМИЧКО ОДНЕСУВАЊЕ НА ВРСКИТЕ КАЈ ПРЕФАБРИКУВАНИ ИНДУСТРИСКИ ЗГРАДИ“

И НАУЧНА ОСПОСОБЕНОСТ НА КАНДИДАТОТ М-Р ВЕТОН ПИРА, ДИПЛ. ГРАД. ИНЖ.

Со одлуката на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС) при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, број 09-1929/1 од 21/11/2011 год., донесена на редовната седница одржана на 16.11.2011 год., формирана е Комисија за оцена на подобноста на темата „Сеизмичко однесување на врските кај префабрикуваните индустриски згради“ од кандидатот м-р Ветон Пира, дипл. град. инж. од Приштина, во состав:

1. проф. д-р Живко Божиновски, претседател
2. проф. д-р Голубка Нечевска-Цветановска, член
3. проф. д-р Лидија Крстевска, член
4. проф. д-р Виктор Христовски, член
5. вонр. проф. д-р Роберта Апостолска, член,

сите од УКИМ-ИЗИИС, Скопје.

Врз основа на поднесената пријава на кандидатот, биографските податоци, степенот на академското образование, референците и предлог-програмата за изработка на докторската дисертација, Комисијата го изнесува своето мислење за подобноста на темата за изработка на докторска дисертација и оспособеноста на кандидатот за научна работа во следниов извештај.

ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА

Мотивација за избор на предложената тема и цел на истражувањата

Префабрикуваните бетонски конструкции се сè поприсутни во градежната практика поради едноставноста и брзината на градење, како и поради високиот степен на системот за контрола на квалитетот при производството на носивите елементи.

Масовната употреба на ваквите објекти во кои се концентрирани голем број на луѓе и/или современи технолошки процеси, во сеизмички активни региони ги прави исклучително повредливи. Од друга страна, пак, нивното сеизмичко однесување е компликувано и недоволно објаснето, а на проектните прописи и практиката им е потребно подобрување. Искуствата од случените земјотреси покажуваат дека во најголем број случаи рушењето на врските е причина за рушење на конструкцијата во целина. Денешното ниво на сознанија за комплексното нелинеарно и

нееластично однесување на врските во областа на рушење е значително ограничено.

Досегашните искуства покажуваат дека префабрикуваните индустриски згради во сеизмички региони најчесто се проектираат како монолитни конструкции што се должи на недостатокот на знаења и соодветни прописи. Во рамките на Еврокод 8 е вклучено поглавје кое се однесува на префабрикуваните конструкции, но се уште многу значајни проблеми како факторот на однесување, проектирањето на врските, контролата на поместувањата кај флексибилните столбови и сл., не се адекватно решени. Недостатокот на доверливи нумерички модели ја оневозможува реалната оценка на нивната сеизмичка сигурност и прифатливиот сеизмички ризик.

За да се подобри разбирањето на сеизмичкото однесување на префабрикуваните конструкции и посебно на врските помеѓу префабрикуваните елементи, беа реализирани неколку големи европски проекти. Нивната основна цел е да се најде соодветен баланс помеѓу прифатливото ниво на сеизмичкиот ризик и комплексноста на технолошките решенија за врските, како и да се подобрат еврокодските и тековната проектна практика.

Актуелноста на оваа проблематика претставува мотивација за дефинирање на истражувачките цели во рамките на докторската дисертација на кандидатот м-р Ветон Пира. Предложената истражувачка програма опфаќа:

1. Дефинирање на однесувањето на предложено иновативно решение на вклетена врска греда-столб под дејство на циклични товари
2. Дефинирање на однесувањето на префабрикувана рамка со вклетени врски греда-столб (дефинирани во (1)) под дејство на динамички товари
3. Дефинирање на однесување на префабрикувана рамка со предложено иновативно решение на зглобни врски греда-столб лоцирани во гредата, надвор од критичната должина за формирање на пластичните зглобови
4. Воспоставување на директна процедура за проектирање на врската т.е. тип, димензија и положба на анкерите
5. Воспоставување на стандардна процедура за математичко моделирање и анализа на врските греда-столб базирана на резултатите од експерименталните истражувања на:
 - зглобни врски тестирани во "Slovenian National Building and Civil Engineering Institute" (ZAG) од истражувачите од Универзитетот во Љубљана во рамките на SAFECAST¹ проектот;
 - нов тип на вклетени врски предложени во рамките на дисертацијата.

Предмет и обем на истражувањата

Во рамките на предлог-програмата за изработка на докторската дисертација, кандидатот предвидува сопствени аналитички и експериментални истражувања чии основни цели се проучување на однесувањето на иновативните вклетени и зглобни врски греда-столб изложени на циклични товари, проучување на однесувањето на рамките кај префабрикуваните индустриски згради, како и развивање на доверливи нумерички модели за симулација на нивното однесување под дејство на сеизмички товари.

¹ the research leading to these results has received funding from the European Community's 7th Framework Programme under grant agreement n° 218417 (SAFECAST project)

Планираниот експериментален програм опфаќа квазистатички циклични тестови на иновативните вклетени врски греда-столб во реален размер. Целта е да се дефинира капацитетот на јакост и носивост на ваквите врски. За префабрикуваната еднобродна рамка со зглобни врски греда-столб надвор од зоната на пластични зглобови предвидени се динамички тестови на скалиран модел (во неговата рамнина) на виброплатформа.

Аналитичките истражувања предвидуваат развој на нумерички модели за нелинеарното однесување на постојните зглобни врски греда-столб, базирани на експерименталните резултати на 13 модели реализирани во ZAG, Љубљана, како и нумерички модели на однесување на предложените иновативни вклетени врски греда-столб во рамките на дисертацијата. Исто така, предвидено е и развивање на доверлив нумерички модел за симулација на реалното сеизмичко однесување на префабрикуваната рамка со иновативни зглобни врски, врз основа на експерименталните резултати добиени од тестовите на виброплатформа.

Очекувани резултати

Како резултат на предвидените истражувања се очекува да се добие подобра претстава за однесувањето на врските и анкерите под дејство на циклични товари, како и за сеизмичкото однесување на префабрикуваните рамки, во целина.

Еднобродни рамки со нов тип на вклетена врска греда-столб

Ваквите рамки под дејство на сеизмички товари се очекува да се однесуваат слично на монолитните бетонски рамки. Евентуалните разлики би биле резултат на: (1) можен лом на бетонот околу анкерот и (2) физичко одвојување на гредата од лицето на столбот. Врската треба да го задржи капацитетот на носивост за вертикални товари, додека, пак, во услови на земјотрес, поради дробењето на бетонот околу анкерот, нејзината носивост може биде намалена, но не и да доведе до нејзино рушење.

Еднобродни рамки со нов тип на зглобна врска греда-столб

Поради фактот што зглобните врски кај овие рамки се проектирани надвор од критичната зона (зоната на формирање на пластични зглобови), нивното рушење е спречено, што овозможува рамките да ја развијат својата способност за дисипирање на влезната сеизмичка енергија. Се очекува врските да го задржат капацитетот на носивост за вертикални товари и под дејство на земјотрес, со евентуално дробење на бетонот околу анкерот.

Придобивки од истражувањата

Очекувани придобивки од истражувањата предложени во рамките на дисертацијата се:

- придонес кон подобро разбирање на сеизмичкото однесување на префабрикувани рамки со вклетена врска греда-столб;
- развој на доверлив математички модел за симулација на однесувањето на префабрикуваните индустриски згради по дејство на земјотрес;
- воспоставување на процедура за димензионирање на анкерите и иновативните типови на врски предложени во рамки на дисертацијата.

На ваков начин, преку дефинирање на механизмите на однесување на префабрикуваните конструкции и врските во сеизмички услови, ќе се овозможи нивна помасовна примена во инженерската практика.

ПОДОБНОСТ НА КАНДИДАТОТ

Кандидатот м-р Ветон Пира, дипл. град. инж., е роден на 5.3.1976 во Приштина. Градежниот факултет го завршил во Приштина во 2004 год., а со степенот магистер во областа на земјотресното инженерство се стекнал по завршувањето на постдипломските студии на УКИМ-ИЗИИС и јавната одбрана на магистерскиот труд со наслов "Performance Based Assessment of Reinforced Concrete Structures Designed According to Eurocode 8", во Скопје во 2010 год. По магистрирањето ги објавил следниве трудови:

1. V. Pira and R.Apostolska, "Performance Based Assessment of RC Building Structures Design according to EC8", Proc. of the 14ECEE, 30.08-03.09.2010, Ohrid, Macedonia.
2. R.Apostolska and V. Pira, "Assesment of Global Performance of RC Buildings Design for Different Ductility Classes and Importance Factors", Gradezen konstruktor , 2011.

Главните истражувачки активности на кандидатот ги опфаќаат следниве полиња: (1) анализа и проектирање на АБ-конструкции; (2) сеизмичко проектирање и стабилност на АБ-конструкции; (3) санација и зајакнување на АБ-конструкции; (4) нелинеарна анализа на АБ и префабрикувани конструкции.

Неговите клучни професионални квалификации опфаќаат: (1) искуство во координација и менаџирање на проекти финансирани од меѓународни фондови; (2) искуство во раководење со големи проектни тимови; (3) координација на големи инфраструктурни проекти; (4) искуство во градежната индустрија во земјите во транзиција и (5) техничка помош на националните авторитети/агенции на Косово во областа на градежништвото. Кандидатот има проектирано и ревидирано голем број на станбени згради, административни објекти, комерцијални објекти, спортски центри, училишта итн. со повеќе од 100.000,00 м² површина. Моментално е на позицијата менаџер во Канцеларијата на Европската комисија на Косово.

Од професионалните компјутерски алатки одлично ги владее ги применува AUTO CAD, ArmCAD, SAP 2000, Tower, Microsoft Office и др. Одлично ги зборува албанскиот (како мајчин), англискиот и италијанскиот јазик, а го разбира и македонскиот јазик.

ЗАКЛУЧОК ЗА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА И КАНДИДАТОТ

Врз основа на горенаведеното, може да се заклучи дека: (1) кандидатот м-р Ветон Пира со стекнатиот степен магистер во областа на земјотресното инженерство, активната професионална и истражувачка дејност, како и мотивираноста за понатамошно усовршување е подобен да пристапи кон изработка на докторска дисертација и (2) предложената тема за изработка на докторска дисертација со работен наслов „Сеизмичко однесување на врските кај префабрикувани индустриски згради“, претставува оригинален истражувачки труд кој ќе придонесе за проширување на знаењата од областа на проектирањето и сеизмичкото однесување на префабрикуваните конструкции, што води кон зголемување на нивната конкурентност во однос на монолитните бетонски конструкции и помасовна примена во градежната практика.

Чест ни е да му предложиме на Научниот совет на ИЗИИС во Скопје да го прифати кандидатот м-р Ветон Пира како подобен за изработка на докторската дисертација со работен наслов **„Сеизмичко однесување на врските кај префабрикувани индустриски згради“**.

Скопје, 28 ноември 2011 год.

Комисија

Проф. д-р Живко Божиновски, претседател, с.р.

Проф. д-р Голубка Нечевска-Цветановска, член, с.р

Проф. д-р Лидија Крстевска, член, с.р.

Проф. д-р Виктор Христовски, член, с.р.

Вонр. проф. д-р Роберта Апостолска, член, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ОД ОБЛАСТИТЕ АНДРОЛОГИЈА И ВЕШТАЧКО
ОСЕМЕНУВАЊЕ И ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО СО СТЕРИЛИТЕТ
НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА
ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 99/09, 115/10, 17/11 и 51/11), член 42 - 53 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 138 од 6 јули 2009 година) и член 41 од Правилникот за внатрешните односи на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 115 од 30 март 2009 година), Наставно-научниот совет на Факултетот, на седницата одржана на 5.12.2011 година, донесе одлука бр. 0201-4367/6, со која е формирана Рецензентска комисија во состав:

1. д-р Довенски Тони, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје,
2. д-р Мицковски Георги, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, во пензија
3. д-р Илиески Влатко, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје,

со задача да изврши рецензија за избор во соработничко звање - асистент од областите андрологија и вештачко осеменување и гинекологија и акушерство со стерилитет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Откако ја прегледа доставената документација, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот за избор на еден асистент од научните области андрологија и вештачко осеменување и гинекологија и акушерство со стерилитет, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 24.11.2011 година, се пријави единствено м-р Бранко Атанасов, вработен како истражувач на Факултетот за ветеринарна

медицина во Скопје. Пријавениот кандидат ги има приложено следниве документи: кратка биографија, диплома за завршени постдипломски магистерски студии, список на трудови и 4 примероци - копии од научните и од стручните трудови, како и копија изјава Образец 1 од Комисијата за верификација на факти.

1. Биографски податоци за кандидатот

М-р Атанасов Бранко е роден на 13.6.1977 година во Скопје. Основно и средно образование завршил во Скопје, на Факултетот за ветеринарна медицина се запишал во учебната 1994/95, а дипломирал 2003 година. По дипломирањето работел како волонтер на краварската фарма „ЗИК Гоце Делчев“, с. Трубарево. Во периодот 2005-2006 година бил вработен како главен ветеринарен доктор во краварската фарма АИК ЕУРОЛЕНД А.Д. Од декември 2006 до јуни 2009 бил вработен како менаџер/директор во приватната фирма ИНБЕРГ М. Истиот временски период бил назначен како демонстратор по предметите породилство, стерилитет и вештачко осеменување на домашните животни и амбулаторна клиника. Од јуни 2009 е вработен како истражувач во Институтот за репродукција и биомедицина при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Во учебната 2006/07 запишал постдипломски студии на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на научната област репродукција и во 2011 година успешно го одбрал магистерскиот труд под наслов *Оговорот на јајчниците од егзогена апликација на GnRH и eCG кај крави со нефункционални јајчници 60 дена по отелувањето*, со што се стекнал со звањето магистер на ветеринарни науки.

Учествувал на повеќе семинари, научни собири, конгреси и курсеви за обука. Во досегашната своја научна и апликативна работа, автор и коавтор е на осумнаесет научно-стручни трудови, објавени во домашни и странски списанија или презентирани на научни собири и конгреси.

2. Научно - стручна дејност:

Досега, кандидатот м-р Атанасов Бранко има објавено 18 труда, кои ги има доставено за рецензирање:

1. Effect of Norgestomet on successful resumption of ovarian activity in postpartum non-cyclic dairy cows (2006) - T. Dovenski, P.Trojacanec, Lj. Kocoski, K. Popovski, V. Petkov and **B. Atanasov**, Reproduction in Domestic Animals, Vol. 41, No 4, August.

Во трудот е обработена дисфункцијата на јајчниците кај млечните крави во постпартум периодот и можноста за нејзино решавање со помош на прогестагенски третман. Авторите сметаат дека е тоа една од најтешките репродуктивни нарушувања и дека сè уште нема задоволителен третман за оваа болест. Целта им била да испитаат дали ушните имплантанти со Norgestomet можат да се употребат за успешно враќање на постпартум цикличната активност на јајчниците. Испитани биле вкупно 92 крави од две големи млечни фарми, во период од над 60 дена по првото телење. Тие биле избрани за третман ако по 3 последователни ултразвучни прегледи во еднонеделни интервали на јајчниците не биле дијагностицирани фоликули поголеми од 10 мм и нивото на прогестерон во крвната плазма било под 0,5 ng/ml. Третман со Norgestomet и витамин AD3E бил направен кај 44 грла, а контролната група ја сочинувале 48 грла третирани со витамини AD3E. Еструсот бил предизвикан кај 34 крави (77,3 %) 56-84 часа по вадењето на имплантантите (12. – 13. ден од третманот). Само 23 грла (47,9 %) од контролната група покажале еструс во просек $34,3 \pm 2,8$ дена по третманот. Процентот на гравидни крави по прво В/О бил повисок кај третираните крави отколку кај контролната група, 67%, одн. 39,1%. Авторите заклучиле дека прогестагенскиот третман може да го забрза воспоставувањето на цикличност и да го подобри процентот на оплодување кај примипарни крави, како резултат на позитивниот ефект врз забрзувањето на GnRH и FSH/LH пулсната фреквенција.

2. Modifikovana Weingart-ova metoda za ruminotomiju mlečnih krava P. Trojačanec, K. Ilievska, B. Atanasov (2007) - Symposium on Veterinary Clinical Pathology and Therapy "Clinica Veterinaria" Palic, Serbia.

Во овој труд авторите прикажале своја модификација на стандарната Weingart-ова метода која се користи за руминотомија на кравите. На почетокот ги објасниле основните методи за изведување на руминотомија по Goetze и Weingart, а потоа објаснуваат зошто треба да се направи модификација со употреба на ПВИЦ - рамка. Тие извршиле руминотомија со оваа модифицирана метода кај 12 млечни крави кај кои бил утврден наод на туѓо тело во бурагот. Подготовката за хируршкиот зафат и анестезијата била направена со стандардни методи, а инцизијата била направена во левата гладна јама - дорзо вентрален правец. Суштината на модификацијата е фиксирање на

каудалната дорзална вреќа на бурагот со помош на 6 привремени шевови за држачите на ПВЦ - плочата со која се олеснувала и забрзувала самата операција. Авторите препорачуваат нејзино користење во рутинската практика како поекономична метода.

3. Monitoring of early embryonic mortality in dairy cows using ultrasound and progesterone profile (2009) - Dovenski T., Trojancanec P., Petkov V., **Atanasov B.**, Grizelj J. 2nd General Meeting of GEMINI Maternal communication with Gametes and Embryo, Sardinia Italy.

Трудот ја испитува можноста за откривање на раната ембрионална смртност со употреба на ултразвук како неинвазивна и високо точна метода проследена со испитување на концентрацијата на прогестерон. Целта им била да ги набљудуваат влијанијата на одредени оваријални структури – жолти тела и прогестеронскиот профил како едни од причините за појавата на јаловост. Испитани биле вкупно 27 молзни крави од холштајн-фризиската раса, претходно синхронизирани со PGF2 α и осеменети детектираниот еструс. Земањето на мостри крв и ултразвучниот преглед биле изведувани на 15, 21, 26 и 31 ден. Ултрасонографијата била извршена со помош на скенер со сонда од 7,5 MHz, а испитувањето на концентрацијата на прогестерон со помош на EIA. Предвидувањата за позитивна дијагноза била поставувана при наод на жолто тело (CL) во големина од најмалку 25 мм на 21. ден В.О, при што 20 крави биле оценети како гравидни со големина на жолтото тело 2.58 ± 0.06 см, а концентрација на прогестерон P4 била 3.85 ± 0.28 ng/ml. Врз база на ултразвучен наод на анехоична зона во луменот на матката и хиперехоична зона на ембрионот на ден 26. и 31., биле дијагностицирани 17 гравидни крави со концентрација на P4 од 4.11 ± 0.47 ng/ml. Авторите укажуваат на статистички значајни разлики во концентрацијата на P4 помеѓу гравидните и негравидните единки на ден 15 (4.3 ± 0.35 vs 3.11 ± 0.36 ng/ml) во однос на незначајни разлики во големината на жолтото тело (2.62 ± 0.05 vs 2.63 ± 0.97 см, респективно) и заклучуваат дека ултразвукот е прифатлив метод за детекција на раната ембрионална смртност, но ја потенцираат неговата применливост 21. ден од В/О.

4. Use of ultrasound imaging of the ovaries for early pregnancy diagnosis in dairy cows, (2009) - T. Dovenski, P. Trojancanec, Lj. Kocoski, V. Petkov, Lj. Mickov, **B. Atanasov**, Proceedings of the 1st Conference of the Balkan Network for the Animal Reproduction Biotechnology, 43-44, BAN, 18-19 February, Sofia, Bulgaria.

Во овој труд се прикажани резултатите од испитувањето на сигурноста на раната дијагностика на гравидитет кај крави, базирана на наодот на јајчниците 21 ден по В.О. Биле испитани вкупно 188 крави од холштајн-фризиската раса, од 3 фарми. Ултразвучниот преглед бил извршен 21 ден по осеменувањето, со употреба на скенер со сонда 7,5 MHz. Позитивна дијагноза била поставувана при наод на жолто тело (CL) во големина од најмалку 25 мм, т.е. 22 мм за јунички, а ако има фоликул да не е поголем од 13 мм (за двете категории). Кога дијагнозата била негативна биле пронајдени: жолто тело ≤ 21 мм и фоликул со дијаметар ≥ 15 мм. Анализата на резултатите покажала дека општата точност на тестот е висока (87,77%), со можност да се предвиди гравидитетот и негравидините животни со сигурност од 82,31 % и 100% респективно. Авторите го препорачуваат тестот за практична примена на теренот, особено за откривање на тивкиот еструс и ембрионалната смртност кај кравите.

5. Adamov N., Petkov V., **Atanasov B.** (2009): Correlations among somatic cell number, bacterial counts and quality of raw cow's milk in first lactation. Macedonian veterinary review vol. 32 no. 2.

Трудот ја опишува корелацијата помеѓу бројот на соматски клетки, хигиенската исправност и квалитетот на сировото млеко кај крави во прва лактација. За таа цел биле испитани 518 мостри на млеко на следниве параметри: број на соматски клетки, број на бактерии, процентуална застапеност на масти, протеини, лактоза и сува материја без масти, и тоа кај кравите поделени во 3 различни групи во зависност од фазата на лактација: до 100 дена, од 101 до 200 дена и од 201 и повеќе денови од лактација. Резултатите покажале статистичка сигнификантност помеѓу групите 1 и 2, во однос на бројот на соматските клетки и бројот на бактерии, додека овие два параметра покажале генерално негативна корелација со содржината на млечните компоненти. Авторите заклучуваат дека значајно намалување на содржината на млечните компоненти настанува при инфламација на млечната жлезда проследени со вредности поголеми од максималната вредност добиена во ова истражување од 236.000 соматски клетки /мл.

6. BONVITAL® (Enterococcus faecium DSM 7134) Effects upon broiler performance (2010) ¹Katerina Blagoevska, ²Aleksandar Dodovski, ³**Branko Atanasov**, ³Radmila Crceva-Nikolovska, ³Ljupco Angelovski, ³Todor Novakov, Denovi na Veterinarna Medicina, Ohrid, Proceedings p 38-39.

Авторите на овој труд го испитувале ефектот на едносојниот пробиотик (*Eneterococcus faecium* DSM 7134) врз перформансите кај бројлерски пилиња. Тие аплицирале комерцијално достапен пробиотик – Бонвитал (Schaumann, Austria) на различна старост на пилињата. За таа цел, 4000 бројлерски пилиња биле поделени од авторите во три групи, и им е администриран пробиотик во храната почнувајќи од ден 1, 20 и 27. ден по ведење. Резултатите од мерењата на дневниот прираст, конверзијата на храна и смртноста укажале дека употребата на пробиотикот уште во стартерот дава подобри резултати во перформансите кај бројлерските пилиња, во споредба со останатите две експериментални групи, вклучувајќи ја и контролата.

7. Blood serum concentration of NEFA, BHB, glucose & triglycerides in dairy cows with different reproductive status during summer heat stress (2010) - Dovenski T., Celeska I., Trojancanec P., **Atanasov B.**, Ulcar I., Jasari B., Trojancanec S. ICPD 20-24 June ,Gent, Belgium.

Во трудот е обработен топлотниот стрес како еден од причините за неплодност кај високо продуктивните крави. Целта на авторите им била да го испитаат влијанието на негативниот енергетски баланс врз репродуктивните перформанси за време на летниот топлотен стрес. Испитале вкупно 111 крави од холштајн - фризиската раса со два последователни ултразвучни прегледа извршени во период од еден месец. Кравите биле поделени во 7 групи: 1. ран гравидитет $n=17$ (од 25 -60 дена), 2. високо стелни $n=20$, 3. фоликуларна фаза $n=13$, 4. лутеална фаза $n=21$, 5. оваријални нарушувања $n=13$, 6. Нарушувања на матката (ендометритис) $n=9$ и 7. пуерпериум $n=18$ (< 20 дена). Земањето на крвните мостри за испитување на NEFA, BHB, гликозата и триглицеридите било извршено веднаш ултразвучниот преглед. Резултатите покажале ниска концентрацијата на гликоза во сите групи со статистичка значајност во група 4 (1.61 ± 0.18 mmol/l). Значително зголемена концентрација на триглицериди била забележана во група 7 (0.39 ± 0.03 mmol/l), додека концентрацијата на BHB била највисока во група 6 (0.66 ± 0.11 mmol/l), а најниска во група 3 (0.48 ± 0.05 mmol/l). Кравите со репродуктивни нарушувања покажале статистички значајно зголемување на NEFA (0.46 ± 0.11 mmol/l и 0.41 ± 0.13 mmol/l) во споредба со останатите групи. Авторите заклучуваат дека топлотниот стрес има негативно влијание врз репродуктивната ефикасност преку намалување на внесот на сувата материја, а преку тоа последователно и до намалување на негативниот енергетски баланс.

8. Comparison of qualitative motility parameters of bull spermatozoa from Holstein and Simmental diluted in different extenders. (2010).- Mickov Lj, Dovenski T, Petkov V, Ilieski V, **Atanasov B.** (2010) - BG Journal of Animal Science vol. XLVI supplement 1 p.184-187 Sofia ,Bulgaria.

Ова испитување било направено со цел да се споредат квантитативните параметри за подвижност на сперматозоидите со помош на CASA –(computer assisted semen analysis) кај бикови од холштајн-фризиска и сименталска раса. Експериментот бил направен на 1010 ејакулати (913 од холштајн-фризиска и 97 од сименталска раса) конечното разредување со различни комерцијални разредители, а оцената се вршела во стандардни комори за броење. Биле проценувани следниве параметри за подвижност: просечна брзина на движење, брзина на движење на права линија, брзина на движење по закривена линија, амплитуда на латерален отклон на главата, фреквенција на удари, правец и линеарност. Дополнително биле испитани 2 морфолошки параметра: издолженост и површина на главата на сперматозоидите. Резултатите покажале високо сигнификантни разлики во просечна брзина на движење, брзина на движење на права линија и брзина на движење по закривена линија ($p < 0,001$), како и во површината на главата на сперматозоидот во спермата од двете раси. Сегнификантни разлики помеѓу расите $p < 0,05$ биле забележани и кај фреквенцијата на удари, правецот и линеарноста.

9. Possibilities for early pregnancy diagnosis in dairy cows on day 21 after artificial insemination (2010) - **Atanasov B**, Mickov Lj., Adamov N., Petkov V., Trojacanec P., Ilievska K, Nikolovski M., Dovenski T., BG Journal of Animal Science vol. XLVI supplement 1 p.187-190 Sofia, Bulgaria.

Трудот ги соопштува резултатите од испитувањето на можноста за дијагностика на раниот гравидитет кај кравите, базирана на наодот на јајчниците 21 ден по В/О (метода по Довенски 1997). Биле испитани вкупно 40 крави холштајн-фризиска раса, од 2 фарми. Ултразвучниот преглед бил извршен 21 ден по осеменувањето, со употреба на скенер со сонда 5 MHz. Позитивна дијагноза била поставувана при наод на жолто тело (CL) со добра ехогеничност и големина од најмалку 25 мм, а ако има фоликул да не е поголем од 13 мм. Кога дијагнозата била негативна биле пронајдени: отсуство на жолто тело или жолто тело ≤ 21 мм и фоликул со дијаметар ≥ 15 мм. Анализата на резултатите покажала дека општата точност на тестот е висока (75%), со можност да се предвиди гравидитетот и негравидините животни со

сигурност од 62,96 % и 100% респективно. Авторите го препорачуваат тестот за практична примена на теренот, без употреба на додатни лабораториски тестови за дијагноза на гравидитетот кај кравите.

10. Acute phase response in dairy cattle with claw disorders (2011) - Ilievska K., Dovenski T., **Atanasov B.**, Celeska I. and Trojancanec P. 9th International Congress of Fe.Me. S.P.Rum 25-28 May Belgrade Serbia.

Ова истражување го опишува одговорот на протеините на акутна фаза како одбранбен механизам против траума или воспаление. За таа цел, авторите ги испитувале двата главни протеина на акутна фаза кај кравите, хаптоглобинот и серум амилоидниот протеин при различни патологии на чапунките. Биле испитувани 30 млечни крави од холштајн – фризиска раса, при што 5 негравидни клинички здрави јуници, слободни од маститис, ендометритис и болести на чапунките служеле како контролна група. Останатите 25 негравидни молзни крави, слободни од системски или локални заболувања биле поделени во 5 групи во зависност од клиничките наоди на чапунките. 1. ерозии на петата, 2. акутен ламинит, 3. чир на солеата, 4. дигитален дерматитис, 5. разделеност на белата линија. Мострите на крв биле земени од опашната вена, а одредувањето на серумската концентрација на хаптоглобин и серум амилоидниот протеин биле испитувани со помош на комерцијален ELISA-кит. Резултатите покажале дека хаптоглобинот и серумскиот амилоиден протеин можат да бидат употребени како веродостојни биомаркери за детекција на инфективни и неинфективни воспалителни промени на чапунките кај молзните крави и заклучуваат дека се потребни дополнителни испитувања за употребата на овие биомаркери при испитување на супклинички или хронични процеси на чапунките како и при оценувањето на благосостојбата на фармските животни.

11. Trans-rectal ultrasound monitoring of the cystic ovarian structures in high yielding cows treated with different doses of GnRH analogue - field trial (2011) - **Atanasov B.**, Esmerov I., Nikolovski M., Dovenski T. 9th International Congress of Fe.Me. S.P.Rum 25-28 May Belgrade Serbia p 455-460.

Во трудот е обработена цистичната оваријална болест на јајчиците кај млечните крави како една од најзастапените репродуктивни нарушувања и можноста за нејзино решавање. Авторите ги дефинираат цистите како фоликуларни структури со големина над 25 мм кои перзистираат повеќе од 10 дена на едниот или другиот јајник без присуство на жолто тело. Целта им била следење на судбината на цистите по апликација на различни дози аналози на

гонадотропните релизинг хормони. Со помош на ултразвучен апарат со 7,5 MHz ректална линеарна сонда биле дијагностицирани цисти кај 12 молзни крави. Врз база на дебелината на сидот на цистите, тие биле класифицирани како фоликулински ($n=9$) со дебелина на сидот < 3 мм и лутеински со дебелина на сидот > 3 мм ($n=3$), и биле подложени на соодветна терапија GnRH и PGF $_{2\alpha}$, респективно. Групата третирана со GnRH била поделена на 3 групи во зависност од аплицираната доза (500, 250, и 100 μ g). Резултатите покажале дека независно од аплицираната доза, секоја крава реагирала индивидуално покажувајќи два начина на реакција. Првиот преку овулација или лутеинизација на субординатните фоликули и формирање на функционално жолто тело без разлика на присуството на цистата, а вториот преку зголемување на лутеалното ткиво внатре во цистата со намалување на антрумот на цистата водејќи кон целосна нејзина лутеинизација.

12. Primena novijih biotehnickih metoda za poboljsnje reproduktivne efikasnost ovaca (2011)- Dovenski Toni, Petkov Vladimir, Trojacanec Plamen, Mickov Ljupco, **Atanasov Branko**, Nikolovski Martin, Kocovski Ljupce Reprodukcijska domacih zivotinja Zbornik predavanja Divcibare R.Srbija p.99-106.

Во овој ревијален труд авторите дале преглед на моменталната состојба во примената на новите биотехнички методи во репродукцијата на овци, односно можностите за подобрување на репродуктивната ефикасност на овчарските фарми. Во трудот детално се опишани најважните биотехнички постапки кои се применуваат во практиката: забрзување на појава на пубертетот, синхронизација на еструсот и овулацијата, програмирано в/о со свежа или криоконзервирана сперма, интраутерино лапараскопско в/о, рана дијагностика на гравидитет и ембриотрансфер. Накратко се обработени и понапредните методи на асистирани репродукција како што се; сексирање на семето, *in vitro* производство на ембриони, клонирање и производство на трансгени животни. Авторите заклучуваат дека методите можат да бидат корисна алатка во севкупниот менаџмент во овчарските фарми заради подобро и порентабилно производство.

13. Ultrasound observation of ovarian dynamic after treatment of postpartum anoestrus dairy cows by GnRH and eCG (2011)- **Atanasov B.**, Mickov Lj., Esmerov I., Trojacanec P., Dovenski T Reproduction in Domestic Animal, Volume 46, Issue Supplement 3 p.87

Во трудот е обработена дисфункцијата на јајчниците кај млечните крави во постпартум периодот и можноста за нејзино решавање со употреба на гонадотропни хормони. Авторите сметаат дека е тоа една од најтешките

репродуктивни нарушувања и дека сè уште нема задоволителен третман за оваа болест. Целта им била да го следат одговорот на јајчниците при еднократна апликација на аналози на GnRH и eCG. При рутински ултразвучен преглед со ректална линеарна сонда од 7,5 MHz со афункционални јајчници биле дијагностицирани 21 молзна крава. Како афункционални јајчници авторите ги класифицираат јајчниците кај кои нема присутно жолто тело, со фоликули < 10 мм и концентрација на прогестеронот P4 < 0.5 ng/ml. Кравите биле поделени во 3 групи: контролна група (n=5), Група 1 (n=8) третирана со 250 µg GnRH, и Група 2 (n=8) третирана со 750 IU eCG. Резултатите покажале дека воспоставувањето на цикличната активност резултирало кај 81 % од кравите, при што кравите третирани со eCG одговориле побрзо и со зголемена појава на мултипна овулација во споредба со контролната и групата третирана со GnRH. Авторите заклучуваат дека еднократната апликација на GnRH и eCG кај кравите со дијагностицирани афункционални јајчници предизвикува повторна циклична активност следена со овулација.

14. Serum levels of glucose and urea nitrogen in early and middle stages of lactation in dairy cows (2011) – Nikolovski Martin, Petkov Vladimir, Blagoevska Katerina, **Atanasov Branko**, Денови на ветеринарна медицина, Охрид, Proceedings p.122

Ова испитување авторите го извршиле со цел да ги одредат нивоата на гликоза и уреа во крвта, како и да го одредат хипогликемичниот статус на кравите употребувајќи ја уреата како индикатор. Биле испитани вкупно 30 крави од холштајн-фризиска раса со просечна телесна тежина 450-500 кг и просечна количина на млеко од 25 кг /ден, кои биле поделени во 2 групи во зависност од стадиумот на лактација. Група А (n=15) од 0 до 4 недели и Група Б (n=15) помеѓу 16 -20 недела од лактацијата. Биохемиските параметри биле испитувани со помош на спектрофотометрија. Резултатите покажале дека нивото на гликоза во Групата А било < 2.0 mmol/l, а концентрацијата на уреа > 8.8 mmol/l, што им укажало на состојба на хипогликемија, додека Групата Б покажала очекувани вредности за тој стадиум од лактација. Авторите укажуваат на потребата од дополнителни испитувања, со што би се извршила валидација на тестот и тој би се употребувал како веродостојна метода за утврдување на хипогликемијата.

15. Qualitative motility parameters of boar spermatozoa (2011) - Mickov Ljupco, Dovenski Toni, Blagoevska Katerina, **Atanasov Branko**, Денови на ветеринарна медицина, Охрид, Proceedings p.66.

Ова испитување било направено со цел да се постават базичните стандарди за квалитативните параметри за подвижност на сперматозоидите од нерез во семе подготвено за комерцијална употреба. Во него биле анализирани вкупно 90 ејакулати, земени од 15 нерези од 3 различни раси (ландрас, јоркшир и дурок). Оценувани биле следниве параметри: просечна брзина на движење, брзина на движење на права линија, брзина на движење по закривена линија, амплитуда на латерален отклон на главата, фреквенција на удари, правец и линеарност. Исто така биле испитани 2 додатни морфолошки параметра: издолженост и површина на главата. Сите анализи биле направени на апарат за компјутерски потпомогната анализа на семето (computer assisted semen analysis – CASA). Биле добиени резултати согласно со податоците достапни во литературата. Авторите сметаат дека овие прелиминарни резултати ќе бидат основа за воспоставување на систем за контролирање на семе од нерези за В.О кое ќе има задоволителни резултати на концепцијата и големината на легло.

16. Uses of low dose GnRH and eCG treatment of static ovaries in the beginning of the transition period in high yielding dairy cows (2011) - **ATANASOV Branko AB***, Mickov Ljupco MLj, NIKOLOVSKI Martin NM, ILIEVSKA Ksenija IK, DOVENSKI Toni DT, Денови на ветеринарна медицина, Охрид, Proceedings p.118

Во трудот авторите ја испитувале можноста за употреба на ниски дози на гонадотропни хормони кај молзните крави дијагностицирани со афункционални јајчници при премин од зимски на летен начин на исхрана. За таа цел ултразвучно биле прегледани вкупно 120 крави, при што 15 крави биле дијагностицирани со афункционални јајчници (без присутно жолто тело и без доминантен фоликул) и биле поделени во 3 групи од по 5 грла. Контролна група, Група 1 третирана со 100 µg на GnRH и Група 2 третирана со 750 IU eCG. Резултатите покажале дека употребата на ниски дози на гонадотропни хормони во транзицискиот период не стимулира циклична активност кај молзните крави и препорачуваат оптимизација на внесот на храна со цел подобрување на негативниот енергетски баланс, а преку него и постигнување на задоволителна плодност.

17. Comparison between fatty acid composition of follicular fluid and blood serum in dairy cows with ovarian disorders (2011) - Dovenski T., P.Trojacanec, Z. Hajrulai Musliu, **B. Atanasov**, R. Uzunov, B. Jasari, M. Dovenska, Grizelj J. Proceeding of 4th General Meeting of GEMINI Maternal communication with Gametes and Embryo, 29 September – 2 October Gijon, Spain.

Во овој труд авторите извршиле споредба помеѓу масно-киселинскиот состав на фоликулинската течност и крвниот серум кај молзни крави со оваријални нарушувања со посебен акцент врз полинезаситените масни киселини како фактори инволвирани во простагландиската синтеза и метаболизмот на стероидните хормони. Со помош на ултразвук биле испитани вкупно 10 крави од една краварска фарма и биле групирани во две групи од по 5 грла, при што првата група се состоела од крави со дијагностицирани цисти на јајчниците, додека втората со афункционални јајчници. Собирањето на фоликулинската течност била извршена со ултразвучна насочена трансвагинална аспирација, а масните киселини биле испитувани со помош на гасна хроматографија. Резултатите покажале ниска, но не сигнификантна разлика во вкупното количество масти и умерена доминација на полинезаситените масни киселини во однос на заситените масни киселини во двете групи. Авторите заклучиле дека оваријални нарушувања можеби се во корелација со ниската концентрација на вкупното количество масти и полинезаситените масни киселини во крвниот серум и фоликулинската течност.

18. Introducing the standard anti-mastitis measures for reducing the incidence of clinical and subclinical mastitis in dairy cows – field trial **Atanasov B.**, Dovenski T., Mickov Lj. Nikolovski M., Blagoevska K. Adamov N., Ilieska K. Angelovski Lj. (2011) - Clinica Veterinaria Subotica 16-18. June, p 181-182.

Во трудот авторите имале за цел да ја намалат зачестеноста на супклиничкиот и клиничкиот маститис преку негова дијагноза, терапија и превенција, потенцирајќи го маститисот како еден од главните фактори за намаленото и неекономично производство кај молзните крави. Извршени биле 2 последователни прегледа на млечната жлезда во период од три месеци со употреба на теренски (Калифорнија маститис тест) и лабораториски (микробиолошка детерминација на причинителот) методи на вкупно 231 молзна крава и воведени биле анти-маститис мерки. Резултатите покажале намалување на супклиничкиот и клиничкиот маститис од 39,82% на 5,51 % и од 23,07 % на 1,83% респективно, а како најзастапени причинители на маститис биле коагулаза негативните стафилококи. Авторите заклучуваат дека со правилна употреба на стандардните анти маститис мерки може да се намали зачестеноста на супклиничките и клиничките воспаленија на млечната жлезда и можност за отстранување на неговото негативно влијание врз квалитетот на млекото.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на доставените материјали по објавениот конкурс, од страна на кандидатот м-р Бранко Атанасов, како и врз основа на увидот во неговата научно-истражувачка работа можеме да кажеме дека истражувањата на м-р Бранко Атанасов имаат значајно влијание врз развојот на научната мисла во областа на ветеринарната медицина во Р. Македонија.

Комисијата, исто така, заклучува дека кандидатот ги исполнува потребните критериуми пропишани со закон за избор во звањето асистент.

Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет, кандидатот м-р Бранко Атанасов да биде избран во звањето асистент од областите андрологија и вештачко осеменување и гинекологија и акушерство со стерилитет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Тони Довенски, с.р.
*Факултет за ветеринарна медицина - Скопје,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“*

2. Проф. д-р, Георги Мицковски с.р.
*Факултет за ветеринарна медицина - Скопје,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“*

3. Проф. д-р Влатко Илиески, с.р.
*Факултет за ветеринарна медицина - Скопје,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“*

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „УПРАВУВАЊЕ СО РЕСУРСИТЕ ВО
МУЛТИСЕРВИСНИ ХЕТЕРОГЕНИ БЕЗЖИЧНИ СИСТЕМИ“, ИЗРАБОТЕНА ОД
М-Р МАРКО ПОРЈАЗОСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА
ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, донесена на седницата одржана на 24.XI 2011 година, одредени сме за членови на Комисијата за оценка и одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Марко Порјазоски, со наслов „Управување со ресурсите во мултисервисни хетерогени безжични системи“.

По извршениот преглед на докторската дисертација, до Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи податоци за докторската дисертација

Докторската дисертација со наслов „Управување со ресурсите во мултисервисни хетерогени безжични системи“ од м-р Марко Порјазоски е изложена во пет поглавја. Заедно со библиографијата и прилозите, дисертацијата се состои од 120 страници. Дисертацијата содржи список на референци кои биле користени при изработката на дисертацијата, како и референци на кои кандидатот се јавува како автор.

2. Предмет на докторската дисертација

Безжичните комуникациски технологии бележат голем развој во последните десетина години. Нивната употреба станува неизбежен сегмент од секојдневните активности на современиот свет. Во такви услови неминовно е неколку различни безжични технологии да егзистираат на едно исто географско подрачје, претставувајќи конкуренција едни на други, без постоење на никаква соработка помеѓу нив. Најчесто се остава на корисникот да избере која безжична пристапна технологија ќе ја користи.

Концептот на хетерогено безжично опкружување треба да ја смени оваа реалност воведувајќи кооперативност помеѓу различните пристапни технологии, со цел ефикасно искористување на расположливите ресурси и, секако, задоволување на барањата за квалитет поставени од корисникот. Со цел поефикасно искористување на радиоспектарот и задоволување на барањата за квалитет од корисниците, потребно е користење на решенија за управување со радиоресурсите (RRM), особено кај хетерогените безжични системи (HWS).

Управувањето со радиоресурсите (RRM) вклучува стратегии, алгоритми и механизми за контрола на предавателните параметри во безжичните комуникациски системи.

Предмет на истражувањето на оваа докторска дисертација се два механизма, дел од управувањето со радиоресурсите во хетерогените безжични системи:

- изборот на пристапна технологија;
- делумното реискористување на фреквенциите, техника за избегнување на интерференцијата во безжичните клеточни системи.

3. Анализа на трудот

Текстот на докторската дисертација е организиран во пет глави. По воведната глава, следува Глава 2 која е посветена на анализата на перформансите на алгоритми за избор на пристапна технологија во HWS составен од две пристапни технологии. На почетокот на втората глава направена е анализа на хомогена WWAN-мрежа, преку која се дефинира оптималниот капацитет што треба да се резервира исклучиво за преземени повици, за да се минимизира веројатноста на блокада при преземање на активни повици од една во друга клетка или од една во друга пристапна технологија.

Понатаму, во Глава 2 во детали е дефиниран дво-димензионалниот Марков модел за анализа на перформансите на алгоритмите за избор на пристапна технологија, во случај на две безжични пристапни технологии. Со помош на предложениот модел, направена е анализа на перформансите на два едноставни RATS-алгоритма базирани на еден критериум (мобилноста на корисниците или присуството на пристапните технологии).

Понатаму, предложен е нов алгоритам за избор на пристапна технологија базиран на три критериуми (тип на услугата која ја бара корисникот, мобилноста на корисникот и оптовареноста на безжичните мрежи).

Направена е споредба на предложениот алгоритам со алгоритмите кои се базираат на еден критериум и утврдени се подобрувања на перформансите на хетерогениот безжичен систем при користењето на новиот алгоритам.

Во Глава 3 претставен е алгоритам за избор на пристапна технологија во хетерогена безжична мрежа составена од три пристапни технологии, а базиран на три критериуми: типот на сообраќајот, мобилноста на корисниците и оптовареноста на безжичните мрежи. Дефиниран е три-димензионалниот Марков модел за анализа на перформансите на хетерогена мрежа составена од три пристапни технологии. Со предложениот модел направена е анализа на перформансите на алгоритмот за избор на пристапна технологија за две сценарија. Во првото сценарио, трите пристапни технологии се IEEE 802.11g базиран WLAN, UMTS и LTE, а во второто сценарио, UMTS е заменета со WiMAX, односно, трите пристапни технологии се WLAN базиран на IEEE 802.11g, WiMAX и LTE.

Во Глава 4 е претставена аналитичката метода за пресметка на интерференцијата од соседни клетки во нагорна (uplink) насока во LTE-систем. Оваа метода понатаму е искористена за анализа на перформансите на LTE систем во случај кога се користи делумно ре-искористување на фреквенциите како метода за избегнување на интерференцијата. Во контекст на анализата предложена е пропорционална метода на додела на фреквентни опсеи на централните и рабните корисници во една LTE-клетка. Врз база на добиените резултати за максимална пропустливост и веројатност за блокада во LTE-клетката, утврдени се радиуси на областа на централните

корисници за различни широчини на безжичниот канал, при кои перформансите на LTE-системот се оптимални (максимална пропустливост, минимална веројатност за блокада). На крајот од Глава 4 е предложена метода за доделување на фреквенции на рабни и централни корисници во една LTE-клетка која користи комбинација на секторизација и делумно искористување на фреквенциите.

Глава 5 е заклучок на овој труд, во која се повторени главните добивки од истражувањата и дадени се некои насоки за следни истражувања во оваа област.

На крајот од овој труд, во прилог се дадени постапки и резултати од некои дополнителни истражувања кои беа потребни за анализите, а не се главна цел на дисертацијата, како на пример определувањето на максималниот број на VoIP и видео корисници во IEEE 802.11 g, UMTS и LTE, детален опис на моделот на мобилност имплементиран во Марковиот модел за анализата на RATS-алгоритмите итн.

4. Верификација на докторската дисертација

Резултатите од истражувањата на проблематиката од докторската дисертација, м-р Марко Порјазоски успешно ги објавил во едно меѓународно списание и на меѓународни и домашни конференции. Во врска со дисертацијата, објавени се следниве трудови:

Меѓународни списанија:

- [1] Marko Porjazoski, Borislav Popovski, "Performance Analysis of Radio Access Technology Selection Algorithms in Heterogeneous Wireless Networks using 2-Dimensional Markov Model", International Journal of Research and Review in Wireless Communications, Science Academy Publisher, Vol. 1, No. 1, March 2011.

Меѓународни конференции:

- [2] Marko Porjazoski, Borislav Popovski, "Radio Access Technology Selection Algorithm for Heterogeneous Wireless Networks Based on Service Type, User Mobility and Network Load", in proceeding of TELSIKS 2011, Nis, Serbia, October 2011.
- [3] Marko Porjazoski, Borislav Popovski, "Radio Access Technology Selection in Heterogeneous Wireless Networks Based on Service Type and User Mobility", in proceeding of IWSSIP 2011, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, Jun 2011.
- [4] Marko Porjazoski, Borislav Popovski, "Impact of Fractional Frequency Reuse on LTE Performances in Uplink", IEEE 26-th Convention Of Electrical And Electronics Engineers In Israel, Eliot, Israel, November 17-20, 2010, pp. 81-85.
- [5] Marko Porjazoski, Borislav Popovski, "Contribution to Analysis of Inter-cell Interference Coordination in LTE: A Fractional Frequency Reuse Case", Global Mobile Congress 2010, Shanghai, China, October 2010, pp. 1-4.
- [6] Marko Porjazoski, Borislav Popovski, "Analysis of Inter-cell Interference Coordination by Fractional Frequency Reuse in LTE", SofComm 2010, Split, Croatia, 23-25 September 2010, pp. 160-164.
- [7] Porjazoski Marko, Borislav Popovski, "Coverage Predictions and Performance Analysis of Single Base Station and Cellular Systems Based on IEEE 802.16 Standard", International Conference on Communications, Electromagnetics and Medical Applications - CEMA'07, Sofia, Bulgaria, October 2007.
- [8] Porjazoski Marko, Borislav Popovski, "Coverage Predictions and Performance Analysis of Metropolitan and Cellular System Based on OFDMA", 8th International Conference on

Telecommunications in Modern Satellite, Cable and Broadcasting Services - TELSIKS 2007, Nis, Serbia, September 2007.

Домашни конференции:

- [9] Marko Porjazoski, Borislav Popovski, "Estimation of VoIP and Video streaming capacity of LTE in downlink", in proceeding of ETAI 2011, Ohrid, Macedonia, September 2011.
- [10] Marko Porjazoski, "Radio Resource Management in 3G-HSPA and LTE mobile networks", ITU Centres of Excellence Workshop on: "3G-HSPA and LTE: Towards the New Generation of Mobile Networks", Skopje, Macedonia, 3-5 February, 2010.
- [11] Porjazoski Marko, Borislav Popovski, "Coverage Predictions and Performance Analysis of Single Base Station and Cellular WiMAX System", 8th National Conference with International Participation - ETAI 2007, Ohrid, Macedonia, September 2007.

5. Оригинални придонеси на дисертацијата

Главните придонеси од докторската дисертација се следни:

- Развиен е дво-димензионален Марков модел за анализа на перформансите на радио пристапна технологија во хетерогена безжична мрежа која се состои од две пристапни технологии кој ги опфаќа едновременно иницијалниот избор на пристапна технологија и изборот на пристапна технологија при вертикален и хоризонтален НО.
- Во моделот е земена предвид мобилноста на корисниците во рамките на хетерогената безжична мрежа. Предвидени се два типа на корисници. Едниот тип ги опфаќа корисниците кои се движат со поголема брзина (корисници во возило). Вториот тип на корисници се оние што се движат со помала брзина (пешаци и корисници во згради).
- Анализирани се перформансите на алгоритмите за избор на пристапна технологија кои се базирани на еден критериум, на пример приемниот однос SNR (покриеноста од некоја технологија) или мобилноста на корисниците.
- Предложен е нов алгоритам за избор на пристапна технологија, прво базиран на два критериума, а потоа и проширен на три критериуми (тип на услуга, мобилност на корисниците и оптовареноста на пристапните мрежи). Покажано е подобрувањето на перформансите на хетерогениот систем кога се користат алгоритми за избор на пристапна технологија базирана на повеќе (два или три) критериуми во однос на алгоритмите базирани само на еден критериум.
- Развиен е три-димензионален Марков модел за избор на радио пристапна технологија во HWN составена од три пристапни технологии, базиран на три критериуми.
- За прв пат е вклучена LTE како пристапна технологија во хетерогената безжична мрежа.
- Во моделот е предвидена потполна мобилност на корисниците со можности за хендовери помеѓу сите три пристапни технологии.

- Развиен е аналитички модел за еквиваленција на интерференцијата од соседна клетка со еден извор, при NLOS услови на пропагација, при постоење на Gauss-ово засенување.
- Предложен е пропорционален алгоритам за доделување на фреквенции на централните и рабните корисници при делумното реискористување на фреквенциите.
- Определен се оптималните радиуси на границата помеѓу областите на централните и рабните корисници во една клетка, за различни широчини на безжичниот канал дефинирани во LTE-стандардот.
- Предложена е нова метода за избегнување на интерференцијата во LTE- системот со користење на комбинација на секторизација на клетка и делумно реискористување на фреквенцијата.

Заклучок и предлог

Врз основа на претходно изнесеното, Комисијата заклучи дека во докторската дисертација „Управување со ресурсите во мултисервисни хетерогени безжични системи“, од кандидатот м-р Марко Порјазоски, е даден значаен научен придонес во областа на хетерогените безжични телекомуникациски системи. Развиен е аналитички модел за анализа на перформансите на алгоритмите за избор на пристапни технологии во хетерогените безжични системи составени од две и три пристапни технологии. Предложени се нови алгоритми за избор на пристапна технологија во хетерогените безжични системи и даден е придонес во анализата на делумното реискористување на фреквенциите во клеточните безжични системи.

Со постигнатите резултати, кандидатот м-р Марко Порјазоски покажал длабоко познавање на проблематиката на дисертацијата и истражувачки дух, што резултира со научен придонес во областа на телекомуникациите. Резултатите од работата на докторската дисертација се публикувани во 11 научни труда, од кои еден во меѓународно списание, 7 на меѓународни и 3 на домашни конференции.

Врз основа на погоре изложеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно - научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје да го прифати овој извештај и на кандидатот м-р Марко Порјазоски да му одобри јавна одбрана на докторската дисертација „Управување со ресурсите во мултисервисни хетерогени безжични системи“.

Комисија

1. Проф. д-р Лилјана Гавриловска, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Борислав Поповски, ментор, с.р.
3. Проф. д-р Тони Јаневски, член, с.р.
4. Проф. д-р Зоран Хаци-Велков, член, с.р.
5. Проф. д-р Александар Ристески, член, с.р.

РЕФЕРАТ

за избор на научен соработник во Институтот за духовно и културно наследство на Албанците, во Скопје.

На седницата на Научниот совет на Институтот за духовно и културно наследство на Албанците, 18.11. 2011 година, избрани сме за рецензенти по конкурсот објавен на 2. 11. 2011 година во дневните весници *Утрински весник* и *Факти*, за избор во звањето научен соработник. На конкурсот се пријавил само еден кандидат - д-р Сефер Тахири.

Комисијата во состав: проф. д-р Дона Колар-Панов, проф. д-р Кемал Мурати и д-р Изаим Муртезани се заблагодарува за довербата што и е укажана, и има чест да го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Од приложената документација со пријавата за избор во научно звање- научен соработник: 1) биографија, 2) библиографија (список на објавените трудови, како и самите трудови), 3) дипломи за завршен факултет: Правен факултет "Јустинијан Први., при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", насока: новинарство, 4) диплома за стекнато звање: магистер по комуникации и 5) уверение за стекнато звање- доктор по комуникации, Комисијата можеше да се увери во високиот степен на научна подготвеност на кандидатот.

1. БИОГРАФИЈА

Сефер Тахири е роден на 26.1.1977 во село Радушa-Скопје. Во родното село го завршил основното образование, а средното образование во Скопје. Во 2003 година дипломирал на Правниот факултет во Скопје, насока: новинарство, стекнувајќи се со звање дипломиран новинар. Постдипломските студии ги завршил на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје, област-комуникации, со просечна оценка 9,42. На 28.5.2008 година го одбранил магистерскиот труд на тема „Влијанието на политичките партии врз комерцијалните телевизии во Македонија“, стекнувајќи се со научно звање магистер на комуникации. Додека, пак, на 29.9.2011 година на Њујорк универзитетот во Скопје, успешно ја одбранил докторската дисертација на тема „Влијанието на политичките партии врз

уредувачката политика на јавниот радиодифузен сервис“, стекнувајќи се со научното звање доктор по комуникации.

Од 1. 9. 2008 година е ангажиран како предавач на Факултетот за јазици, култури и комуникации на Универзитетот на Југоисточна Европа, насока: комуникации, по предметите вовед во студии на медиумите, медиумско пишување, медиумски критицизам, односи со јавноста и јавно говорење. Од 2006 до 2008 година бил заменик главен и одговорен уредник, уредник на вестите и уредник на информативно-политичката емисија „Отворено студио“ во Телевизија „Алсат М,“. Во периодот од 2000 до 2006 бил новинар и уредник на вестите во Македонска телевизија - Програма на албански јазик. Од 2000 до 2010 година работел како дописник од Македонија на Радио Слободна Европа, со седиште во Прага. Известувал за дневните настани од политичката, економската, културната и социјалната сфера, кои се случувале во Македонија, но и третирали теми во кои доминирале тие од сферата на меѓуетничките и меѓукултурните односи во општеството. Од 1998 до 2000 бил новинар и уредник на рубриката: внатрешна политика во дневниот весник „Факти“. Од 2002 до 2003 бил новинар во неделникот на албански јазик „Лоби“. Во 2007 година бил член на „Советот на честа“ на „Здружението на новинарите на Македонија“.

2) НАУЧНА ДЕЛНОСТ

а) Најголемиот придонес во научната област на комуникациите и медиумите, д-р Сефер Тахири го даде со својата докторска дисертација „Влијанието на политичките партии врз уредувачката политика на јавниот радиодифузен сервис во Република Македонија од 1998 до 2006 година“, која претставува не само теориски и методолошки придонес во областа на комуникациите и медиумите, туку има и своја висока применлива вредност од аспект на развојот на демократијата во Република Македонија.

Во овој оригинален и значаен труд, кандидатот врз основа на обемно истражување и консултираната релевантна литература на повеќе светски јазици, цитирајќи ги познатите теоретичари на медиумите како Кин, Лоример, Мек Квејл и други, во заклучен дел и во својство на информиран и објективен истражувач, истакнува дека секаде во светот политиката и политичките партии се обидуваат да ги придобијат медиумите за себе, да влијаат врз нив и ако е можно да ја диктираат нивната агенда за остварување на своите цели. Но, стандардите на модерна Европа покажуваат дека „преку правната сигурност на вработените во јавниот радиодифузен сервис, обезбедувањето на стабилно финансирање и финансиска независност, раководењето со овие институции од врвни професионалци, негувањето на професионалните стандарди и почитувањето на професионалните кодекси на овие јавни радиодифузни сервиси, можно е тие да се издигнат на ниво на клучни фактори во развојот на демократијата“. Д-р Сефер Тахири во оваа насока ги дава и препораките, но и предлага соодветни мерки, со кои е можно јавниот радиодифузен сервис во Македонија да се преобрази постапно, но сигурно, да стане информативен сервис на граѓаните и институција која ќе го помага и ќе биде во

функција на демократскиот развој на земјата и јавен сервис кој ќе биде целосно сообразен во своето работење со стандардите и вредностите на Европската унија. Компаративната анализа со други јавни радиодифузни сервиси во регионот и препораките и насоките за понатамошниот развој на МРТВ, на овој труд му дават посебно значење и апликативна вредност во научната област на комуникациите и медиумите во Македонија.

б) Д-р Тахири е коавтор (со Арта Љатифи Тахири) на многу успешен документарен филм со наслов **Бит-пазар - Македонија во минијатура**, во рамките на проектот од јавен интерес финансиран од страна на Советот за радиодифузна дејност. Проектот е реализиран во 2005 година во *ТВ Феста* во Куманово (добитник на проектот како локална телевизија) и е прикажуван на оваа и на другите телевизиски станици во Македонија. Проектот се базира на деталните историски и културолошки истражувања и на интервјуа со граѓани и експерти вклопени во мултимедијална реализација. Бит пазар е прикажан со звук, слика и нарација, како уникатен простор и економски центар во кој владеат законите на пазарот, а не поделбите врз етнички и политички основи. Бит-пазар во овој труд беше презентираан како место кое ги зближува граѓаните од различни етнички групи, но и верски групи, место каде што се зборува со јазикот на трудот, со јазикот на продажбата и купувањето, цената и квалитетот, а не со јазикот на омразата и омаложувањата создадени од предрасудите и стереотипите врз разни основи. Албанците купуваат од Македонците, Македонците продаваат на Турците, Србите купуваат од Бошњациите, Турците продаваат на Власите, и сето ова беше прикажано со цел да се увиди тоа кога е примарен економскиот интерес, разликите лесно се премостуваат и исчезнуваат. На Бит-пазар јазичните бариери лесно исчезнуваат, може истовремено да се слушнат македонски, албански, босански, турски и ромски јазик, одвреме навреме измешани со странските јазици на туристите. Во овој проект, Бит-пазар е претставен како жив амбиент, кој всушност е Македонија во мало, односно го одразува единствениот колорит на државата со сите нејзини различности и сличности во културни, етнички, јазични, религиски и етнолошки традиции.

в) Преглед на поважните конференции, семинари и тркалезни маси во земјата и во странство:

- Презентирање на научен реферат на конференцијата „Слободата на изразувањето и улогата на медиумите во промовирањето на волонтерските активности за развој на демократијата, меѓуетничките односи и солидарноста во Македонија“, организирана од Институтот за демократија и развој во Тетово, на 28 април 2011 година.
- Воведничар во дебатата „Притисоците врз слободата на изразувањето“ организирана на 19 ноември 2011 година, од страна на невладината организација „Граѓани за европска Македонија“ и Институтот Отворено општество, Македонија. <http://www.soros.org.mk/dokumenti/Soros-rastrojstvo-Sega-cela-cb.pdf>

- Учесник на јавната трибина на тема „Историјата и апокрифите-демитологизација на 2001 година“, организирана од Институтот Отворено општество- „Сорос“, Македонија, одржана на 21 јануари 2010 година во Скопје. Резултатите од истражувањето со наслов „Две вистини за еден конфликт“ на кандидатот за паралелното известување на медиумите на албански и македонски јазик беа презентирани во делот на трибината со наслов „Медиумите и конфликтот“. <http://www.soros.org.mk/dokumenti/2-agenda-prefinal.pdf>
- Учесник во конференцијата „Медиумска писменост - поттикнување на учеството на младите во демократските процеси“, организирана на 11 мај 2010 година. Оваа конференција беше дел од проектот „Унапредување на медиумската писменост во образованието во Македонија“ што го спроведуваат Македонскиот институт за медиуми, Институтот за демократија „Societas Civilis“ - Скопје и Европскиот центар за новинарство од Холандија во соработка со Министерството за образование и наука и Бирото за развој на образованието на Република Македонија. Партнери и поддржувачи на проектот се и Високата школа за новинарство и односи со јавноста, како и Светската асоцијација на весници и новински издавачи од Париз(WAN-IFRA).
<http://mediumskapismenost.edu.mk/mk/component/jcalpro/view/87/89>
- Воведничар во јавната трибина со тема „Акција за Европа“ на 15 септември 2010 година во Велес, организирана од страна на Фондацијата Отворено општество и Македонскиот центар за европско образование во Скопје. Кандидатот ја водеше дебатата на тема „Што битно се промени по пристапувањето во ЕУ?“. <http://www.soros.org.mk/default.asp?lang=eng&menuid=1685>
- Учесник во дебатата „Медиумската војна ја намалува довербата кај публиката“ на презентација на резултатите од мониторингот на медиуми посветен на информирањето за „Случајот А1“ и „Случајот МПМ“, кој во периодот ноември- декември 2010 година го спроведоа НВО Инфоцентарот и Центарот за нови медиуми. Дебатата се одржа на 3 февруари 2011 година во Скопје. <http://www.soros.org.mk/default.asp?lang=mak&menuid=1856>
- Воведничар на тркалезната маса за интеркултурната комуникација, што ја организираше Високата школа за новинарство и за односи со јавноста, на 20 декември 2010 година, во просториите на ЕУ Инфо-центар, Скопје. http://www.vs.edu.mk/index.php?option=com_content&view=article&id=737%3A2010-12-17-11-28-49&catid=37%3A2009-05-06-09-58-44&lang=en
- Презентирање на реферат на конференција на тема „Предизвиците на политичката партиципација и политичкото претставување“, организирана од Институтот за Демократија и Развој во Тетово, на 25 март 2010.
- Резултатите од истражувањето „Улогата на ТВ АЛСАТ во мултиетничкото општество во Македонија“, д-р Тахири ги презентира на конференцијата на тема „Менаџирање на една телевизиска редакција“ во Сараево, 13-16 март 2007 година. Конференција беше организирана од Шведскиот комитет за човекови права и невладината организацијата Т-медиа од Велика Британија,

- Кандидатот учествувал со реферат на тема „Придонесот на медиумите на албански јазик врз развојот на интеркомуникациите во регионот“, на конференцијата „Медиуми и дипломатија“, организирана на 15 септември 2002 година во Тирана, Албанија, организирана од Албанската дипломатска академија. <http://www.albdiploacademy.com/indexal.html>

г) Преглед на учество на поважните семинари, тренинзи и работилници во земјата и во странство:

- Обучувач во проектот „Ангажирањето на граѓаните во зајакнување на демократијата“, реализиран во текот на февруари 2011 година. Овој проект имаше за цел да го зајакне духот на волонтерството и активизмот на младите лидери во зајакнување на демократијата и надминување на недоразбирањата.
- Предавач на наставниците на албански јазик, во обуките на проектот на МИМ- 2010 „Унапредување на медиумската писменост во образованието во Македонија“ во следните пет области: вовед во медиуми, стереотипизација и претставување, медиуми и политика и нови медиуми. Во рамките на проектот беа обучени 1.200 наставници по македонски, албански, турски и српски јазик од сите основни и средни училишта во земјава, кои понатаму ќе предаваат за медиумската писменост во рамките на предметот мајчин јазик. Архива: www.mediumskapismenost.edu.mk
- Учество на Втората сесија на Школата за политика во Република Македонија, генерација 2009/2010, со предавањето на темата: „Етничката димензија во новинарското известување“. Четиридневниот семинар беше посветен на генералната тема: Идентитет - прашања и предизвици во мултиетничката поставеност на општеството. Се одржа 3-6 јуни во Струмица.
- Обучувач во проектот „Школа за демократија и лидершип“ на Институтот за демократија и развој на 20 декември и 2008-септември 2009 година во Тетово.
- Обучувач во рамките на работилницата „Обука за односи со јавноста и комуникација во политиката на жените во Собранието на Косово“. Работилницата беше организирана во текот на 20 и 21 октомври 2008 година во Приштина.
- Обучувач во рамките на проектот „Обука за членовите на Независниот совет на електронските медиуми на Косово за мониторинг на известувањето на медиумите во текот на изборите“. Проектот е реализиран од страна на НДИ/УСАИД во текот на ноември 2008 година, во Струга.
- Учесник во обуката „Етика на информирањето“, организирана од Здружението на новинарите на Македонија, на 5 јуни 2007 година во Скопје.

д) Рецензентски и промоторски активности:

- Рецензент на книгата „Медиумите, граѓаните и интеркултурната комуникација“, од авторките Марина Тунева и Емилија Петреска Камењарова, објавена во декември 2010 година во Скопје. Книгата е

објавена со поддршка на Канцеларијата на УНЕСКО во Венеција (во рамките на заедничката програма на ОН „Зајакнување на интернетниот дијалог и соработка на заедниците“, финансирана од фондот MDG-F на Владата на Шпанија) и Фондацијата „Фридрих Еберт“ во РМ.

- Промотор на *Прирачник за известување на различностите*. Издавач: Висока школа за новинарство и за односи со јавноста. Промоцијата се одржа на 28 март 2011 година во Скопје.
http://www.unesco.mk/index.php?option=com_content&view=article&id=617%3Aodrzhana-rabotilnica-za-novinarskoto-izvestuvae-za-razlichnostite&catid=111%3Anovosti&Itemid=577&lang=
- Уредник на книгата на Ветон Љатиџи, *Водење на преговорите за постигнување на Охридскиот рамковен договор* 2007 година, издавач: Институт за економски и меѓународни односи „Охрид“.
- Уредник на книгата на Ветон Љатиџи *Преговорите како техника за мировно разрешување на конфликтите*, 2007 година, издавач: Институт за економски и меѓународни односи „Охрид“.
- Член на жири- комисијата за доделувањето на традиционалните новинарски награди за „Најдобра истражувачка сторија на годината 2009“, од страна на МИМ и Високата школа за новинарство и за односи со јавноста. Наградите беа доделени на 30 март 2010 година, во Клубот на новинари во Скопје.
http://www.vs.edu.mk/index.php?option=com_content&view=article&id=515%3A-2009&catid=37%3A2009-05-06-09-58-44&lang=en
- Член на одборот на Институтот за демократија и развој во Тетово, за доделување на наградата за демократија и лидерство во 2008 година и 2009 година. Доделувањето се организира на 19 мај 2009 година.
<http://www.alsat.tv/lajme-nga-rajoni/alsat-m-nderohet-nga-idzh-cmimi-i-dedikohet-z-vebi-velija.html>

3. НАСТАВНА ДЕЈНОСТ

- Кандидатот д-р Сефер Тахири е активно вклучен во изведувањето на наставата на Факултетот за комуникации, јазици и култури на Универзитетот на Југоисточна Европа, насока: комуникации, од академската година 2008/2009 до денес, како предавач по предметите: вовед во медиумски студии, медиумско пишување, медиумски критицизам, односи со јавноста и јавно говорење.
- Предавач бил на зимскиот семестар на академската 2009/2010 година на Правниот факултет на Државниот универзитет во Тетово, на насоката новинарство, по предметите: пишување и известување и новинарски жанрови.
- Предавач бил на обуките на новинарите-дописници на локалните радио-телевизиски станици во Македонија, организирани од МИМ во текот на 2004 година.

4. НОВИНАРСКА И ПУБЛИЦИСТИЧКА АКТИВНОСТ

а) Во текот на 2011 година е редовен колумнист во весникот на албански јазик *Лајм*, во кој пишува колумни со посебен осврт на проблемите на мултиетничкото општество во политичката, образовната и културната сфера. Список на најрелевантните колумни:

- Празникот кој не се слави од Албанците, 5.9.2011;
<http://lajmpress.com/opinion/10708.htm>
- Еден век албанско новинарство во Македонија, 30.8.2011;
<http://lajmpress.com/opinion/10622.htm>
- Гостиварските настани, 13.7.2011; <http://lajmpress.com/opinion/9992.html>
- Министерство за асимилација, 7.2.2011;
<http://lajmpress.com/opinion/7612.html>
- Господе, чувај ја Албанија од Албанците!, 24.1.2011;
<http://lajmpress.com/opinion/7372.html>
- Држава на бегството, 20.12.2010 <http://lajmpress.com/opinion/6949.html>
- Лавот е сила, лавот е моќ! 13.12.2010, <http://lajmpress.com/opinion/6858.html>

б) **Заменик- главен уредник на АЛСАТ-М од 2006 до 2010.** Д-р Тахири беше уредник на емисијата „Отворено студио“, која беше базирана врз основите на европските концепти на новинарството со главна цел да ја афирмира и негува етничката толеранција и коегзистенција на народите и народностите во Република Македонија. Емисијата се емитуваше четири пати во неделата (понеделник, вторник, среда и четврток).

Ангажманот на д-р Тахири во *АЛСАТ-М* е од посебна вредност и значење затоа што ова е прв телевизиски проект реализиран во Македонија во кој програмата се продуцираше и емитуваше на албански и на македонски јазик, со запазување на принципот на заедничка (унифицирана) уредувачка политика. Двојазичниот карактер на програмата на *АЛСАТ-М*, како и уредувачката политика која се базираше на непристрасно известување, не само на актуелните политички и општествени настани, туку и за културните особености и традицијата на заедниците во Македонија, ја направи *АЛСАТ-М* препознатлив и уникатен бренд не само на балканските простори, туку и пошироко во Европа.

Опис на емисијата уредувана од д-р Тахири:

Во емисијата се третираа теми од политиката, општествениот живот и економијата, но посебен акцент беше ставен на изнаоѓањето на заедничките точки на културно и

образовно поле и на реafirмирање на вредностите на мултикултурализмот, како посебна специфика на македонското општество. Гости во емисијата беа истакнати политичари, претставници на невладиниот сектор, аналитичари, експерти и професори: Владо Поповски, Артан Груби, Лубомир Фрчковски, Скендер Асани, Музафер Бислми, Трајан Гоцевски, Зекирја Неџири, Борче Давитковски, Фадил Сулејмани, Алајдин Абазии, Јордан Плевнеш, (види: Архива на *АЛСАТ-МТВ*).

в) Уредник во Програмата на албански јазик на Македонската телевизија во периодот од 2000 до 2006.

Ангажманот на кандидатот во јавниот радиодифузен сервис е посебно значаен бидејќи овој медиум по својата дефиниција, функција и мисија треба да го изразува и одразува мултикултурниот и мултијазичниот карактер на општеството и е обврзан според законот и меѓународните стандарди да го заштитува и негува националниот идентитет на македонскиот народ и другите заедници во Македонија. Краток опис на ангажманот:

- Д-р Тахири беше автор и уредник на неделната емисија „Интервју“ во која се третираа теми од општествениот живот, меѓуетничките односи, интеркултурните релации во општеството, статусот на заедниците, образованието и медиумите на етничките заедници, и гостувале познати личности од јавниот живот: Назми Маличи, Бајрам Положани, Мерсел Билали, Неџбедин Беадини, Ваит Ајро, Муса Џафери, (види: Архива на *МТВ*).

4) ОЦЕНА И ПРЕДЛОГ

Од анализата на научните трудови и научно-наставната дејност, како и врз основа на значајната општествена и новинарско-публицистичка дејност на д-р Сефер Тахири, дојдовме до сознанието дека, и методолошки и содржински, овој автор ги има во средиштето на својот научен интерес културолошките, комуникациските и политичките аспекти на интеркултуралната комуникација во Македонија, со посебен акцент на односот помеѓу медиумите и креирањето на политиката за меѓунационални односи, како и на создавањето и зачувувањето на културните и етничките идентитети на заедниците, со цел создавање на хармонично и функционално мултикултурно општество во Република Македонија.

Во своите истражувања д-р Тахири ги вградува најсовремените теориски сознанија со цел тие истражувања да послужат како платформа за креирањето на политиката за подобрување на медиумската писменост во образованието, за креирање на соодветна медиумска политика за промовирање на успешна меѓунационална комуникација и подигање на свеста за потребата од толеранција и разбирање меѓу

населението во Македонија и пошироко во балканскиот регион. Трудовите на д-р Тахири се од интердисциплинарен карактер и во нив се испреплетуваат повеќе научни области: комуникациите и медиумите, етнографијата на медиумите и социологијата на културата.

Запознавајќи се со научниот опус и наставните активности на д-р Тахири, можеме да заклучиме дека тој постигнал значајни научни резултати кои имаат влијание врз развојот на науката и практиката во Република Македонија, и учествувал во општествено значајни проекти и дебати, како и во проектите за оспособување на млади научно истражувачки кадри. Имајќи го предвид сето ова, чест ни е, и особено задоволство, да му предложиме на Научниот совет на Институтот за духовно и културно наследство на Албанците, во Скопје, Република Македонија, д-р Сефер Тахири да биде избран во звањето Научен соработник, кое звање, според своите научни квалификации и резултати, постигнати во својата научноистражувачка и публицистичка дејност, целосно го заслужува.

Скопје, 15.11. 2011 година

Рецензентска комисија

Проф. д-р Дона Колар-Панов, претседател с.р.

Проф. д-р Кемал Мурати, член с.р.

Д-р Изаим Муртезани, член с.р.